

Expert

Dick Francis

1

Zoufalství je společensky neúnosné. Brečet se nesluší. A když je člověku dvaatřicet a k tomu docela dobře vypadá, tak už se vůbec nesluší brečet. Když člověku zemřela žena před šesti měsíci, a všichni ostatní už truchlit přestali.

Říkají – však on se z toho vzpomíná. Potká jinou hezkou dívku. Čas zhojí všechno. Jednou se znovu ožení.

Nejspíš mají pravdu.

Ale ach bože – jak je doma pusto a prázdno. Zničující, nekonečná, zoufalá samota. Ticho, kde se dřív ozýval smích, vychladlý krb, ve kterém tančival oheň, když jsem se vracel domů, prázdná postel.

Po šesti měsících neutuchající bolesti jsem cítil, že kdybych náhle zemřel, nebylo by to žádné velké neštěstí. Jako by zmizela polovina mne samého. Radostný vklad šesti let lásky se vytratil do tmy. Co ze mne zbylo, strádalo – i když to napohled nebylo znát.

Síla zvyku mne nutila pokaždé se rozhlédnout, než jsem přešel ulici. Staral jsem se dál o svůj krám, prodával víno a nepřestával jsem se usmívat na zákazníky.

2

Přicházeli zákazníci všech možných tvarů a velikostí, od školáků, kteří chtěli kolu a smažené brambůrky, až po důstojníky z místních kasáren. Od penzistů, kteří si za ušetřené peníze omluvně kupovali jen půl láhve ginu, až po mohovité znalce vyhazující peníze na portské. Někteří lidé přicházeli jednou do roka, jiní denně, někteří byli neznalí, jiní experti, přicházeli pro radost i pro útěchu, v zasmušilosti i opilství. Lišili se chutí od sladké až po hořkou, jako jejich pití.

V tom chladném říjnovém nedělním ránu byl mým hlavním zákazníkem jeden dostihový trenér, který investoval do neomezeného množství šampaňského pro víc než sto hostů každoroční oslavy všech vítězství koní z jeho stájí za uplynulou rovinovou sezónu. Každý podzim, když se jeho jméno objevilo vysoko na seznamu úspěšných trenérů, poděkoval jezdcům, majitelům a přecetným přátelům pozváním na slavnost, při které se s nimi dělil o vzpomínky na prožitou radost a plánoval budoucnost, příští jaro.

V září vždycky zatelefonoval, vždycky ve spěchu. „Tony? Od neděle za tři týdny, ano? Jako obvykle, ve stanu. Opatříš skleničky? Co se vypije, zaplatím, co se nevypije, samozřejmě vrátím. Ano?“

„Ano,“ přikývl jsem, ale sotva jsem se stačil nadechnout, už zavěsil. Pak vždy přicházela jeho usměvavá žena Flora, aby dojednala podrobnosti.

V neděli jsem se tedy sebral a jel k němu na desátou hodinu. Zaparkoval jsem co nejbliž u kdysi bílého stanu vztyčeného na zahradě za domem. Sotva jsem zastavil, vyběhl z domu, jako by mne už vyhlížel. Možná mne opravdu vyhlížel. Jack Hawthorn, asi šedesátiletý, menší, při těle, chytrý.

„Výborně, Tony,“ poplácal mne po rameni jako obvykle, protože se snažil vyhnout podávání rukou.

Vyhýbal se tomu společenskému zvyku ne proto, že by se bál nějaké infekce, jak jsem si zpočátku myslel, ale že měl stisk „jako napůl rozmrzlá chobotnice“, jak mi sdělila jedna jedovatá dáma. Vadilo mu, když si lidé otírali dlaně o kalhoty poté, co se ho dotkli.

„Povedlo se ti počasí,“ řekl jsem.

Zadíval se krátce na bezoblačné nebe. „Je zapotřebí, aby zapršelo, půda je jak beton.“ Dostihový trenér stejně jako farmáři nikdy nejsou spokojeni s počasím. „Přivezl jsi nějaký nealkoholický pití? Přijede šejk s celým průvodem, zapomněl jsem tě varovat.“

Přikývl jsem. „Mám šampaňské, spoustu vod a šťáv a krabici takové všehochutě.“

„Výborně, skvěle, nechám to na tobě. Číšnice přijdou v jedenáct, hosti ve dvanáct. Doufám, že se zdržíš? Samozřejmě jako můj host, počítám s tím.“

„Tvoje sekretářka mi poslala pozvánku.“

„Fakt? To mě podrž. Taková píle a péče. Dobře. Kdybys něco potřeboval, tak si mne najdi.“

Přikývl jsem a Jack odspěchal. Vždycky se pohyboval poklusem, celý život. Přestože měl sekretáře, poněkud pomalého člověka s důležitým nosem a neúnavnou energií pro přesnou, pečlivou práci, Jack chronicky nestíhal, co si předsevzal. Flora, jeho klidná, vyrovnaná žena, mi jednou prozradila: „To Jimmy

(sekretář) vyplňuje přihlášky koní na dostihy, to on rozesílá účty, všechno vyřizuje sám, Jack by nevzal do ruky ani známku na dopis. Spěchá prostě ze zvyku. Je to jen zvyk.“ Mluvila o Jackovi s láskou, jako ostatně skoro všichni. Možná že právě jeho staccato, jeho temperament koně inspirovaly a posílaly je pro vítězství.

Vždy mě na své slavnosti zval, ať už formálně či neformálně. Nejspíš jednak proto, abych byl po ruce, kdyby byl nějaký problém s pitím, jednak že jsem se v jeho dostihovém světě narodil a ještě stále mne považovali za jeho součást, a to navzdory mé nepochopitelné dezerci do maloobchodu s alkoholem.

„Není synem svého otce,“ říkali ti méně laskaví. Anebo i bez obalu: „Odvalu po rodině nezdědil.“

Můj otec byl voják. Získal jak řád Za statečnost před nepřítelem, tak Military Gold Cup, na překážky se řítit se stejnou odvahou jako na pozice nepřítele. Jeho hrdinství na všech bitevních polích bylo ohromující. Zlámal si vaz při pádu v Sandown Parku. Bylo mi tehdy jedenáct a viděl jsem to.

Otcí tehdy bylo čtyřicet sedm a ve vzpomínkách dostihového světa nepřestal žít takový, jaký tehdy byl. Vysoký, vzpřímený, odvážný, usměvavý, v mých očích nedotčený smutkem světa. Neměl ideální jezdeckou postavu, přesto se nedal a hrdě kráčel ve šlépějích svého otce, mého dědečka, legendárního titána, který se svého času umístil ve Velké národní jako druhý, aby se pak za první světové války proslavil jako voják. Viktoriin kříž, který jsem po něm zdědil, jsem vedle tatínkova řádu uložil do vitríny. Statečnost, švih a odvahu riskovat jsem po otci a dědovi nezdědil.

„Tak co, budeš po tatínkovi?“ ptali se mne lidé nesčetněkrát vlídně a zvědavě, když jsem byl kluk.

Postupně všem došlo, mne nevýmaje, že po otci nejsem. Jezdit jsem se naučil, ale nijak jsem nevynikl. Chodil jsem na střední školu pro důstojnické synky ve Wellingtonu, ale na Sandhurst jsem nešel, takže jsem si uniformu nevysloužil. Maminka často říkala: „To nic nevádí, zlato.“ Statečně snášela mnohá zklamání. Já podléhal pocitům méněcennosti, jejichž stopy ve mně přetrvaly dodnes, navzdory zdravému rozumu.

Komplexy mne opustily jen v soužití s Emmou. Teď, když už nebyla, se vrátily. Slabé, sotva patrné, ale vytrvalé. Zavržený stav mysli se plíživě vrátil do nestřežených zákoutí. Nestálo to za nic.

Jimmy, sekretář, mi nikdy s ničím nepomohl. Zvolna se loudal od domu, ruce v kapsách, a přihlížel, jak tahám tři chromované dřezy z nákladní ploché vozu.

„Nač to máš?“ zeptal se. Byl dlouhý a měl dlouhý nos, takže se na člověka opravdu díval svrchu, měřil málem dva metry. Mluvil taky jaksi svrchu.

„Led,“ řekl jsem.

„Aha,“ vyslovil to skoro jako „óho“.

Odtáhl jsem dřezy do stanu, ve kterém na jednom konci stály jednoduché stoly pokryté ubrusy. Na druhém konci stanu u paty dvou hlavních nosných stožárů byly květináče s chryzantémami. Travník překrývaly praktické světle hnědé rohože. Vybledlé plátno stanu zdobily v pravidelných vzdálenostech růžice z červených a zlatých pentlí. Nebylo nijak zvlášť chladno a stan vypadal skoro slavnostně. Skoro.

Jack a Flora neměli ve zvyku vyhazovat peníze za zbytečnosti. Těžko jim to mít za zlé.

Vzduch byl klidný, žádné elektrické výboje, žádné chvění éteru. Z ničeho člověk nevytušil, jaká strašlivá hrůza se chystá. Vládl klid, ticho, pokojné očekávání. Když bylo po všem, jasně se mi to vybavilo.

Jimmy dál přihlížel, když jsem tahal bedny s šampaňským a vybaloval láhve, které jsem nastavěl do jednoho z dřezů umístěných na zemi u stěny stanu poblíž stolů. Nepatřilo to už k mým povinnostem, ale pro Jacka Hawthoma člověk rád udělá něco navíc.

Pracoval jsem jen v košili a v lehkém vlněném svetru bez rukávů (správné oblečení do dostihového světa). Sako čekalo v dodávce, abych se v něm pak změnil v hosta. Jimmy byl prudce, byť nenápadně elegantní, rolák, tmavomodré sako s jednoduchými zlatými knoflíky bez zbytečných okras. To právě bylo ono, kdyby se šňořil zbytečnými tretkami, mohl bych se na něj dívat pohrdavě. Ale jak se věci měly, bál jsem se, že naopak on se tak dívá na mne.

Přítáhl jsem další bednu se šampaňským a začal ji vybalovat. Jimmy se sklonil ze své výše, sáhl po jedné z lahví a prohlížel si vinětu, jako by něco takového viděl poprvé.

„Co to je za patok? V životě jsem o tom neslyšel.“

„Je to dočista pravé, z Epernay.“

„To vidím.“

„Vybírala to Flora.“

Řekl s pochopením „Óho“ a vrátil láhev na místo. Došel jsem pro igelitové pytle s kostkami ledu a vysypal je do dřezu mezi láhve.

„Přivezl jsi nějakou skotskou?“ zeptal se.

„Je vpředu ve voze.“

Vydal se na průzkum a vrátil se s neotevřenou lahví.

„Sklenička by nebyla?“

Místo odpovědi jsem došel do auta pro krabici s šedesáti skleničkami.

„Posluž si,“ řekl jsem.

Beze slova otevřel krabici, kterou jsem postavil na stůl, a vytáhl jednu všeúčelovou skleničku.

„Je tenhle led jedlý?“ zeptal se.

„Je z čisté vodovodní vody.“

Dal si do skleničky led, dolil whisky a upil.

„Ty jsi dnes nějak nabroušený.“

Překvapeně jsem se na něj podíval. „Odpusť.“

„Někdo včera ve Skotsku zlikvidoval celý náklad takového pití. Vědělš to?“

„Šampaňské?“

„Ne, skotskou.“

Pokrčil jsem rameny. „To se stává.“

Dotáhl jsem třetí bednu a vybaloval láhve. Jimmy přihlížel a cinkal ledem.

„Jak moc toho víš o whisky, Tony?“ zeptal se.

„No – dost.“

„Rozpoznáš jednu od druhé?“

„Lip rozpoznávám vína.“ Dokončil jsem vybalování a vzpřimil se. „Proč se ptáš?“

Snažil se mluvit jakoby nic. „Kdyby sis objednal sladovou whisky a přinesli ti obyčejný standard, jako je tohle, poznal bys to?“

Ukázal na skleničku.

Pátravě jsem se na něho zadíval. „O co ti jde?“

„Tak poznal bys to nebo ne?“

„Ne, dnes ráno ne. Nedokázal bych pojmenovat, co piju. Musel bych trochu trénovat. Pak bych to možná rozeznal. Nebo taky ne.“

„Ale – kdyby ses nacvičil na určitou chuť – rozeznal bys ji pak mezi několika vzorky? Poznal bys, kdyby mezi nimi vůbec nebyla?“

„Možná.“ Díval jsem se na něj a čekal. Byl ustaraný, dal si na čas, jako by se sám se sebou radil. Pokrčil jsem rameny a šel pro další dřež. Donesl jsem a rozbaloval další šampaňské.

„Je to poněkud zamotané,“ řekl zničehonic.

„Co?“

„Kdyby sis laskavě na chvíli přestal hrát s těmi lahvemi a poslouchal.“

Měl podrážděný a současně ustaraný hlas. Pomalu jsem se od skládání lahví do třetího dřezu narovnal a začal dávat pozor.

„Tak povídej.“

Byl o několik let starší než já a stýkali jsme se vlastně jen při mých občasných návštěvách u Hawthomových, kde jsem vystupoval jako host i jako dodavatel nápojů. Většinou se ke mně choval přátelsky, ale s odstupem, a já k němu asi taky. Byl třetí syn čtvrtého syna jednoho hraběte, majitele dostihových koní, měl tedy aristokratické jméno, ale peníze neměl. Místo u Jacka Hawthoma údajně přijal, protože nebyl dost chytrý na to, aby působil v City. Tenhle názor bych s potěšením bral nebýt toho, že Flora Jimmyho vysloveně obdivovala. Vlastně mi to ale do té doby bylo všechno dost jedno a nijak jsem se jím nezabýval.

„Jeden z Jackových majitelů má restauraci,“ řekl Jimmy, Jmenuje se Silver Moondance a je v Readingu. Není pro elitu, pořádají se tam taneční večery, občas tam někdo zpívá, zkrátka podnik pro masovou spotřebu.“ Mluvil úsečně, ale bez nadřazenosti, prostě jen konstatoval fakta, nesoudil.

Nezaujatě jsem čekal.

„Ten majitel nás tam s Florou a Jackem minulý týden pozval na večeři.“

„To od něho bylo hezké.“

„Ano.“ Jimmy se zadíval na svůj nos. Jistě.“ Na chvíli se odmlčel. „Jídlo bylo dobré, ale pití – Podívej, Tony, Larry Trent patří mezi nejlepší Jackovy majitele, má tu pět koní. Účty platí přesně jako hodinky. Nerad bych ho zarmoutil – ale aspoň u jedné z lahví, které jsme tam měli, obsah neodpovídal etiketě.“

Mluvil roztrpčeně a rozhořčeně, málem mi to přišlo smíchu.

„To není nic neobvyklého,“ poznamenal jsem.

„Přece je to proti zákonu,“ ohrazoval se pobouřeně.

„Ovšemže to je proti zákonu. Jsi si tou věcí jistý?“

„Ano. Tedy, skoro úplně, myslím. Jen mi přišlo, že by neškodilo, než s tím za Larrym Trentem půjdu, kdybys to pití ochutnal. Je přece možné, že ho podvádí některý ze zaměstnanců. Chci říct – přece by ho mohli stíhat, ne?“

„Proč jsi mu to neřekl hned ten večer?“ zeptal jsem se.

Jimmy se zatvářil pohoršeně. „Přece jsme byli jeho hosty! To by bylo krajně nezdvořilé, to snad uznáš.“

„Hm,“ řekl jsem suše. „Proč mu neřekneš, co si o jeho pití myslíš teď, až s ním třeba budeš sám, mezi čtyřma očima? Třeba ti bude vděčný, žes ho varoval. Stejně si neumím představit, že by se jen tak splašil a odvezl od vás koně.“

Jimmy si zarmouceně povzdechl a napil se whisky. „Řekl jsem o tom Jackovi, a ten tvrdil, že se určité mýlím. Jenže já se fakt nepletu, vážně, jsem si skoro jistý.“

Chvilí jsem se na něho díval.

„Proč ti to dělá takové starosti?“ zeptal jsem se.

„Proč?“ řekl udiveně. „No prostě podvod je podvod, ne? Zlobí mě to.“

„Ano,“ povzdechl jsem si. „O jaké pití vlastně jde?“

„Víno se mi moc nezdálo, podle viněty, ale znáš to – když s ničím nepočítáš – pak tam ovšem měl Laphroaig.“

Zamračil jsem se. „To myslíš tu sladovou whisky z Islay?“

„Ano, je to taková těžká whisky, dědeček ji rád píval. Když jsem byl kluk, tak mi dával usrknout a maminka se hrozně zlobila. Zvláštní, jak některé chuti člověk nezapomene, když je zná už z dětství – samozřejmě že z dospělosti Laphroaig znám taky – prostě měl tam tu láhev na vozíčku s pitím ke kávě, a tak jsem si řekl, že si trochu dám – asi ze sentimentality, však to znáš.“

„Byl to Laphroaig?“

„Ne.“

„Co to tedy bylo?“

Zatvářil se nejistě. „Právě mě napadlo, že ty bys to možná poznal, kdybys to ochutnal, samozřejmě.“

Potřásl jsem hlavou. „Na to potřebuješ skutečného experta.“

Byl celý nešťastný. „Víš, mně se zdálo, že to je dočista obyčejná whisky, opravdu obyčejná, nebyla ani pravá sladová.“

„Měl bys to říct panu Trentovi, ať si s tím poradí sám.“

„Dnes tady bude,“ řekl váhavě.

„Tak to máš jednoduché.“

„Nemohl bys náhodou ty – nebyl bys ochotný – jaksi – nějak si s ním promluvit?“

„Docela určitě ne,“ řekl jsem energicky. „Když mu to řekneš ty, bude to přátelské varování, ode mne by to byla smrtelná urážka. Nezlob se, ale to opravdu nejde, Jimmy.“

Rezignovaně prohlásil: Já čekal, že nebudeš chtít. Ale za pokus člověk nic nedá.“ Nalil si další dávku skotské a doplnil led. V tu chvíli mne napadlo, že praví znalci whisky považují led za nemrav a že možná Jimmyho znalecký posudek na Laphroaig není zcela spolehlivý.

Flora, baculatá a veselá, v červených vlněných šatech přitancila do stanu, rozhlédla se a spokojeně přikývla. „Vypadá to tu hezky a vesele, co Tony?“

„Vypadá to skvěle.“

„Až se to tu zaplní, až přijdou hosti.“

„Ano,“ přikývl jsem.

Celkem konvenční, hodná a milá paní, matka tří dětí, které jí pravidelně telefonovaly. Když občas přišla ke mně do krámu, ráda o nich vyprávěla. Když měla dobré zprávy, dělávala o to větší nákup. Jack byl její druhý manžel, liboval si v její péči a údajně na děti žárlil. Je k nevíře, s čím vším jsou lidé schopni se svěřit obchodníkovi s vínem. Věděl jsem toho mnoho o mnoha.

Flora nakoukla do dřezů. „Máš čtyři krabice?“ Přikývl jsem. „Mám ještě další ve voze, kdyby bylo třeba.“

„Doufejme, že nebude.“ Sladce se usmála. „Vsadit bych ale na to nechtěla, zlato. Jimmy, lásko, nemusíš do sebe lít whisky, otevřeme si šampaňské. Docela bych si trochu dala, než se sem všichni přihnou.“

Jimmy s pomalou elegancí provedl, co si přála. Odzátkoval láhev bez bouchnutí, dlaní ztlumil výbušnou sílu. Flora se s úsměvem dívala na uvolněný plyn unikající z láhve a nastavila skleničku, aby natchytala proud bublinek. Trvala na tom, abychom se s ní oba, Jimmy i já, napili. Viděl jsem na Jimmym, že mu to po skotské moc nejede.

„Skvělé,“ libovala si Flora a upíjela. Víno mi jako vždy připadalo příliš slabé a plné bublinek, ale při tak velké objednávce to byla rozumná volba. Často jsem tuhle značku dodával na svatby.

Flora, skleničku v ruce, přešla na opačný konec stanu, odkud měli přicházet hosté, ke vchodu u domu,

kousek od místa určeného jako parkoviště.

Dům Jacka Hawthorna i jeho stáje stály na východním konci Berkshirských plání, v mělkém údolí obklopeném kopci. Budovy nebylo odnikud vidět, jen až zblízka. Věděl jsem, že hosté přijedou po hlavní silnici přes kopec, odzadu, a nechají auta na poli. Ke stanu dojdou pěšky brankou v nízkém živém plotě z růžových keřů, přes trávník. Po zkušenostech z několika oslav se Flora naučila dovedně zacházet s davu lidí, bylo to přímo umění. Taký jí při tomhle uspořádání nikdo neplašil koně.

Flora se zničehonic s výkřikem otočila a vrátila se. „Ale to mi neměl dělat! Šejk už jede. Viděla jsem jeho auto na kopci. Jimmy, běž ho přivítat, Jack se teprve převlíká. Jimmy, odveď šejka do stájí, proved' ho, nějak ho zabav. To je pohroma. Jdu říct Jackovi, že už přijel.“

Jimmy přikývl, odložil beze spěchu skleničku a šel vstříc naftovému králi a jeho dvořanstvu. Flora chvíli nejistě váhala, ale za Jimmym nešla. Ulevila si hlasitě nemalou indiskrecí.

„Já toho šejka nemám ráda, nemůžu si pomoci. Je tlustý a děsný a chová se, jako by mu to tu patřilo, a ono mu to nepatří. Taký se mi nelíbí, jak se na mě kouká, má přivřený oči a jako by mě neviděl – Tony, zlato, nic hrozného jsem neřekla, nic jsi neslyšel, je to jasné? Prostě se mi nelíbí, jak Arabové zacházejí s ženskými.“

„Ale jejich koně vyhrávají dostihy.“

„Být trenérovou manželkou není procházka růžovým sadem.“ Krátce se na mne usmála a odešla k domu. Já dokončil vykládání. Vynesl jsem ještě pomerančovou šťávu a coca-colu.

Nahoře na kopci zaparkoval šofér dlouhého mercedesu s kouřovými okny nosem ke stanu. Nebylo pochyb, tohle auto nemůže patřit nikomu jinému než šejkovi. Postupně přijížděly další vozy, až jich narostla celá řada, v nich číšnice a jiní pomocníci. Pak začali proudit hosté. Bylo jich asi sto. Přijížděly rollsy, range rovery, mini i fordý. Jeden manželský pár dorazil s dopravním boxem, jiný na motocyklu. Někteří hosté přišli s dětmi, jiní se psy. Ty ale většinou nechávali ve voze. Přicházeli v kašmíru i džínách, v kostkovaných košilích i tvídu, elegantní, s perlami, scházeli po travnatém svahu v živém hovoru, procházeli brankou v živém plotě, přešli trávník a zamířili do otevřené náruče stanu. Těšili se na nedělní dopolední radovánky, starosti hodili za hlavu.

Jako na všech podobných slavnostech se všichni aspoň s někým z přítomných znali. Počet decibelů očividně rostl, až bolely uši. Pokud někdo nechtěl křičet, musel zůstat u stěny stanu. Šejk v klasickém arabském hávu byl mezi těmi, kteří tvrdošijně stáli u zdi. Obklopený svou tělesnou stráží držel v ruce skleničku s pomerančovou šťávou a sledoval dav přivřenýma očima. Jimmy dělal co mohl, aby ho pobavil, ale za odměnu se mu dostalo jen bezúsměvného přitakávání. Postupně, jeden po druhém, přicházeli další hosté, aby promluvíli s mužem s bílou rouškou a čelenkou na hlavě. Nikdo z nich se nechoval nenucené, a nebyla mezi nimi ani jedna žena. Jimmy se po chvíli odpoutal a objevil se po mém boku. „S šejkem to jde ztuha, co?“ zeptal jsem se. „On není vlastně tak zlý,“ prohlásil Jimmy udatně, „nemá západoevropské chování, když je mezi lidmi, a je naprosto posedlý myšlenkou, že ho někdo chce oddělat – neseď si ani do zubařského křesla, pokud kolem sebe přirovná v ordinaci nemá tělesnou stráž – v koních se ale vyzná. Přímo je miluje. Měls ho vidět před chvílí, když jsem ho prováděl po stájích, rázem se mu ty unuděné oči rozsvítily.“ Rozhlédl se kolem sebe po davu lidí a najednou vykřikl. „Vidíš tamhle toho člověka, který se baví s Florou? To je Larry Trent.“

„Ten co nemá Laphroaig?“

Jimmy přikývl, nerozhodně se zamračil a pak se vydal úplně na opačnou stranu. Chvíli jsem se ještě díval na člověka, který se bavil s Florou. Tmavovlasý muž středního věku, s knírem, jeden z mála mužů, který tu byl v obleku. Tenký proužek, sako zapnuté, v kapse hedvábný kapesník. Dav se promísil a ten člověk se mi ztratil z očí. Bavil jsem se pak s celou řadou lidí, které jsem znal jen povrchně, které jsem vídal jen jednou do roka, někdy ani to ne. Jak už to bývá, navazovali jsme na staré rozhovory, jako kdyby čas neplynul. Při jednom podobném rozhovoru se můj partner s těmi nejlepšími úmysly zeptal: „Jak se má Emma? Jak se daří vaší krásné ženě?“

Měl jsem pocit, že si na to nikdy nezvyknu, na takové bodnutí jako do živého nervu, opravdu bolestné. Emma – ach dobrý bože!

„Zemřela,“ potřásl jsem hlavou, abych zprávu zmírnil, nechtěl jsem ho uvést do rozpaků. Často jsem to tak říkával, až příliš často. Už jsem v tom uměl chodit, aby lidem nebylo trapně.

Zvláštní, trpké umění ovdovělých, snažících se nezpůsobit zármutek jiným, skrývajících svůj vlastní.

„To je mi tuze líto,“ myslel to v tu chvíli doopravdy. Tak to bývá. „Neměl jsem potuchy – vůbec jsem nevěděl – kdy vlastně..?“

„Před šesti měsíci.“

Přeladil míru soucitu. „Vážně je mi líto.“

Přikývl jsem a on si povzdechl. Život jde dál. Protentokrát to mám za sebou. Zase až příště. Ještěže se nezeptal „jak?“ Nemusel jsem mu to vyprávět, nemusel jsem mluvit o bolestech, o bezvědomí, o nenarozeném dítěti, které v ní zemřelo.

Spousta Jackových hostů byla mými zákazníky, a tak se stalo, že jsem se i na dostihové oslavě bavil o vínu stejně jako o koních. Jedna vážná starší dáma se mne vyptávala na můj názor na Cotes du Rhône ve srovnání s Côte de Nuits, když jsem konečně zahlédl Jimmyho, jak se baví s Larrym Trentem. Taký mne zahlédl a zamával na mne, ať k nim jdu. Jenže já věděl, že jestli tu starší dámu přesvědčím, bude si ode mne kupovat víno po basách. Zamával jsem na Jimmyho, že později. S pochopením přikývl. Davem se proplétaly číšnice roznášející chlebičky a maso na špejích. Odhadoval jsem, že přišlo podstatně víc hostů než sto a že při té obecně rozjařené náladě původních čtyřicet osm lahví šampaňského co nevidět dojde. Už jsem se zvolna sunul ke služebnímu východu ze stanu, když mě odchytil Jack. Doslova si mne přidržel za rukáv.

„Potřebujeme další šampaňské a číšnice říkají, že máš vůz zamčený,“ vysvětloval chvatně. „Jde to zatím dobře, co?“

„Skvěle.“

„Výborně, výborně. Nechávám to na tobě.“ Poplácal mne po zádech a odspěchal. Roli hostitele hrál rád. Podíval jsem se do dřezů. Stály tam už jen dvě láhve v záplavě tajícího ledu. Pak jsem v kapse nahmátl klíče a vykročil k vozu. Na chvíli jsem se zadíval nahoru na kopec, kde stály zaparkované vozy, land rover, dopravní box, šejkův mercedes. Nikde nebyla mezera, nikdo ještě neodjel. Nahoře byl jen nějaký kluk, hrál si se psem.

Otevřel jsem zadní dvířka dodávky a natáhl se pro tři rezervní bedny, nouzově chlazené černými igelitovými pytlí s ledem. Hodil jsem jeden pytel do trávy a vzal za jednu bednu.

Na periferii mého zorného pole se cosi pohnulo. Podvědomě jsem se otočil. V tu chvíli se obyčejný den změnil v noční můru.

Dopravní box sjížděl z kopce.

Směřoval přímo na stan, jel čím dál rychleji.

Už zbývalo jen několik metrů k růžovému plotu. Pak vůz prorazil bariéru z křehkých květín a rozdrtil koly poslední podzimní růže.

A jel dál, po trávníku, neúprosně.

Skočil jsem ke vchodu do stanu a zařval varování, ale ve všeobecném hluku mne nikdo neslyšel. Stejně už bylo pozdě.

V jediný mrazivý okamžik jsem zahlédl oslavu v normálním proudu, davy lidí usmívajících se, popíjejících, žijících, nic netušících.

Pak vůz najel na stan a mnohé se změnilo navždy.

3

Asi pět vteřin přetrvalo ohromené, zděšené ticho. Pak někdo začal křičet a křičet nepřestával. Příznak hysterie z hrůzy.

Dopravní box najel na plátěnou stěnu stanu a pohřbil pod ní lidi. Narazil do jednoho z nosných stožárů, který praskl pod vahou těžkého vozidla. Celá velká část stanu v mé blízkosti se zřítila. U nohou jsem měl pohřebiště.

Tam, kde před chvílí stáli hosté, leželo těžké plátno, a pod ním se zoufale rýsovala těla. Díval jsem se na to s hrůzou.

Dopravní box zůstal uprostřed té spouště, obrovský, tmavozelený, nedotčený, neosobní, děsivý. Zdálo se, že u volantu nikdo není. Aby se člověk dostal ke kabině, musel by přejít přes pohřbené živé a mrtvé.

Za dopravním boxem, na konci stanu v části, která ještě stála, se lidé snažili probíjet ven východem a trhlinami ve stěnách. Potáceli se na vzduch jeden po druhém, kymáceli se, padali, jako ve filmu.

Uvědomil jsem si, že ještě stále držím krabici s šampaňským. Postavil jsem ji před sebe na zem, otočil se a běžel do domu telefonovat.

Bylo tam neuvěřitelné ticho, všechno jako by bylo normální. Sluchátko se mi třásl v ruce.

Přivolal jsem do domu Jacka Hawthorna policii a sanitky. Přivolal jsem doktora. Vyprošťovací techniku. Už prý jedou. Všichni.

Vyběhl jsem zase ven a cestou jsem potkával jiné lidi spěchající do domu se stejným cílem jako předtím já, oči vytřeštěné.

„Už jedou, jedou,“ ubezpečoval jsem je.

Všichni se třásli.

Hysterické ječení zmlklo, ale mnoho lidí křičelo, muži se pokoušeli najít své ženy, ženy své muže, matky syny. Všichni bílí jako stěna, ústa otevřená. Jedna žena začala malými nůžtičkami systematicky vystříhávat ve stěně stanů díru. Po tvářích jí tekly slzy. Vynaložená námaha byla absurdní, úkol byl příliš velký.

Uvědomil jsem si, že Flora s Jackem a Jimmym byli v té části stanů, kde to spadlo.

Někde poblíž ržal kůň a kopal do dřeva. S úlekem jsem si uvědomil, že ten hluk přichází ze samotného dopravního boxu. Uvnitř byl skutečně kůň. Živý kůň.

Po ztuhlých nohách jsem došel ke stojící části stanů a prošel vchodem, kterým ostatní vycházeli. Druhý stožár zůstal nepoškozený, u paty chryzantémy v květináčích. Po zemi se povalovala spousta střepů z rozbitých skleniček a několik lidí se pokoušelo nadzdvihnout spadlou plachtu, aby se pohřbení lidé dostali ven.

„Mohli bychom udělat tunel,“ řekl jsem jednomu z mužů. Ten chápavě přikývl. Společně jsme plachtu nadzdvihli a pomalu postupovali. My dva a další jsme postupně vytvořili tunel široký tak na výšku muže, odkud se postupně vypotáčelo asi třicet lidí. Zmateně se stavěli na nohy, drali se ven. Některým krvácely ruce a obličeje, pořezané od střepů. Jen málokdo z nich věděl, co se vlastně stalo. Byly mezi nimi dvě děti.

Jednou z posledních obětí, ke kterým jsme se propracovali, byla Flora. Zahlédl jsem její červené vlněné šaty pod záhybem plátna.

Shýbl jsem se, abych jí pomohl. Byla omráčená, s obličejem na rohoži se dusila.

Vyprostil jsem ji a odnesl ven, někomu jsem ji předal a vrátil se do tunelu.

Tunel se osvědčil, rozšířili jsme ho, až nás byl celý kruh, udržující část střechy stanů ve výšce místo stožáru. Dva z nás vytrvale pátrali pod záhyby doléhajícími k zemi. Už tam nikdo nebyl, zdálo se, že všichni, kdo nebyli přímo u dopravního boxu, už jsou vyproštěni, živí a na nohách.

Dopravní box.

Tam se nikomu nechtělo. Pak jsme se na sebe podívali s mým prvním pomocníkem „tunelářem“. Chvilí jsme na sebe koukali mlčky. Pak jsem řekl ostatním, ať odejde, kdo chce. Někteří odešli.

My zbývající, byli jsme asi čtyři, jsme vybudovali nový, kratší tunel, směřující od nepobožené části stanů k boku boxu. Drželi jsme plachtu napjatou nad hlavou, aby se mohli vyprostit uvězněni lidé.

Jeden z prvních, na koho jsme narazili, byl Arab. Byl kromobyčejně živý a pohyblivý, být to za jiných okolností, bylo by to směšné. Sotva jsme ho vyprostili, začal cosi vykřikovat nesrozumitelnou řečí, vytáhl z hábitu flintu a nebezpečně se s ní rozmachoval.

To nám ještě chybělo, pomyslel jsem si, neřízené střely splašeného člověka.

Šejk – vzpomínal jsem – stál u stěny stanů, aby měl chráněná záda.

Našli jsme ještě dvě živé oběti, ženy neschopné slova, bílé jako stěna, šaty potrhane, řezné rány od střepů jim krvácely. Jedna z žen měla zlomenou ruku. Vyvedli jsme je ven a vrátili se k práci.

Lezl jsem po všech čtyřech, až jsem se doplazil k páru nohou se špičkami obrácenými vzhůru.

Plazil jsem se dál, až jsem se dostal k nohavicím. Ve světle pronikajícím plachtou jsem je snadno poznal.

Tmavomodrý flanel s tenkým proužkem.

Trochu jsem nad ním zvětšil prostor, až jsem dohlédl na sako s hedvábným kapesníkem a na napraženou ruku se střepy ve dlani.

Výš, kde na něj dolehla tíha a kde měl mít krk, bylo vidět jen krvavý chuchvalec.

Spustil jsem záhyb plachty. Dělal se mi nanic.

Obrátil jsem se ke svému pomocníkovi. „Je to v háji. Myslím, že má hlavu pod kolem. Je mrtvý.“

Zdrceně se na mne zadíval, asi tak jako já na něho. Pomalu jsme se posunuli k zadní části vozu. Lezli jsme po čtyřech.

Nad námi v boxu kůň zoufale kopal a kvílel. Jistě byl rozčilený i vyděšený zápachem ze stanů. Koně jsou velmi citliví na krev. V tu chvíli ale nepřicházelo v úvahu, že by někdo sundal rampu a koně vyvedl.

Našli jsme dalšího Araba. Byl živý, ležel na zádech, z ruky mu tekla krev. Modlil se k Alláhovi. Vytáhli jsme ho ven. Pak jsme na místě, kde předtím ležel, našli pušku.

„Jsou to blázni,“ řekl můj společník.

„Jejich šéfa to nezachránilo.“

Mlčky, vkleče jsme se dívali na to, co ze šejka zbylo. Hlava pod bílou rouškou se zlatými šňůrami čelenky. Zbytek člověka zakrýval prokrvácený záhyb plátna. Můj společník mne chytil za ruku. „Nechtě to být,“ řekl.

„Nedívejte se. Není to k ničemu.“

Myslel jsem na policii a na sanitáře, kteří se budou muset podívat, ale uposlechl jsem. Mlčky jsme se proplazili zpět do nepobožené části stanů a začali odtamtud budovat další tunel, směřující k boxu z druhé

strany.

Tam jsme našli Jacka a Jimmyho. Oba byli živí, měli hmatný tep, oba byli v bezvědomí a přibití k zemi silným stožárem, spočívajícím Jackovi na nohách a Jimmymu na hrudníku. Stožáru jsme se sotva dotkli, ale stačilo chvění našich pohybů, aby se Jack napůl probral a začal sténat bolestí.

Můj společník si ulevil: „Zatraceně!“ Navrhl jsem, že zůstanu, kde jsem, ať on dojde pro něco, čím bychom udrželi plachtu zdviženou. Přikývl a zmizel. Plachta mne uvěznila. Jimmy vypadal hrozně. Oči měl zavřené a krvácel z úst. Jack nařikal. Držel jsem kus plachty ve výšce jako Atlas, až se konečně vrátil můj společník tunelář se dvěma novými pomocníky a s dřevěným stolem, který měl sloužit k zastřešení. „Co teď?“ zeptal se můj parták nerozhodně. „Zdvihneme ten stožár, Jacka možná ta tíha bolí, ale Jimmyho skoro zabíjí.“

Všichni kývli. Pomalu, velmi opatrně jsme z obou raněných tíhu sňali a položili stožár na zem. Jack se utíšil, Jimmy se ani nepohnul. Oba dýchali povrchně. Znovu jsem jim sáhl na puls. Ulevilo se mí.

Postavili jsme stůl tak, že chránil oba, a opatrně jsme lezli dál. Doplazili jsme se k dívce, zakrývající si rukou obličej. Sukni jí to utrhlo a jedno stehno měla rozpolcené od kyčle až po koleno. Odtáhl jsem ji plachtu z obličejce a zjistil, že je částečně při vědomí.

„Ahoj,“ řekl jsem hloupě.

Zmateně se na mne zadívala: „Co se stalo?“ zeptala se.

„Došlo k nehodě.“

„Vážně?“ zdála se mi ospalá. Když jsem jí sáhl na tvář, byla jako led.

„Přineseme další stůl,“ řekl můj původní společník.

„Prosím vás, přineste taky příkrývkou,“ řekl jsem. „Je hodně prochladlá.“

Přikývl. „Je v šoku.“ Pak odešli, protože na to, aby dovnitř protáhli stůl, museli být tři.

Zadíval jsem se na ránu. Dívka byla baculatá, takže v rozšklebené ráně bylo jasně vidět kuličky tukové tkáně v kontrastu k temně červeným svalům. Rána jako otevřená kniha. Nikdy jsem nic podobného neviděl. Bylo zvláštní, jak málo poranění krvácelo, určitě míň, než by člověk čekal.

Tělo zastavuje činnost, což je následek úrazu stejně nebezpečný jako sám úraz.

Mnoho jsem toho pro ni udělat nemohl. Měl jsem však u sebe kapesní nůž, ve kterém byly i nůžičky. S povzdechem jsem si tedy vyhrnul svetr a dílem vystříhl, dílem urval pruh látky z košile zleva doprava kus pod límec. Pod sakem nebylo vidět, že část košile chybí. Uvědomil jsem si, že co dělám, je směšné, ale udělal jsem to.

Když jsem pak látku roztrhl na dva pruhy, byl z ní docela slušný obvaz. Oba pruhy látky jsem protáhl dívce pod stehnem a svázal je tak, že sevřely ránu nad obnaženou kostí, skoro jako se balí roláda. Úzkostlivě jsem se přitom na dívku díval. Pokud při mém počínání něco cítila, tak jen nepatrně. Měla oči otevřené, předloktí opřené o čelo. V jednu chvíli se zeptala: „Kde jsme?“ O chvíli později: „Nic nechápu.“

„Všechno je v pořádku.“

„Vážně? To je – to je dobře.“

Vtom už se vraceli ostatní se stolem, příkrývkou a ručníkem.

Můj původní tunelář řekl: „Myslel jsem, že bychom jí to mohli tím ručníkem omotat. Ale vy už to máte.“

Nohu jsme jí ručníkem stejně pro jistotu obalili a postavili nad ni stůl. Pak jsme bez elánu lezli dál. Ale už jsme nenašli nikoho, komu bychom mohli pomoci. Našli jsme jednu číšnici, byla mrtvá. Ležela na tácu s chlebičky, mladý obličej bílý jak sníh. Pak jsme narazili na nohy jiného Araba. Kdesi pod vozem byla červená změť, ke které jsme se dostat nemohli, i kdybychom chtěli.

Jako na povel jsme se všichni čtyři dali na ústup, a jak se tak vynořujeme na požehnaný čerstvý vzduch, slyšíme sirény a houkačky oficiálních záchránců a vyprošťovatelů příjíždějících přes kopec.

Šel jsem za Florou sedící na kuchyňské židli, kterou pro ni přinesli z domu. Stálo kolem ní několik žen a snažily se ji utěšit. Oči měla temné, dívala se do prázdna a třásla se.

„Jack je v pořádku,“ ubezpečoval jsem ji. „Omráčil ho stožár, má možná zlomenou nohu – ale bude v pořádku.“

Tupě se na mne podívala. Svlékl jsem sako a zabalil ji do něj. „Floro – slyšíš? Jack je naživu.“

„Všichni ti lidé – naši hosté“ hlas se jí zlomil. „Jack – jsi si jistý?“ Těžko ji utěšit. Řekl jsem že ano, že jsem si jistý, vzal ji kolem ramen, přitáhl k sobě a kolébal jako dítě. Položila mi hlavu na rameno. Na slzy bylo ještě brzy, otřes byl příliš velký.

Co se pak dělo, jako by bylo rozmazané. Čas plynul neuvěřitelně rychle a přitom jako by se zastavil.

Policie přivezla všechny možné nástroje a zařízení, během chvilky odřízla veliký kus plachty za dopravním boxem a postavila kolem něj zástěny, aby nebylo vidět na tu hrůzu.

Jack, už při plném vědomí, ležel na nosítkách. Po injekci proti bolestem už tolik nezkoušel. Chabě se

bránil, že nechce do nemocnice, že nemůže opustit své hosty, že nemůže opustit své koně, že nemůže opustit svou ženu, nemůže dopustit, aby všechno zůstalo jenom na ní. Když ho nakládali do sanitky vedle bezvědomého Jimmyho, ještě stále protestoval. Pak sanitka pomalu odjela.

Hosté se trousili do domu, někteří seděli v autech a čekali, až budou smět domů. Kdesi po telefonních drátech narůstala velká aféra spojená se smrtí šejka. Uniformovaní policisté dostali pokyn nikoho z místa neštětí nepouštět, dokud nepřijedou zvláštní vyšetřovatelé.

Podle mého byla ta aféra přehnaná a zbytečná. Nikdo přece nemohl tušit, kde šejk ve stanu bude stát. Nikdo na něho nemohl ten dopravní box namířit. Nejspíš povolily brzdy a box prostě vlastní vahou sjel z kopce – výběr obětí byl náhodný jako při zemětřesení.

Nešťastní manželé, kteří s dopravním boxem přijeli a box zaparkovali, byli v slzách. Slyšel jsem, jak muž nešťastně, bezmocně říká: „Určitě jsem tam nechal rychlost a zatáhl jsem brzdu – určitě – jsem si tím jistý, na tohle si dávám vždycky pozor – jak se to mohlo stát? Jak se to jen mohlo stát?“ Vyslychal ho uniformovaný policista, který se netvářil nijak soucitně.

Vrátil jsem se ke své dodávce, kde jsem předtím nechal stát bednu se šampaňským. Byla pryč. Stejně z vozu zmizela šestá a sedmá bedna, zatímco z předního sedadla zmizely rezervní whisky a gin.

Je to odporné, řekl jsem si a pokrčil rameny. Po krveprolití přicházejí supi. Zvířecí lidské chovám staré celou věčnost. Bylo to vlastně jedno, ale raději bych to pití rozdál.

Flora byla doma, ležela, odpočívala. Kdosi mi přinesl mé sako. Povšiml jsem si, že na rukávech je krev. Krvavé skvrny jsem měl taky na manželách a na světle modrém svetru. Taky ruce mi pokrývala zaschlá krev.

Přes kopec pomalu přijel velký pásový traktor s jeřábem a postavil se co nejbliž k boxu. Netrvalo dlouho, a jeřáb pomocí řetězů velké zelené vozidlo nadzdvihl několik centimetrů nad zem, po chvilce výš, a odnesl ho stranou, na vyklizenou louku.

Kůň ještě stále nervózně kopal. Konečně spustili rampu a jeden z Jackových stájníků koně vyvedl a box zavřel. Policisté se pak u boxu postavili na stráž, aby k němu nemohli zvědavci.

O kousek dál stála zoufalá skupinka lidí, čekali, ani se nepohnuli, mlčky se dívali na milosrdné zástěny. Věděli, museli vědět, že ti, na něž čekají, jsou mrtví, ale čekali bez slz, tváře zrůzněné přetrvávající nadějí. Pět tun oceli se vřítlo do hustého davu – ale ti lidé se stále drželi naděje.

Jeden z nich se otočil a zahlédl mne. Nejistým krokem vyrazil ke mně, ale jako by ho nohy neposlouchaly. Měl na sobě džíny a ušpiněné tričko. Nevypadal na někoho z hostů, spíš jako Jackův stájník, který má v neděli volno.

„Vy jste byl vevnitř, vidle?“ zeptal se. „Vy jste ten člověk, co dodává pití, že? Někdo říkal, že jste byl vevnitř.“ Nejistě mávl k troskám stanu. „Neviděl jste moji ženu? Byla tam? Je tam?“

„Nevím,“ potřásl jsem hlavou.

„Roznášela jídlo a pití, dělá to ráda, je ráda mezi lidma.“

Byla to ta číšnice! Dobře viděl, jak jsem se zatvářil.

„Je tam, vidíte? Je tam?“ Chvilí jsem neodpovídal. On pak s podivuhodnou směsicí pýchy a zoufalství dodal: „Je moc hezká.“

„Ano, jistě.“

„Ach ne!“ Zármutek z něho vytryskl dlouhým záupněním. „Áach – néé.“

Řekl jsem bezmocně: „Mně taky zemřela žena – není to tak dávno – Víím, jaké to je – já – je mi to strašlivě líto.“

Tupě se na mne podíval a vrátil se k ostatním. Čekal s nimi u zástěn. Připadal jsem si neschopný a zbytečný. Zalykal jsem se soucitem.

Dopravní box zaútočil před půl druhou. Bylo už pět, než nás policejní vyšetřovatelé propustili. Konečně nastala chvíle, kdy nám oznámili, že se smíme vzdálit, ale všechny vozy musejí u výjezdu zastavit a cestující musejí udat svá jména a adresy.

Odcházeli unavení, rozcuchaní, hladoví, mnoho z nich mělo zavinutá poranění. Hosté, ráno scházející z kopce v radostném očekávání, se zvolna, mlčky ploužili do kopce. Jako utečenci. Exodus. Slyšel jsem, jak vozy startují a jak se první z nich dávají do pohybu.

Kdosi mne vzal za loket. Byl to můj společník tunelář. Vysoký prošedivělý člověk s inteligentními očima.

„Jak se jmenujete?“ zeptal se. „Tony Beach.“

„Já jsem McGregor. Gerard McGregor.“ G v křestním jméně vyslovoval měkce, spíš jako i než dž. Měl nepatrný skotský přízvuk. „Jsem rád, že jsme se poznali,“ řekl. Podal mi ruku.

Usmáli jsme se jeden na druhého. Sblížila nás společná zkušenost. McGregor se pak odvrátil a vzal kolem ramen hezky vypadající paní, která stála vedle něho. Díval jsem se na ty dva, jak procházejí k

brance mezi růžemi. Příjemný člověk, pomyslel jsem si. Víc nic.

Zašel jsem do domu, abych zjistil, jestli před odchodem nemůžu pro Floru něco udělat. V domě jsem našel zcela jinou pohromu. Ve všech přízemních místnostech to vypadalo, jako by tamtudy prošla celá armáda. Lidé už tam nebyli, ale svým způsobem tamtudy armáda prošla. Doslova všechny skleničky, hrníčky a talířky byly použité. Všechny láhve na vozíku prázdné. Přeplněné popelníčky. Na talířích zbývaly drobký. Polštáře byly zmačkané.

V kuchyni hosté pozvaní na oběd snědli, nač přišli, jako kobyly. Na pultech se povalovaly plechovky od polévek, ve dřezu byly skořápky od vajíček, ohlodaná kuřecí kostra, prázdné pytlíky od sušenek. Z lednice zmizelo všechno, co bylo k jídlu, a na kamnech zůstaly špinavé hrnce.

Od dveří se ozvalo tiché volání. Ohlédl jsem se a vidím, že tam stojí Flora. Tvář nad červenými šaty měla šedou. Bezmocně jsem ukázal na tu spoušť, ale Flora byla klidná.

„Přece se museli najíst,“ řekla. „To je v pořádku.“

„Uklidím tu.“

„Ne, nech to být. To počká na zítřka.“ Vešla dovnitř a sedla si na jednu z dřevěných židlí. „Přece na tom nezáleží. Řekla jsem jim, ať si vezmou, cokoli tu najdou.“

„Mohli po sobě uklidit,“ namítl jsem.

„Přece znáš lidi od dostihů.“, „Nemůžu ti s něčím pomoci?“

„Ne, nemůžeš.“ Zhluboka si povzddechla. „Nevíš, kolik je mrtvých?“ Hlas měla dutý, otupělý příliš velkou hrůzou.

Potřásl jsem hlavou. „Šejk a jeden z jeho lidí. Larry Trent. Jedna z číšníček, myslím, že to byla žena jednoho vašeho státníka. Pak ještě někdo, nevím kdo.“

„Snad ne Janey!“ vydechla Flora zoufale.

„Nevím.“

„Mladá a hezká. Vzala si letos v létě Torna Wickense. Ta přece ne!“

„Obávám se že ano.“

„Ach bože!“ Flora ještě víc zbělela. „Na šejka kašlu. Já vím, že bych to neměla říkat, je to hrozné, taky přijdeme o jeho koně, ale já ho znala jen několik hodin a je mi lhostejný – Ale Janey.“

„Myslím, že bys měla Tomovi Wickensovi pomoci,“ řekl jsem.

Chvilí se na mne upřeně dívala, pak vstala a vyšla do zahrady. Viděl jsem oknem, jak přichází k muži v tričku a jak ho objímá. Zoufale se jí chytil. Pomyslel jsem si, že jim to určitě oběma pomůže.

Naházet jsem odpadky do koše, ale jinak jsem všechno nechal, jak bylo, poslechl jsem Floru. Pak jsem odešel k dodávce a chystal se domů. Jak jsem otevřel dvířka, zastavil se u mne mladý policista v uniformě.

„Promiňte, pane,“ oslovil mne s notesem v ruce.

„Ano?“

„Vaše jméno prosím?“

Udal jsem jméno a adresu. Zapsal si to.

„Byl jste prosím ve stanu, když došlo k nehodě?“ zeptal se.

K nehodě – dobrý bože!

„Nebyl jsem ve stanu, stál jsem tady, u vozu.“

„Ale!“ Oči se mu rozsvítily. „Prosím počkejte chvíli, ano?“ Odspěchal a vrátil se za okamžik s člověkem v civilu. Člověk šel pomalu, s nahněnými zády.

„Pan – Beach?“ oslovil mne nově přichozí. Menší, starší. Neútočný.

Přikývl jsem. „Ano.“

„Byl jste tady venku, když se to stalo, souhlasí?“; „Ano.“

„Neviděl jste náhodou – čírou náhodou – jak ten dopravní box sjíždí z kopce?“ Měl klidný tichý hlas a pečlivě, zřetelně mluvil, jako by hovořil s někým, kdo odezírá.

Přikývl jsem. „Ano.“ S uspokojením řekl: „Aha,“ jako by to byla odpověď, na kterou dlouho čekal. Pak se na mne přátelsky usmál a navrhl, abychom spolu zašli do domu (prý je tam tepleji).

Policista šel s námi jako písáčka.

Seděli jsme v zaneřáděném obývacím pokoji. Odpovídal jsem na otázky.

Představil se jako Wilson. Litoval, že jsem neviděl, jak se dopravní box dává do pohybu, a byl zklamaný, že jsem nikoho v blízkosti boxu nezahledl, než se rozjel.

„Jedno si pamatuju přesně,“ řekl jsem. „Vím s jistotou, že ten dopravní box nezaparkoval na předem určeném místě. Díval jsem se, jak vozy přijíždějí přes kopec, mezi nimi ten box. Zaparkovávaly do řady podle toho, jak postupně přijížděly.“ Odmlčel jsem se. „Šejk přijel dobře hodinu před ostatními hosty, proto

stál jeho mercedes na začátku řady. Po příjezdu šel šejk na obhlídku stájí, podívat se na koně. Když přijeli další hosté, připojil se k nim ve stanu. Nikdo ho nikam nemanévroval. Byl jsem tam, když přišel. Přišel s Jackem Hawthornem a Jimmym, to je Jackův sekretář. Byla opravdu náhoda, že stál tam, kde stál. Ostatně, stejně celou tu dobu, celou hodinu, nebyl na jednom místě.“ Odmlčel jsem se. Chvilí bylo ticho.

„Máte to?“ zeptal se Wilson policisty. „Ano, pane.“

„Soudě podle vaší dodávky, jste obchodník s vínem, pane Beachi. Dodával jste nápoje na tuto slavnost?“

„Ano,“ přikývl jsem.

„Jste dobrý pozorovatel,“ řekl suše a skoro podezíravě. „Já.“

„Dokázal byste s podobnou přesností určit pozice dalších osob? Po dobu celé hodiny?“

„U některých ano. Šejka si člověk samozřejmě všimne. Ale já si vůbec lidí všímám, když jsem někde pracovně. Kupříkladu sleduju hostitele, pro případ, že by mi něco chtěli.“

Díval se na mne bez komentáře. Pak se zeptal: „Co pil šejk?“

„Pomerančovou šťávu s ledem a minerálku.“

„Co jeho průvodci?“

„Jeden citronádu, druhí dva kolu.“

Wilson se na chvíli zadíval na špičky bot a pak jako by dospěl k rozhodnutí.

„Kdybych vám popsal oblečení, pane Beachi, věděl byste, kdo to měl na sobě?“

„Pokud bych toho někoho znal – snad.“

„Tmavomodrý oblek s tenkým proužkem.“

Vyslechl jsem dobře známý popis. „To byl Larry Trent, jeden z majitelů, který má u Jacka Hawthorna koně. Má – měl restauraci kousek od Readingu, jmenuje se Silver Moondance.“

„Máte to?“

„Ano, pane.“

„Pak ještě, pane Beachi, modrý tvídový kostým, světle modrá vlněná halenka, perly na krku, perlové náušnice.“

Snažil jsem se soustředit a rozpomenout. Wilson dodal: „Taky zelenavé kalhoty z hrubého vlněného sukna, olivový svetr, světle hnědá košile, kravata s hnědým a světle hnědým proužkem.“

„Ano.“

„Znáte někoho z nich?“

„Znám oba. Jsou to plukovník Fulham a paní Fulhamová. Hovořil jsem s nimi, kupují u mne víno.“

„Kupovali, pane Beachi,“ řekl Wilson s lítostí. „To bude všechno. Ostatní jsme identifikovali, chudáky.“

Polkl jsem. „Kolik?“

„Celkem? Obávám se, že je osm mrtvých. Mohlo to být horší. Mnohem horší.“ Vstal a krátce mi stiskl ruku.

„Možná, že z toho budou politické nepříjemnosti. Nedá se vyloučit, že vám ještě budeme chtít položit další otázky. Předám svou zprávu. Na shledanou, pane Beachi.“

Zvolna, shrbeně odešel s policistou v patách. Pomaloučku jsem za nimi prošel zahradou. Ohradu ze zástěn už odstranili a dvě sanitky se právě chystaly projet mezerou v živém plotě, probouranou dopravním boxem. Sedm zakrytých nosítek leželo na rohožích děsivě zbrocených krví. Osmá nosítka stála stranou, předpokládal jsem, že na nich spočívá šejk, protože nosítka střežili dva Arabové, jeden stál u hlavy nosítek, druhý v nohách. Střežili svého prince i po smrti.

Už se šelo. Skupinka nešťastných lidí, kterým už žádná naděje nezbývala, s nimi Flora, přihlíželi, jak sanitáři vynášejí tichá zakrytá nosítka jedna po druhých. Šel jsem k vozu a čekal, až to skončí. Na místě zůstal už jen šejk, i po smrti se mu dostávalo zvláštního zacházení, nejspíš čekal na luxusnější pohřební vůz.

Nastartoval jsem, zapnul světla a vyjel za sanitkami do kopce. Zasmušile jsem sjel do údolí a zamířil domů.

Doma tma a pusto.

Odemkl jsem si a odešel se nahoru převléct. Když jsem ale došel do ložnice, natáhl jsem se na postel a jen tak jsem tam ležel, ani jsem nerozsvítil. Z vyčerpání, z šoku, z lítosti, soucitu, zármutku a osamělosti – jsem se dal do pláče.

V pondělí dopoledne bývám v krámě, doplňuju zásoby po víkendovém prodeji, píšu seznamy pro doplnění zásob. Odpoledne objíždím s dodávkou velkoobchody s alkoholem, nealkoholickými nápoji, cigaretami, sladkostmi, slanými dobrotami, na zpáteční cestě vozím zboží do krámu a hned ho ukládám do skladu do zásoby.

V pondělí taky vždycky obhlížím bedny s vínem nastavené od podlahy do výše hlavy a telefonuju dodavatelům další objednávky. V pondělí do pěti hodin musí být obchod v perfektním pořádku, všechno musí být zkontrolované a připravené na další týden. V pondělí je to prostě dřina.

Ono pondělní dopoledne jsem měl hlavu těžkou jako po kocovině. Sklíčené jsem odjel do práce, rovnal Gordonův gin do polic a ukládal láhve Liebfraumilchu. Urovnal jsem Teachet's, spočítal Bell's, zaznamenal, že už nám dochází Moulin a Vent.

Pracoval jsem jako stroj, nepřestával jsem myslet na Hawthomovy, byl bych chtěl vědět, jak je Jackovi a Jimmymu, uvažoval jsem o tom, kdy se budu smět na ně telefonicky zeptat.

Obchod jsem si zařídil v době, kdy jsem poznal Emmu. Pracovali jsme v krámě s pocitem dobrodružnosti, který nás nikdy neopustil. Teď jsem měl prostší výpomoc v osobě paní Palisseyové a jejího synovce Briana. Brian měl sílu, ale neuměl číst.

Paní Palisseyová, s mohutným poprsím a mohutnou kapacitou k drbům, se dostavila přesně v půl desáté a s očima jako talíře mi sdělila, že v televizi to ráno slyšela, že šejk na včerejší oslavě zahynul.

„Vy jste tam přece byl, pane Beach, že?“ Byla lačná krvavých detailů a dychtivě vyčkávala. V duchu jsem si povzdechl a částečně její zvědavost ukojil. Brian se nad ní tyčil, metr osmdesát vysoký, a poslouchal s otevřenými ústy. Brian měl většinou otevřená ústa. Byl to zevní příznak vnitřní nedostatečnosti. Brian u mne pracoval, protože si to vyprosila jeho teta. „Moje sestra se z něj snad zblázní, bloumá den co den po domě a nic nedělá, tady by vám moh pomáhat tahat těžké věci a nikomu by nepřekážel. O to bych se postarala.“

Zpočátku jsem se bál, že se nebezpečí nervového zhroucení přesune ze sestry paní Palisseyové na mne, ale pak jsem zjistil, že si člověk na Brianův těžký dech a trvale úzkostný výraz zvykne a vnímá pak spíš jeho klady, například že bez reptání dokáže celý den stěhovat těžké bedny a že málo mluví.

„Chudáci lidi!“ Paní Palisseyová s potěšením prožívala celé drama. „Chudák paní Hawthomová, taková milá dáma!“

„Ano,“ přikývl jsem. Život půjde dál, jinak to nejde, pomyslel jsem si. Všední, bezvýznamný život, jako že třeba požádám Briana, aby šel do skladu pro další bednu White Satinu.

Přikývl, aniž zavřel ústa, a odešel podle příkazu, který přesně splnil, donesl, co donést měl. Sice neuměl číst, ale láhev poznal podle viněty, když jsem mu ji třikrát nebo čtyřikrát ukázal. Všechno běžné zboží rozeznal napohled. Paní Palisseyová nejmíň jednou týdně prohlašovala, jak je na něho pyšná, když vezme v úvahu.

S paní Palisseyovou jsme uzavřeli nepsanou dohodu, že si budeme říkat „pane“ a „paní“. Řekla, že to je důstojnější. Snažila se vždy člověku vyhovět, měla to v povaze, proto taky byla dobrá prodavačka a dovedla nerozhodným zákazníkům opravdu dobře poradit. „Nevědí, co vlastně chtějí, co, pane Beach?“ říkala, když takový zákazník odešel, a já s ní vřele souhlasil. Opravdu občas nevěděli, co chtějí. Vedli jsme s paní Palisseyovou stále stejné rozhovory, možná až příliš často.

Byla naprosto poctivá ve všech velkých věcech a bez zábran ve věcech malých. Nikdy by mne neošidila o peníze, ale Brian určitě snědl mnohem víc smažených brambůrků a čokolády, než kolik jsem mu přidělil. Rezervní žárovky a načaté sklenice s neskávou často putovaly k paní Palisseyové domů, když nemohla vyjít.

Takové věci považovala paní Palisseyová za zanedbatelné, ale láhev sherry by mi nikdy nevzala, to by považovala za krádež. Respektoval jsem tohle rozlišení a byl za ně vděčný. Platil jsem zato paní Palisseyové o něco víc, než bych jinak platil.

Kdykoli jsme byli v krámě oba, obsluhovala paní Palisseyová zákazníky, zatímco já, nadoslech ve své miniaturní kanceláři, vyřizoval písemnosti a bral telefony, připravený přijít na pomoc, kdyby bylo třeba. Někteří zákazníci, hlavně muži, nepřišli jen víno kupovat, přišli si o něm popovídat. Znalosti paní Palisseyové se omezovaly na víno sladké, suché, trpké, laciné a drahé.

Slyšel jsem mužský hlas, jak se ptá: Je tu prosím pan Beach?“ Paní Palisseyová ochotně odpovéděla: „Ano, pane, hned za vámi přijde.“ Vstal jsem a vydal se za zákazníkem.

Stál tam člověk v přepásaném světlém plášti do deště, o něco starší než já, rozhodný, až velitelský. Nijak zvlášť mne nepřekvapilo, když sáhl do kapsy, prokázal se policejním odznakem a představil se jako seržant Ridger ze služebny kriminálního vyšetřování v Thames Valley. Prý doufá, že mu budu nápomocen v jeho pátrání.

Rychle jsem zazpytoval svědomí a snažil se rozpomenout, co špatného jsem provedl, až jsem si uvědomil, že přítomnost detektiva má nejspíš spojitost s včerejším neštěstím, bylo to logické. Taky že tomu tak bylo, i když v jiném ohledu, než jsem očekával.

„Znáte pana d'Albana, pane?“ zeptal se. „Ctihodného pana Jamese d'Albana?“

„Ano, znám. Včera na slavnosti u Hawthomových utrpěl zranění. Snad – neumírá?“ V poslední chvíli se mi nějak nechtělo vyslovit, jestli není mrtvý.

„Ne, to ne. Pokud vím, tak leží ve vojenské nemocnici se zlamanými žebry, protrženou plící a otřesem mozku.“

Což by stačilo, pomyslel jsem si trpce. Chudák Jimmy.

Ridger měl nakrátko ostříhané vlasy, až příliš upravené, pozorné hnědé oči a na ruce digitální hodinky samý knoflík. Umění získávat si přízeň lidí neovládal. Řekl chladně: „Pan d'Alban se během převozu do nemocnice částečně probral a zmateně hovořil o člověku jménem Larry Trent a pak o nějaké whisky s nezapamatovatelným jménem, která prý není, jaká by měla být. Vy pane byste to prý poznal, kdybyste ji ochutnal.“

Mlčky jsem čekal.

Ridger pokračoval: „V sanitce seděl u pana d'Albana uniformovaný policista a ten nám výroky zraněného tlumočil, jelikož si uvědomoval náš zájem o obsah sdělení. On též hlásil, že pan d'Alban včera nebyl schopen odpovídat na otázky, ba že s ním vůbec nebylo možno navázat kontakt.“

Napadlo mě, že by neškodilo, kdyby Ridger mluvil víc jako jiní a ne jako učebnice. Paní Palisseyová napjatě poslouchala a snažila se předstírat, že neslyší. Brian stál nad ní, mračil se a nechápal nic. Ridger se na ty dva nejistě podíval a zeptal se, jestli bychom si nemohli promluvit někde v ústraní.

Odvedl jsem ho do své minikanceláře, kam se vešel jen psací stůl, dvě židle a elektrická kamínka. Posadil se na židli pro hosty, neztrácel čas a šel přímo k věci. „Chtěli jsme vyslechnout pana d'Albana dnes ráno, ale je na jednotce intenzivní péče a lékaři tam zakázali vstup.“ Pokrčil rameny. „Prý snad zítra, ale to bude pro naše účely už pozdě.“

„Vaše účely jsou – co?“

Poprvé se na mne zadíval jako na konkrétního člověka, nejen jako na vyšetřovací nástroj. Ta změna v přístupu se mi ale moc nelíbila, v jeho vzrůstajícím zájmu o mne jsem vycítil naznak manipulace. Měl jsem už v životě co dělat s mnoha cestovními agenty hledajícími oběť, a Ridger mi je v tu chvíli silně připomínal. Něco ode mě bude chtít, a musí mě k tomu přemluvit.

„Stvrzujete, že s vámi pan d'Alban o té whisky hovořil?“

„Ano, mluvil o tom včera dopoledne.“

Ridger se zatvářil spokojeně.

„Možná vám není známo, že pan Larry Trent včera zahynul.“

„Je mi to známo.“

„Takže pane.“ diskrétně si odkašlal a nasadil jemnější, vmlouvavý tón. Snažil se potlačit svoje suverénní chování. „Abych pravdu řekl, lidé si na Silver Moondance stěžovali. Už jsme tam dvakrát uskutečnili prohlídku, v obou případech společně s kontrolními celními a daňovými orgány. Neprokázali jsme žádné porušení zákona.“

Odmlčel se.

„A tentokrát?“ pobízel jsem ho poslušně.

„Tentokrát se domníváme, že nám smrt pana Trenta umožňuje uskutečnit další prohlídku dnes dopoledne.“

„Ach tak.“

Můj suchý, skeptický tón se mu asi moc nelíbil, ale nenechal se odradit. Pokračoval: „Máme důvodné podezření, že v minulosti kdosi někoho v restauraci předem varoval, možná upozornil přímo pana Trenta, že se chystá prohlídka. Tentokrát si moji nadřízení z oddělení kriminálního vyšetřování přejí, abychom přikročili k předběžnému šetření, a to za asistence nezávislého experta, tedy za vaší asistence, pokud s tím budete svolný.“

„Hm. Dnes dopoledne říkáte?“

„Teď, pokud budete tak laskav.“

„Myslíte jako úplně hned?“

„Čím dříve tím lépe.“

„Přece máte jistě svoje znalce?“

Ukázalo se, že jejich odborník není pro tu chvíli k dispozici a že jde opravdu o čas – jestli prý pojedou? Neviděl jsem důvod proč ne, takže jsem stručně odpověděl, že ano, a řekl jsem paní Palisseyové, že se vrátím, jakmile to bude možné. Ridger mne vzal svým autem. Cestou jsem uvažoval, do jaké míry mne halucinující Jimmy vykreslil jako veleodborníka, a jestli jim vůbec můžu být co platný, až dojedeme na místo samé.

Budovu restaurace Silver Moondance v údolí Temže nedaleko městečka, kde mám svůj obchod, postavili

na svahu nad řekou. Od počátku to bylo veliké, nehezské stavem. Jak léta plynula, přeměnila se budova postupně úspěšně ve školu, léčebnu pro dlouhodobě nemocné i penzion. Při každé rekonstrukci se neorganicky přistavovala další křídla budovy. Poslední přestavba byla nejdrastičtější, původní budovu už by člověk nepoznal pro samé sklo a lesk, nahrazující původní žluté cihly. Za tmy podnik svítil jako vánoční stromeček a nápadný bílý neon nad vchodem hlásající Silver Moondance blikal zřetelně i za dne tak, že ho bylo ze silnice jasně vidět.

„Znají vás tady, pane?“ zeptal se Ridger. Trochu pozdě, protože to už jsme zahýbali do brány.

Potrásl jsem hlavou. „Těžko. Naposledy jsem tu byl, když to fungovalo jako penzion plný starých lidí.

Dodával jsem jim nápoje.“

Pamatoval jsem si, jak byli milí, jak uměli ocenit pití, jak se z něj dokázali radovat.

To Ridgera moc nezajímalo. Zaparkoval na prázdném betonovém prostranství. „Teď by správně měli otvírat,“ prohlásil spokojeně, když zamykal vůz. „Můžeme jít, pane?“

„Ano. Ale seržante – hm – mluvit budu já.“

„Ale.“

„Bude lepší je nepoplašit,“ přesvědčoval jsem ho, „pokud nechceme, aby všechen Laphroaig vylili do dřezu.“

„Aby co?“

„Aby nevyhlili, co hledáme.“

„Aha.“ Zamyslel se. „Tak tedy dobře.“

„Výborně,“ řekl jsem neutrálně a prošel pod blikajícím neonem do okázalé vstupní haly.

Všude bylo rozsvíceno, ale nikde živá duše. V recepci taky nikdo. Nic se tam nedělo a žádné dění se zřejmě neočekávalo.

Vykročili jsme s Ridgerem k veliké tabuli z vyplaveného dřeva a tepaného železa s nápisem Silver Moondance Saloon, prošli dřevěnou dvoukřídlou brankou jako z Divokého západu a octli se v další místnosti. Byla tam spousta stolků, a u každého po čtyřech židlích, na jednom konci místnosti klasický bar, připravený na zahájení provozu. Červenočernostříbrná rozlehlá místnost zela prázdnotou.

Barman nikde.

Ridger energicky došel k baru a zaklepal na pult. Já ho pomalu následovat.

Nikdo nepřicházel. Ridger zaklepal znovu a hlasitěji. Konečně se dostavila odezva v podobě mladšího světlavého člověka, který se vynořil z jiných dveří vzadu za barem. Muž byl zpocený a rychle a pracně si natahoval bílé sako.

„Lidi, mějte rozum,“ hartusil, „otevřeli jsme teprve před pěti minutama.“ Otřel si rukou zpocené čelo a zapnul sako.

„Co to bude prosím?“

„Je už otevřená restaurace?“ zeptal jsem se.

„Prosím? Ne, není. Podávají občedy až od dvanácti.“

„Nápojový číšník už tam je?“

Barman se podíval na nástěnné hodiny a potřásl hlavou. „Nač ho potřebujete? Jestli si chcete dát něco k pití, dejte si to tady.“

„Rád bych se podíval, co máte za víno. Máte tu vinný lístek?“ zeptal jsem se pokorně.

Pokrčil rameny, sáhl pod pult a podal mi tmavočervené desky.

„Tady to máte,“ řekl.

Ne že by byl nezdvořilý, pomyslel jsem si, spíš ho asi vyvedla z míry šéfova smrt. Vypadal zkušeně, trochu zženštile, měl špatnou pleť a na stříbrném identifikačním náramku vyryté Tom. Vycítil jsem, že Ridger, stojící vedle mne, začíná být popuzený. Požádal jsem krotce: „Mohl byste mi dát skotskou?“ Barman se významně podíval na seznam vín, který jsem držel v ruce, pak přistrčil obyčejnou sklenici k optické odměrce a k běžné velké láhvi Bell's.

„Co si dáte vy?“ obrátil se k Ridgerovi.

„Rajskou šťávu bez worcesteru.“

Barman postavil mou whisky na pult. „Chcete do toho něco?“ zeptal se.

„Ne, děkuju.“

Zaplatil jsem za pití a šli jsme si sednout ke stolků co možná nejdál od baru.

„Kvůli tomu tady nejsme,“ namítl Ridger.

„Jedno po druhém,“ usmál jsem se a čichl k whisky. „Začíná se od začátku. Nejlepší taktika při ochutnávání vína.“

„Ale.“ začal, pak si to rozmyslel a pokrčil rameny. „Dobře, ať je tedy po vašem. Nesmí to ale dlouho trvat.“

Usrkl jsem malé množství whisky a válel ji po jazyku. Whisky člověk neokouší špičkou jazyka, za zuby, ale po stranách a vzadu na jazyku. Počkal jsem, až se uplatní celá chuťová šíře, a teprve jsem polkl. Pak jsem ještě počkal na tělo.

„Tak co?“ zeptal se Ridger.

„Takže – pro začátek, tohle není Bell's.“

Ridger se k mému údivu tvářil skoro polekaně. „Jste si jistý?“

„Víte něco o whisky?“

„Ne. Já jsem pivař. Občas se ale napiju whisky se zázvorovým pivem, to je všechno.“

„Chcete se o tom něco dozvědět?“ Ťukl jsem prstem do sklenice. „Chcete, abych vám o tom něco pověděl?“

„Trvalo by to dlouho?“ zeptal se.

„Zjednodušeně ne.“

„Tak tedy spusťte.“

„Skotská whisky se vyrábí z ječmene,“ začal jsem. „Ječmen může té sladovat jako pivo. Nejdřív necháte ječmen nálíh, až jsou klíčky tak tři až pět centimetrů dlouhé. Pak se klíčky, malts, udí nad doutnající rašelinou, takže chytí vůni a chuť rašeliny i kouře, a to tak dlouho, až jsou křehké. Načež se klíčky rozdrtí, smísí s vodou a nechají kvasit. Poté se to destiluje a destilát se ukládá do dřevěných nádob, ve kterých zraje několik let. Takhle vzniká skutečná sladová whisky, to jest malt whisky, s celou paletou různých chuťových barev.“

„Rozumím,“ přikývl Ridger, čelo pod krátkým sestřihem zamračené soustředěním.

„Je samozřejmě mnohem lacinější dělat whisky přímo ze zrní, vynechat fázi klíčení a uzení, zrní jen rozdrtit, je to taky podstatně rychlejší, protože destilát dozrává o celé roky dřív. Tím vzniká takzvaná grain whisky, která má mnohem obyčejnější, prostší chuť, když ji člověk válí po jazyku.“

„Dobře: Pokračujte.“

„Dobré běžné whisky typu Bell's jsou směsí malt a grain whisky. Čím víc malt whisky, tím pestřejší a zajímavější chuť. V téhle skleničce ale je malt whisky jenom nepatrné množství, pokud vůbec jaké, což ovšem není na závadu, když někdo whisky mixuje se zázvorovým pivem. Zázvor chuť whisky přebije v každém případě.“

Ridger se rozhlédl po prázdné místnosti. „Když je tu plno, zakouřeno a voní tu parfémy a zázvorové pivo, rozdíl nikdo nepozná.“

Usmál jsem se. „Musel by být věru expert, aby to poznal.“

„Co teď?“

„Nejdřív tu whisky schovám do vaší šťávy.“ Přelil jsem obsah své skleničky do jeho. Tvářil se zděšeně. „Já to přece nemůžu pít,“ vysvětloval jsem. „Opilý expert by vám byl k ničemu.“

„Asi máte pravdu,“ řekl na své poměry krotce. Šel jsem k baru a zeptal se barmana, jestli má nějakou sladovou whisky.

„Jistě,“ řekl a ukázal na baterii lahví. „Tamhle na konci máte Glenfiddich.“

„Hm,“ tvářil jsem se váhavě. „Laphroaig nemáte?“

„La co?“

„Laphroaig. Jeden můj přítel si to koupil. Prý je to skvělé. Jestli mám rád sladovou, mám si Laphroaig rozhodně dát.“ Barman prohlížel své zásoby a vrtěl hlavou. „Možná to mají v restauraci. Mám dojem, že si tuhle whisky dal kamarád po večeři. Třeba to tam mají na vozíčku.“ Vytáhl jsem peněženku tak, že z ní podbízivě vykukovaly bankovky. Zadíval se na ně vyčkávavě a rozhodl se pro mne něco udělat. Odešel a vrátil se s pravou lahví Laphroaigu. Za malou stopečku mi naučtoval celé jmění. Zaplatil jsem bez jediného mrknutí a ještě jsem přidal spropitné. Odnal jsem si sklenku k Ridgerovi. „A co bude teď? Pomodlíme se?“

„Ochutnám to,“ řekl jsem suše.

Nejdřív jsem ke sklence přičichl, pak jsem zvolna ochutnal, jako předtím. Ridger se napjatě předklonil.

„Tak co?“

„To není Laphroaig.“

„Jste si jistý?“

„Naprostě. Laphroaig je opravdu těžký, plný kouře. Samý slad. V tomhle, co jsem zrovna ochutnal, není vůbec žádný slad. Je to stejná whisky, kterou jsem ochutnával předtím.“

„Upřímně vám děkuji, pane Beachi,“ řekl s hlubokým uspokojením. „Tohle je skvělé.“

Vstal, přešel k baru a požádal o láhev, z které barman nalil příteli. Barman láhev ochotně přistrčil po pultu a Ridger si ji vzal. Druhou rukou sáhl do kapsy pro legitimaci a barman se dal do vzteklého křiku. Ukázalo

se, že Ridger má v kapse saka vysílačku. Promluvil s neviditelným velením, které se mu ozvalo kovovým hlasem. Ridger pak barmanovi oznámil, že policie vydala zákaz prodeje alkoholických nápojů v Silver Moondance přinejmenším pro ten den, v každém případě do doby, než se otestují vzorky nápojů.

„Vy jste se snad zbláznili!“ řval barman. Pak se obrátil ke mně: „Hajzle!“

Jeho důrazný hlas přivolal kolegu v podobě ustaraného člověka v tmavém obleku, zřejmě v nižším postavení, nejistě se tvářícího, a číšníci v koketní úhledné uniformě s krátkou sukní a dlouhýma hnědýma nohama. Červený kabátek, červená čelenka.

Ridger ohodnotil opozici a zaujal velitelské postavení. Nevýrazný člověk nižší šarže prohlásil, že je zástupce vedoucího. Pomyslel jsem si, že je nejspíš podzástupce, to jest zástupce zástupce.

Ridger důrazně zopakoval zákaz prodeje alkoholu až na další, dokud se věci neprošetří. Všichni tři zaměstnanci ho ujišťovali, že nevědí nic o ničem, a že bude muset promluvit s – promluvit – „S vedením?“ nabídl jsem. Mlčky přikývli. „Výborně. Kde je vedoucí?“

Podzástupce vedoucích přiznal, že vedoucí je na dovolené a jeho zástupce že je nemocný. Prý z vedení podniku někoho pošlou, jakmile jen to půjde.

„Z vedení podniku?“ podivil jsem se. „Já myslel, že pan Trent byl majitel.“

„Totiž.“ zástupce zástupce se tvářil nešťastně. „Já vlastně nevím, jak to je. Totiž pan Trent se nikdy nezmiňoval, že by jako nebyl majitel, tak jsem si tedy myslel, že je. Jenže když jsem sem dnes ráno přišel, drnčel tu telefon, a že volá vedení podniku. Tak to řekli. Chtěli mluvit s vedoucím, ale když jsem jim vysvětlil, jak to je, řekli, že sem někoho hned pošlou.“

„Kdo to tady měl na povel včera?“ zeptal se Ridger. „Co? Jo, včera večer jsme měli zavřeno, to byla neděle.“

„A co v poledne?“

„To tady byl zástupce vedoucího, ale šel domů s chřipkou. Šel si lehnout hned, jak jsme zavřeli. No a ráno tady byl pan Trent, zůstal tu až do otvírací hodiny, chtěl se přesvědčit, že je všechno v pořádku, než odejde na tu slavnost k Hawthomovým.“

Všichni tři se tvářili trochu sklíčeně, trochu odbojně. Policie byla jejich přirozený nepřítel. Vzájemným vztahům nijak neprospělo, když dorazily Ridgerovy posily. Přijeli dva uniformovaní policisté s lepicí páskou a nálepkami na zapečetění lahví.

Nesměle jsem Ridgera upozornil, že by neškodilo taky se podívat na vína.

„Vína?“ Zamračil se. „No, když tedy myslíte, ale už takhle toho na ně máme dost s tou whisky.“

„Stejně.“ namítl jsem. Ridger požádal zástupce zástupce, aby mi ukázal, kde jsou vína, a aby spolu s jeho policistou přinesli všechny láhve, na které ukáží. Zástupce usoudil, že bude-li spolupracovat, přesvědčí nás nejlíp o své bělostné nevinosti. Nekladl žádné překážky, takže jsme po krátkém studiu vinného lístku donesli ze sklepa dva velké koše plné lahví.

Mezitím už v saloonu zapečetili všechny láhve s alkoholem, takže tam vládla určitá nečinnost. Vyložil jsem víno na dva stoly. Na jednom jsem rozestavil šest lahví bílého, na druhém šest lahví červeného. Vytáhl jsem z kapsy svoji oblíbenou vývrtku.

„Moment, moment,“ protestoval barman. „Tohle nemůžete!“

„Všechny otevřené láhve zaplatíme,“ řekl jsem věcně. „Ostatně vám to může být jedno.“

Barman pokrčil rameny. „Dejte mi dvanáct skleniček,“ požádal jsem ho, „a taky prosím jeden půllitr.“

Uposlechl. Otevřel jsem šest různých lahví bílého a pod zvědavým dohledem šesti párů očí jsem si z jedné nalil do první sklenky. Podle etiket to měl být Niersteiner, a Niersteiner to taky byl. K pohoršení publika jsem pak doušek vyplivl do půllitru.

„Přece nechcete, abych se opil.“ Ridger s jistým zpožděním věc pochopil. „Svědectví opilého experta je nepřípustné.“

Ochutnal jsem z další láhve. Mělo to být Chablis, bylo to Chablis.

Třetí láhev, Pouilly Fuissé, byla taky v pořádku.

Než jsem skončil s šestou, Sauternes, barmanovi se viditelně ulevilo.

„Jsou všechny v pořádku?“ zeptal se Ridger, ale starosti mu to nedělalo.

„Ano, jsou,“ přikývl jsem a láhve zazátkoval. „Okusím teď červené.“

Z červených jsme přinesli St.Emilion, St.Estephe, Macon, Valpolicella, Volnay a Nuits St.Georges, vesměs ročník 1979. Přičichl jsem si a ochutnal všechna. Pokaždé jsem lok vyplivl a před každým dalším ochutnáním jsem chvíli počkal, aby další doušek působil nerušeně. Než jsem skončil, všichni už byli netrpěliví.

„Tak co? Jsou v pořádku?“ zeptal se Ridger.

„Je to dobré víno, ale ve všech lahvích stejné.“

„Jak to myslíte?“

„Chci říct, že navzdory těm různým hezkým vinětám je ve všech lahvích stejné víno. Je to směs, nejspíš směs italských, francouzských a možná jugoslávských vín. Mohlo by to ale být cokoli.“

„Mluvíte nesmysly,“ rozčiloval se barman. „Denně nám tady lidi to víno chválí.“

„Copak to je možné,“ řekl jsem klidně.

„Jste si jistý?“ zeptal se mne Ridger. „Jste si jistý, že to je všechno jedno víno?“

„Naprosto.“

Přikývl, jako by tím byla věc vyřízená. Nařídil policistovi, aby láhve zapečetil a nalepil na ně štítky s místem a datem zabavení. Pak požádal barmana, aby mu donesl dvě krabice, do kterých by se vešly všechny konfiskované láhve. Barman uposlechl s nevrlým výrazem, pomalu a neochotně.

Dodržel jsem slovo a za všechno víno zaplatil. To bylo jediné, co barmana potěšilo. Donutil jsem ho, aby na účtenku, na tiskopis Silver Moondance, rozepsal všechny zabavené značky, aby připsal Plně zapláceno a aby účet podepsal. Zaplatil jsem mu úvěrovou kartou a schoval účtenku do kapsy.

Ridger, sice považoval placení za nadbytečné, ale pak pokrčil rameny. Ridger s policistou naskládali whisky do jedné krabice, víno do druhé. Do téhle poněkud napjaté, ale spořádané atmosféry vpadl člověk z vedení podniku.

5

Na první pohled nevypadal člověk z vedení podniku nijak výhružně. Byl menší, asi čtyřicetiletý, tmavovlasý, střední postavy, s brýlemi, v šedém tvídě. S tázvým pohledem vstoupil do saloonu. Počínal si trochu nejistě, jako by se v restauraci nevyznal.

Ridger ho podobně jako já považoval v prvním okamžiku za zákazníka. Řekl hlasitě: „V baru je zavřeno, pane.“

Ten člověk si Ridgera nevšímal. Prošel místností až ke krabicím s lahvemi. Když je uviděl, zamračil se a ohlédl se na policisty. V tu chvíli na něm bylo znát, jak rychle změnil uvažování. Vmžiku byl plně soustředěný, s napjatými svaly. Přeřadil z pětky na jedničku během zlomku vteřiny.

„Policie,“ řekl Ridger ostře a vytáhl průkaz. „Bar bude až na další zavřený.“

„Nepovídejte,“ řekl ten člověk výhružně. „Laskavě mi vysvětlete proč.“ Takže první dojem byl mylný, ten člověk by snadno dokázal člověka zastrašit.

Ridger zamžikal. „To je věc policie. Vám do toho nic není.“

„Je mi do toho,“ namítl ten člověk suše. „Poslali mne sem z vedení podniku, abych to tu převzal. Takže o co jde prosím?“

Měl popuzený hlas člověka zvyklého nejen velet, ale i být poslouchán. Mluvil tak, jak mluví angličtí obchodníci, bez zvláštního místního přízvuku, ale taky bez nánosu slušného vychování. Obvyčejná grain, žádná malt.

„Vaše jméno?“ zeptal se Ridger rázně. Nebral na vědomí ostrý tón pána z vedení, přestože ho určitě zaregistroval.

Pán z vedení si Ridgera prohlédl od hlavy k patě, zaznamenal pečlivě upravené vlasy, přepásaný plášť do deště, vyleštěné boty. To Ridgera podráždilo. Napřímil záda a já na něm viděl, jak velmi si přeje, aby bylo jasné, že to on ovládá situaci. Zajímavé.

Člověk z vedení chvíli mlčel, aby všichni pochopili, že své jméno udává po vlastním zvážení a ne na Ridgeruv povel.

„Jmenuju se Paul Young,“ řekl důležitě. „Zastupuju společnost, které tahle restaurace patří. A teď prosím co se tu vlastně děje?“

Ridger s bojovným výrazem odříkal policejním jazykem, že Silver Moondance bude stíhána pro přestupek proti živnostenskému zákonu.

Paul Young z vedení podniku ho břitce přerušil: „Vynechte ty formality a mluvejte k věci.“

Ridger se na něj rozzuřeně podíval. Young mezitím začínal ztrácet trpělivost. Ani jeden, ani druhý nehodlali ustoupit. Ridger však nakonec vysvětlil, co v krabicích odnáší.

Paul Young ho vyslechl se vzrůstajícím vztekem, který nicméně nesměřoval k Ridgerovi. Obrátil se rozzuřeně k barmanovi (ten se snažil být co nejmenší) a hromovým hlasem se ptal, kdo je zodpovědný za prodej podvrženého pití. Barman, číšnice i zástupce jeden po druhém chabě vrtěli hlavou. Zdaleka se nechovali tak odbojně jako předtím k Ridgerovi.

Pak se ten člověk obrátil ke mně a zeptal se nezdvořile: „A vy jste kdo? Taky policajt?“ Prohlédl si mne od hlavy k patě.

„Zákazník,“ odpověděl jsem mírně.

Nenacházel na mně nic zajímavého a soustředil se znovu na Ridgera. Ubezpečil ho, že vedení podniku o podvrzích nemělo nejmenší tušení a že podvod se nepochybně zrodil v samotné restauraci. Policie prý se rnůže spolehnout, že vedení viníka odhalí a potrestá, rovněž prý může policii ubezpečit, že podobná věc už se nebude opakovat.

Ridgerovi i všem ostatním přítomným bylo určitě jasné, že odhalení podvodu představovalo pro Paula Younga nemalý otřes a nepříjemné překvapení. Ridger se zřetelným uspokojením prohlásil, že je na policii a soudech, aby z věci vyvodily důsledky. Zatím žádal od pana Younga adresu a telefonní číslo vedení podniku pro budoucí potřebu.

Sledoval jsem Paula Younga, jak vypisuje požadované informace na účtenku s hlavičkou, kterou mu podal barman. Napadlo mě, že kdyby s sebou nosil vizitky, měl by to jednodušší. Povšiml jsem si, že má velké silné ruce s bledou kůží, a jak sklonil hlavu, zahlédl jsem růžové sluchadlo, diskrétně schované za pravým uchem pod nožičkou brýlí. Přece se už dostanou sluchadla zabudovaná přímo do brýlí, pomyslel jsem si, proč si je nekoupí?

Pro vedení podniku musí být hodně nepříjemné vkráčet ničeho netuše do takového průšvihů. Kdo asi celý ten podvod spískal? Barman, zástupce, nebo snad Larry Trent osobně? Ne že bych se tou otázkou zvlášť zabýval. Mne zajímal spíš podvod sám než viník, i když příslušný podvod nebyl nijak mimořádný.

Šest zátek od červeného vína leželo tam, kam jsem je položil, na malém stolku. Policisté se nepokoušeli láhve znovu zazátkovat, ale zalepili hrdla lepicí páskou. Skoro automaticky jsem zátky vzal a strčil do kapsy, nejspíš ze smyslu pro pořádek.

Paul Young dopsal, vzpřímil se a podal list papíru zástupci zástupce, ten ho podal Ridgerovi, Ridger si papír prohlédl, pak ho složil a schoval do vnitřní kapsy saka pod pláštěm do deště. „Teď laskavě zavřete bar,“ řekl.

Barman se tázavě podíval na Younga, Young pokrčil rameny a nepatrně přikývl. Od stropu pak sjela železná mříž až na desku barpultu a uvěznila barmana na jeho teritoriu. Barman cosi pozamykal a pak z baru vyšel zadními dveřmi. Do saloonu už se nevrátil.

Ridger a Paul Young se ještě chvíli dohadovali, kdy asi tak bude smět Silver Moondance znovu zahájit provoz, oba ještě bojovali o to, kdo má vrch. Připadalo mi, že to vychází nerozhodně, protože ti dva nakonec jeden od druhého odstoupili, oba bojovní, ale spíš vrčeli, než kousali.

Ridger odvedl své dva muže a dal odnést krabice s pitím na parkoviště. Přenechal Paulu Youngovi, aby si poradil s bezradnými zaměstnanci. Zahlédl jsem ho ještě, když jsem se otočil v dvoukřídlových dveřích. Prohlížel si zkušenýma očima za brýlemi svoje prázdné, pusté, k nečinnosti odsouzené panství v barvách rulety, v červené a černé.

Ridger mne vzal domů. Cestou si co chvíli něco mumlal. Když jsem ho pak požádal, aby mi napsal doklad na krabici s víny, kterou si s sebou odvážel v kufru, dočista ztratil trpělivost.

„Těch dvanáct lahví patří mně,“ řekl jsem. „Zaplatil jsem je, takže je budu chtít vrátit. Sám jste říkal, že vám na ně ta whisky stačí. To víno byl ostatně můj nápad.“

Neochotně to uznal a napsal mi potvrzení.

„Kde se s vámi můžu spojit?“

Řekl mi adresu své policejní stanice a vůbec, ani v nejmenším se nenamáhal prokázat mi vděčnost za prokázané služby. Energicky odjel. On a Paul Young, mezi těmi by si člověk těžko vybral.

V krámě měla paní Palisseyová mezitím spoustu zákazníků, což se občas v pondělí dopoledne stává, a už začínala být unavená. » , Jděte se najíst,“ vybídl jsem ji, přestože bylo ještě brzo. Vděčně vzala kabát, Briana a odešla do místního bistra na zapečené maso s brambůrky a na kousek řeči se svým kamarádem, pomocníkem dopravní policie.

Zákazníci nepřestávali přicházet a já je obsluhoval automaticky, s úsměvem, bez námahy. Poskytoval jsem potěšení těm, kdo si ho přáli. Celé roky jsme prodávali s Emmou a byla radost dělat radost jiným. Bez Emmy ta radost jaksi vyprchala, rozdával jsem porozumění jenom na povrchu, přikyvova jsem, usmíval se, někdy jsem i poslouchal to, co bylo pod slovy, někdy ne. Umění vcítit se do jiných se vytratilo, a mně to bylo jedno.

Během vzácné chvílky klidu jsem si napsal seznam velkoobchodů, do kterých jsem se chystal zajet, jakmile se paní Palisseyová vrátí. Všiml jsem si, že Brian bez říkání zametl a uklidil sklad. Asi třikrát zazvonil telefon a pokaždé šlo o větší objednávku. Pokladna nakonec ukázala, že to dopoledne byla výjimečně dobrá tržba. Paradoxní.

Přišli dva zákazníci současně. Obsloužil jsem napřed starší dámu, trochu vyděšenou. Chodila si každý den pro láhev laciného ginu a vždy se ustrašeně výkladem rozhlížela, jestli ji nevidí někdo ze sousedů.

Kdysi jsem se jí zeptal, proč si rovnou nekoupí celý karton. Tehdy se vyděsila, že nechce, že si ráda dojde. Viděl jsem na ní, že je osamělá a že se bojí, aby ji někdo neoznačil za alkoholika. Nebyla skutečný alkoholik, a já si tehdy najednou připadal necitelný a provinilý, protože jsem dobře věděl, proč si gin kupuje po jedné láhvi.

„Pěkný den, což, pane Beach,“ řekla zadýchaně a nervózně se dívala na ulici.

„Je docela pěkně, ano, paní Chanceová,“ přikývl jsem.

Odpočítala mi peníze přesně, mince byly ještě teplé od její dlaně. Přihlížela neklidně, když jsem láhev balil do hedvábného papíru. „Děkuju, paní Chanceová.“

mlčky přikývla, trochu se na mne usmála, strčila láhev do kabelky, ve dveřích se rozhlédla a odešla. Dal jsem peníze do kasy a zadíval se pátravě na druhého zákazníka, který trpělivě čekal, až na něho přijde řada. S překvapením vidím, že to není zákazník, ale Wilson, který včera vyšetřoval to neštěstí. „Dobrý den, pane Beachi.“

„Dobrý den, pane Wilson.“

Měl na sobě stejné oblečení jako včera, jako by ani nešel spát. Jenže vyspalý, čistý a oholený byl.

Pohyboval se zvolna, loudavě, měl zkušené oči a nevyzpytatelnou tvář.

„To vždycky víte bez ptaní, pro co si k vám lidé přišli?“ zeptal se. Přikývl jsem. „Často. Ale většinou čekám, až si řeknou.“

„Protože to je zdvořilejší?“

„Mnohem zdvořilejší.“

Ozval se po krátkém mlčení. „Na něco jsem se vás přišel zeptat. Nemohli bychom si chvíli promluvit?“

„Klidně mluvte. Chcete židli? Chcete si sednout?“

„Jste tu sám?“

„Ano.“

Došel jsem mu do kanceláře pro rezervní židli a postavil ji u pultu. Sotva jsem to udělal, přišli tři lidé, pro cinzano, pivo a sherry. Wilson bez mrknutí oka počkal, až je obsloužím. Když se zavřely dveře za třetím zákazníkem, zavrtěl sebou (nikoli z netrpělivosti) a řekl: „Včera, v průběhu té oslavy, mluvil jste vy osobně se šejkem?“ Neubránil jsem se úsměvu. „Ne, nemluvil.“

„Proč je vám to k smíchu?“

„Protože – šejkové považují takové.“ mávl jsem a ukázal na police s lahvemi, „tohle je pro ně hříšné. Zakázané, zhoubné. Pro ně je to jako kokain. Pro šejka jsem byl sprostý překupník. V jeho vlasti bych šel do vězení, a to přinejlepším. Nikdy bych se mu sám nepředstavil. To bych si říkal o urážky.“

„Rozumím,“ přikývl. Uvažoval o islámském myšlení. Pak našpulil rty a očividně se chystal položit mi otázku, kvůli které přišel.

„Prosím, ještě vzpomínejte,“ řekl. „Vzpomínejte, jak jste stál u stanu, když se dal do pohybu ten dopravní box.“

„Dobře.“

„Proč jste tam stál?“

Vysvětlil jsem, že jsem byl pro další šampaňské.

„Když jste vyšel ven, byl už vůz v pohybu?“

„Ne. Vyšel jsem ven, rozhlédl se po autech, a všechno bylo v pořádku. Vím to, protože jsem si v tu chvíli všiml, že nikdo ještě neodjel – uvažoval jsem o tom, jestli se šampaňským vyjdeme.“

„Byl někdo v blízkosti toho boxu?“

„Ne.“

„Jste si jistý?“

„Ano, nikoho jsem neviděl.“

„Vy už jste se nejspíš se svou pamětí radil, že?“

Pousmál jsem se. „Dalo by se to tak říct.“

Vzdychl. „Vy jste neviděl vůbec nikoho? Ani někde poblíž?“

„Ne. Jen to dítě se psem.“

„Dítě?“

„Kluk, nebyl moc blízko, byl blíž k šejkově mercedesu.“

„Mohl byste ho popsat?“ ř. Zamračil jsem se. „Prostě – byl to kluk.“; „Co měl na sobě?“

i Zadíval jsem se do prázdna a snažil si to vybavit. „Tmavé kalhoty, Možná to byly džíny – a tmavomodrý svetr.“?; „Vlasy?“

„Hm – nejspíš světle hnědé. Ani blond, ani černé.“ „i“Věk?“

Znovu jsem se zamyslel a zadíval se na trpělivého tazatele. „Byl hodně malý, odhadl bych, že asi čtyřletý.“

„Podle čeho to odhadujete?“

„Měl ještě hodně velkou hlavu v poměru k tělu.“

Wilsonovi zajiskřilo v očích. „Jakého měl psa?“ zeptal se.

„Voříška.“ i „Na vodítku?“

„Ne, pobíhal a vracel se k tomu chlapci.“

„Jaké měl ten chlapec boty?“ „Probůh, přece jsem ho zahlédl jenom na pár vteřin.“

Zacukalo mu to rty. Zadíval se na ruce a pak se zeptal: „Nikoho jiného jste neviděl?“

„Ne.“

„A co šejkův řidič?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Možná seděl ve voze, ale to je těžko říct, jak víte, vůz má kouřová skla.“

Zavrtěl se, poděkoval a začal se zdvíhat.

„Mimochodem,“ řekl jsem. „Někdo mi po tom neštěstí ukradl z vozu tři bedny šampaňského a ještě další láhve. Musím to hlásit na policii kvůli pojištění – nemohl bych to nahlásit vám?“

Usmál se. „Dám do zápisu, že jste to hlásil.“

„Děkuju.“

Podal mi přes pult ruku a já mu jí potřásl. Řekl: „Já děkuji vám, pane Beachi.“

„Moc jsem vám nepomohl.“

Usmál se svým nevyzpytatelným úsměvem, vlídně na mne kývl a odešel.

No nazdar, uvědomil jsem si, že se na zahradě u Hawthomových povalují střepy z padesáti sklenic, já si tu povídám o pojištění a dočista jsem zapomněl, že jsem měl ty sklenice doručit Dámskému charitativnímu křesťanskému spolku na odpolední „číši vína“, a to už zítra, v úterý.

Váhavě jsem k Hawthomovým zavolal, nechtěl jsem Floru zatěžovat, ale přece jen jsem se chtěl zeptat, kolik sklenic to přežilo. Neozvala se mi Flora, ale záznamník, a z něj na mne promluvil Jimmyho jasný, zdravý, pomalý hlas, vyzývající mne, abych zanechal telefonní číslo, jméno a vzkaz.

Uposlechl jsem a myslel přitom na Jimmmyho a jak se mu asi vede na jednotce intenzivní péče. Vtom už se vrátila paní Palisseyová. Vzal jsem s sebou Briana do velkoobchodu, aby mi pomohl tahat nespočetné množství beden ze skladů na vozíky, z vozíků u pokladny na další vozíky, z těch do dodávky a u krámu z dodávky do skladu. Po dvanácti letech takového tělocviku jsem měl ve svalech sílu jako bagr, podobně jako Brian, takže nám to šlo snadno. Brian se při práci usmíval. Rád nosil bedny. Nést jen dvě najednou mu připadalo nedůstojné a byl rád, když jsem mu nakládal tři.

Brian toho nikdy moc nenamluvil, a já si toho vážil. Na zpáteční cestě vedle mne spokojeně seděl, ústa jako vždy pootevřená. Bylo by mne zajímalo, co se asi děje v té prázdné hlavě a kolik by byl schopný se naučit, kdyby se mu někdo věnoval. Uvědomil jsem si, že za ty tři měsíce, co je u mne, už se toho naučil dost. Určitě byl nesrovnatelně prospěšnější, než když nastoupil.

Dodávku vyložil sám, všechno uložil na správná místa (od té doby, co byl u mne, jsem vnesl do skladu mnohem větší řád).

Paní Palisseyová mezitím přijala dvě další telefonické objednávky. Ty jsem pak připravil spolu s těmi, které se od rána nahromadily. Nanosil jsem všechno, co bylo třeba, do krabic, aby je Brian mohl zanést do dodávky. Často mne napadlo, že obchodovat s vínem není žádná jemná umělecká práce, ale těžká dřina. Když jsem pak seděl v kanceláři a vypisoval faktury k objednávkám, zazvonil telefon. Natáhl jsem se po sluchátku, aniž bych zvedl oči od práce.

„Tony?“ ozval se ženský hlas. „Tady Flora.“

„Floro, moje milá, jak je ti? Jak se daří Jackovi? Jak to všechno vypadá?“

„Ach.“ měla nepředstavitelně unavený hlas. „Je to všechno děsné. Víím, že bych neměla – ale – ach.“

„Stavím se u tebe pro ty skleničky,“ dobře jsem zaznamenal nevyřčenou prosbu. „Vlastně se můžu stavit hned.“

„Děkuju ti,“ hlesla a zavěsila.

Podíval jsem se na hodinky. Bylo půl páté. Tou dobou v pondělí většinou paní Palisseyová s Brianem rozvázela dodávky, které měli po cestě domů. Zbytek se rozvázal následující den. Vlastně jsem paní Palisseyovou přijal právě proto, že byla dobrý řidič, a ona zase s potěšením jezdila s naším druhým vozem, postarší prostornou dodávkou, roverem. Měnili jsme si vozy, jak bylo potřeba, a já ten den slíbil, že rozvezu zboží, pokud ona zůstane v krámě do pěti a pak s autem odjede domů.

„Samozřejmě, jak si přejete, pane Beach,“ řekla blahovolně. „Ráno jsem tu v půl desáté.“

Přikývl jsem na poděkování, vzal objednávky, faktury, dodávku, a vypravil se za kopec do stájí Jacka Hawthoma. Mnoho se tam od předchozího dne nezměnilo.

Jak jsem přešel vrchol stoupání, viděl jsem, že zelený dopravní box stojí tam, kde byl, a za ním že se stále

vrší hromady plátna pobořeného stanu. Šejk a jeho strážci byli pryč. Mlčenlivá plocha zakrvácených rohoží byla posetá zbytky dřevěných stolů, kusů rozbitého stožáru a miliony střepů, blyštících se v pozdním odpoledním slunci.

Zaparkoval jsem kousek od zadního vchodu, u kuchyně, a s povzdechem zamkl auto. Flora vyšla zvolna ven a vykročila mi naproti. Měla na sobě šedou sukni a šedý svetr. Kruhy pod očima.

Krátce jsem ji objal a políbil na tvář. Předtím jsme se k sobě tak důvěrně nikdy nechovali, ale neštěstí lidi sbližuje, až je to s podivem.

„Jak je Jackovi?“ zeptal jsem se.

„Ted právě mu reponovali nohu, snad mu ji hřebovali nebo co. Ještě se nepřebíral. Ale já za ním dnes ráno byla – ještě předtím.“ Hlas se jí třásl stejně jako v telefonu. „Byl hodně skleslý, moc, byla jsem z toho nešťastná.“ Při posledním slově skoro zavzlykala a tvář se jí zkřivila. „Ach – ach.“

Vzal jsem ji kolem třesoucích se ramen. „Netrap se, určitě bude v pořádku, jsem o tom přesvědčený.“

Mlčky přikývla, popotáhla a šmátrala po kapesníku. Po chvíli, mezi vzlyky, řekla: „Je živý, a to by mi mělo stačit, měla bych za to být vděčná, zvláště když oni tvrdí, že ho brzy pustí domů. Já jen, že to všechno je tak – tak.“ Přikývl jsem. „Já vím, je toho na tebe moc.“ Znovu přikývla. Osušila si oči a snažila se vzchopit. Zeptal jsem se jí, jestli by jí nemohlo přijet na pomoc některé z jejích dětí.

„Mají málo času – řekla jsem jim, ať nejezdí. Kromě toho, víš, Jack na ně žárlí, nechtěl by, aby tady byli, když on tu není. To bych ti taky neměla vykládat, já ti toho říkám nějak moc, Tony, nemůžu si pomoci.“

„Jako bys to říkala do vrby,“ ubezpečoval jsem ji.

Pousmála se, a to byl velký pokrok.

„Jak je na tom Jimmy?“ zeptal jsem se.

„Toho jsem neviděla. Říkají, že je při vědomí a že mu není hůř. Nevím, co bychom si počali, pokud by se brzy neuzdravil, vlastně se stará úplně o všechno – když tu teď oba nejsou – připadám si ztracená.

Nemůžu si pomoci.“

„Nemůžu pro tebe nic udělat?“

„Ale ano,“ odpověděla okamžitě. „Doufala jsem – když jsi řekl, že přijedeš – máš čas?“

„Proč?“

„Totiž – Tony, zlato, nevím, jestli tě o to můžu žádat, ale nemohl bys – nemohl bys se mnou obejít stáje?“

„Ale samozřejmě, když si to přeješ.“

„Jde mi o večerní obchůzku,“ vysvětlovala spěšně. „Jack trval na tom, že musím všechno obejít. Chce, abych mu potom podala hlášení, protože ještě ke všemu máme nového hlavního stájníka, nastoupil teprve před týdnem a Jack si není jistý, jaký vlastně je, přestože má dobrá doporučení. Slíbila jsem mu, že na večerní stáje půjdu. Přitom Jack ví, ví to dobře, že se v koních vlastně dost nevyznám. Chtěl, abych mu slíbila, že to obejdu, a byl tak sklíčený – nemohla jsem mu to odepřít.“

„Ale přece o nic nejde, prostě to projdeme společně, všechno si hezky poslechneme a pak si napíšeme poznámky pro Jacka.“ Vydechla úlevou a podívala se na hodinky. „Asi už je čas,“ řekla.

„Dobře,“ přikývl jsem. Společně jsme obešli dům a zamířili ke stájím a jejich obyvatelům. Bylo jich asi šedesát.

Jackovy stáje tvořily dvě velké dřevěné budovy, většinou natřené nabílo. Některá vrátka byla otevřená a stájníci nosili vědra a pytle dovnitř a ven. U některých stání byla spodní vrátka zavřená a nad nimi vykukovaly zvědavé koňské hlavy.

„Asi bude nejlepší, když půjdeme napřed k hříbatům. Pak vezmeme klisny, jak to vždycky dělá Jack, co říkáš?“

„Samozřejmě.“

Vyznal jsem se v koních, protože jsem mezi nimi vyrůstal, a to i po otcově smrti. Maminka byla opravdový nadšenec a o jiném než o koních skoro nikdy nemluvila. Kdysi jezdila parkur a honební. Honební milovala a věnovala se tomu sportu, kdykoli byl otec ve službě. Pokud otec nebyl ve službě, taky jezdil honební, pokud zrovna nejel dostihy. Den po dni jsem sledoval skutečné nadšení, kterým hořeli, a snažil se sám taky nadchnout, ale marně, pokud jsem kdy projevil nadšení, byla to přetvářka rodičům pro radost. Když jsem cválal za psí smečkou přes rozbahněná listopadová pole, myslel jsem hlavně na to, kdy už to skončí, kdy toho budu smět se ctí nechat a jít domů. Jediné, co mne na tom všem těšilo, bylo hřebelcování a krmení koní po honebním. Ta velká zvířata, unavená, špinavá, byla velmi tolerantní. Nikdy mi nevyčítala, že nedržím lokty u těla, hlavu vzhůru, záda rovná. Nežádala od člověka, aby byl nemožně statečný a skákal přes obrovité překážky. Bylo jim upřímně jedno, když se člověk radši proplížil brankou. Kdykoli jsem byl ve stání s koněm sám, hře-belcoval jsem ho, splachoval bláto, bzučel si přitom písničku a cítil se se zvířetem zvláštním způsobem zajedno. Býval jsem při tom velice šťastný.

Po smrti mého otce pokračovala maminka v ježdění honebních dostihů, až dosáhla titulu Pána honů a tím i nekonečné štěstí. Myslím, že se jí výrazně ulevilo, když jsem se odstěhoval z domova.

Stájníci Jacka Hawthoma už měli většinu podvečerní práce hotovou, už vykydali, nakrmili a napojili většinu koní, skoro dokončili to, čemu se po celé Anglii říká večerní stáje. Je zvykem, že trenér v tu dobu všechno projde, většinou v průvodu hlavního stájníka, že se zastaví u každého boxu a prohlédne si příslušného sportovce, osahá mu nohy, jestli nejsou zapálené (špatné znamení), a podívá se, jestli má jasné oko (dobré znamení).

Jackův nový hlavní stájník uvítal Flořin příchod s přehnanou servi-litou, která se mi protivila. Floru jeho chování přivádělo do rozpaků.

Představila mi ho jako Howarda, a řekla mu, že pan Beach ji při večerních stájích doprovodí.

Howard se i ke mně začal chovat servilně. Vyrazili jsme společně podle zavedeného zvyku. Kvůli Floře jsem pečlivě poslouchal, co Howard říká.

Od včerejšího rána, kdy tu ještě Jack byl, se toho tolik změnit nemohlo, pomyslel jsem si. Jeden kůň při cvalech stoupl špatně na kámen a měl bolavé kopyto. Jiný kůň sežral málo ze své polední dávky krmení. Třetí kůň se odřel a bude třeba na něj dohlédnout. Flora říkala v pravidelných intervalech: „Rozumím. Vyřídím to panu Hawthomovi.“ Howard ji vemlouvavým hlasem přesvědčoval, že mu to všechno může klidně přenechat na dobu, než se pan Hawthom vrátí. Došli jsme k šejkovým koním. Ještě je měli. Tak jsme došli ke koním Larryho Trenta. Všichni zářili zdravím a v průběhu roku pilně vítězili. Jak šejk, tak Larry Trent měli dobrý odhad, rozeznali možnosti koní, a navíc měli štěstí.

„O tyhle koně nejspíš přijdeme,“ povzdechla si Flora., Jack říká, že to pro nás bude citelná finanční ztráta.“ „Co se s nimi stane?“ zeptal jsem se.

„No – šejkovy koně nejspíš prodají. Nevím. Já ani nevím, jestli měl nějakou rodinu. Koně Larryho Trenta se vrátí ke svým majitelům. Všech pět.“

Povytl jsem obočí, ale neřekl nic, pokud s námi byl Howard. Teprve když jsme se s Florou vraceli k mému vozu a byli jsme sami, zeptal jsem se, co to mělo znamenat.

„Myslíš koně Larryho Trenta? Nebyli jeho, měl je pronajaté.“

„Pronajaté?“

„Vlastně ano. Měl takové dohody. Řekněme, že někdo vlastní koně, ale nemůže si dovolit platit trénink, a na druhé straně je někdo, kdo chce, aby na jeho jméno koně startovali, může si dovolit platit trénink, ale nemá na to, aby koně koupil. Taková dva lidé uzavrou dohodu, tu řádně podepíší a registrují, samozřejmě. V podmínkách dohody většinou je, že pokud kůň vyhraje peněžitou cenu, rozdělí si ji majitel a nájemce napůl. Dělá se to tak často.“

„To jsem nevěděl,“ přiznal jsem se pokorně. „Ano. Larry Trent to tak provozoval pořád. Uměl v tom chodit. Pronajal si koně tak na rok, a když se osvědčil, tak dohodu prodloužil na další rok. Pokud ne, pronajal si jiného. Koně si můžeš najmout na libovolnou dobu, na sezónu, na tři měsíce, podle toho, jak se strany dohodnou – jak se to komu hodí.“

Docela mě to zajímalo. „Jak se ty dohody uzavírají?“

„Jack na to má formuláře.“

„Ne, tak jsem to nemyslel, jak se člověk dozví, kdo má koně k pronájmu a ne na prodej?“

„To se většinou roznese. Člověk se to dozví z řečí. Někdy z inzerátů. Taky se stane, že se některý z majitelů na Jacka obrátí, aby mu našel někoho, kdo by si koně pronajal a platil za ně trénink. Často se to týká klisen, majitel je pronajme, ale chce je zpátky pro chov.“

„chytré.“

Flora přikývla. „Larry Trent to takhle provozoval rád! Mohl posílat na dostihy pět koní, místo aby vlastnil jen jednoho. Byl to skvělý hráč.“

„Hráč?“

„Vsadí si tu tisíc, tam tisíc – už mě nebavilo to poslouchat.“

Pobaveně jsem se na ni podíval. „Tys ho neměla ráda.“

„copak o to, s ním to šlo,“ řekla váhavě, „choval se vždycky přátelsky. Jack ho vždycky měl za dobrého majitele. Platil pravidelně a věděl dobře, že koně nejsou stroje. Pokud kůň neuspěl, Trent to nikdy nevyčítal jezdcí. Byl ale trochu tajnůstkář. Vlastně nevím, proč si to myslím, ale prostě na mě dělal takový dojem. Zato byl štedrý. Právě minulý týden nás vyvedl na večeri do toho jeho podniku, Silver Moondance. Hrál tam hudba, hrozný hluk.“ Povzdechla si. „Ty vlastně víš, že jsme tam byli – Jimmy ti řekl o té whisky. Já byla pro na celou věc zapomenout – Jack taky nechtěl, aby Jimmy kolem toho rozvířoval aféru.“

„Hm. Aféra z toho už je. Ale to nic.“

„Jak to myslíš?“

Vyprávěl jsem jí o tom, co Jimmy vykládal v blouznění, a jak jsem byl s kriminálním seržantem Ridgerem v podniku Silver Moondance. Vydechla: „No nazdar,“ oči jako talíře.

„Někdo v tom podniku rozjel krásný podvod,“ řekl jsem, „ať už o tom Larry Trent věděl či ne.“

Promluvila až po chvíli a nepřímo reagovala na to, co jsem řekl. „Víš, stala jsem se jednou svědkem něčeho, co udělal Larry Trent, a čemu jsem nerozuměla. Loni jsem náhodou byla s jedněmi známými, u kterých jsem bydlela, na doncasterských dražbách. Jack tam nebyl, zůstal doma, měl moc práce. Byl tam Larry Trent – neviděl mě – ale já ho viděla na druhé straně ringu, přísazoval na koně – jmenoval se Ramekin.“ Odmlčela se, pak pokračovala. „Koně mu přiklepli, a já si řekla výborně, Jack bude mít v tréninku dalšího. Jenže ho k nám nikdy neposlali. Larry se o něm ani nezmiňoval. Vyprávěla jsem to Jackovi, ale ten tvrdil, že se určitě pletu, že Larry koně nekupuje, dokonce odmítl se na to Larryho zeptat.“

„Kdo tedy má nakonec Ramekina v tréninku?“

„Nikdo.“ Ustaraně se na mne podívala. „Nezbláznila jsem se, opravdu ne. Vyhledala jsem si v časopise Horse and Hound prodejní ceny a ověřila si, že koně prodali za třicet tisíc liber. Nestálo tam, kdo koně koupil, ale já si jsem naprosto jistá, že to byl Larry Trent, protože asistent dražitele za Laným šel, aby se ho zeptal na jméno hned poté, co mu koně přiklepli. Jenže pak – nic.“

„No, někde přece být musí,“ namítl jsem věcně.

„Asi ano. Není ale na seznamu koní v tréninku u žádného trenéra. Ověřila jsem si to, protože by to bylo opravdu k vzteku, kdyby Larry poslal koně k někomu jinému, když pro něho Jack připravil tolik vítězů. Ramekin není vedený nikde, a taky celou sezónu nikde neběžel. Dívala jsem se po něm. Ramekin – jednoduše zmizel.“

6

Flora mne zavedla do kuchyně pro skleničky, které to přežily. Bylo jich přesně devatenáct.

„Je mi to líto,“ řekla.

Pokrčil jsem rameny. „Je vůbec div, že tyhle jsou celé. Ale nedělej si starosti, jsem pojištěný.“

Pomohla mi naskládat zachráněné skleničky do krabice, kterou jsem s sebou vzal. Kulatý obličej měla ustaraný.

„Pojištění! To slovo se ozývalo celé dopoledne. Prosím tě uznej, koho by napadlo se pojistit proti takovému neštěstí. Samozřejmě že jsme nebyli pojištěni, ne na pořádání slavnosti, na něco tak zvláštního. A ti dva mladí chudáci, co jim patří ten dopravní box – mluvila jsem telefonicky se Sally – to je ta žena – hned po obědě. Opakovala hystericky donekonečna, že Peter vždycky zatáhne ruční brzdu, že ve voze vždycky nechává rychlost, a že by je úplně zruinovalo, kdyby pojišťovna prokázala, že se dopustili nedbalosti. Chudáci. Chudáci!“ Zadívala se na mne. „Nezamkl dvířka, víš? Ptala jsem se jí na to. Myslím, že ji to rozladilo. Řekla, že dvířka nezamykají, když jsou u přátel.“

Vzpomněl jsem si trpce na ukradené šampaňské, ale neřekl jsem nic.

„Vyprávěla mi, že přijeli dopravním boxem jen proto, že si předtím jeli pro nového honebního koně a vezli si ho domů. Ten kůň je ještě tady, u nás, v rezervním stání až vzadu. Sally říká, že koně už v životě nechce vidět. Byla úplně zničená. Je to všechno hrozné.“

Flora mne šla vyprovodit, když jsem vynášel krabici skleniček do vozu. Nechtěla se ještě se mnou rozloučit. „Ještě jsme nenapsali ty poznámky pro Jacka,“ řekla. Vrátili jsme se do kuchyně.

„Pokud by ses zítra ještě pořád cítila tak sklíčená, přijdu zase na večerní stáje,“ nabídl jsem se, „mne to opravdu bavilo.“

„Jsi zlatý, Tony,“ řekla. „Budu ráda, když přijedeš.“ Zase mne vyprovodila k dodávce, aby se se mnou rozloučila.

„Zítra tady bude celý den řídit policie, kolem toho boxu.“ Ohlédla se na tiché zelené monstrum. „Na všechno budou sypat prášek a budou potřásat hlavami.“

„Nejspíš hledají otisky prstů.“

„Asi ano. Ať už našli cokoli, nelíbilo se jim to. Ale víš přece, jací jsou, nic neřeknou.“

„Byla ses tam podívat, když odešli?“

Potřásla hlavou, jako by ji to ani nenapadlo, ale vzápětí vykročila přes trávník k boxu. Šel jsem za ní. Společně jsme hranaté vozidlo obešli a uviděli spoustu růžových šmouh od prášku, všude.

„Na ten box určitě sáhly stovky lidí,“ řekla Flora rezignovaně.

Včetně těch, kteří obsluhovali jeřáb, pomyslel jsem si, a těch, kteří vyprostili a vyvedli koně. Kolik lidí na vůz sáhlo předtím, vědí boží.

Bez velkého přemýšlení jsem otevřel dvířka u spolujezdce, nebyla zamčená, a vyšplhal se do kabiny.

„Myslíš, že se to smí?“ zeptala se ustaraně Flora.

„Řekli ti, abys sem nechodila?“

„Ne, dnes ne.“

„Tak si nedělej starosti.“

Rozhlédl jsem se. Uvnitř kabiny bylo prášku mnohem víc, bylo tam taky mnohem víc otisků a nebyly tak rozmazané. Zvědavě jsem si je prohlížel, i když jsem si od toho nic nesliboval. Byl jsem zvědavý jen proto, že jsem otisky nikdy neviděl ve skutečnosti, jen ve filmech.

Najednou jsem si s leknutím uvědomil, co je na některých otiscích divného.

Byly maličké, drobné otisky na kožence na obou předních sedadlech. Drobné otisky na volant, na řadicí páce, na brzdě. Maličké.

Slezl jsem dolů a řekl to Floře. Řekl jsem jí taky, jak se vyšetřovatel Wilson zajímal o moje vyprávění o chlapci se psem.

„Chceš snad říct,“ vydechla stísněně, „že všechnu tu hrůzu způsobilo dítě?“

„Myslím že ano. Přece víš, jak si kluci hrají. Milují auta. Vždycky mi lezou do dodávky, když vozím zboží. Jsou to uličníci, člověk si je musí hlídat. Podle mého to dítě odjízdovalo brzdou a vyhodilo rychlost. Pak odběhlo i se psem, a vůz se dal vlastní tíhou do pohybu, protože stál na svahu.“

„Ach ne,“ byla nešťastná. „Čí to mohlo být dítě?“

Popsal jsem chlapce, jak nejlíp jsem mohl, ale Flora řekla, že děti většinou od vidění nezná, a že se taky děti příliš rychle mění, jak odrůstají.

„No nic,“ řekl jsem. „Wilson má adresy všech vašich hostů. On si to zjistí. Floro, má milá, buď ráda, pokud ten vůz odbrzdilo cizí dítě, tvoji přátelé Sally a Peter budou zachráněni.“

„Jejich dítě to nebylo – nemají děti. Ale ten chudák chlapec!“

„Pokud budou mít všichni rozum, o čemž pochybuju, nikdo mu neřekne, že zabil osm lidí, dokud nebude dospělý.“

Cestou domů od Flory jsem stihl doručit jen dvě objednávky, protože druhý zákazník, právník v penzi, se zaradoval, že jsem přijel osobně (aspoň to tvrdil), a trval na tom, že si spolu vypijeme láhev Chateau Palmeru, ročník 1970, kterou prý právě načal.

Měl jsem toho člověka docela rád. Měl hluboké znalosti a zkušenosti, které nastřádal během nespočetných dovolených strávených toulkami po vinohradech. Strávili jsme příjemný večer hovorem o malých kouzelných vinicích v Pauillaku a Margaux a probrali jsme skvělé vlastnosti vynikajících hroznů Cabernet Sauvignon, kterým se daří dobře skoro všude na světě, pokud mají půdu jak má být a samozřejmě dostatek slunce.

Právník neměl doma ženu, odjela na návštěvu k příbuzným. Nabídl mi studený rostbíf s kladem. Při pomýšlení na svůj pustý domov jsem se nenechal nijak přemlouvat. Hostitel taky trval na tom, že později otevře láhev Clos StJacques, ročník 1982.

Když jsem se bránil, řekl: „Jen zřídka se mi stane, aby sem přišel stejný nadšenec, jako jsem já. Moje milá žena mou vášeň snáší trpělivě, to uznávám, ale i teď, po tolika letech, její upřímné jedno, co pije, spokojí se klidně s obyčejným Beaujolais nebo s nenáročným moselským. Tak prosím konec námitek, vážený, dnes večer si to chci užít.“

Taky jsem si užíval. Vypil jsem svůj díl Chateau Palmeru i Clos St. Jacques, které jsem ochutnával rok předtím, když šije můj hostitel ode mne kupoval. S uspokojením jsem si povšiml, jak víno za tu dobu změnilo barvu z malinové na burgundskou červen, jak dospívalo a dozrávalo ve vší své skvělosti.

Poznamenal jsem, že se možná ještě zdokonalí, a můj hostitel prohlásil, že víno možná ještě tak na rok uloží. „Jenže já nezadržitelně stárnu, milý příteli, takže svoje poklady raději vypiji, než bude pozdě.“

Tak slovo dalo slovo, a než jsem se odhodlal k odchodu, byla už půlnoc. Alkohol se v krvi rozkládá rychlostí jedné sklenky vína za hodinu, usoudil jsem tedy, že můžu řídit, protože jsem během pěti hodin vypil šest sklenic a jsem v jádru střízlivý. Ne že bych si s tím lámal zásadně hlavu, ale abych mohl provozovat svůj obchod, nesměl jsem přijít o řidičský průkaz.

Snad to bylo tím vínem, snad tím, že jsem se předchozí noc převaloval na posteli a nemohl usnout, spal jsem hluboce a nic ošklivého se mi nezdálo. Když jsem se ráno probudil, cítil jsem se lip a čelil jsem nadcházejícímu dni v lepší náladě. Ráno bylo ale vždycky lepší než noc. Nebylo tak zlé vyrazit z domova, bylo mnohem horší domů se vracet.

Matka mi do telefonu radila, abych dům prodal a odstěhoval se jinam.

„Tam už nikdy šťastný nebudeš,“ tvrdila, „to prostě nejde.“

„Ty ses přece taky nepřestěhovala, když zemřel tatínek.“

„Ale ten dům jsem přece měla už předtím, než jsme se vzali,“ namítla překvapeně. „Byl v naší rodině, zdědila jsem ho, to je něco docela jiného, Tony.“

Nebylo mi jasné, proč je to něco docela jiného, ale nehádal jsem se. Možná že maminka měla pravdu, že bych se měl přestěhovat, ale neudělal jsem to. Všechny moje vzpomínky na Emmu přežívaly v malém, přestavěném domku nad Temží. Připadalo mi, že kdybych dům opustil, opouštěl bych i Emmu a dopustil se hrubé nevěry. Byl jsem přesvědčený, že kdybych dům prodal, pronásledoval by mne pocit viny, neměl bych pocit osvobození. Tak jsem tedy zůstal, kde jsem byl, v noci nespál a potil se při vzpomínce na ni, splácel hypotéku a nenacházel úlevu.

Ranní dodávky byly hodně roztroušené, člověk musel jezdit po městě sem a tam, ale bezplatné dodávky do domu mi přiváděly hodně zakázek, takže jsem si nestěžoval. Špatné zprávy cestují rychlostí poselství tamtamů. O tom, co se stalo v Silver Moondance, jsem se doslechl ve čtvrt na jedenáct, když jsem doručoval poslední dodávku.

„Je to hrozné, co?“ řekla dobromyslná paní, která mi otevřela zadní dveře domu na periferii Readingu.

„Včera se tam někdo vloupal a ukradl úplně všechny láhve.“

„Nepovídejte!“

Spokojeně přikývla, špatné zprávy ji bavily. „Teď, před pěti minutama, mi to říká mlíkař. Silver Moondance je odtud kousek. Jel tam jako vždycky s mlíkem a vidí, že tam stojí policie a drbe si hlavy. Aspoň takhle to říkal mlíkař. Myslím, že policii nemá rád.“

Nanosil jsem krabice se zbožím do kuchyně a počkal, až mi vypíše šek.

Zeptala se: „Věděl jste, že majitel Silver Moondance přišel o život při tom neštěstí s dopravním boxem?“

Řekl jsem že ano.

„Je to hrozné, že mu vykradou podnik, sotva vychladl, co?“

„Je to hrozné,“ přikývl jsem.

„Tak na shledanou, pane Beach,“ řekla spokojeně. „Byla by to nuda, co, kdyby všichni lidi byli slušní.“

Vyloupená restaurace Silver Moondance byla jen kousek dál, měl jsem to při cestě zpátky do krámu. Když jsem k podniku dojížděl, ze zvědavosti jsem zpomalil. Policejní vůz skutečně stál tam, kde včera parkoval Ridger. Z chvilkového nápadu jsem zajel k budově a zaparkoval vedle policejního vozu.

Venku jsem neviděl nikoho, v hale taky nikdo. Zbývaly ještě sklepy. Vydal jsem se tedy chodbou ke dveřím s nápisem Soukromé a šel do místností pro zaměstnance. Sklepy nebyly v suterénu, byly to dvě chladné, propojené místnosti bez oken mezi jídelnou a kanceláří Larryho Trenta. Chodba ústila dozadu na dvůr. Vedly tam dveře se spoustou zámků a závor, v tu chvíli otevřené dokořán. Světlo dopadalo na seržanta Ridgera, ale z toho jsem nezmoudřel. Místo přepásaného pláště do deště měl přísně ušitý svrchník. Vlasy pečlivě upravené. Choval se stále odměřeně. „Co tu děláte?“ zeptal se přísně, jakmile mne zahlédl.

„Jel jsem kolem.“

Kysele se na mne zadíval, ale nevyhodil mě, takže jsem zůstal. „Nepamatujete si, co bylo tady?“ zeptal se a ukázal na otevřené dveře sklepů. „Ten zástupce vedoucího je úplně k ničemu, vy jste přece viděl, co tu měli. Šel jste sem pro víno, že? Nepamatujete si, co tu bylo?“ Tentokrát žádné „pane“, uvědomil jsem si. Asi jsem v jeho očích postoupil na pozici policejního „experta“.

„Bylo tu toho hodně,“ vzpomínal jsem. „A co vinný lístek? Tam měli všechno vypsané.“

„Nenašli jsme vinné lístky. Nejspíš je ukradli i s vínem.“

Žasl jsem. „Jste si jistý?“

„Nenašli jsme ani jeden výtisk. Takže vás teď žádám, abyste to sepsal.“

Slíbil jsem, že se o to pokusím. Odvedl mne do kanceláře Larryho Trenta. Místnost byla spíš okázalá než praktická. Byl tam koberec s pestrým vzorem, několik křesel, a na zdech spousty zarámovaných fotografií. Zachycovaly většinou finiš dostihů. Flora tvrdila, že Larry Trent byl dobrý znalec koní a velký hráč – štěstí ho nakonec opustilo. Sedl jsem si do Larryho křesla za mahagonovým psacím stolem a začal psát na list papíru z Ridgerova úředního notesu. Ridger sám ustal stát, jako by ho rušila neviditelná přítomnost původního pána podniku. Uvědomil jsem si, že si taky připadám u Larryho Trenta jako vetřelec.

Stůl měl nepřírozně uklizený, na to, že představoval střed velkého podniku, jako byl Silver Moondance, to bylo až s podivem. Žádné faktury, žádné objednávky, žádné tiskopisy, žádná účetní kniha, nikde registratury, počítačka ani psací stroj. To nebyla pracovna, bylo to spíš doupě, útočiště.

Napsal jsem seznam všeho, co jsem si vybavil. Pak jsem řekl, že by se mi to asi líp vybavovalo přímo ve sklepech. Šli jsme tedy do první místnosti, kde byla předtím uskladněna většina vína. Zadíval jsem se na prázdné police a přihrádky a připsal na seznam asi dvě věci.

Pak jsme šli posuvnými dveřmi do druhé místnosti, kde byla zásoba alkoholu, piva a dalších věcí. Pivo a přísady pro mixování tam zůstaly, brandy, gin, vodka, whisky, rum a likéry zmizely.

„Byli důkladní,“ řekl jsem při psaní.

Ridger zabručel: „Vyklidili i vozík na pití v jídelně.“

„A co bar?“

„Ten taky.“

„Počínali si cílevědomě. Vedení podniku musí běsnit. Co tomu říká váš přítel Paul Young?“

Ridger se zasmušile podíval na mne, pak na seznam, který jsem ještě držel v ruce. „Mimochodem,“ začal váhavě, „to telefonní číslo, které nám udal, nefunguje. Nechávám si je ověřit.“

Zamžikal jsem. „Psal to číslo sám.“

„Ano, vím.“ Našpulil rty. „Mohl udělat chybu.“

Než jsem stačil něco říct, ukázal se ve dveřích z chodby mladý člověk v teplém krátkém kabátě. Ukázalo se, že to je detektiv, krátce ohlásil, že byl se zástupcem vedoucího ve vedlejších budovách, ale tam prý nic nechybí. Kdyby prý Ridger zástupce potřeboval, najde ho v kanceláři vedoucího.

„Ta je kde?“ zeptal se Ridger.

„Hned u hlavního vchodu, na dveřích je napsáno Jen pro zaměstnance a jde se tam z haly, aspoň to ten zástupce říkal.“

„Byl jste to tam také prohlédnout?“

„Ne, ještě ne.“

„Tak se do toho dejte,“ zavelel Ridger úsečně. Detektiv odešel s kamenným výrazem.

Vysílačka v Ridgerově kapse ožila, začalo v ní prskat. Ridger po ní sáhl a vytáhl anténu. Kovový hlas bylo dobře slyšet: „K vašemu dotazu vyslanému v deset čtrnáct. Udané telefonní číslo neexistuje a nikdy neexistovalo. Dále: udaná adresa neexistuje, neexistuje taková ulice. Odesílám zprávu v deset čtyřicet osm. Prosím potvrďte příjem. Přepínám.“

„Potvrzuji příjem,“ řekl Ridger zasmušile, „přepínám.“ Zastrčil anténu. „Nejspíš jste to slyšel, co?“

„Ano.“

„Do prdele!“

„Souhlasím,“ přikývl jsem s pochopením. Loupl po mně roztržitě okem. Podal jsem mu hotový seznam. V tu chvíli už to nebyl jen obyčejný výčet zmizelých věcí po obyčejném vloupání, ale podklad svědectví v mnohem závažnější záležitosti. To byla ovšem jeho věc, moje ne. „Budu v krámě, kdybyste mě potřeboval. Rád vypomůžu.“

„Dobře, pane,“ řekl nepřítomně. Pak se soustředil. „Dobře, děkuji vám.“

Přikývl jsem a vydal se do vstupní haly. Zadíval jsem se na dveře označené Jen pro zaměstnance.

Splývaly s dekorem stěn.

Právě jsem uvažoval o tom, že si vedoucí nejspíš nepřál, aby za ním proudili zákazníci se stížnostmi, když se dveře otevřely a z nich vycouval zástupce zástupce. Díval se na cosi, co se skrývalo za dveřmi, které se za ním zavíraly.

Nevýkonný slaboch, kterého jsem poznal den předtím, byl v tu chvíli v úplném rozkladu, lapal po vzduchu a vypadal na omdlení. Skočil jsem k němu a chytil ho, když se skládal.

„Co je?“ zeptal jsem se.

Zaúpěl, obrátil oči v sloup a ztěžkl v mém náručí. Spustil jsem ho na zem, položil na záda a další vteřiny jsem mu uvolňoval kravatu. Se stísněným hrdlem a zrychleným pulsem jsem pak otevřel dveře do kanceláře vedoucího. Vstoupil jsem.

Okamžitě jsem poznal, že to je kancelář, kde se skutečně úřaduje. Místnost byla vysoce funkční, byly tam všechny formuláře, šanony a rozpracované spisy v neúhledných hromádách, prostě všechno, co tak nápadně chybělo u Larryho Trenta. Starý kovový poškrábaný psací stůl, u něj židle s umělohmotným sedadlem, na stole hrnky s tužkami a pery.

Všude kolem byly nálepkami označené krabice s věcmi: Žárovky, Popelníčky, Toaletní papír, Mýdlo. U zdi byly od podlahy až do stropu otevřené police, ze kterých vypadávaly papíry. Jediným oknem bylo vidět ven na parkoviště, na moji dodávku a Ridgerův vůz. V místnosti byl taky mohutný sejf, ze široka otevřený. Byl prázdný. U zdi seděl na linoleu zhroutený detektiv s hlavou mezi koleny.

Na první pohled jsem v místnosti neviděl nic, co by mohlo způsobovat všeobecné mdloby. Neviděl jsem nic, dokud jsem neobešel psací stůl a nepodíval se na zem. V tu chvíli jsem měl najednou sucho v ústech a srdce mi tlouklo, až se mi dělalo zle. Nikde žádná krev. Krev ne, bylo to mnohem horší, mnohem děsivější než krvavá nehoda ve stanu.

Na podlaze ležel člověk v šedivých kalhotách, v prošíváném kabátku. Zoufale jsem se soustředil na detaily, na zatažený zip na kabátě, na znak vyšitý na rukávě, na hnědé boty a šedivé ponožky. Nad límcem měl růžový krk s napjatými šlachami. Ruce měl zkřížené na hrudi, jako v rakvi.

Byl mrtvý. Nemohl být živý. Hlavu tvořila obrovská koule, jakýsi nestvůrný míč. Teprve když jsem se

trochu sebral a podíval se zblízka, viděl jsem, že hlava toho člověka byla od krku celá obalená silnou, hladkou vrstvou sádry.

7

Vypotácel jsem se z místnosti na nejistých nohách. Cítil jsem jak s detektivem, tak se zástupcem zástupce. Opřel jsem se o zed a nohy se mi roztřáslly.

Jak je vůbec možné, že je někdo takový barbar, říkal jsem si tupě. Jak je vůbec možné, že to někdo dokáže udělat, že ho to vůbec napadne.

Seržant Ridger vešel z chodby do haly, vykročil ke mně a na nehybného zástupce se podíval spíš podrážděně než se starostí. „Co s ním je?“ zeptal se energicky.

Neodpověděl jsem. Zadíval se mi do očí a rázem byl soustředěný. „Co se děje?“

„Mrtvý člověk – v kanceláři.“

S útrpností, povýšeně se na mne podíval a odhodlaně vstoupil do dveří. Když se znovu vynořil, byl podstatně bledší, ale obdivuhodně se ovládal, každým coulem policejní šarže.

„Nesahal jste na nic?“ zeptal se ostře. „Nesáhl jste na žádný povrch? Jsou někde vaše otisky?“

„Ne,“ odpověděl jsem.

„Jste si jistý?“

„Naprosto.“

„Dobře.“ Vyndal vysílačku, vytáhl anténu a nahlásil, že potřebuje nejlepší technickou skupinu v souvislosti s úmrtím muže neznámé totožnosti, ke kterému došlo za podezřelých okolností.

Vzdálený hlas potvrdil přijetí zprávy v deset padesát sedm a přislíbil, že vše zařídí. Ridger zasunul anténu, nakoukl do dveří kanceláře a břitce přikázal policistovi, aby na nic nesahal a šel ven, nadýchat se čerstvého vzduchu.

„Teď už to nebude můj případ,“ konstatoval Ridger. „Ne?“

„Vraždy přidělují vrchním inspektorům nebo komisařům.“ Nedokázal jsem z jeho tónu odečíst, jestli je rád nebo ne. Usoudil jsem, že to nejspíš bere filozoficky jako byrokratickou samozřejmost. Zeptal jsem se váhavě: „Má člověk jménem Wilson něco společného s vaším policejním sborem?“

„Máme asi čtyři Wilsony. O kterém mluvíte?“ Popsal jsem tichého, zdvořilého vyšetřovatele se shrbenými zády, a Ridger okamžitě přikývl. „To je vrchní komisař kriminálky Wilson. Na naší stanici samozřejmě nepracuje. Vede celou oblast. Prý už půjde brzy do penze.“

Řekl jsem, že jsem se s Wilsonem setkal po neštěstí na slavnosti u Hawthomových. Ridger usoudil, že tam Wilson přijel kvůli šejkovi. „Jinak nejsou dopravní nehody jeho věc,“ dodal. „Přijede sem?“

„Těžko. Na to je moc vysoko.“

V duchu jsem se podivil, že se tak vysoce postavený pán obtěžoval za mnou do krámu, aby mi položil nějakou tu otázku, místo aby za mnou poslal řadového policistu, ale Ridgerovi jsem o tom neřekl, protože právě v tu chvíli se začal probírat k vědomí zástupce zástupce.

Po dlouhých mdlobách byl trochu zmatený. Sedl si a tupě se díval na Ridgera a na mne.

„Co se stalo?“ zeptal se. Pak se na všechno rozpomněl, aniž jsme řekli jediné slovo. „Ach můj bože!“ Už jsem se bál, že zase omdlí. Pak se chytil za hlavu a zakryl si oči, jako by tím mohl vymazat obraz z paměti. „Viděl jsem – já viděl.“

„My víme, co jste viděl, pane,“ řekl Ridger chladně. „Můžete určit totožnost toho muže? Je to vedoucí?“

Zástupce zavrtěl hlavou a tlumeně řekl: „Ne, vedoucí je tlustý.“

„Pokračujte,“ pobízěl ho Ridger.

„Je to Zarac,“ řekl zástupce zástupce. „Jeho kabát.“

„Kdo je Zarac?“ zeptal se Ridger.

„Nápojový číšník.“ Podzástupce nejistě vstal, ruce dal na ústa a se vzpouzejícím se žaludkem utíkal na Pány.

„Tak nápojový číšník – to mne mohlo napadnout,“ řekl Ridger suše.

Odlepil jsem se od zdi. „Vy už mě tady nepotřebujete, že? Měl bych se vrátit do krámu.“

Chvilí uvažoval a pak kývl. Prý by si mne snadno našel, kdyby bylo třeba. Když jsem odcházel, stál doslova na stráži u dveří kanceláře. Sel jsem ke své dodávce. Cestou jsem potkal policistu, který vyklopil svou snídani na příjezdovou cestu.

„Páni,“ hlesl, „něco takovýho jsem v životě neviděl.“

„Běžné to, pravda, není.“ Hledal jsem spásu v ironii. Taky mne napadlo, že jsem od neděle viděl tolik hrůzy, že by to stačilo na celý život.

V úterý v poledne jsem dokoupil skleničky a odvezl je s vínem Temžských dam na jejich charitativní

podnik. Další tři dny se nic zvláštního neodebralo.

Ve zprávách byla krátká reportáž o člověku se sádrou hlavou. Ale žádná slova nemohou sdělit to, co člověk vidí na vlastní oči, ten obludný bílý míč, neosobní a nelidský, přirostlý na lidském krku.

Při pitvě, po odstranění sádry, se potvrdila totožnost mrtvého: Feydor Zaracievesa, původem Polák, narozený v Anglii, obecně nazývaný Zarac. Pracoval v Silver Moondance rok a půl jako nápojový číšník.

Podnik byl založen před třemi lety. V nejbližší době se bude konat koronerovo líčení. Mezitím bude policie pokračovat ve vyšetřování.

Ať žije policie, pomyslel jsem si, jen ať hezky vyšetřuje.

V úterý, ve středu i ve čtvrtek rozvážela dodávky odpoledne po čtvrté paní Palisseyová s Brianem. V půl páté jsem dal na dveře tabulku s nápisem Otevřeno od 18 do 20 hodin a vyrazil na kopec, abych s Florou obešel stáje.

Pokud jde o mne, pracovní doba má být pružná. Zjistil jsem, že vlastně není důležité, co člověk dělá či nedělá, důležité je, aby to lidem dal vědět. Příliv a odliv zákazníků probíhal v pravidelných cyklech.

Dopoledne jich chodilo hodně, hlavně ženy, odpoledne se trousili po jednom, jak muži tak ženy, večer nastal zdravý, převážně pánský příliv.

Dokud žila Emma, mívali jsme večer otevřeno jen v sobotu a neděli. Od chvíle, kdy jsem zůstal sám, přidal jsem ještě úterky, středy a čtvrtky, ani ne tak kvůli obratu, spíš že jsem chtěl být mezi lidmi. Večery v krámě jsem měl rád, protože večer lidé chodili hlavně pro víno, a to já prodávám nejraději. Láhev vína k večeři, šampaňské na oslavu povýšení, dárek pro hostitele na večírek.

Je to skromný život, život v malém. Nezasáhne do dějin ani nezaznamenaná sláva. Cesta časem v obyčejném lidském rozměru. Pokud jsem byl s Emmou, žil jsem tak spokojeně.

Nikdy jsem nebyl ctižádnostivý, k zármutku své matky a výrazné nelibosti svých učitelů ve Wellingtonu.

Jeden z nich mně v posledním ročníku napsal do posudku: „Beach je nesporně inteligentní a mohl by dojít daleko, jen kdyby chtěl.“ Moje trvalá neschopnost rozhodnout se vedla k tomu, že jsem vlastně nedělal nic. Zkoušky jsem skládal, když jsem musel, ale na univerzitu jsem nešel. Nejlepší mi šla franština, ale na té jsem těžko mohl založit budoucnost. Zabývat se akcemi a pracovat čistě oblečený v City mne taky nelákalo. Neměl jsem žádné nadání. Neměl jsem hudební sluch. Nedovedl jsem si představit, že bych seděl za psacím stolem, ale jezdit na koni s odvahou, jakou je třeba pro dostihy, jsem taky nedokázal. V mládí jsem uměl jediný efektní kousek, kterým jsem lidi bavil. Uměl jsem poslepu rozeznat různé druhy čokolády podle chuti, ale to se taky nezdálo být základem výnosného povolání.

Půl roku po maturitě mne napadlo, že bych na nějaký čas mohl do Francie. Oficiálně jsem tam měl jet, abych se doučil franštinu, ale v skrytu duše jsem věděl, že především nechci být doma lidem na očích jako rodinný nezdar. S nezday se vyrovnávám mnohem líp sám.

Přátelé přátel mé nešťastné maminky mne čirou náhodou vyslali jako platícího hosta k jedné rodině v Bordeaux. Tehdy jsem nepřikládal žádný význam tomu, že pán domu je velkoobchodník s vínem. Byl to nakonec on sám, pan Tavel, kdo odhalil, že když jednou určité víno ochutnám, rozeznám je od jiných. Byl jediný dospělý, kterému můj trik s rozeznáváním čokolády zaimponoval. Upřímně se mu smál a začal mě každý večer zkoušet z vína. Jak plynul čas, víc jsem si věřil a víc jsem toho rozpoznal.

Stále to ale pro mne byla hra. Když tříměsíční pobyt skončil, vrátil jsem se domů a pořád jsem ještě neměl tušení, co bych mohl dělat. Maminka obdivovala moji francouzskou výslovnost, ale současně poznamenala, že na franštině budoucnost nebuduju. Snažil jsem se jí co možná držet z dohledu po celé dny.

Když přišel ten pamětihodný dopis, musela mne jít hledat. Bylo to asi měsíc po mém návratu. Maminka držela dopis v ruce a mračila se, jako by jí připadal nesrozumitelný/

„Pan Tavel navrhuje, aby ses k němu vrátil,“ řekla. „Nabízí se, že by tě vyučil. V čem tě chce vyučit, Tony, zlato moje?“

„Ve víně,“ odpověděl jsem a pocítil první jiskřičku skutečného zájmu.

„Tebe?“ divla se a nemohla to pochopit.

„Asi abych se vyučil řemeslu.“

„Pane bože!“

„Smím tam jet?“

„Ty bys skutečně chtěl?“ žasla. „Chceš snad říct, že se opravdu našlo něco, co by tě bavilo?“

„Zdá se, že nic jiného neumím.“

„To je pravda,“ řekla věcně. Pak mi dala zase peníze na cestu, peníze na byt a stravu a nemalou částku pro pana Tavela na učení.

Pan Tavel se mi rok intenzivně věnoval. Bral mě všude s sebou, ukázal mi všechny postupy při výrobě

vína, plnění lahví a expedici. Učil mne nevídanou rychlostí všechno, co se sám naučil během svého dlouhého života. Vycházel z toho, že mně nic nemusí říkat dvakrát.

Začal jsem se v Quai dės Chatrons cítit jako doma. U mnoha skladů tam byla vrata tak úzká, že jimi nemohly projet moderní nákladní vozy. To vzniklo dávno, podle dávných předpisů. Víno se nesmělo skladovat blíž k silnici než devět metrů, protože by dusot kopyt koní na dlážďení mohl vínu škodit. Ve skladu de Luzeových, dlouhém skoro kilometr, jezdili zaměstnanci z jednoho konce na druhý na kole. Ve městě měly dlouhé autobusy uprostřed harmoniku, aby mohly zatáčet do úzkých uliček. Na venkově kvetly v březnu nadýchané žluté mimosy a všude se, každý den, mluvilo o víně, všude víno vonělo. Než jsem z Bordeaux odjel, stal se kraj mým duchovním domovem. Henry Tavel mne na rozloučenou objal se zavhlýma očima a ujišťoval mne, že by mi snadno našel místo u de Luze nebo u jiného velkoobchodníka, ať neodjíždím. Občas mne později napadlo, proč jsem tam vlastně nezůstal?

Když jsem se vrátil do Anglie, ozbrojený až trapně lichotivým doporučením od Tavela, získal jsem místo ve velkoobchodě s vínem. Byl jsem ale příliš mladý a zbylo na mne jen úřadování. Po bohatém životě v Bordeaux mne to nebavilo. Jednoho dne jsem z chvilkového nápadu vešel do obchodu s vývěskou. Přijmeme prodavače, nabídl své služby a zahájil tak skvělou kariéru spočívající v tahání beden s pitím z místa na místo.

„Tony pracuje v obchodě,“ vysvětlovala moje matka statečně. I kdyby nic jiného, statečná maminka byla. Věřila, že na velké překážky se musí přímo. Časem mi pak poskytla bezúročnou půjčku, abych si mohl nakoupit základní zásobu do sklepa, když jsem si opatřil vlastní krám. Splátky potom odmítala přijmout, i když už jsem si mohl dovolit splácet. Musím říct, že moje matka byla poměrně vydařená matka. Flora, v jádře mateřská paní, byla den ze dne méně vyčerpaná a sklíčená. Jackovi se noha dobře hojila a Jimmy už byl snad mimo nebezpečí, i když prý při poranění plíce je vyhráno teprve po čtrnácti dnech. Flora mi vyprávěla, že si Jimmy z celé oslavy nic nepamatuje. Nepamatuje se ani, jak prováděl šejka po stájích. Poslední, na co si vzpomíná, prý je, jak si se mnou povídal o Laphroaigu. Otřásla jím zpráva o smrti Larryho Trenta.

„A v jaké náladě je Jack?“ zeptal jsem se.

„Přece ho znáš, můj milý Tony, nesnáší nečinnost, takže je minutu od minuty popudlivější. Já vím, že bych to neměla říkat, ale ty přece víš, jaký je. Prý ho do neděle pustí domů, ale nechce vozík, chce berle.

Přitom je tak těžký, celou váhu ponese na nikách. Taky už není žádný mladík.“

Každodenní hlášení, která jsme s Florou sepisovali, Jacka nijak nerozveselila. Dozvěděl jsem se, že nám nevěří, myslí si, že před ním pohromy tajíme. Jenže ona jako by opravdu nastoupila úroda štěstí, u koní bylo méně natažených šlach, drobných poranění a vyrážek než jindy.

Do čtvrtka zmizel dopravní box, zbytky stanu i podlažních rohoží. Zbýval jen zničený trávník a probouraná mezera v živém plotě.

„Po téhle trávě už bosí nikdy chodit nebudeme,“ řekla Flora. „Ačkoliv upřímně řečeno stejně nechodíme bosí. Prostě kam se podíváš, jsou střepy.“

O loupeži a vraždě v Silver Moondance samozřejmě věděla. Vyslechla mne s očima jak talíře, když jsem vyprávěl, že jsem tam v úterý ráno byl. „To je hrozné.“ vydechla. Pak dodala: „Chudák Larry.“ zmateně se zarazila. „Ach bože, já na chvíli dočista zapomněla – je to všechno hrozné, opravdu hrozné.“

Ve středu mi řekla, že Sally a Peter už vědí, kdo odbrzdil jejich vůz. Sally prý zase telefonovala celá rozčilená a vykládala Floře, že rodiče toho malého chlapce svádějí vinu na Petra, protože nechal otevřená dvířka. Prý za všechno může Peter a ne jejich syn. Zpočátku zcela popírali, že by jejich dítě mohlo mít s nehodou něco společného. Když i se objevily otisky prstů, nesli to rodiče velmi špatně. Sally tvrdila, že by toho nemožného spratka neměli nechat pobíhat bez dohledu, že mu měli už dávno vtlučit do hlavy, že se na cizí věci nesahá a už vůbec ne na cizí auta, natož v nich něco provádět.

„A teď mi řekni, kdo je v právu,“ povzdechla si Flora. „Ty rodiny se přátelily, a teď jsou všichni nešťastní – je to hrozné.“ Potřásla smutně hlavou. „Lituju, že jsme tu slávu pořádali. Už nic takového pořádat nebudeme.“

Ve čtvrtek už to skoro byla stará Flora, klidná a rozvážná. Dovedně jednala s podlézavým Howardem a hezky se na něj usmívala. Řekl jsem jí, že pokud na ni znovu nepadne tíseň, v pátek už nepřijdu.

„Tony, zlato, byls moje spása, já ti to snad ani.“ Když jsem odcházel, políbila mne na tvář a ubezpečila mne, že se jistě brzy uvidíme, určitě brzy.

Pátek se začal odvíjet tak, jak se většinou pátky odvíjejí. Dopoledne chodilo hodně zákazníků, a odpoledne jsem chystal hodně velkých objednávek na víkend. Brian odnosil spoustě zákazníků zboží do aut a rozzářeně přijímal spropitné. Paní Palisseyová mu dala z mých zásob šest čokoládových tyčinek, když myslela, že se nedívám, a pak mi s úsměvem sdělila, že už nám dochází kola. Přišla paní

Chanceová pro svůj obvyklý gin. Pak volal velkoobchodník, že mi do patnáctého listopadu rezervuje padesát beden Beaujolais a jestli prý to stačí. (Patnáctý listopad znamená pro vinaře totéž, co dvanáctý srpen pro potravináře. Všichni se předhánějí, kdo bude mít mladé víno, jako se tamti předhánějí, kdo přijde s prvními koroptvemi. Nikdy nečekám, až mi mladé víno doručí, jezdil jsem si pro ně do velkoobchodu brzy ráno patnáctého listopadu, abych víno měl ve výkladní skříni, než otevřu. Aspoň tak jsem to provozoval šest let. Jestli v tom budu pokračovat, nebylo jisté. Bez Emmy už mě to netěšilo.) Chvilí jsem uvažoval, pak jsem ohlásil, že padesát beden bude stačit. Mladé víno má krátký život a musí se prodat a vypít do vánoc.

Paní Palisseyová se potřetí vydala s Brianem na dlouhou objížďku s dodávkami. Pak někdo rozčileně telefonoval, protože jsem mu údajně poslal jen poloviční množství piva, než si objednal.

Omluvil jsem se. „Potřebujete to chybějící ještě dnes?“

„Ne, až na neděli, po fotbale u nás ve vsi.“

„Doručím vám to sám,“ řekl jsem, „zítra ráno v devět.“

Abych na to nezapomněl, vynesl jsem pivo hned zadními dveřmi k dodávce.

Když jsem se vrátil, našel jsem v krámě návštěvu v osobě tichého vrchního komisaře Wilsona.

„Zdravím, pane Beachi,“ podal mi ruku.

„Pane Wilson. Snažil jsem se nedat najevo překvapení. Asi se mi to moc nedařilo.“

„Přál bych si láhev vína, k večeri. Co mi radíte?“

Protože mi taky řekl, že má rád těžší červené, nabídl jsem mu značku Rioja.

„To je španělské?“ zeptal se a pochybovačně studoval vinětu.

„Je skvěle připravené, vynikající,“ řekl jsem.

Řekl, že mi na slovo věří a přesně na pěník zaplatil. Zabalil jsem mu láhev do hedvábného papíru a postavil ji na stůl. Zdálo se však, že Wilson nespěchá, nesáhl po láhvi a neměl se k odchodu.

„Měl jste tu židli.“ zamumlal. „Mohla by být zase?“

Zašel jsem pro židli do kanceláře a Wilson se na ni vděčně posadil.

„Jenom jednu nebo dvě otázky.“ Pomalu se na mne zadíval a pak se nepřítomně rozhlédl po krámě.

„Slyšel jsem, že jste se minulé úterý zastavil v Silver Moondance, pane Beachi.“

„Ano.“

„a že jste sepsal seznam ukradeného zboží.“ ;

„Ano,“ znovu jsem přikývl.

„Viděl jste tam jistého Paula Younga?“

„Ano.“

Přestal bloudit očima kolem a zaostřil na mne. „Uměl byste ho popsat?“

Tak proto přišel! „Přece seržant Ridger.“

„Seržant Ridger nám předal podrobný popis, ale více očí – Nuže, pane Beachi?“

Soustředil jsem se a popsal mu toho člověka z vedení podniku. Řekl jsem všechno, nač jsem se rozpomenul.

„Podnikatel, asi padesátiletý, statný, spíš menší, tmavé vlasy, bledá pleť, velké ruce bez prstenů, brýle s tmavými obroučkami, lehkými, ne těžkými. Měl – začíná se mu dělat podbradek – a za pravým uchem má sluchadlo.“

Wilson vlídně vyslechl popis, ale nedal nijak najevo, jestli je stejný jako Ridgerův. „Hlas, pane Beachi?“

„Bez zvláštní výslovnosti. Normální angličtina. Řekl bych, že není nahluchlý od narození, protože má normální intonaci. Taky mluvil normálně hlasitě a zřejmě všechno slyšel. Nepoznal bych, že je hluchý, nebýt toho sluchadla.“

„Chování?“

„Arogantní,“ řekl jsem bez zaváhání. „Je zvyklý, že lidé skáčou, jak píská.“ Zamyslel jsem se. „Zezačátku mně takový nepřipadal, lépe řečeno kdyby se teď ukázal tady, nechoval by se útočně – dopálí se ale velmi snadno a rychle. Nelíbila se mu autorita seržanta Ridgera – chtěl ji nějak vynulovat.“ Mírně jsem se usmál.

„Seržant Ridger byl ale rovnocenný soupeř.“

Wilson krátce sklopil oči, jako by si nepřál, abych z nich vyčetl, co si myslí. Krátce zamžikal a znovu se na mne zadíval. „Ještě něco, pane Beachi?“

Chvilí jsem váhal. „Paula Younga zaručeně zaskočilo, že v tolika lahvích je, co tam nepatří, byl otřesený.“

„Otřásla jím nesprávná náplň nebo to, že se na to přišlo?“

„No, tehdy jsem si myslel, že spíš to první, ale teď – byl určitě překvapený a rozhněvaný, to určitě.“

Wilson si zamyšleně mnul nos. „Už si na nic nevzpomínáte? Nějakou podrobnost?“

„Ted nevím.“

Přišla zákaznice a chtěla hned několik věcí, vyžádala si taky účet rozepsaný po položkách. Zatímco jsem jí to vypisoval, v mozku se mi probudila nějaká ta buňka navíc.

„Paul Young,“ řekl jsem, když odešla, „měl zlaté kuličkové pero se dvěma černými proužky na konci. Psal pravou rukou, ale pero držel ukazovákem a palcem tak, že měl prsty kolem pera jako zkroucené a pero mířilo koncem nad psanou řádku. Vypadalo to nešikovně. Vypadalo to, že píše tak, jak píšou leváci – ale já bych řekl, že je pravák. Psal pravou rukou, sluchadlo měl za pravým uchem. Taky mě napadlo, proč asi nemá menší přístroj, přímo v brýlích.“

Wilson si nepřítomně prohlížel zabalenou láhev čekající na pultu. „Zdál se vám Paul Young jako pravý?“
„Určitě. Není pochyb o tom, že se choval, jako by Silver Moondance patřila organizaci, v jejímž nejvyšším vedení působí. Na „začátku jsem měl ten dojem, že se dostavil jen proto, aby řešil krizi vzniklou smrtí Larryho Trenta a nepřítomností vedoucího a jeho zástupce. Třetí odshora, zástupce zástupce, se zdál být tak neschopný, že člověku připadalo přirozené, že vedení vyslalo někoho, kdo by se osobně o věci postaral přímo na místě.“

„To mají ale dost složitou hierarchii, nemyslíte?“ zamručel Wilson. „Trent, pak vedoucí, pak zástupce a jeho zástupce.“

Tak zcela jsem s ním nesouhlasil. Namítl jsem mírně: „Nevím. Takový podnik, který bývá otevřený dlouho do noci, někdy až skoro do rána, vyžaduje víc lidí s právem rozhodovat. Ovšem ten zástupce zástupce mně připadal, že na tu funkci nemá, spíš jako děvečka pro všechno.“

Wilson se chvíli mlčky věnoval studiu jihoafrického sherry. Pak řekl: „Poznal byste Paula Younga, kdybyste ho viděl, pane Beachi? Poznal byste ho v místnosti plné lidí?“

„Určitě,“ řekl jsem bez zaváhání. „Pokud bych se s ním setkal do do roka. Později – těžko říct.“

„A co na fotografii?“

„Těžko říct.“

Nezávazně přikývl a zavrtěl se na židli.

„Četl jsem zprávy seržanta Ridgera. Byl jste mu hodně nápomocen, pane Beachi.“

„Když jsem se ho na vás zeptal, tak mi seržant Ridger řekl, kdo jste. Překvapilo mne to, protože jste sem ke mně dvakrát přišel osobně.“

Trpělivě se usmál. „Jsem rád ve středu dění, aspoň občas, třeba příležitostně, když si jdu pro víno.“

Zvolna vstal a chystal se k odchodu. Zeptal jsem se ho na to, co mě strašilo už od úterý.

„Byl Zarac – ten číšník – mrtvý, než. ?“

Zarazil jsem se v půli věty. Wilson ji dořekl za mne..Jestli zemřel, než ho obalili tou sádkou? Když už se na to ptáte, pane Beachi, tak tedy – ne. Zarac zemřel na udušení.“

„Ach,“ hlesl jsem chabě.

Je ovšem možné,“ pokračoval Wilson věcně, „že ho napřed omráčili. To by pro vás mohlo být přijatelnější.“

„Bylo to tak?“ , „To já nevím, to se dozvíme od koronera.“

V tom klidném, mírném člověku se skrýval smutek, pohyboval se ve špíně už příliš dlouho, snadno uvěřil i tomu nejhoršímu.

„Myslím, že by se mi vaše povolání nelíbilo,“ řekl jsem.

Rozhlížel se po lahvích. „Vaše povolání, pane Beachi, by se mně naopak líbilo velmi.“

Krátce se na mne usmál, mírně mi stiskl ruku a odešel. Přemýšlel jsem o lidech schopných omotat živému člověku hlavu sádrovým obvazem a ten pak namočit, aby ztvrdl jako kámen.

8

Flora za mnou poslala Gerarda McGregora. Aspoň to tvrdil, když za mnou v pátek večer přišel do krámu. Vypadal stejně, jako když jsme spolu v neděli budovali tunel a tahali dovnitř stoly sloužící jako střecha pod spadlým stanem. Vysoký padesátník, prošedivělý, vysoce civilizovaný, se zkušenýma očima. G v křestním jméně vyslovoval měkce jako ž.

S úsměvem jsme si potřásli rukou.

„Včera jsme se ženou vytáhli Floru na večeři, prostě jsme ji donutili, aby šla. Říkala, že už se cítí líp a že za to vděčí hlavně vám.“

„To jistě ne.“

„Mluvila o vás celé hodiny.“

„To snad ne, to musela být pěkná nuda.“

„Přece víte, jak je Flora povídavá,“ řekl se zjevnou náklonností. „Vyslechli jsme všechno o vás, o Larrym

Trentovi, a co se odehrálo v Silver Moondance.“

„To mi odpustíte.“

„Co bych vám odpouštěl? Bylo to fascinující.“

Pro Zaraka ne, pomyslel jsem si.

Gerard McGregor se zvědavě rozhlížel.

„Bydlíme poměrně blízko Flory,“ vysvětloval, „ani ne osm kilometrů, ale na nákup jezdíme na druhou stranu, ne do vašeho města. Tady jsem nikdy předtím nebyl.“ Procházel mezi regály a četl si viněty na lahvích. „Podle toho, co jsem vyslechl od Flory, jak veliký máte obrat, jsem očekával něco většího, než co tu máte.“

Nemyslel to ani v nejmenším hanlivě, byl jen zvědavý. Měl nepatrný skotský akcent.

„Nepotřebuji! víc prostoru, upřímně řečeno rozlehlé, jasně osvětlené místnosti právě milovníky vína spíš odrazují. Mám tu dost místa na vyložení všeho, co běžně prodávám. Většinu věcí tu mám po dvanácti.

Jinak je všechno ve skladu. Ono se to tady dost rychle točí.“

Samotný obchod byl osm krát čtyři metry velký. Podél celé jedné stěny byly na výšku postavené regály na víno, do každého regálu se vešlo dvanáct lahví (jedna bedna), nejhořejší láhev pak stála mírně našikmo, aby si ji zákazníci mohli lip prohlédnout. Proti regálům byl pult a za pultem police na alkohol a likéry.

Na konci místnosti u zdi byly další regály a mezi nimi dveře do kanceláře a do skladu. Všude, kde zbývalo místo, byly na zdech police na sherry, pivo, přísady na mixování, coca cola a další zboží, které u mne lidé kupovali.

Poblíž konce pultu stál trochu zešikma středně velký stůl pokrytý ozdobným ubrusem, který vyrobila Emma. Na ubruse byla ochranná skleněná deska a na té stály otevřené láhve likérů, aperitivů a vín pro zákazníky na ochutnání. Pod stolem, pod ubrusem, se diskrétně skrývaly kartony těchž nápojů, aby byly po ruce. Díky tomu stolu se nám zvyšoval obrot: impulsivní koupě většinou vede k pravidelným objednávkám. Gerard se zvědavě dotýkal vystavených lahví jako naši zákazníci. „Chtěli byste se podívat do zákulisí?“ zeptal jsem se. „Velmi rád.“

Předvedl jsem mu svoji miniaturní kancelář, umývárnu a sklad, ten už miniaturní nebyl. „Tamhle ty dveře,“ ukázal jsem na ně, „vedou ven, do dvora, kde máme zaparkovaná auta a kam nám dovážejí zboží, kde se vykládá a nakládá. Většinou bývají na zámek a na petlici. Tady máme sklad.“ Rozsvítil jsem, protože ve skladu nebylo okno. Zvědavě se rozhlížel po bednách, navršených jedna na druhou podle zdí a dvěma řadami prostředkem místnosti.

„Nemíval jsem tolik zboží na skladě,“ vysvětloval jsem. „Ze začátku to bylo drsné, sklad zel prázdnotou. Byly týdny, že jsem nakoupil zboží odpoledne a příští den jsem všechno rozprodal. Tak to šlo kolem dokola. Bylo to o nervy.“

„Ted už to jak vidím o nervy není.“

„Ne, ted ne, ale trvalo nám hodnou chvíli, než se sem lidé naučili chodit. Začínali jsme opravdu od nuly.“

„My?“

„Já a moje žena.“

„Vlastně ano, Flora mi řekla.“

Přikývl jsem. „Zemřela.“

Zamával soustrastně rukama. Vrátili jsme se do krámu.

Zeptal se, kdy zavírám a jestli bych s ním nešel na večeři.

„Bylo by to pro vás moc pozdě, kdybych mohl až v devět?“

Prý ne, prý se to hodí. V devět se pro mne vrátil a odvezl mne do jedné restaurace daleko od mého loviště. Zdálo se mi, že to je zbytečně daleko, ale řekl, že už tam objednal stůl a že se ta cesta vyplatí, protože tam dobře vaří.

Cestou jsme si povídali o neštěstí na slavnosti, jak jsme tunelovali stan, a u večeře jsme probrali Floru a Jacka. Pak jsme si ještě vyprávěli o Silver Moondance, o Larrym Trentovi, jedli pstruzí šufle a kachnu.

Dostal jsem za úkol vybrat víno. Byl to příjemný, nepracovní večer, aspoň jsem si to myslel.

Při kávě se zeptal: „Nezajímalo by vás pracovat jako placený expert?“

„Jako co?“

„Jako to, co umíte nejlíp. Rozpoznávat jednu whisky od druhé.“

„Plat by se mi líbil,“ řekl jsem upřímně, „ale žádný expert nejsem.“

„Máte i jiné kvality.“ Najednou se na mne díval s naprostým soustředěním, jako by dokázal z mé tváře přečíst, co se ve mně děje. „Jste dobrý pozorovatel, máte postřeh, umíte si poradit, umíte velet.“

Zasmál jsem se. „To jste si mne s někým popletl.“

„Rád bych si vás s vašimi schopnostmi najal pro jeden určitý úkol,“ řekl věcně.

Nic jsem nechápal. „Jaký úkol?“

Místo odpovědi vytáhl z kapsy složený list papíru, rozložil jej a položil na stůl, abych si ho mohl prohlédnout. K svému úžasu vidím, že je to list z telefonního seznamu, ze Zlatých stránek. Nahoře na stránce bylo velkým písmem napsáno DETEKTIVNÍ AGENTURY. Pod nadpisem jsem viděl několik větších firem, inzerovaných v rámečcích, a v běžném sloupci názvy menších firem. Všude se vyskytovala slova detekce a vyšetřování.

„Patřím do vedení tohoto koncernu,“ řekl McGregor a ukázal na jeden z velkých rámečků.

„Vy jste soukromý detektiv? To by mne opravdu ani ve snu nenapadlo.“ Upřímně jsem žasl.

„Je nám milejší, mluví-li se o nás jako o poradcích v oboru vyšetřování. Přečtěte si ten text.“

Uposlechl jsem.

Stálo tam: „Deglet, s.r.o., poskytuje široké, naprosto důvěrné služby zákazníkům z podnikatelské sféry.

Zkušení poradci v oboru hospodářské kontrašpionáže, v detekci podvodů, v elektronických

bezpečnostních zařízeních, v prověřování zaměstnanců. Průmyslové detekční působení všeho druhu.

Mezinárodní kontakty.“

Na konci inzerátu bylo londýnské telefonní a faxové číslo. Adresa žádná. Skutečné utajení.

„Rozvody nevedete?“

„Ne, rozvody ne. Taky nevymáháme dluhy a nemáme mezi klienty fyzické osoby. Jen právnické, věnujeme se jen podnikovému vyšetřování.“

Špínu velkoměsta bych s McGregorem určitě nikdy nespojoval. Ve správním radě nebo ve venkovském domě o víkendu, to ano. Pěstní spory a podzemní noční život, ne.

„To vy osobně.“ ukázal jsem prstem na inzerát. „To vy taky chodíte po fabrikách?“

Pobaveně se usmál. „Ne tak zcela. Jen zpočátku, když se na nás obrátí nový klient, jdu se osobně podívat, o jaký podnik se jedná, o co jde. Pak buď sám, nebo ve spolupráci s kolegy navrhnu plán postupu vedoucího k rychlým výsledkům.“

Chvilí bylo ticho a já uvažoval o tom, co řekl a co si nechal pro sebe. Do přímých otázek se mi nechtělo.

Nakonec jsem se zeptal: „Máte jenom tyhle kopie ze Zlatých stránek? Vizitky nemáte?“

Nevyvedlo ho to z míry. Odpověděl: „Tohle je naše jediná propagace. Nemáme žádné letáky nebo brožury. Máme jen osobní vizitky. Vzal jsem s sebou tuhle xerokopii, abych vám mohl ukázat, že skutečně existujeme a čím se zabýváme.“

„To se na vás lidi obracejí skutečně jenom na základě Zlatých stránek?“ zeptal jsem se.

Přikývl. „Pak se samozřejmě dobré slovo roznese. Pokud jsou klienti s našimi službami spokojení, obracejí se na nás znovu, a takových klientů máme většinu.“

„Baví vás vaše práce?“

„Velmi,“ řekl. Slyšel jsem sebejistý, spokojený tón jeho odpovědi a pomyslel si, že pro mne by to nebylo.

Kdepak, já nebyl lovec a nikdy lovec nebudu. Při honbě na lišku jsem byl přece vždy v pokušení proklouznout brankou a nejit přes překážku, i když to znamenalo, že liška uteče.

„Stane se, že nás povolají k vyšetřování věci, na jakou nemáme specialistu.“

Díval jsem se do svého hrníčku s kávou.

„Ted potřebujeme někoho, kdo se vyzná ve whisky, někoho, kdo rozezná malt od gram. Flora tvrdí, že vy to umíte.“

„Chcete někoho, kdo rozezná obilí od velké kalné řeky Limpopo. Nezapomeňte, že Limpopo je plná krokodýlů.“

„Nežádám od vás nic, co by mohlo ohrozit vaše bezpečí,“ řekl věčně.

„Dobře. Povídejte.“ Povzdechl jsem si.

„Co děláte v neděli?“

„Mám otevřeno od dvanácti do dvou. Myju auto. Luštím křížovky.“ Je to všechno nanic, pomyslel jsem si.

„Věnoval byste mi zbytek odpoledne po druhé hodině?“

Znělo to neškodně. Cítil jsem k němu nemalé sympatie po našem společném úsilí, které jsme vynaložili v pobořeném stanu. Ostatně neděle nestály nikdy za nic, i když nedošlo ke katastrofě s dopravním boxem.

„Dobře,“ přikývl jsem. „Po druhé hodině. Co ode mne budete chtít?“

Nijak nespěchal, aby mi to sdělil. Zeptal se: „Chutnají všechny grain whisky stejně?“

„Právě na to potřebujete skutečného experta. Nechutnají stejně, ale jsou mezi nimi malé rozdíly. Záleží na zrně, záleží na vodě, záleží na době vyzrání.“

„Vyzrání?“

„Čerstvě destilovaná skotská pálí v krku a dráždí jazyk jako oheň. Skotská musí odpočívat v dřevěných nádobách nejmíň tři roky, jestli má být k pití.“

„Výhradně v dřevěných nádobách?“

„Ano, protože dřevo dýchá. Ve dřevě alkohol ztrácí ostrost, když whisky uložíte ve skleněných nebo kovových nádobách, nezmění se s časem vůbec. Takhle byste mohl novou whisky přechovávat tisíc let, a pořád by byla stejná, stejně nezralá, jako když jste ji do lahví plnil.“

„Vida, co všechno se člověk nenaučí.“

Po krátkém tichu jsem pokračoval: „No nic. On skoro nikdo čistou grain whisky neprodává, i ta nejlacinější bývá směs grain a malt whisky, i když druhé bývá v některých značkách v poměru špetky soli k plaveckému bazénu.“

„Flora mi vyprávěla, že jste právě tohle řekl o whisky v Silver Moondance,“ poznamenal McGregor.

„To je pravda. Prodávali ji v baru jako Bell's a v restauraci jako Laphroaig.“

McGregor řekl číšníkovi o účet. „Tohle nebyl původně můj případ,“ řekl roztržitě, když se probíral kreditními kartami. „Případ mi předal jeden kolega, protože se ukázalo, že ho mám prakticky na svém prahu.“

„Chcete říct, že se vaše firma už o Silver Moondance zajímala předtím?“ podivil jsem se. „Ano.“

„Ale proč? Nevidím tu žádnou spojitost.“

„V souvislosti s ukradenou skotskou, po které jsme pátrali. Zdá se, Tony, že jste ji našel.“

„No nazdar. Taky jsme ji hned zase ztratili.“

„Obávám se, že tomu tak je. Začínáme od začátku. Za to vy ovšem nemůžete. Kdyby si Jackův sekretář neoblíbil Laphroaig – kdyby ho Larry Trent nepozval na večeři – Tak by člověk mohl pokračovat, samé kdyby. To není k ničemu. Zvolna, opatrně jsme se propracovávali k Silver Moondance, když vtom došlo k té katastrofě s dopravním boxem ve stanu. Je naprostý paradox, že jsem neměl nejmenší tušení, že jistý Arthur Lawrence Trent, majitel podniku, má koně v tréninku u Jacka. Neměl jsem tušení, že je na té oslavě. Od vidění jsem ho neznal – nevěděl jsem, že je mezi oběťmi, které jsme my dva našli. Kdybych tušil, že tam Trent je, jistě bych požádal Jacka a Floru, aby nás seznámili.“ Pokrčil rameny. „Samé kdyby.“

„Ale – vy už jste si ho v tu dobu ověřovali.“

„Ne,“ opravil mne McGregor klidně. „Podezírali jsme jeho zaměstnance, jistého Zaraka.“

Asi mi v tu chvíli úžasem spadla brada. Gerard McGregor pořádně zaplatil účet a letmo, chápavě se na mne podíval.

„Ano, je taky mrtvý. Skutečně jsme znovu na začátku.“

„V tom případě bych rád poznamenal, při pomýšlení na Zaraka, že~ tohle není případ bez krokodýlů.“

Větší část soboty jsem strávil s rukou připravenou sáhnout po telefonu, abych zavolal Floře a řekl si jí o telefonní číslo Gerarda McGregora s tím, že naši nedělní domluvu zruším. Když se na nic nezmůžu, objeví se ve dvě u mne a odveze mě bůhvíkam, aby mě představil svému klientovi, tomu, jehož skotskou jsem okusil. (Nejspíš.)

Floře jsem sice zavolal, ale když se ozvala, nebyl jsem ještě rozhodnutý, rozhodnutí jsem odkládal.

„Jak se má Jack?“ zeptal jsem se.

„Je vzteklý jako pes, Tony. Doktoři ho tam chtějí zdržet ještě několik dní. Prý mu tu kost hřebovali v dřevěné dutině a chtějí si být jistí, že to dobře sedí, než mu dovolí chodit o berlích.“

„A co ty? Jsi v pořádku?“

„Ano, cítím se den ze dne lip.“

Zvolná jsem řekl: „Přišel za mnou ten váš známý, ten – Gerard McGregor.“

„Ano, ano,“ řekla Flora dychtivě. „To je velmi milý člověk a jeho žena je úplné zlato. Řekl mi o tom, jak jste spolu minulou neděli pomohli celé řadě lidí. Ptal se, kdo jsi. Obávám se, můj milý Tony, že jsem mu toho o tobě hodně napovídala, taky jsem mu vyprávěla o všem, co se odehrálo v Silver Moondance, Nesmírně ho to zajímalo. Bojím se, že jsem mu toho možná napovídala až moc.“

„Myslím, že mu to nevadilo,“ utěšoval jsem ji. „A – co on vlastně dělá?“

„Já ti nevím, nějakého obchodního poradce nebo co. Tahle povolání mi připadají dost nepřehledná, že? Pořád někde cestuje a Tina – jeho žena – většinou ani neví, kdy přijde domů.“

„Znáš je už dlouho?“

„Několikrát jsme se setkali na různých večírcích, než jsme se pořádně seznámili. Řekla bych, že se doopravdy známe asi rok.“

„A oni – už dlouho bydlí tady blízko?“

„Myslím, že asi tak pět let. Právě onehdy říkali, o co jsou tu spokojenější než v Londýně, přestože se teď Gerard mnohem víc naježdí. Je to nesmírně chytrý člověk, Tony, číší to z něj. Řekla jsem mu, že by si k tobě měl zajít pro víno. Možná se ukáže.“

„Nemáš náhodou – máš jeho telefon?“

„Samozřejmě,“ řekla a ochotně ho šla vyhledat. Číslo jsem si zapsal a rozhovor zakončil. Když jsem večer v devět zavíral, ještě jsem si číslo nerozhodně prohlížel.

„Skoro jsem čekal, že to odvoláte,“ řekl, když pro mne druhý den ve dvě přišel.

„Taky že jsem to skoro chtěl udělat.“

„Proč jste to neudělal?“

„Nejspíš ze zvědavosti.“

Usmál se. Ani jeden, ani druhý jsme nepoznali, že právě kvůli zvědavosti se v pohádce sluje dostalo do těžkostí s krokodýli u řeky Limpopo. Já si to dobře pamatoval.

Gerard (přál si, abych mu tak říkal) určitě patřil ke generaci, která Kiplingovy povídky pro děti znala skoro z paměti.

To odpoledne měl na sobe vlněnou kostkovanou košili, pletenou kravatu, tvídové sako, podobně jako já. Oznámil mi, že spolu pojedeme do Watfordu.

Vycítil jsem v něm změnu v chování od okamžiku, kdy jsem přijal jeho návrh, ale v tu chvíli jsme byli doslova příliš daleko na to, abych vycouval. Povrchní zdvořilost z větší části vymizela a nahradil ji věcný, tvrdý profesionální přístup, proti kterému člověk nedokázal vyslovit malicherné námitky. Vyslechl jsem proto jeho proslov mlčky. Mluvil s očima soustředěnými na cestu, ani se nepodíval, jak se na výklad tvářím.

„Náš klient je majitelem dopravní firmy Charter Carriers. Jmenuje se Kenneth Charter. Jeho společnost dopravuje velké objemy nejrůznějších tekutin, podmínkou je, že po té které tekutině musí být možné cisternu řádně vyčistit, aby se do ní mohla natankovat další přepravovaná tekutina. Když se třeba veze kyselina chlorovodíková, nesmí kontaminovat umělé hnojivo, které se má transponovat příště.“

Jel plynule, nepříliš rychle, dobře odhadoval vzdálenosti. Jeho zánovní mercedes se sametovými potahy a přístrojovou deskou z leštěného ořechu tiše mručel. Rychlosti v automatické převodovce se hladce přeřazovaly.

„Firma většinou přepravuje hořlavé tekutiny. Do téhle kategorie spadá i whisky.“ Odmlčel se. „Samozřejmě je výhodou, když místo, kde tankují novou náplň, je co možná poblíž poslední dodávky. Jediné, na co se musí pamatovat, je možnost vyčištění cisterny. Ve watfordském podniku jsou zřízení na chemické čištění a čištění parou, ale všude podobná zařízení k dispozici nejsou. No nic. Jednou z jejich pravidelných tras je dodávka ginu do Skotska, následuje čištění vodou, a zpět ze Skotska dovoz whisky.“

Když projížděl úzkými uličkami malého města, na chvíli se odmlčel. Pak pokračoval: „Pokud je skotská v cisterně, formálně jako by byla ještě ve skladech, není ještě zdaněná a proclená.“ To jsem věděl. Přikývl jsem

„Charterovy cisterny převážejí šest tisíc galonů,“ řekl Gerard suše. „U takového objemu představují poplatky částku větší než sto tisíc liber. Jak dobře víte, skutečná hodnota samotné whisky je velmi nízká.“ Znovu jsem přikývl. Daň z přidané hodnoty, běžné zdanění a celní poplatky plus daň ze zisku představují tři čtvrtiny prodejní ceny každé běžné láhve whisky, plynoucí do státní pokladny. Jedna čtvrtina ceny kryje výrobní náklady, plnění do lahví, dopravu, propagaci a všechny mzdy za práci od zasetí ječmene až po zabalení v maloobchodě. Cena tekutiny, vlastního obsahu, je zcela zanedbatelná.

„Letos se stalo třikrát, že cisterny Charterovy společnosti nedorazily na místo určení. Přesně řečeno nebyly ukradeny, protože se ve všech třech případech nakonec našly, ale byly prázdné. Obsah zmizel,“ pokračoval Gerard. „Ve všech případech se jednalo o whisky. Daňový a celní úřad okamžitě žádaly své, protože whisky už nebyla v cisterně. Charterova dopravní firma musela platit.“

Odmlčel se, abych stačil strávit, co mi řekl.

„Charterova firma je samozřejmě pojištěná, lépe řečeno byla, a v tom je právě ta potíž. Pojišťovna nejenže závratně zvýšila sazby, ale teď i tvrdí, že se jí celý případ nezdá, a až na další odmítá plnit své závazky. Taky odmítá pojištění prodloužit. Společnost bude muset zpoplatnění hradit ze svých prostředků, ale co je ještě horší, společnost nemůže dost dobře existovat bez pojištění. Navíc daňový a celní úřad hrozí, že společnosti odejmou licenci k převozu nezaplatněného zboží, což by ochromilo větší část provozu firmy.“ Znovu se na chvíli odmlčel. „Daňový úřad teď tu poslední krádež vyšetřuje, hlavně ovšem proto, aby mu neunikly daně, a do vyšetřování se taky zapojila policie, Charter se domnívá, že to všechno nestačí, protože nemá záruku, že mu zůstane licence a prodlouží se pojistka. Firma má nemalé starosti, proto se obrátili na nás.“

To už jsme jeli hodnou chvíli po M 40. Po dlouhé odmlce se Gerard znovu ozval: „Nějaké dotazy?“

„No – celá spousta.“

„Jako třeba co?“

, Jako třeba jak si vysvětlujete, že kradou skotskou a ne ten gin? Jako třeba jestli jel s cisternou ve všech

případech týž řidič a byla to táž cisterna? Jako třeba co se stalo s řidičem a co vypovídal? Jako třeba kde se našly ty cisterny? Jako třeba kde vlastně vidíte spojitost se Zarakem?"

Doslova se usmíval, až se mu zuby leskly. Byl spokojený.

„To je vše?“ zeptal se.

„Ještě odkud byla ta skotská, kam se měla doručit, kolik podvodníků jste až dosud odkryli v příslušných podnicích, dále, důvěřuje Kenneth Charter svým vlastním lidem? A jak je možné, že jeho vlastní bezpečnostní opatření selhala už třikrát.“

Odmlčel jsem se a Gerard řekl sarkasticky: „To by zatím stačilo. Zatím můžu poskytnout tyto odpovědi: Ne, s cisternou nejel vždy stejný řidič, ano, byla to vždy táž cisterna. Našla se pokaždé ve Skotsku, na parkovištích pro nákladní vozy, a na tachometru vždy podstatně přibylo ujetých kilometrů, cisterna teoreticky mohla předtím být až v Londýně nebo Cardiffu.“

Po chvilce mlčení dodal: „Řidiči si nepamatují, co se s nimi dělo.“

Zamžikal jsem., Jakto nepamatují?"

„Prostě nepamatují. Vybavují si, jak vyjeli. Vybavují si cestu až na hranici Anglie a Skotska, kde všichni tři stavěli, aby si ulehčili. Stavěli u dvou různých čerpacích stanic. Řidiči si nepamatují nic, jen že se probudili v příkopě. V různých příkopech.“ Usmál se. „Po druhé krádeži vydal Kenneth Charter pokyn, že nikdo nesmí po cestě jíst nebo pít v bufetu. Řidiči museli všechno vozit s sebou, v kabině. Zastavit ale stejně někde museli, k tomu je nutila příroda. Policie si myslí, že zloději jeli za cisternou a počkali, až řidič zastaví, aby si ulevil. Když řidič zastavil a vystoupil, dali zloději nejspíš do kabiny omamný plyn bez vůně a zápachu, rychle působící, možná rajský plyn – jaký používají zubaři. Když se pak řidič do kabiny vrátil, upadl do bezvědomí, než stačil nastartovat a odjet.“

„Byly ty jízdy nějak pravidelné?"

„Obyčejně dvakrát týdně.“

„Pokaždé stejná cisterna?"

„Hm,“ řekl spokojeně. „Na převoz konzumního alkoholu vyřadil Charter čtyři cisterny. Vždycky šlo o jednu z nich. Ostatní jezdily po stejné trase bez obtíží. Možná je to náhoda, možná ne.“

„Kdy došlo k poslední loupeži?"

„Ve středu to byly tři týdny.“

„A předtím?"

„Jednou to bylo v dubnu, jednou v červnu.“

„Tedy během půl roku třikrát.“

„Přesně.“

„V tom případě není divu, že se pojišťovna bouří.“

„Hm.“ Hodnou chvíli bylo ticho. Pak řekl: „Skotská byla určena ve všech případech na stejné místo, do plnící lahvi ve Watfordu, jižně od Londýna. Nepocházela nicméně ze stejného místa, nebo stejného skladu, stejné palírný. Pokaždé byla odjinud. Poslední cisterna vezla skotskou ze skladu poblíž Helensburghu v Dunbartonshiru. Vyjela odtamtud v pořádku a my si myslíme, že tam klíč k věci není.“

„V plnící lahvi?"

„To nevíme s jistotou, ale spíš si myslíme že ne. Vodítko k Silver Moondance se zdálo být tak jednoznačné, že jsme se rozhodli začít odtamtud.“

Jaké vodítko?"

Hned neodpověděl. Pak řekl: „Bude lepší, když vám to Kenneth Charter poví sám.“

„Dobře.“

„Měl bych vysvětlit, že nás firmy často přivolávají na pomoc, protože existují věci, které se jim nechce sdělovat policii. Když jde o podvod, společnosti často raději řeší věci soukromou cestou. Jsou případy, kdy ani nechtějí provinilce žalovat, jde jim jen o to, aby špinavá hra skončila. Doznat veřejně, že vás někdo podváděl přímo před nosem, nemusí být příjemné.“

„Tomu rozumím.“

„Kenneth Charter mi důvěrně sdělil některé okolnosti, o kterých se nezmínil ani daňovému úřadu, ani policii. Přeje si, aby jeho firma přežila, ale za únosnou cenu. Souhlasí s tím, abych vás přizval jako odborníka, ale ponechám na něm, co se vám rozhodne sdělit a co ne.“

Odbočili jsme z dálnice a Gerard se pak proplétal severními městskými a předměstskými oblastmi severně od Londýna, kde jedna obec splývala s druhou.

„Jste nenáročný člověk,“ poznamenal po chvilce.

„V čem bych si měl dělat nároky?"

„Kupříkladu jak velký budete mít honorář. Další podmínky. Jistoty.“

„Život je jako počasí,“ řekl jsem suše. „Co bude, to bude. I při nejpříznivější slunné předpovědi se vám stane, že zmoknete.“

„Jste fatalista.“

„Ted právě prší a nic s tím nenadělám.“

Poprvé za celou cestu se na mne ohlédl, ale pochybuju, že by na mně co vykoul. Nehovořil jsem trpce, spíš unavené, jistě to bylo nepřízní počasí v mém vlastním životě. Pravda byla, že mi ta ukradená whisky byla skoro lhostejná a cisterny taky, z mého osobního hlediska to bylo všechno nepodstatné.

Jako kdyby vycítil, co si myslím, zeptal se: „Budete se ale snažit ze všech sil, doufám?“

„Pokud jaké mám, tak ano.“

Přikývl, jako by se aspoň pro tu chvíli zbavil určitých pochybností. Zabočil do průmyslové čtvrti, kde během krátké doby narostly betonové budovy jako houby po dešti. Na čtvrté budově vpravo byl nápis CHARTER CARRIERS s.r.o. červeným písmem na bílém podkladu. Vlevo od budovy stála dlouhá řada cisteren, vypadaly jako stříbrná krmící se selata, zadečkem ven, nosem k budově.

9

Kenneth Charter byl úplně jiný, než jsem očekával. Myslel jsem, že bude hřmotný a zamračený. Když jsme ale vstoupili skleněnými dveřmi do haly, vyšel nám vstříc vysoký štíhlý nazrzlý člověk se smyslem pro humor a zřetelným skotským přízvukem, mnohem výraznějším, než měl Gerard.

„Tak to je náš poradce?“ zeptal se. Moje mládí ho spíš pobavilo, než zarazilo. „Jak vidím, šediny nemáte.“

Potřásl mi pevně rukou. „Tak pojďme. Jak se vám vede, pane McGregore?“

Zavedl nás do nezájímavé čtvercové místnosti a usadil na obyčejné židle přistavené z druhé strany k modernímu psacímu stolu. Na podlaze byla praktická hnědá krytina, u zdi šedé registratury, nad nimi v rámu velká mapa Britských ostrovů. Bylo tam chladno, možná proto, že byla neděle. Kennethu Charterovi to očividně nijak nevadilo, ani to nekomentoval. Připadalo mi, že vyznává skotskou víru, že pohodlí je hříšné a záslužná je šetrnost a že dobrým vlastnostem se daří jen v chladném podnebí.

Gerard i já jsme si sedli. Kenneth se usadil za psacím stolem na otočné křeslo a i s křeslem se odvážně zaklonil.

„Tak kolik jste toho našemu odborníkovi prozradil?“ zeptal se. Klidně, bez obav vyslechl Gerardův výklad.

„Tak tedy dobře,“ řekl nakonec v dobré náladě. „Nejdřív ze všeho musíte vědět, co vlastně hledáme, jakou tekutinu, kamaráde. Nebo to snad sám uhádnete?“ Jasně modré oči byly tázavě vyzývavé. Rychle jsem v duchu probral, co jsem v poslední době pil u zákazníků a co jsem okusil v baru Silver Moondance. Pak jsem jen tak bez uvažování plácl: „Rannoch.“

Charter se vyčítavě zadíval na Gerarda. „Vy jste mu to řekl!“ Gerard se tvářil spokojeně, že se jeho expert hned při první zkoušce osvědčil.

Já jen hádal,“ řekl jsem. „Rannoch vedu v krámě a okusil jsem ho víckrát. Ono zase není tolik druhů whisky, které se převážejí ve velkých kvantech a plní v Anglii, Na Rannoch všechno sedělo.“

„Tak tedy dobře,“ řekl a otevřel zásuvku u stolu. Vytáhl plnou láhev whisky značky Rannoch, na vinetě, impozantní mužská postava v červenožlutě kostkovaném skotském kiltu. Postřehl jsem, že láhev je neotevřená, s neporušenou pečetí. Charter se nechystal láhev otevřít.

„Vánoční dárek od plnírny,“ řekl.

„K minulým vánocům?“

„Samozřejmě že k minulým. Letos nejspíš žádnou nedostaneme, nemyslíte?“

„Nejspíš ne,“ řekl jsem krotce. „Mně jen šlo o to, že ta láhev vydržela hodně dlouho neotevřená.“

Zasmál se. „Já alkohol nepiju, kamaráde, plete člověku hlavu a kazí zažívání. Kromě toho mi to jednoduše nechutná. Potřebujeme někoho, jako jste vy, protože já bych osobně nerozeznal ohnivou vodu, i kdyby se mi objevila doma v bazénu.“

To by se dozvěděl od zlatých rybiček, pomyslel jsem si. Ty by lekly.

„Máte na tu várku profil?“ zeptal jsem se. „Co prosím?“

„Prostě – složení. Jak je to namíchané. Přesný seznam obsahu směsi byste jistě dostal od výrobce. Profil je chemická analýza vyjádřená grafickou formou – vypadá to trochu jako silueta New Yorku. Každá součást směsi jako by byla jeden mrakodrap. Každá skotská má jiné složení a jiný profil. Někdo považuje profil za důležitý – kupříkladu Japonci importují skotskou výhradně podle profilu, i když upřímně řečeno whisky může i při dokonalém profilu chutnat mizerně. No nic, profily jsou naprosto přesné. Je to trochu jako typizace tkáně u lidí – podstatně složitější a přesnější než obyčejná krevní zkouška.“

„Já jenom vím, že jde o osmapadesátiprocentní alkohol,“ řekl Charter. „Rannoch je vždycky stejně silný. Mám to tu na osvědčení.“ Vytáhl ze stolu celní a daňové osvědčení a přistrčil mi je. „Neptám se na

složení, jen to pití převáží.“

„Po tom profilu se okamžitě podíváme,“ zamumlal Gerard.

„To už nejspíš udělali na celním úřadu,“ poznamenal jsem. „Jsou na to zařízení, mají plynový chromatograf.“

Měl jsem nepříjemný pocit, že si Gerard nejspíš myslí, že jsem ho měl do věci profilů zasvětit cestou, jenže mne to prostě nějak nenapadlo.

„Chci říct,“ dodal jsem, „kdyby vzali vzorek od výrobce a porovnali ho se vzorkem, který odebrala policie v Silver Moondance, věděli by hned, na čem jsou.“

Chvilí bylo ticho. Pak si Gerard odkašlal a řekl: „Asi by bylo dobře, kdybyste Tonyemu vysvětlil, jak jsme se dopracovali k Silver Moondance.“ Zadíval se na mne. „V tuhle chvíli celníci nemají prášdný důvod případ cisterny s tím podnikem spojovat, proto je ani nenapadne srovnávat vzorky. Nemají tušení, že tu je nějaká spojitost.“

„Ach tak,“ řekl jsem nejistě. Kenneth Charter se zadíval do stropu a zhoupal se s židlí dozadu tak, že opravdu málem přepadl. Pak se konečně předklonil a upřeně se na mě zadíval. „Slíbíte mi, že budete mlčet, kamaráde,“ řekl. Ohlédl jsem se na Gerarda a ten na mě souhlasně kývl, jako by sliby mlčenlivosti byly na jeho denním pořádku, což asi taky byly. „Slibuju,“ přikývl jsem.

Kenneth Charter krátce přikývl. Vycházel z toho, že sliby jsou od toho, aby se plnily. Pak vytáhl z kapsy svazek klíčů a odemkl prostřední zásuvku psacího stolu. Co chtěl, hledat nemusel. Vytáhl štíhlý notes a položil ho na stůl. Přestal se tvářit pobaveně, spíš byl v tu chvíli zasmušilý.

„Vy tomu chlapci důvěřujete?“ zeptal se Gerarda. „Řekl bych že ano.“

Charter si povzdechl. Notes se otevřel na stránce, kterou zřejmě často studoval.

„Přečtete si tohle,“ řekl a natočil notes tak, abych do něj viděl. Notes přidržoval palcem. Tohle bylo dlouhé telefonní číslo s předčíslem 0735, to jest kódem Readingu. Pod číslem byly dva řádky textu. Říct Z., ze UNP 786 Y jede pro gin k B. v pon., asi v 10 dop. „Už jsem si to přečetl,“ ohlásil jsem. Nebyl jsem z toho moudrý. „Říká vám to něco?“

„Odhadl bych, že tohle je telefonní číslo Silver Moondance a že Z znamená Zarac.“

„Správně. UNP 786 Y je poznávací značka mé cisterny.“ Mluvil nezúčastněně, chladně. „Rozumím.“

„Cisterna vyjela od Bergerovy palírny ginu asi v deset patnáct před měsícem, zítra to bude měsíc. Odjela do Skotska, dodala gin, vyčistili ji v Glasgowě. Pak cisterna natankovala skotskou u Fairleyho skladu u Helensburghu v Dunbartonshiru. Odtamtud pak cisterna vyjela ve středu. Do večera ale do plírný nedorazila. Víme, že ve čtvrtek parkovala u kavárny pro řidiče na kraji Edinburghu, ale našli ji tam až v pátek, protože někdo u vozu vyměnil poznávací značky. Cisternu zabavili, celníci a berňák, a dodnes nám ji nevrátili.“

Podíval jsem se na Gerarda a pak na Kennetha Chartera.

Zvolna jsem řekl: „A vy víte, kdo si tu poznámku zapsal.“

„Ano, vím, můj syn,“ odpověděl.

To tedy byla velká komplikace, přesně jak Gerard naznačil. „Já.“ snažil jsem se mluvit nezaujatě jako Charter. „Co k tomu říká váš syn? Ví, kam zmizela ta whisky z cisterny? Protože – šest tisíc galonů skotské nikdo jen tak snadno neschová, v Silver Moondance by nestačili spotřebovat takové množství ani za šest let, natož trojnásobek toho objemu. Za šest měsíců už vůbec – to snad je jasné.“

Modré oči byly ještě jasnější než předtím. „Já se svým synem nemluvil, před dvěma týdny odjel do Austrálie na dovolenou a předpokládám, že se vrátí až za tři měsíce.“

Měl jsem dojem, že je v jádře rád, že je syn pryč. Nebyl jeho zradou nijak zdrcený, spíš to všechno pro něho bylo krajně nepříjemné. Nepatrně jsem se na něj usmál a on se k mému překvapení ze široka usmál taky.

„Správně jste uhádl,“ řekl. „Co mne se týká, ať si tam ten uličník zůstane. Určitě ho lákat domů nebudu. Nestojím o to, aby ho žalovali, postavili před soud, možná i zavřeli. Určitě nestojím o to, aby můj syn seděl a byl tak pro ostudu celé rodině. Jeho matka by plakala, sestra by měla na jaře zkaženou svatbu, bratr ztíženou právníckou kariéru. Pokud bych to tady musel likvidovat, nedalo by se nic dělat. Pořád by mi po prodeji podniku zbylo dost, abych začal znovu, něco jiného.“

„Víc už mi ale ten rošťák škodit nesmí. Nechci, aby vrhal stín na celou rodinu.“

„Jistě,“ přikývl jsem zvolna. „Kdy jste říkal, že odjel do Austrálie?“

„Včera to bylo čtrnáct dní. Osobně jsem ho odvezl na Heathrow.“

Když jsem se vrátil domů, našel jsem na zemi jeho notes, musel mu vypadnout z kapsy. Teď se nejspíš potí a modlí se, aby ten notes byl kdekoli, jenom ne tady, u mne. Notes jsem hned otevřel, abych se ujistil, že je opravdu jeho.“ Charter pokrčil rameny a zamkl zase notes do stolu. „Není pochyb o tom, že je jeho.“

Jeho rukopis. Moc se tam nenajde, nějaké to telefonní číslo a seznam věcí, co má udělat. Vždycky si psal seznamy úkolů, už od dětství.“

Vycítil jsem v Kennethových slovech lítost. Každý syn je milován jako dítě, než odroste a připraví rodičům zklamání.

„Poznávací značka té cisterny mě uhodila do očí. Bylo mi z toho dočista nanic. Můj vlastní syn! Tady všude šmejdila policie a lidi z berňáku a snažili se vyšťárat darebáka, který dal těm zlodějům tip. A on byl tady, přímo mně pod nosem, v mém vlastním domě.“ Potřásl znechuceně hlavou. „Pak jsem si dal poradit od jedné přátelské firmy, které se podařilo vyřešit určité potíže tichou cestou. Spojil jsem se s agenturou Deglet, a nakonec tady s panem McGregorem. Teď tu mám taky vás, kamaráde.“

Syn Kennetha Chartera odjel do Austrálie deset dní po krádeži skotské z cisterny a týden předtím, než došlo k neštěstí s dopravním boxem. Pokud byl opravdu v Austrálii, nemohl mít nic společného s krádeží tekutého movitého majetku Silver Moondance ani s vraždou Zaraka. I za to může být člověk vděčný.

„Jak snadno se mohl váš syn dozvědět, kdy přesně cisterna pro whisky vyjede?“ zeptal jsem se nesměle. „V dubnu to bylo úplně snadné, v červnu o něco obtížnější. Minulý měsíc už to vůbec nebylo lehké. Jenže to víte, mne ve snu nenapadlo, abych hledal škudce v tak bezprostřední blízkosti.“ Kenneth Charter vstal. Byl tak velký, že se člověku zdálo, že vstává dlouho. Vzal za rám s mapou Britských ostrovů a mapa se celá odklopila od zdi jako dveře. Pod ní se objevila další mapa.

Na spodní mapě byl rozpis jízdy, vlevo sloupec poznávacích značek cisteren, nahoře odleva doprava data. „Tady máte cisterny,“ řekl suše a ukázal na čísla vozů. „Máme jich třicet čtyři. Tamhle ta šestá odshora je UNP 786 Y.“

Vpravo od čísla byla všechna políčka proškrtaná na znamení, že cisterna je v ty dny mimo provoz. Na ostatních políčkách u jiných cisteren byly přilepené barevné nálepky, modré, zelené, červené, žluté, šedé, fialové, oranžové, na každé nálepce byl rukou psaný text.

„Používáme ty nálepky, abychom ušetřili čas,“ vysvětloval Charter. „Fialová kupříkladu znamená kyselinu chlorovodíkovou. Takhle vidíme na první pohled, která cisterna s ní jede. Na nálepce se píše odkud a kam se veze. Šedá znamená gin, žlutá whisky, červená je víno, modrá kyselina sírová. Zelená je pro několik druhů tekutých desinfekčních prostředků a tak dál. Ty nálepky lepí moje sekretářka, a té věřím absolutně, pracuje u mne už dvacet let. Stará se o tenhle rozpis, vypisuje nálepky. U naší firmy se řidiči nedozvědí, kam jedou a co vezou, až teprve když vyjedou. Pravidelně si vyměňují cisterny. Často vyměňujeme řidiče na poslední chvíli. Vozíme náklady, které by mohly být v nepravých nikách zdrojem nebezpečí. Máme železné pravidlo, že všechny zámky u cisterny musejí být bezpečně zamčené, jakmile řidič třeba jen jednou nohou vyklouzne z kabiny. Ve všech třech případech loupeže řidiči přísahají, že všechno poctivě zamkli a když se k vozu vrátili, všechno se zdálo být v pořádku. Vždy jsme si počínali velmi opatrně, a do letoška se to vyplácelo, měli jsme štěstí.“ Najednou bylo znát, že má vztek. „Teprve můj syn – můj vlastní syn – na ten bezpečnostní systém vyzrál.“

„Předpokládám, že do téhle místnosti měl přístup,“ řekl jsem. „Moc často ne. Řekl jsem mu, že pokud tady nechce pracovat, ať sem nechodí. Nějak se sem musel dostat, ale kdy, to nevím. O existenci toho rozpisu samozřejmě věděl. Od té druhé loupeže jsem ale zarazil vypisování nálepek na whisky pro případ, že je komplic přímo v podniku. Žluté nálepky, vidíte? Nejsou popsány. Takže pokud viděl žlutou na středu, nedozvěděl se, odkud se whisky poveze. Šedá v pondělí na gin je vypsána, ale jenom na tankování, ne na místo určení. Pokud někdo chtěl ukrást whisky při jízdě zpátky, musel cisternu sledovat celou cestu od Bergerovy palírny.“

Zamračil jsem se. Zdálo se mi to za vlasy přitažené, ale Gerard přikyvoval, jako by věděl ze zkušenosti, že v oboru loupeží je taková obětavá důslednost běžná.

„Tak to určitě bylo,“ řekl Gerard. „Pořád ale nevíme, komu Zarac ten vzkaz předal. Sám se akce nezúčastnil, ze Silver Moondance se na tak dlouhou dobu nevzdálil, určitě byl ve službě v úterý a ve středu v poledne a taky večer, až do půlnoci. To jsme si ověřili.“

Uvažoval jsem o záhadě, kterou jsem si zatím nebral za svou a která byla tak jako tak nerozluštitelná, až jsem se zarazil u červených nálepek na rozpisu. Text na nich byl přeškrtnutý k nerozluštění stejně jako na šedých nálepkách. Kenneth Charter viděl, kam se dívám, a povytáhl obočí.

„To víno – říkal jste, že červená znamená víno, že?“ zeptal jsem se omluvně.

„Ano, říkal. Všechny ty jízdy jsme museli zrušit. Normálně vozíme víno z Francie a vozíme ho do zdejších podniků, které je samy plní do lahví. Svého času jsme vozili vína mnohem víc, ale teď ho větší část plní přímo ve Francii. Polovina plnění tady u nás těžko shání práci.“

„Přišly těžké časy, kamaráde. Podniky se pokládají. Není to jejich vina. Svět jde kupředu a mění se. To už tak je. Někdo strávil celý život výrobou luků a šípů, a pak někdo jiný vymyslel střelnou zbraň.“

Rozpis zase zakryl mapou a otřel si ruce o kalhoty, jako by je chtěl očistit od synovy zrady.

„Cisterny ještě budoucnost mají,“ poznamenal. „Nechtěl byste se na ně podívat?“

Řekl jsem že rád. Bylo mi jasné, že cisterny jsou jeho pýcha. Odešli jsme z kanceláře a Charter za námi pečlivě zamkl. Vedl nás chodbou lemovanou dveřmi do kanceláří až k těžším, zamčeným dveřím na konci chodby. Tudy jsme vyšli přímo k velké hale určené pro údržbu stříbrné flotily. Bylo tam všechno, co mívají profesionální opravny, montážní jáma, těžké hevery, pracovní pulty s nářadím, sváření, police s velkými pneumatikami. Od stropu visely řetězy velkého zvedáku. V rozlehlé prostře stály dvě cisterny a u nich pracovali muži v hnědých overalech. Zřejmě věděli, že Charter je v neděli v podniku, takže se po nás jen zběžně ohlédl.

„Tamhle,“ ukázal Charter. „Tamhle na straně, jak je ta příčka, čistíme cisterny, vnitřek, čerpadla, hadice, ventily. Pak cisterna projede mycí linkou na zevní očištění.“ Procházel dílnou a my šli za ním. Mechanici mu říkali Keně a vysvětlovali mu, že mají potíže s poloosou. Se zájmem jsem si prohlížel nejbližší cisternu, připadala mi obrovská, když jsem si ji prohlížel takhle zblízka v uzavřené prostře.

Vlastní nádrž byla na průřezu oválná a spočívala pevně na šasi, zřejmě měla těžiště na spodní straně, aby lip seděla. Vzadu byl krátký žebříček, po kterém člověk mohl vylézt nahoru, kde bylo všechno možné zařízení na tankování. Stříbřitý povrch cisterny nebyl natřený, nebyl na něm název firmy, jen malý červený varovný nápis Hořlavina.

Kabina byla tmavohnědá, taky bez názvu podniku, bez telefonu a adresy. Cisterna, a jak jsem pak zjistil, celá flotila byla anonymní. Bezpečnostní opatření Kennetha Chartera firmu celé roky úspěšně chránila před všemi dravci, na dravce uvnitř hnízda však nestačila.

„Proč to dělal?“ zeptal se mne Charter přes rameno. Potřásl jsem hlavou. Neměl jsem tušení proč.

„Už jako malý kluk byl hodně žárlivý, ale my si mysleli, že z toho časem vyroste.“ Povzdechl si. „Čím byl starší, tím byl otrávenější a nepříjemnější. Byl nesmírně líný. Zkoušel jsem to s ním podobrem, ale byl ke mně neslýchaně drzý. Někdy jsem musel odejít z místnosti, abych se ovládl a nepraštil ho.“ Odmlčel se.

Jistě už potisící hledal chybu v sobě, ačkoli se žádné nedopustil. „Odmítal pracovat. Choval se, jako by mu svět dlužil zaopatření. Chodil nevím kam, odmítal říct, kam jde. Mé ženě doma nepomohl s ničím. Bratrovi a sestře se jen poškleboval. To jsou hodné děti. Nabídl jsem mu, že mu zaplatím cestu do Austrálie a dám mu s sebou nějaké peníze, a on nabídku přijal. Tíse jsem doufal, že tam třeba přijde k rozumu.“ Otrásl se po celém těle. „Netušil jsem, že se pustil do trestné činnosti. Byla s ním potíž, to ano – ale tohle? Přece musel vědět, že tím firmu zničí. Copak mu to bylo jedno? Nebo mu šlo právě o to?“

Podle mého nebylo synovi už pomoci, ten se nenapraví, v zájmu Charterovy rodiny jsem doufal, že se nikdy nevrátí. V životě se ale zřídka věci vyřeší tak snadno.

„Pan McGregor možná váš podnik zachrání,“ řekl jsem a Charter se dal do upřímného smíchu. Nálada se mu změnila bleskově. Poplácal mne po zádech. „Přivedl jste mi politika, pane McGregore, politika. Ano, kamaráde, možná že zachrání, možná že ano, za tučný honorář, co mu platím.“

Gerard se shovívavě usmál. Prošli jsme pak celou halou až na konec ke dveřím ven. Venku byla velká komerční mycí linka, ale Charter nás od ní vedl pryč, na druhou stranu budovy, kde stála v úhledné řadě flotila.

„Několik jich je venku,“ vysvětloval Charter. „Ted1 musím sjednávat neúměrně velkou pojistku na každý vůz zvlášť, ze zisku nezbude vůbec nic. Moji řidiči sedí doma a koukají na televizi a zákazníci se obracejí na jiné firmy. Nesmíme vozit alkohol, celnice nám to zarazila. Je proti zákonu provozovat podnik, pokud člověk nezaplatí mzdy a nejrůznější dluhy. Vydržíme s rezervou možná tak dva měsíce, když. to půjde dobře. Taky bychom se mohli položit do pěti minut, pokud by banka začala vymáhat dluh vážnoucí na cisternách, a to ona udělá. Polovičku vozů jsme koupili na půjčku a jestli nezaplatíme úroky, jsme vyřízení.“ Pohládl dlaní jednu ze stříbrných oblud. „Bude mi to líto, to je fakt.“

Všichni tři jsme trochu zasmušile prošli kolem řady cisteren až k hlavnímu vchodu a Gerardovu vozu.

„Máme na to jen dva týdny, McGregore, to je dost mizivá šance, co?“ Charter nám oběma potřásl rukou.

„Budeme se snažit, abychom k něčemu došli,“ ubezpečil ho Gerard důstojným hlasem. Nastoupili jsme do jeho vozu a odjeli.

„Nějaké nápady?“ zeptal se Gerard, sotva jsme vyrazili, ani jsme ještě nevyjeli z průmyslové čtvrti.

„Především nevím, proč mne tu chcete.“

„Pro vaše vědomosti, jak už jsem říkal. Ale taky proto, že vám se lidé svěřují.“

„Jak to myslíte?“

„Kenneth Charter vám o svém synovi řekl víc, než kdy řekl mně. Flora tvrdí, že vám říká všechno, protože ví, že ji skutečně posloucháte. Soudí, že slyšíte i to, co lidé nevysloví. To na mne opravdu udělalo dojem. V detektivní práci se to hodí.“

„Ale já přece nejsem.“

„Jistěže ne. Další nápady?“

„Tak tedy – viděl jste ostatní stránky v tom notesu Charterova syna, když jste tam byl předtím beze mne?“

„Ano, viděl. Charter nechtěl, abych si ten notes odnesl, tak jsem si u něho všechny stránky sjel na kopírce. Jak říkal, jsou tam jen nějaká telefonní čísla a pár poznámek, co má vyřídit. Zkontrolovali jsme si všechna telefonní čísla na posledních stránkách, ale všechna se zdála nevinná, Byt přítel, místní biograf, noční klub a holič. Nebyl tam sebemenší náznak, jak se Charterův syn dal dohromady se Zarakem, pokud vám jde o tohle.“

„Ano.“

„Hm. Ukážu vám ty xerokopie. Třeba uvidíte něco, co nám uniklo.“

To je nepravděpodobné, pomyslel jsem si.

Zeptal jsem se: „Je opravdu v Austrálii?“

Jeho syn? Ano, je. Hned po příjezdu se ubytoval v jednom hotelu v Sydney. Otec mu to tam objednal a syn toho využil. Ověřili jsme si to. Víc už o něm nevíme, jediné to, že zpáteční jízdenku zatím nepoužil. Možná ani neví, že je Zarak mrtvý. Pokud to ví, bude se tím spíš držet z dohledu. To je nakonec jedno, od Kennetha Chartera máme pokyn po něm nepátrat, a podle toho se zachováme. Musíme začít od Silver Moondance, a teď, když je Zarak mrtvý, to nebude vůbec snadné.“

Chvilí jsem uvažoval. „Máte možnost něco vytáhnout z policie?“

„Někdy ano. Podle okolností.“

„Budou hledat Paula Younga.“

„Koho?“

„Copak se o něm Flora nezmínila? Je to ten člověk, kterého údajně do Silver Moondance poslalo vedení podniku. Objevil se ve chvíli, kdy jsme tam byli se seržantem Ridgerem. Mne tam Ridger přivedl, abych ochutnal Laphroaig.“

Gerard se za jízdy mračil. „Flora mi řekla, že tam přišel jeden z vedoucích, právě když jste degustoval, a že zuřil.“

Potřásl jsem hlavou. „Žádný vedoucí.“ Vyprávěl jsem Gerardovi podrobně o návštěvě Paula Younga a Gerard jel čím dál tím pomaleji, jak poslouchal.

„To je dost závažné,“ řekl zvolna. „Co ještě víte, co mi Flora neřekla?“

„Barman je homosexuál,“ řekl jsem promptně. Ani se neusmál. Povzdechl jsem si. „Tak tedy dobře. Larry koupil koně za třicet tisíc liber. Řekla vám to?“

„Ne – je to důležité?“

Vyprávěl jsem mu historku o zmizení Ramekina. „Nevylučuju, že Silver Moondance takhle vydělával. Larry Trent měl v tréninku pět koní, a to stojí dost peněz, sázel po tisících. Hráči nevyhrávají, vyhrává bookmaker.“

„Kdy koupil Larry Trent toho koně?“

„Před rokem, na doncasterských dražbách.“

„To znamená před těmi loupežemi,“ poznamenal zklamaně.

„Před těmihle loupežemi. V tu dobu už ale možná všechno víno v jeho sklepech chutnalo stejně.“

„Nechcete u mne nastoupit na plný úvazek?“

„Děkuju, ne.“

„Co myslíte, že se stalo s Ramekinem?“

„Předpokládám, že ho Trent poslal za hranice a prodal.“

10

Za domem, kde jsem měl obchod, byla úzká ulička pro dodavatele, ze které se vjíždělo do dvorů, kde se vykládalo a nakládalo, aby se všechno zboží nemuselo tahat předním vchodem. Do takového dvora vedly i moje dobře zajištěné zadní dveře vedle skladu. Tam jsem taky většinou parkoval s oběma vozy.

Tu neděli jezdila paní Palisseyová s dodávkou a rover stál na dvorku tam, kde jsem ho nechal, když pro mne Gerard přijel. Přestože jsem se bránil, trval při návratu na tom, že mne zaveze dozadu, abych si ušetřil těch pár kroků kolem bloku.

„To nestojí za to,“ bránil jsem se.

„Nestojí mě to nic.“

Jel zvolna, řekl, že se zítra se mnou spojí, protože toho ještě musíme dost probrat. Podle mých pokynů zahrnul do třetího dvora vlevo.

Vedle mého vozu stála středně velká dodávka, zadní dvířka dokořán. Překvapeně jsem se na dodávku

zadával, protože další dva krámy, se kterými jsem se o dvorek dělil, holič a oděvy, moji sousedé, měli v neděli vždy zavřeno celý den.

Můj další soused, u vedlejšího dvorku, byl čínský majitel bufetu. Ten měl naopak otevřeno stále. Pomyslel jsem si, že dodávka nejspíš zajela do mého dvora omylem.

Gerard zastavil – a v tu chvíli vycouval z mých zadních dveří člověk s bednou vína. Ze dveří, které byly ve dvě odpoledne bezpečně zamčené! Vztekle jsem zařval, otevřel dvířka a dral se ven.

„Zpátky!“ křikl na mne Gerard ostře, ale já ho neposlouchal. „Půjdu někam zavolat na policii!“

„Jděte do vedlejšího dvora, řekněte si Sung Liovi.“ Zabouchl jsem za sebou a utíkal k zaparkované dodávce. Měl jsem takový vztek, že jsem na vlastní bezpečnost vůbec nevzpomněl. Bylo to velice bláhové, jak mi pak celý týden nepřestávali ze všech stran opakovat. Názor, který dodatečně sdílím. Člověk, který vyšel z mého krámu, mne neviděl, měl v tu chvíli hlavu ve dveřích dodávky, kam nakládal těžkou bednu. To jsem dobře znal.

Kopl jsem ho tvrdě do kostřče a strčil do něho, takže ztratil rovnováhu a spadl do auta. Přirazil jsem mu na záda dvířka. Zařval leknutím i vzteky. Daleko ho slyšet nebylo, ale já ho slyšel dobře. Těžko se mi mohl vykroutit, jak jsem na něm přidržoval dvířka. Koukaly mu jen nohy a já si s krvežíznivým uspokojením pomyslel, že ho tak klidně udržím, dokud se Gerard nevrátí.

Bohužel jsem nedomýšlel, že lupiči často loupí ve dvou. Così mě velmi tvrdě praštilo do týla a hodilo na dveře, které asi ještě víc ublížily tomu chycenému v autě. Jak jsem se otočil, vidím dalšího člověka s bednou vína, kterou se o mne snažil rozbít.

Člověk v autě ječel. Zoufalství toho křiku přivedlo jeho kamaráda k rozumu. Přestal mi drtit bednou záda, pustil ji na zem. Zahlédl jsem kudrnaté černé vlasy a vousy a oči nevěstící nic dobrého. Vzal mě pěstí pod bradu, až se mi rozklepaly v hlavě všechny součástky, o kterých jsem ani netušil, že je mám. Kopl jsem ho do holeně.

Nikdy jsem se nenaučil prát, protože jsem se to naučit nechtěl. Rvačka s sebou přináší nepříjemné věci, jako že se člověku někdo snaží ublížit, a já považoval za prioritu bolesti se co možná vyhýbat. Rvačka znamená, že lidé na člověka míří pistolí, střílejí zpoza rohu, nebo dokonce člověka donutí, aby zabil bližního svého. Bojem si člověk může vysloužit Viktoriin kříž či řád Za statečnost před nepřítelem, aspoň tak jsem si to představoval jako dítě, kdy se mi statečnost mého otce a děda zdála neskutečná a nedosažitelná, jako by ti dva ani nebyli lidmi.

Při rvačce v tom nedělním odpoledni mne nepoháněla statečnost, ale vztek. Jakým právem mi berou, co je moje. To přece nesmějí, a já jim v tom musím zabránit.

Asi měli víc co ztratit než já. Kupříkladu svobodu. Kromě toho jsem tomu prvnímu nejspíš docela slušně pohmoždil pánev. Určitě se chystal k pomstě.

Pěstní zápas to nebyl, spíš jsme jaksi rohovali a tloukli soupeřem o něco tvrdého, s využitím kolen jako tupých nástrojů. Ve chvíli, kdy mne to už přestávalo bavit, jsem koutkem oka zahlédl, že ten druhý konečně udělal, na co se chystal. Natáhl se do kabiny vozu, takže se na vteřinu ocitl v nebezpečném předklonu. Byl bych toho využil, nebýt toho, že jsem měl plné ruce práce s tím prvním. Odpoutal jsem se od něho příliš pozdě. Už jsem nestihl doběhnout k cíli.

Muž číslo dvě se vpředu u auta vzpřímil, a zápas tím okamžikem skončil. Byl trochu udýchaný, ale tvářil se vítězoslavně. V ruce držel brokovnici s krátkou hlavní. Mířil mi přímo na hrud'. „Ustup!“ vyštěkl. Ustoupil jsem.

Rázem jsem si vzpomněl, že střelné zbraně nemám rád. Taky mi bylo nad slunce jasné, že pro pár beden vína se neumírám, nestojí to za to. Ustoupil jsem o další krok a další. Octl jsem se zády u zdi vedle zadních dveří. Dveře se většinou samy zavřely, pokud si je člověk nezabezpečil. V tu chvíli byly přivřené. Kdyby se mi podařilo dveřmi proletět, byl bych v bezpečí, pomyslel jsem si, kdyby se mi to nepodařilo, zastřelil by mne.

Ve chvíli, kdy jsem si uvědomil, že člověk s flintou neví, jestli mne zastřelit má či ne, se vrátilo Gerardovo auto a vjelo do dvora. Člověk s puškou se bleskově obrátil a vystřelil z obou hlavních na vůz. Já bleskově otevřel dveře a skočil za ně. Věděl jsem, že puška na mě zamíří, skoro jsem to viděl. Bylo mi taky jasné, že jakmile ten člověk vystřelil jednou, bude střílet zas. Zbavil se zábran. Byl ode mne na pět kroků, mohl mne provrtat jako řešeto. V tu vteřinu jsem se asi pohnul rychleji než kdykoli předtím. Proletěl jsem šikmo dveřmi v okamžiku, kdy ten člověk stiskl spoušť.

Za dveřmi jsem upadl ani ne tak proto, že mě zasáhly broky, jako že jsem zakopl o bedny s vínem nastavené v chodbě. Zásah jsem pociťoval jen jak ostré bodání v paži, jako žhavé vpichy.

Dveře za mnou zapadly. Když zastrčím závoru, budu v bezpečí. Ale co Gerard? Jak tak uvažuju, vidím, že mi po ruce teče krev. No a co – jsem živý, tak o co jde. Vyhrabal jsem se na nohy a pootevřel dveře,

abych se podíval, do čeho půjdu. Ukázalo se, že vlastně do ničeho velkého, protože oba lupiči se v tu chvíli už drali do auta se zřetelným úmyslem ujet.

Nepokoušel jsem se je zastavit. Prosvištěli kolem Gerardova vozu a prudce zahnuli do ulice. Otevřenými zadními dvířky bylo vidět čtyři bedny vína. Zmizeli.

Přední sklo Gerardova vozu bylo vysypané. S velkým strachem jsem nakoukl dovnitř. Gerard ležel přes obě přední sedadla, měl zakrvácené rameno a zuby zaťaté bolestí.

Otevřel jsem dvířka u řidiče. Je k nevíře, jaké nesmysly člověk v podobných hrozných situacích dokáže vyslovit. Řekl jsem: „Omlouvám se.“ Bylo mi jasné, že se vrátil mně na pomoc, kterou bych nepotřeboval, kdybych tam nechodil.

Odvedle, kolem rohu přiběhl vystrašený Sung Li.

„Slyšel jsem výstřely, střílelo se.“

Gerard řekl přidušeně: „Skrčil jsem se, ale ne dost rychle, viděl jsem tu pušku.“ Přidržel se volantem a posadil se. Padaly z něho kousíčky rozdrobeného skla jako vločky sněhu. „Policie už jede a vy jste živý, jak vidím. Mohlo to dopadnout mnohem hůř.“

Sung Li, mluvící dobře anglicky, se na Gerarda zadíval, jako by nechtěl věřit svým uším. Dal jsem se do smíchu. Sung Li žasl.

„Pane Tony,“ řekl úzkostlivě, jako by se bál, že jsem se zbláznil. „Víte o tom, že taky krvácíte?“

„Vím.“

Bylo vidět, že Sung Li má nás Angličany za šílence. Gerard to nijak nevylepšil, když ho požádal, aby zapískal na sanitku, to že by neškodilo.

Sung Li se vzdálil s omámeným výrazem a Gerard se na mne zdvořile usmál.

„Krvavé neděle se stávají tradicí,“ poznamenal. „Pamatujete si číslo toho vozu?“

„Ano. A vy?“

„Taky. Udal jsem ho policii. Dokážete popsat ty chlapy?“

„Měli paruky. Černé kudrnaté paruky, obě stejné. Taky měli stejné kníry. Předpokládám, že snímací. Na nikách chirurgické rukavice. Pokud chcete vědět, jestli bych je poznal bez těch rekvizit, tak lituju, ne, myslím že ne.“

„Krvácí vám paže, teče vám to po ruce.“

„Kradli mi víno.“

Chvilí mlčel, pak se zeptal: „Co myslíte, po jakém šli?“

„Dobrá otázka, sakra. Jdu se podívat. Můžu vás tu nechat?“

„Jistě.“

Přešel jsem dvůr ke svému zadnímu vchodu. Pravou ruku jsem měl ulepenou a bolavou od ramene až k zápěstí. Nedělal jsem si s tím hlavu. Loket i prsty fungovaly, trochu jsem s klouby zacvičil, ale pak jsem došel k názoru, že to chce spíš klid. Chytil jsem jen okraj sprchy broků, takže vlastně o nic nešlo, ve srovnání s tím, co mohlo být.

Brzy jsem zjistil, jak se lupiči dostali dovnitř. Zamřížované okénko záchodu bylo vyražené i s mřížemi, takže se jím dospělý člověk mohl klidně protáhnout. Šel jsem do umývárny, sklo mi skřípalo pod nohama. Sálh jsem po utěrce, kterou jsem utíral sklo po zákaznících, když něco ochutnávali, a omotal si ji kolem zápěstí, aby ze mne nekapalo, až se půjdu podívat, co chybí.

Pro začátek jsem zjistil, že nezmizely zásoby nejvýzračnějších vín, uložených v dřevěných bednách na konci skladu. Moje poklady, krásně zrající Margaux a Lafite byly na svém místě.

Deset beden šampaňského a vzácný starý Cognac byly taky na svém místě, stejně bedna s vodkou.

Bedny, o které jsem zakopl v chodbě, byly všechny otevřené, takže byla vidět hrdla lahví. Všechno mi bylo jasné, když jsem se šel podívat do krámu.

Lupiči kradli láhve z regálů. Zvláštní bylo, že vzali načaté láhve z degustačního stolku a vybrali taky všechny načaté bedny pod stolem, pod ubrusem.

Vína ze stolku a zpod stolu pocházela ze St. Emilionu, Volnay, Côtes de Roissillon a Graves a byla vesměs červená. Z regálů zmizelo víno ze St. Estephe, Nuits St. Georges, Maconu a Valpolicelly. Taky samé červené.

Vrátil jsem se na dvůr a prohlédl si bednu, kterou mne ten druhý chlap dloubal do zad a kterou pak upustil na zem. Našel jsem v ní láhve zpod stolku, čtyři rozbité.

Vztyčil jsem se, došel k Gerardovu vozu a ubezpečil se, že mu není hůř. To mne utěšilo.

„Tak co?“ zeptal se.

„To nebyli obyčejní lupiči.“

„Povídejte.“

„Kradli jen taková vína, která jsem ochutnával v Silver Moondance. Zaplatil jsem za ně a dostal od barmana stvrzenku. Nejspíš si myslel, že jsem si ty láhve odvezl – má je ale ve skutečnosti policie. Seržant Ridger. Taky mi dal stvrzenku.“

„Chcete říct, že pokud byste byl ta vína přivezl sem, do vašeho obchodu, byla by teď zmizela?“ zeptal se Gerard zvolna.

„Ano.“

„O půl hodiny později.“

Přikývl jsem.

„Muselo to být hodně důležité.“

„Jo, ještě tak vědět proč,“ poznamenal jsem.

„Proč jste ty láhve vůbec kupoval?“

Najednou jsem si uvědomil, že si tak povídáme, abychom dodali zdání reality absurdní situaci, kdy v neděli odpoledne, na malém městě, dva zcela obyčejní Britové svorně krvácejí ze střelných ran. K neuvěření. Zdořile jsem odpověděl: „Koupil jsem je kvůli vinětám – chtěl jsem si ověřit, jestli nejsou padělané. Taky jako kuriozitu. Jako jiní sbírají známky.“

„Aha.“

„Gerarde.“

„Ano?“

„Je mi to moc líto.“

„To doufám. Zachoval jste se pitomě.“

„Ano.“

Stáli jsme tam ještě chvíli, než do dvora přijel policejní vůz. Dva policisté beze spěchu vystoupili, tvářili se tázavě, řekli, že vpředu žádné stopy po vloupání nenašli, a ptali se nás, kdo je přivolal.

Gerard přivřel oči. Já řekl: „Tady je zadní trakt obchodu s vínem, lupiči se dostali dovnitř odtud, ne zepředu. Když se pořádně podíváte, uvidíte, že je vyražené okénko na záchodě. Tamtudy, přes umývárnu vlezli dovnitř a odemkli dveře zevnitř.“

Jeden z nich řekl: „Aha.“ Druhý vytáhl notes. Řekl jsem umírněně: „Ti zloději měli střelnou zbraň – a – postřílili nás. Utíkají v dodávce Bedford, šedá karoserie s hnědým pruhem po straně, poznávací značka MMO 229Y, uvnitř vezou asi čtyři bedny červeného vína – teď by mohli být odtud tak deset kilometrů.“

„Vaše jméno, pane?“

Málem jsem se rozesmál. Řekl jsem mu ale, jak se jmenuju, a musím říct k jeho cti, že jakmile zaznamenal, že červená na Gerardově saku není vetkaná, neztrácel čas. Tak jsme se s Gerardem posléze ocitli na úrazovém oddělení místní větší nemocnice. Gerarda odvezli doneznáma, zatímco já seděl, umytou paži na malém stole, a starší ošetřovatelka mi z ní lovila dlouhými štíhlými klíšťkami broky. „Řekl bych, že to neděláte poprvé,“ poznamenal jsem.

„Každý rok v průběhu lovecké sezóny.“ Odmlčela se. „Nebolí to?“

„Ne, nebolí.“

„To je dobře. Kdyby místní znecitlivění nestačilo, řekněte.“

„Spolehněte se, že bych se ozval,“ řekl jsem procítěně.

Ještě chvíli lovila, až vylovila jedenáct černých kuliček, vypadaly jako pepř a chřastily v mističce. Každá z kuliček by dokázala zabít bažanta. Pak mi sestra k mému morbidnímu pobavení nabídla, že mi dá kuličky s sebou, pokud chci. Pacienti prý si je berou.

Nesl jsem si sako přes ruku a na paži jsem měl přes náplasti místo roztrhaného rukávu navlečenou jakousi bílou punčochu. Šel jsem hledat Gerarda. Objevil jsem ho v malé kabině sedět na vozíku, přes civilní kalhoty nemocniční župan. Tvářil se otráveně. Jak se ukázalo, přestal už krváčet jak dovnitř, tak ven, ale několik broků se nepodařilo vylovit, takže musel zůstat v nemocnici přes noc, až se dostaví operační tým. V neděli prý přichází, jen když jde o život, a ne o malé kuličky uvízlé za klíční kostí. Gerard řekl, že zavolal své ženě Tině, a že mu žena přiveze pyžamo, odveze auto a nechá spravit přední sklo. Byl bych rád vědět, jestli jí Gerard řekl, že sametové potahy v místě, kde by měl hlavu, kdyby se neskřčil, jsou úplně potrhané a vyhřezává tam čalounění.

Do krámu jsem se vrátil taxíkem a šel se nejdřív přesvědčit, jestli policie splnila slib a nechala zatlouct vyražené okno u záchodu. Otevřel jsem si vpředu, rozsvítil a snažil se ohodnotit způsobené škody. Teď už jsem neměl vztek, šlo mi o to, co a jak se bude muset napravit.

Ruku jsem sice zmraženou neměl, ale načas z provozu vyřazená byla. Nějaký ten den určitě nebudu moci tahat bedny, ani zametat nebudu moci. Zaplat' pánbůh za Briana, pomyslel jsem si.

Znovu jsem si ověřil, že jsou zadní dveře náležitě zamčené a na závoru, a že je okénko na záchodě u

umývárny zatlučené prknem.

Všechno jsem nechal, jak je, zhasl jsem a vyšel předním vchodem. Sung Li váhavě vyšel ze svého bufetu, čelo ustarané.

„A, to jste vy, pane Tony,“ oddechl si. „Žádní další zloději.“

„Ano.“

„Nechcete něco k jídlu?“

Zaváhal jsem. Celý den jsem nejedl, ale hlad jsem neměl.

„Musíte se najíst,“ řekl, „dejte si citrónové kuře, to přece máte nejradši. Zvlášť jsem je pro vás udělal.“

Krátce se uklonil. Uklonil jsem se zdvořile na oplátku a šel za ním. Zachovávali jsme jeden od druhého stejný odstup jako s paní Palisseyovou. Sung Li to zřejmě vítal. Snědl jsem citrónové kuře u stolečku v restaurační části bufetu. Pak jsem si dal smažené krevety a rázem jsem přestal mít tak nemožně lehkou hlavu. Neuvedomil jsem si do té chvíle, že ji mám tak lehkou, podobně jako nemocný pozná jak byl nemocný, teprve až se uzdraví. Když na to teď vzpomínám, měl jsem od chvíle, kdy jsem se díval do ústí hlavně pušky, takový neskutečný pocit, od té chvíle taky jako by mi nohy nepatřily. Úleva z dobrého konce celé historie pak způsobila, že jsme s Gerardem vzadu na dvoře hovořili, jako by se nic nestalo, a že jsem pak sám tak metodicky prověřoval ztráty v krámě. Zvláštní, jak se mozek snaží předstírat, že je všechno, jak má být – jistě to byl taky chemický pochod po úrazu. Četl jsem v jednom článku, že se to stává.

Vstal jsem a nešikovně jsem šmátral po náprsní tašce. V tu ránu byl Sung Li po mém boku a ubezpečoval mne, že stačí, když zaplatím ráno. Poprosil jsem ho, jestli smím projít dozadu ke svému vozu jeho zadními dveřmi, místo abych to obcházel. Protože byl zdvořilý, nenamítl, že nejsem v stavu vhodném pro řízení auta. Znovu jsme se venku ve tmě jeden druhému uklonili. Než jsem došel k vozu, podařilo se mi držet klíčky pevně v ruce.

Jel jsem domů. Nenaboural jsem se. Místní znecitlivění už přestalo účinkovat a paže mě pálila. Klel jsem nahlas a vybranými slovy, až jsem se divil, že vůbec taková používám, byť beze svědků. Vlastně jsem se divil, že mne ta slova vůbec napadla.

Vešel jsem do svého domku. To už je druhá neděle, pomyslel jsem si, co přicházím domů s šaty od krve a s hlavou plnou děsu.

Emmo, modlil jsem se, proboha pomoz mi. Prošel jsem prázdnými místnostmi. Nehledal jsem ji, věděl jsem až příliš dobře, že tam není, spíš jsem zoufale potřeboval někoho, s kým bych mohl promluvit, kdo by mne potěšil a pohladil, jak by to udělala ona.

Nechal jsem všude rozsvíceno, spolkl jsem aspirin a usadil se ve svém oblíbeném křesle v obývacím pokoji. Přestaň střežkovat, chovej se rozumně, nařizoval jsem sám sobě. Vykradli mě – no a co? Pral jsem se, prohrál – no a co? Postřelili mě do paže – no a co? Emmo, miláčku, pomoz mi!

Sakra, seber se!

Zhasni, jdi si lehnout, jdi spát.

Paže mě krutě bolela celou noc.

Následující den, pondělí, odpovídal za rozbřesku přesně mým představám: pochmurný, zasmušilý, temný. Celý ztuhlý jsem se oblékl, oholil, uvařil si kávu a snažil se zahnat touhu vzdát to a jít si znovu lehnout. Pondělky byly vždy nejhorší, i když nebylo jinak zle. Bylo mi jak pod ledovou sprchou, když jsem pomyslel na nepříjemnosti, které mě čekají.

Tubičku s aspirinem jsem si vzal s sebou do kapsy. Těch jedenáct vstřelů mne obtěžovalo. Skoro jako by mezi sebou soutěžily o mou pozornost. Taky jsem měl na nejrůznějších místech pohmožděniny. Vem vás všechny čert, pomyslel jsem si. Nebylo mi to nic platné. Odjel jsem ke krámu a zaparkoval na dvorku.

Gerardův vůz stál přesně tam, kde se včera večer zastavil, když Gerard zahlédl pušku a prudce, do smyku zabrzdil. Klíčky v zapalování nebyly a já si nedokázal vybavit, kdo si je vzal. Další problém odložený naneurčito.

Když jsem došel dopředu do krámu, stál už před mými dveřmi policejní vůz. Seděl v něm seržant Ridger. Jakmile jsem se přiblížil, vystoupil. Perfektně upravený od hlavy až k patě. Stál a čekal, až k němu dojdou.

„Jak se cítíte?“ zeptal se. „Já – je mi to líto.“

Dokonce se pousmál. Seržant Ridger začínal být lidský. Odemkl jsem a zavedl ho dovnitř. Zase jsem za námi zamkl. Pak jsem si sedl do kanceláře a prohlížel poštu, zatímco Ridger všechno procházel s notesem v ruce. Pilně si zapisoval.

Konečně se zastavil. Řekl: „Nedělal jste si náhodou legraci, když jste včera večer diktoval policii seznam zcizených věcí, než vás odvezli do nemocnice?“

„Ne.“

„Uvědomujete si, že to byla prakticky táž vína, která byla zcizena v Silver Moondance?“

„Samozřejmě že ano,“ přikývl jsem. „Taky doufám, že máte moje láhve ze Silver Moondance na stanici dobře schované. Je jich dvanáct, všechny načaté, a patří mně.“

„Mám to na paměti,“ řekl škrobeně. „Až to bude možné, vrátíme vám je.“

„Jednu z nich bych chtěl už teď,“ řekl jsem zvolna.

„Kterou?“

„St. Estephe.“

„Proč právě tu?“ Neptal se podezíravě, byl jen ve střehu. „Nejde právě o tu, prostě jsem si na ni nejdřív vzpomněl. Bral bych kteroukoli.“

„K čemu by vám byla dobrá?“

„Chtěl bych si ji ještě jednou prohlédnout, přičichnout si – ochutnat. Co člověk ví – třeba by to k něčemu bylo. Myslím pro vás.“

Pokrčil rameny. Tvářil se nejistě, ale ne nesouhlasně. „Dobře, jednu dostanete, pokud se mi to podaří, a podařit se mi to nemusí. Jsou to doličné předměty.“ Rozhlédl se po mé miniaturní pracovně. „Sáhli tady na něco?“

Potrásl jsem hlavou že ne. Aspoň to. „Určitě šli po víně ze Silver Moondance. Všechny láhve, které naložili jako první a úspěšně odvezli, byly načaté.“ Vyprávěl jsem mu, jak zmizely láhve z degustačního stolku a zpod něj. Šel se podívat na místo.

„Nemáte žádný doplňující údaj k popisu pachatelů?“ zeptal se, když se vrátil.

Potrásl jsem hlavou.

„Mohl jeden z nich být barman ze Silver Moondance?“

„Ne, to byl jiný druh lidí,“ řekl jsem rozhodně.

„Udal jste, že měli paruky. Jak si můžete být tak jistý?“

„Barman má akné, a to neměl ani jeden z těch dvou.“

Ridger si to zapsal do notesu.

„Barman věděl přesně, co jste si koupil, vypisoval to kus po kuse na účtenku,“ poznamenal Ridger.

„Ptal jste se ho na to?“ zeptal jsem se věcně.

Ridger se na mne znovu nejistě podíval. Stále mu ještě nebylo jasné, jestli mne má považovat za neinformovanou veřejnost nebo za přizvaného experta a poradce.

„Nemůžeme ho najít,“ řekl nakonec.

Snažil jsem se nedat najevo nezdvořilé překvapení. „Jak dlouho?“

„Od – vlastně od chvíle, kdy jste ho i vy viděl naposledy, když zamkl mříž nad barem a odešel, to bylo minulé pondělí. Zřejmě jel rovnou domů, sbalil si věci a odcestoval.“

„Kde žije?“

„S – s přítelem.“

„S přítelem.“

Ridger přikývl. „Přechodný vztah. Nezakořeněný. Sebral se a utekl, jakmile se objevila první komplikace. Samozřejmě že po něm budeme pátrat, ale zmizel v to pondělí už časně odpoledne.“

„Není podezřelý, pokud jde o vraždu Zaraka.“

„Ne, není.“

„Zástupce zástupce a čísnice taky věděli, co jsem si odnesl,“ řekl jsem zamyšleně, „ale.“

„Ti na to nemají.“

„Ne. Takže zbývá Paul Young.“

„Nebyl jedním z těch lupičů?“ Řekl to jako řečnickou otázku.

„Ne, oba byli mladší a vyšší.“

„Jistě. Byl byste se jinak zmínil.“

„Ano. Našli jste – máte ho? Našli jste Paula Younga?“

„Pokračujeme ve vyšetřování.“ Nesnažil se mne usadit, jinak mluvit prostě neuměl. Byl o něco starší než já, možná tak o čtyři, pět let. Byl bych rád věděl, jaký je, když není ve službě. Pokud vůbec tak uspořádaný a ukázněný člověk dokáže být mimo službu. Asi je vždy ve střehu, vždy opatrný a vždy podezíravý. Nejspíš je takový, jak ho vidím.

Podíval jsem se na hodinky. Devět dvacet. Paní Palisseyová a Brian přijdou každou chvíli.

Zeptal jsem se: „Doufám, že nemáte nic proti tomu, když to tady nechám uklidit? Okno zasklít a tak dále?“

Přikývl. „V pořádku. Jen si to ještě prohlédnu zvenku, než půjdu. Prosím pojdte mi ukázat, co se změnilo od okamžiku loupeže.“

Pomalu jsem vstal. Vyšli jsme zakrámovanou chodbou a Ridger bez řečí sám odsunul závoru u těžkých zadních dveří a otevřel je.

„Já parkoval skoro přesně tam, kde stojím teď. Vůz Gerarda McGregora tu samozřejmě nebyl.“ Ridger zalistroval v notesu, našel, co hledal, a pak znovu listoval. Dveře se před námi samy zavřely. Ridger je znovu otevřel, vykročil ven a ohlédl se, jestli jde za ním. Vyšel jsem tedy ven, do zimy, a sledoval Ridgera, jak přechází kolem, jak odhaduje vzdálenosti.

Zůstal stát. „Vůz těch lupičů stál tady?“

„Trochu víc doprava.“

„Kde stál ten člověk s puškou, když mířil na vás?“

„Asi tam, kde teď stojíte vy.“

Věčně přikývl, otočil se na patě ke Gerardovu vozu a natáhl ruku. „Střílel na auto,“ řekl.

„Ano.“

„Pak.“ otočil se a zamířil rukou na mne, „vystřelil znovu.“

„To už jsem tu ale nestál.“

Ridger se pousmál. „Bylo to nepříjemně těsné, aspoň podle mého.“ Vrátil se ke mně a ohmatával futro dveří. „Nechcete se podívat, čemu jste ušel?“

Dřevo s bohatou kresbou let bylo tmavé od kreosotového ochranného nátěru. Zadíval jsem se zblízka, kam Ridger ukazuje, kousek pod závoru. Ve dřevě byly desítky černých kuliček, některé v těsných shlucích, hluboko, ty dokola pronikly do hloubky jednotlivě a zanechaly po sobě dírky jako po červotoči. „V běžné patroně je broků tři sta,“ poznamenal Ridger věčně. „V nemocnici nám řekli, že z vás jich vydolovali jedenáct.“

Zadíval jsem se na ty smrtonosné shluky černých kuliček a vzpomínal, jak jsem ve strachu proletěl dveřmi. O zlomek vteřiny jsem nechal příliš dlouho venku loket.

Největší shluk broků v rámu dveří byl asi tak ve výši mého srdce.

11

Paní Palisseyová s Brianem přišli včas a náležitě projevovali zděšení. Těžko tomu zabránit. Požádal jsem paní Palisseyovou, aby otevřela krám, a Briana, aby začal uklízet. Sám jsem zůstal na dvoře, abych ještě na chvíli unikl dychtivým, zvědavým otázkám.

Ridger stále přecházel sem a tam, odhadoval vzdálenosti a psal si do notesu. Pak našel na špinavé betonové ploše tmavou skvrnu.

Mračil se. „Je to krev?“

„Ne, červené víno. Zloději tu upustili jednu bednu s červeným, některé láhve se rozbily a víno prosáklo na beton.“

Rozhlédl se. „Kde je ta bedna teď?“

„Ve dřezu v umývárně. Vaši policisté ji tam včera večer přenesli.“

Poznamenal si to.

„Seržante.“

„Ano?“ Hlavu skláněl nad notesem, ale krátce se na mne podíval.

„Dáte mi vědět, vidíte, jak se to vyvíjí?“

„Jako co?“

„Jestli jste našli tu dodávku – jestli máte stopu po Paulu Youngovi.“

Vzpřímil se, zadíval se na mne, nezamítl hned moji prosbu. Cítil jsem, jak váhá, bylo to na něm i vidět. Odpověděl vyhýbavě.

„Dáme vám vědět, kdybychom potřebovali vaše svědectví pro účely identifikace.“

„Děkuju vám.“

„Nic jsem vám neslíbil.“ Znovu se uchýlil ke svému notesu.

„Ne.“

Konečně byl hotový a odešel. Paní Palisseyová se pak vyřádila, jak žasla a vzdychala. Ó, ach. Nepatřila k těm, kdo roní slzy, kvílejí a potřebují kafrové kapky, aby ožili. Paní Palisseyové zářily nad loupeží oči nadšením, přece to je krásná senzace, u oběda bude mít co vyprávět svému příteli, představte si taková hrůza. Brian se tvářil jako jindy. Zametl, uklidil a pak se mě zeptal, co má dělat s bednou ve dřezu.

„Vyndejte ty láhve, co se nerozbily, a postavte je vedle dřezu.“ Za chvíli mi přišel oznámit, že už to udělal. Šel jsem se podívat. Stálo tam osm lahví St. Emilionu, ty, které jsem měl připravené pod degustačním stolem.

Brian držel v ruce kus papíru, jako by si s ním nevěděl rady.

„Co to je?“ zeptal jsem se.

„Nevím. Bylo to v bedně.“ Papír mi podal. Byla to stránka z diáře, přeložená napůl, po jedné straně

promočená vínem z rozbité lahve. Četl jsem si, co tam bylo napsané, nejprve nechápavě, pak se stoupajícím úžasem.

Výrazným, hranatým rukopisem tam stálo:

Za prvé:

všechny otevřené láhve vína

Za druhé:

všechny láhve, na kterých je: St. Emilion St. Estephe Volnay Nuits St. Georges Valpolicella Macon ,

Kdyby zbyl čas: likéry, všechno možné

STMÍVÁ SE V 6.30. NESVÍTIT!

„Mám to zahodit?“ zeptal se Brian přičinlivě.

„Dostanete šest čokolád.“

Zešíroka se usmál, jak to uměl, trochu nakřivo. Pak za mnou šel do krámu vyzvednout si odměnu.

Paní Palisseayová byla příjemně rozrušená. Prý se o všechno postará, jestli si potřebuju někam na chvíli zaběhnout, i když na regálech chybí víno a je pondělí. Ubezpečil jsem ji, že si její práce neobyčejně vážím, a vydal jsem se naší ulicí o kus dál, ke svému právníkovi. Byl stejně starý jako já a kupoval si u mne často večer víno.

Ano, prý ať si klidně udělám kopie na jeho xeroxu.

Udělal jsem si tři dobré kopie „nákupního seznamu“ zlodějů a vrátil jsem se do svého malého doupěte.

Zvažoval jsem, jestli bych neměl okamžitě zavolat Ridgerovi. Nakonec jsem mu nezavola.

Brian tahal bedny s whisky, ginem a různými sherry ze skladu do krámu a kdykoli mne míjel, hlásil, co nese. Vždycky správně. Byl pyšný na svoji práci, zářil. Hrdost na dílo v té nejčistší podobě. Paní

Palisseayová doplňovala zásoby v regálech za ustavičného švitoření. Přišlo pět telefonických objednávek.

Držet v ruce pero nebylo příjemné, svaly mě bolely. Uvědomil jsem si, že vlastně všechno dělám levičkou, levičkou jsem jedl i citrónové kuře Sung Lia. Psát levičkou jsem ale nedokázal, to ne. Objednávky jsem si zapsal pravičkou, za tichého klení, ale když došlo na seznam objednávaného zboží pro velkoobchod, vyťukal jsem to levičkou na stroji. Vlastně mi vůbec neřekli, jak dlouho se takové malé vstřely od broků hojí. Potřeboval jsem, aby se hojily co nejrychleji.

Dopoledne jsme nějak zvládli, odpoledne se paní Palisseayová, příjemně zmožená, uvolila s Brianem objet velkoobchody.

Když vyrazili, obcházel jsem své rozkrámované království a snažil se nasbírat dostatek energie, abych si telefonicky objednal náhradní víno, nové okénko – nové sebevědomí. Sám si za to můžu, že mne postřelili, moje blbost, to je marné. Jenže mně nějak přišlo, že přece nemůžu jednoduše odejít po špičkách a nechat je, ať si kradou jak chtějí. Bylo by to moudřejší. Když je po všem, je člověk vždycky chytrý. Když se to děje.

Když jsem o tom přemýšlel, myšlenky se mi pletly, byly zmatené, bylo těžké pochopit iracionální nutkání běžet nebezpečí vstříc ve chvíli, kdy mi strach a celé podvědomí napovídaly, abych se držel stranou.

Nebyl jsem na sebe nijak pyšný, ani jsem se za sebe nestyděl. Musel jsem se smířit s tím, že jsem, jaký jsem, určitě ne statečný. Škoda.

Usoudil jsem, že udělám nejlíp, když sepíšu seznam ukradeného vína pro pojišťovnu. Ta už mne asi bude mít dost, jako Charterova pojišťovna měla dost Charteru. Chtěl jsem psát seznam, ale nenapsal jsem nic. Hladina energie k plnění úkolů byla na minimu.

Spolkl jsem aspirin.

Přišel zákazník, chtěl šest lahví portského a při té příležitosti mne seznámil se všemi nesčíslnými ranami, které postihly jeho rodinu. (Tchán měl něco se žlučníkem.)

Objevil se Sung Li a přinesl mi jarní závitky. Nechtěl, abych mu zaplatil za včerejší večeři, prý jsem jeho častý a vážený host. Prý mohu v nouzi počítat s jeho přátelstvím. Prý bude považovat za čest, když mu za včerejší večeři nezaplatím. Přijal jsem jeho gesto. Jeden druhému jsme se zdvořile uklonili.

Nikdy nebyl v Číně, ale oba jeho rodiče se tam narodili a naučili ho co a jak. Byl přímo ideální soused, protože měl jídelnu bez licence k prodeji alkoholických nápojů, což znamenalo, že jsem po večerech prodal hodně vína. Kdykoli se to hodilo, dával jsem mu doutníky, ovšem abych ho neurazil. Když svítilo sluníčko, rád sedával na židli před kuchyní a vykuřoval.

Ve tři hodiny se vrátil seržant Ridger.

Nesl papírový sáček, z kterého vytáhl láhev a postavil ji na stůl.

St. Estephe, jak jsem si přál. Láhev byla odzátkovaná, hrdlo zalepené páskou. Od okamžiku, kdy opustila Silver Moondance, se láhve nikdo netkl.

„Můžu si ji nechat?“

Krátce přikývl. „Zatím ano. Řekl jsem, že jste nám už hodně pomohl a že když tu láhev budete mít, pomůžete nám možná ještě víc. Získal jsem souhlas vrchního inspektora pověřeného případem vraždy v Silver Moondance.“ Zalovil v kapse a vytáhl kus papíru, který mi podal. „Prosím, tohle mi podepište, ať to máme zaradované.“

Papír jsem podepsal a vrátil.

„Já pro vás taky něco mám,“ řekl jsem, a šel pro „nákupní seznam“ lupičů, pro originál.

Když pochopil, co čte, jako by vyrostl. Rozzářeně se na mne podíval.

„Kde jste to vzal?“

Vyprávěl jsem mu o Brianovi, a jak uklízel. „Toto je nesmírně závažné,“ řekl s uspokojením.

Přikývl jsem. „Bylo by velmi zajímavé zjistit, jestli to náhodou není rukopis Paula Younga,“

Upřeně, soustředěně se na mne zadíval.

„Když psal své jméno a adresu, držel nešikovně pero, vzpomínáte si?“ řekl jsem. „Psal kolmo, krátkými tahy. Připadá mi, že písmo na tom seznamu je podobné – I když já jeho jméno a adresu jen zahlédl.“

Seržant Ridger si jméno a adresu Paula Younga naopak prohlížel x; dlouho a pečlivě, a v tu chvíli neméně pečlivě studoval seznam zlodějů a v duchu srovnával písmo. Pak vzrušeně řekl: „Myslím, že máte pravdu, myslím, že to je stejný rukopis. Vrchní inspektor se potěší.“

„Jinak jste asi ve slepé uličce?“ hádal jsem. „Nemůžete ho najít?“

Jenom nepatrně zaváhal. „Máme určité potíže, pravda.“

Odvodil jsem si, že nemají vůbec nic.

„Co jeho auto?“

„Jaké auto?“

„No – pěšky tehdy do Silver Moondance nepřišel, je to odevšud pár kilometrů. Když jsme ale vyšli s těmi bednami ven, žádné auto tam nestálo. Takže – zřejmě stál s vozem vzadu na parkovišti pro zaměstnance, poblíž dveří do chodby, tam jak je kancelář Larryho Trenta a sklady. To znamená, že tam Paul Young nebyl poprvé – jinak by zastavil vpředu. Rozumíte mi?“

Seržant Ridger se na mne dlouze zadíval. „Jak víte, že je vzadu parkoviště pro zaměstnance?“

„Viděl jsem tam auta oknem z chodby, když jsem šel pro víno. Logicky jsem předpokládal, že to jsou auta zaměstnanců – barmana, zástupce zástupce, číšnice, kuchaře a dalších. Všichni přece museli do práce nějak dojíždět, a vpředu nikdo neparkoval.“

Zamyslel se a přikývl.

„Když jsme odjeli, Paul Young tam ještě zůstal,“ řekl jsem, „třeba si zástupce zástupce nebo některá z číšnic všimli, jakým autem odjel. Je to malá naděje, ale přece jen něco.“

Ridger si pečlivě uložil napůl složený seznam do notesu a ještě si jednu nebo dvě věty připsal na další stránku. „Já samozřejmě toto vyšetřování nevedu,“ řekl pak. „Předpokládám, že tento aspekt věci už důkladně prošetřili, ale – přeptám se na to.“

Už jsem od něho nechtěl, aby mi dal vědět, jak se věci vyvíjejí, a on taky nijak nenaznačil, že by to měl v úmyslu. Když ale odjížděl, neloučil se definitivně. Žádné sbohem, spíš na shledanou. Ještě mne požádal, abych mu sdělil, kdyby mne něco napadlo ve spojitosti s tou lahví, kterou mi přinesl. Kdybych došel k novým závěrům, jistě mu to sdělím.

„Samozřejmě.“

Přikývl, zavřel notes, strčil do kapsy a spořádaně odešel. Odnal jsem si opatrně láhev St. Estephe do kanceláře a zastrčil ji zase do papírového pytle, ve kterém ji Ridger přinesl, aby nebyla nikomu na očích. Seděl jsem u psacího stolu a nebyl jsem k ničemu. Čím dál tím hůř. Přitom jsem měl napsat ještě celou hromadu objednávek, které bylo třeba vypravit. Ani jsem na ně nesáhl. Zákazníci prostě dostanou zboží o den později. Sklenice a šampaňské na čtvrtek na oslavu plnoletosti – třeba už se ve čtvrtek nebudu cítit tak mizerně.

Z krámu se ozývaly ženské hlasy. Zvolna jsem vstal a šel tam. Snažil jsem se usmívat. Docela mi to šlo, když jsem zjistil, kdo vlastně přišel.

Byla tam Flora, menší, při těle, ustaraná, pátravě si mne prohlížela. Vedle ní stála vysoká elegantní dáma, kterou jsem při neštěstí s dopravním boxem zahlédl vedle Gerarda. Jeho žena Tina.

„Tony, zlato,“ Flora mi šla naproti. „Neměl bys radši jít domů? Nevypadáš dobře. Měli si tě nechat v nemocnici, neměli tě propouštět.“

Políbil jsem ji na tvář. „Nechtěl jsem tam zůstat.“ Zadíval jsem se na paní McGregorovou. „Jak se má Gerard?“

„Já se omlouvám.“ vydechla Flora. „Měla bych vás představit. Tino, to je Tony Beach.“

Tina se na mne usmála, což od ní bylo šlechetné, když člověk zvaží, že její muž upadl do neštěstí mojí

vinou. Řekla mi, že Gerardovi ráno vytáhli zbývající broky a že si ho tam nechají ještě jednu noc.

„Chce s vámi mluvit,“ řekla. „Kdybyste prosím mohl dnes večer.“

Přikývl jsem. „Přijdu.“

„Tony, zlato, chtěla jsem tě poprosit.“ řekla Flora, „ale teď, když vidím, jak jsi strašně bledý, tak nejspíš – ne, to by na tebe bylo moc.“

„Co by na mě bylo moc?“ ;

„Byl jsi strašně hodný, žes se mnou obcházel stáje – Jack je pořád i ještě v nemocnici, nechtěl ho pustit domů – je den ze dne popudlivější.“

„Ty chceš, abych od Gerarda zašel za Jackem?“

„To ne,“ podivila se. „I když by z toho měl samozřejmě radost.“

„Ne, mě napadlo – je to asi hloupost, ale – jestli bys se mnou nejel na dostihy.“ Rychle dořekla větu, jako by se za sebe trochu styděla. „Na dostihy.“

„Ano, já vím, že toho žádám příliš, ale – zítra nám běží kůň jednoho dost nepříjemného majitele a Jack trvá na tom, abych u toho byla. Já z toho majitele mám komplex, připadám si před ním hloupá, vím, že to je bláhové, ale ty to tak umíš s tím nemožným Howardem, a tak mne napadlo, že by tě třeba jeden den na dostizích bavil, že bych tě mohla požádat – jenže to bylo předtím, než mi včera Tina zavolala – teď chápu, že by to pro tebe nebyla žádná radost.“

Den na dostizích – nakonec proč ne? Kdybych si vzal den volna, třeba bych se pak cítil lip. Určitě ne hůř.

„Na jaké dostihy?“ zeptal jsem se.

„V Martineau.“

Martineau Park je severozápadně od Oxfordu, velké, oblíbené závodiště, celkem blízko. Pokud jsem vůbec kdy jezdil na dostihy, tak jedině do Martineau Parku nebo Newbury, protože tam člověk dojel za čtyřicet minut a dalo se to skloubit s otvírací dobou, díky laskavosti vážené paní Palisseyové.

„Půjdu s tebou.“

„Tony – určitě?“

„Ano, pojedu rád.“

Viditelně se jí ulevilo. Domluvili jsme se, že pro mne přijede zítra v jednu hodinu a docela určitě mne do šesti doveze zpátky. Svěšený kůň měl běžet v hlavním dostihu v půl čtvrté a majitel si prý po dostihu vždycky chce povídat celou věčnost, všechno se musí dopodrobně rozebrat.

„Copak já s ním můžu něco rozebrat?“ vzdychla Flora. „Moc si přeju, aby jeho kůň zvítězil, ale Jack se bojí, že se to nezdaří. Proto tam musím – ach, ach!“

Rovinová sezóna měla končit za tři týdny, a podle mého byl už nejvyšší čas, aby skončila, v zájmu Jacka Hawthoma. Žádná stáj nemůže dlouho vydržet bez dvou hlavních hnacích sil, v nikách hodné, ale nepraktické paní s omezenými zkušenostmi.

„Hezky uctivě majitele vyslechneš a kývneš na všechno, co řekne. Uvidíš, že si bude myslet, že jsi skvělá.“

Zasmála se. „I ty jeden!“ Rázem ale měla víc sebedůvěry.

Odvedl jsem obě dámy na dvůr, protože Flora vlastně s Tinou přijela pro Gerardův vůz. Jak se ukázalo, klíčky měla Tina, Gerard jí je večer dal. Beze slova si prohlížela roztříštěné přední sklo a rozervané čalounění. Pak se obrátila ke mně, vysoká, vzpřímená, dokonale se ovládající.

„To je potřetí, co ho postřelili,“ řekla.

Večer jsem za ním šel do nemocnice. Ležel v polosedu, podepřený polštáři, v pokoji, kde byla další tři neobsazená lůžka. Modré záclony, pach nemocnice, velké moderní prostory, naleštěné podlahy, jen tu a tam člověk.

„Je tu strašná nuda,“ stěžoval si Gerard. „Naprostě neosobní atmosféra. Jako by člověk ležel v čekárně na věčnost. Občas sem někdo přijde, přečte si můj záznam, aby věděl, proč tu jsem, a nikdy víc se nevrátí.“

Paži měl v závěsu. Byl čerstvě oholený, pečlivě učesaný a všeobecně ukázněný. V nohách postele visela tabulka se záznamem, o kterém se zmínil. Sálh jsem po tabulce a taky jsem si to přečetl.

„Máte třicet sedm tři, puls sedmdesát pět za minutu a zotavujete se po zástřelu broků. Broky vyjmuty, bez komplikací. Propuštění zítra.“

„Nejvyšší čas.“

„Jak se cítíte?“

„Asi jako vy, bolavý.“

Přikývl jsem, pověsil tabulku na pelest a sedl si na židli. „Říkala Tina, že tohle je už po třetí.“

Pousmál se. „Hm. Tině se tohle moje povolání nelíbilo nikdy. Kdysi na mne vystřelil jeden defraudant, což je krajně neobvyklé, defraudanti bývají mírní lidé. Nic mu nevycházelo, ani vražda ne. Měl příliš malou

pistoli a postřelil mne do stehna. Nedokázal zacítit – Přisahal bych, že zavřel oči, když tiskl spoušť.“

„Podruhé nevystřelil?“

„Ne. Já se na něho vrhl, on pistoli pustil na zem a dal se do breku. Byla to fraška.“

Díval jsem se na Gerarda s nemalou úctou. Vrhát se na někoho, kdo po člověku střílí, nebylo podle mého vkusu. „Jak se to stalo podruhé?“

Ušklíbl se. „Jo, to bylo horší, o vlas, chybělo málo. To jsem pak musel Tině slíbit, že budu dělat jen kancelářskou práci, jenže ono to nejde. Prostě když se snažíte vykouřit zločince, vždy riskujete, že po vás půjdou, a to i když jde o průmyslové špiony, kterými se normálně zabývám.“ Znovu se pousmál. „Ostatně ten věrolomný ubohý chemik, který prodal konkurenci firemní tajemství, na mne nevystřelil, střílel jeho otec. Zvláštní. Otec odmítal uvěřit, že by se jeho syn mohl dopustit něčeho špatného. Volal mi nejmíň šestkrát, křičel na mne do telefonu, že jsem poslal za mříže nejgeniálnějšího muže dneška, že jsem mu zničil kariéru, protože jsem někoho kryl – Byl jak posedlý. Nebyl normální. No nic. Jednoho dne si na mne jednoduše počkal před domem. Přešel chodník a střílel mě přímo do hrudi.“ Povzdechl si. –“Nikdy nezapomenu, jak se tvářil. Triumfující zloba – šílenec.“

„Co se s těmi dvěma stalo?“ zeptal jsem se fascinovaně.

„Otec je pořád jednou nohou v uzavřeném oddělení v blázinci. Co je se synem nevím, ale určitě už je dávno propuštěný z kriminálu. Je to celé smutné, byl to opravdu chytrý mladík. Otec na něho byl velmi pyšný.“

To mě zajímalo. „Pokoušel jste se někdy zjistit, co se později stalo s lidmi, které jste chytil?“

„Ne, většinou ne. Nezáleží mi na nich. Ano, člověk s nimi může cítit, ale já spíš lituji jejich oběti.“

„Takže to není jako v tom starém vtipu?“

„V jakém?“

„O tom, jak nějakého člověka přepadli lupiči, zmlátili ho, okradli a nechali zkrvaveného ležet v bezvědomí v příkopě. Šli kolem dva sociologové, koukají na něho, a ten jeden povídá: Ten, kdo tohle spáchal, potřebuje naši pomoc.“

Gerard se zasmál, pak se ušklíbl a přidržel si volnou rukou rameno.

„Ne abyste si myslel, že to, co mě potkalo, je běžné. Ze všech našich pracovníků byl kromě mne postřelen jen jeden. Taky si uvědomte, že drtivá většina policistů projde kariérou bez škrábnutí.“

Všichni ne, pomyslel jsem si.

„Tentokrát vás ale potkala smůla mojí vinou,“ omlouval jsem se. „Z mojí hlouposti.“

Opatrně zavrtěl hlavou. „Nemusíte si nic vyčítat. Do dvora jsem se s vozem vrátil dobrovolně. S tím to uzavřeme a už o tom nebudeme mluvit.“

V duchu jsem si vděčně řekl, že je opravdu velkorysý. Stejně jsem si ale připadal provinilý. Rozhřešení mi vždy připadalo nesmyslné. Chybovat je lidské, ano, ale když se člověku dostane příliš snadno odpuštění, snadno hřeší znovu. Jestliže je někomu odpouštěno opakovaně, soustavně, ničí to duši. S trochou štěstí, pomyslel jsem si, už nikdy neudělám nic, co by si pak žádalo Gerardovo odpuštění.

Pokud bych měl Gerarda popsat jedním slovem, volil bych slovo „slušnost“. Nebyl zajímavý nebo výstřední detektiv, o jakých se píše v knížkách, nebyl na ženské, nepil, byl oholený. Dobro člověk vycítí snadno, popíše těžko, je prchavý, tuhle vzácnou vlastnost však v Gerardově tváři člověk rozpoznal snadno. Gerard byl zodpovědný, rozumný, klidný, jako by neměl v povaze prasklinky tak běžné u jiných. Nebažil po moci, nebyl samolibý, netrpěl úzkostmi lidí zatížených pocitem méněcennosti, neměl žádnou z těch vlastností, které jsem tak často vídal u svých zákazníků, a nejen u nich, i tam, kam se lidé obraceli s důvěrou, na úřadech, u lidí všech možných profesí. I když co člověk ví, Gerard může mít kdovíjaké tajné slabiny a hříchy, možná svého pana Hyda schovává ve skříni. Tak jak se ale jevil světu, se mi líbil.

Vyprávěl jsem mu o tom, jak Brian našel „nákupní seznam“ lupičů, a předal mu jednu kopii. Taky jsem mu řekl, že se písmo nápadně podobá rukopisu Paula Younga.

„Dobrý bože! To mohl rovnou podepsat přiznání!“ vydechl.

„Hm.“

„Chápete jistě, proč zloději potřebovali písemné instrukce,“ řekl. „Tolik francouzských jmen! Potřebovali mít seznam po ruce pro porovnání. Jinak nemohli s jistotou vybrat správné láhve.“

„Ledaže by ty nálepky důvěrně znali,“ poznamenal jsem.

Gerard vzhlédl. „Chcete tím říct, že ti chlapi, kteří se k vám vloupali, nejsou ti, kteří to celé vymysleli?“

„Kdyby to byli oni, nepotřebovali by to mít napsané.“

„Máte pravdu. A co takhle jako vrazi Zaraka?“

„Těžko říct – byli to ostří hoši, ale když ten jeden vytáhl z auta pušku, viděl jsem na něm, jak váhá. Pokud by měli za sebou vraždu – zabíjel by bez zaváhání, nemyslíte?“

Gerard chvíli uvažoval. „Opravdu těžko říct. Zarac zemřel na samotě, ne na doslech od čínského bufetu. Třeba zaváhal, protože na dvůr mohl někdo přijít. Když si zloděj vezme na akci s sebou pušku, na zabíjení přinejmenším pomyslel, to si dobře zapamatujte.“

To si dobře zapamatuju.

„Jak se stalo, že jste detektiv?“ Byl jsem zvědavý.

„Neříkejte detektiv, Tina to nerada slyší.“

„Tak tedy poradce v oboru vyšetřování.“

„Lapili mne v raném mládí, ještě na střední škole, když jsem byl ještě romantik a práce detektiva mi připadala slavná.“ Zase se pousmál. „Chodil jsem tehdy na kurs účetnictví a nijak jsem se netěšil, jak jednou budu provádět, co mne učí. Spíš na mne z budoucnosti padaly chmury. Zmínil jsem se o tom jednou před svým strýcem, a ten přišel s tím, že bych mohl k policii, i když by to nejspíš způsobilo v rodině lavinu infarktů. Jeden strýcův kamarád pracoval u průmyslové policie a proč prý nejdu k nim – Nedovedl jsem si dost dobře představit, co to vlastně je. Tehdy mne ale zavedli do jedné agentury a nejspíš za mne ztratili slovo. Přijali mě na rok na zkoušku a učili jak pátrat – Byla to jiná agentura, ne Degletova. Deglet nás později koupil a já patřil k inventáři.“

„Nikdy jste nelitoval?“

Zamyslel se. „Teď je v módě svádět vinu za zločinnost na prostředí a výchovu, vina se svaluje na jiné než na provinilce. Člověk se zlý nerodí, říkají, a tak dále. Kdyby nebydlel tak mizerně, kdyby ho otec nemlátil, nebýt nezaměstnanosti, kapitalismu a tak dál a tak dále – to jste všechno určitě už mnohokrát vyslechl. Pak narazíte na zloducha z dobré rodiny, v dobrém povolání, a nedokáže být poctivý. Takových jsem viděl nejvíc. To jsou právě ti, po kterých pátrám. Ano, jsou případy, kde skutečně najdete souběh okolností vedoucích ke krádežím, špionáži nebo zradě, ale většina viníků má jednoduše k nepoctivosti sklon. Často je nepohání nouze, ale touha po dobrodružství. Ať se na ně díváte jako na oběti společnosti, ve které žijí, nebo jako na parazity, pravdou zůstává, že rozsévají zkázu.“ Zavrtěl se na polštáři. „Mne vychovali v úctě k základním pravidlům fair play. Dokonce i dnešní unavený svět přiznává, že i ve válce se musejí dodržovat pravidla slušnosti – A mně jde v zásadě o slušnost. Tu a tam se mi podaří ji trochu vzkřísit, jenže podvodníci se rodí každou minutu, zvláště v počítačové technice – Na co jste se mě to vlastně ptal?“

„Už jste mi odpovídal.“

Olízl si suché rty. „Mohli byste mi prosím podat vodu?“

Podal jsem mu skleničku a zase si ji od něho vzal, když se napil.

Aby člověk byl nakonec vděčný za kriminalitu, pomyslel jsem si, protože poskytuje miliony pracovních příležitostí, včetně Gerardova místa. Policie, právníci, daňoví inspektoři, vězeňští dozorcí, soudní úředníci, pracovníci bezpečnosti, zámečníci a lidé vyrábějící poplachová zařízení – co by si počali nebýt tolika Kainů!

„Gerarde.“

„Ano?“

„Kde začínají a kde končí moje povinnosti poradce?“

Jak to myslíte?“

„Prostě – v Silver Moondance neměli cisternu whisky. Ta skotská, Rannoch, musí někde být – třeba ji prodávají jako Laphroaig nebo Bell's.“

Gerard si dobře všiml, jak se mi stáčejí koutky úst vzhůru, a dal se do bolestného smíchu.

„Chcete mi snad naznačit, že byste ji možná našel, kdybyste ochutnával ve všech hospodách odtud až na sever Skotska?“

„Stačilo by v Berkshiru a Oxfordshiru a na cestách k Watfordu. To by bylo pro začátek tak asi padesát tisíc hospod – Chce to synkopický pohyb, to jest nepravidelný rytmický pohyb od baru k baru.“

„Přestaňte, bolí mě, když se směju.“

„Hm. Asi mě čeká cirhóza.“

„Stejně ale.“

„Dělám si legraci.“

„Já vím. Ale řekl jsi – tykejme si. Řekls.“

„Ano. Řekněme, že okusím whisky při každé příležitosti, ne v každé hospodě. Nejspíš tu whisky nenajdu.“

„To nemůžeš vědět. Co víš, třeba v nějaké zapadlé hospodě v Readingu.“

Zavrtěl jsem hlavou. „To ne, spíš někde, kde je to jako v Silver Moondance, hodně lidí, kouř, rámus, tanec, hudba, velký obrát.“

Byl zamyšlený. „Bude záležet na tom, kolik je Kenneth Charter ochoten zaplatit. Jak říkáš, šance je skoro mizivá – ale já mu to nabídnu. Nepatrné šance se mohou hodně vyplatit, a já už zažil, že taková šance

vyšla při padesáti tisících k jedné.“

Nečekal jsem, že můj návrh vezme vážně. To, co jsem se chystal říct, se mi najednou zdálo nevýznamné, ale stejně jsem se o tom zmínil. „Přemluvil jsem seržanta Ridgera, aby mi vrátil jednu z lahví ze Silver Moondance. Z nálepky by se člověk mohl něco dozvědět. Já vím, že ve srovnání s krádeží těch cisteren o moc nejde, ale kdyby-i chom se dozvěděli víc o tom víně, třeba by nás to přivedlo blíž k chybějící whisky.“ „Chceš říct k Paulu Youngovi, že?“

„Nejspíš – ano.“

Prohlásil věcně: „Studium vinět rozhodně do činnosti poradce patří. Jít po Paulu Youngovi do této oblasti nespadá.“

12

Henri Tavel mne jadrnou franštinou nabádal, abych vyřídil srdečné pozdravy paní matce.

Slíbil jsem, že vyřídím.

Řekl, že má velkou radost, že mne po tolika měsících zase slyší, a že je mu velmi líto, že Emma zemřela. Poděkoval jsem.

Řekl, že by se mi jistě líbilo vinobraní, prý bylo zvlášť zdařilé, hrozny byly drobné a hodně aromatické. Prý se v Bordeaux říká, že to bude ročník, jako byl 1970.

Blahopřál jsem mu.

Chtěl vědět, jestli vyšetřím čas, abych ho navštívil. Celá rodina a všichni přátelé by se prý velmi radovali.

Vyslovil jsem politování, že nemůžu v nejbližší době opustit krám.

Pro to měl pochopení. C'est la vie. Řekl, že doufá, že pro mne může něco udělat, když už se ozývám.

Byl jsem mu vděčný, že mi to tak ulehčil. Vysvětlil jsem mu věc se záměnou vína a vyprávěl o různých vinětech.

„Ach, ach! Žel, s tím se setkáváme často. Velmi nás to zlobí.“

„Kdybych vám ty viněty popsal, mohl byste mi ověřit, jestli jsou pravé?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě, do zítřka.“

Volal jsem z krámu, z kanceláře, láhev St. Estephe jsem měl přímo před sebou.

Odfíkával jsem: „Na nálepce je zámek z oblasti St. Estephe, tu vesnici přece dobře znáte.“

„Ano, jsou odtamtud moji prarodiče. Tam se mohu přeptat u kohokoliv.“

„Ano. Tak ten zámek se údajně jmenuje Caillot.“ Hláskoval jsem mu to. „Znáte ho?“

„Neznám. Ale uvědomte si, že v této oblasti Haut Médoc je na dvě stě malých zámků, všechny znát nemohu. Ale já si to ověřím.“

„Výborně. Na viněte se taky píše: Mís en bouteilles par W. Thiery et fils, négociants á Bordeaux.“

Henri Tavel byl rázem ve střehu, to jsem poznal i po telefonu. Sám byl négociant á Bordeaux a dalo se očekávat, že má větší přehled o svých konkurentech než o zámcích v širém okolí až šedesát kilometrů na sever. „Ověřím si to,“ opakoval.

„Na vinětech je taky ročník,“ řekl jsem.

„Který?“

„Devatenáct set sedmdesát devět.“

Zabručel. „To byl zdařilý, dobrý ročník.“

„Je to celkem hezká viněta. Na světlém podkladě je černé a zlaté písmo, kresba zámku tenkou linkou. Ten zámek je mi nějak povědomý – lituju, že vám ho nemůžu ukázat, možná byste ho poznal.“

„Odpalte tu vinětu a pošlete mi ji.“

„To bych mohl.“

„Co je pod tou nálepkou za víno?“ zeptal se. „Jaké je to víno?“

„Odhadl bych, že převážně italské. Možná namíchané s jugoslávským, možná se vším možným. Původ se podle mého zjistit nedá, to by nedokázal ani vrcholný odborník. Víno je lehké, nepříliš tělnaté. Je docela příjemné. Dobré. Nikdo by ho moc nepoháněl. Ať už pochází odkudkoli, zacházeli s ním slušně, než ho naplnili do lahví.“

„Plněno v Bordeaux.“ řekl zamyšleně.

„Pokud ten zámek neexistuje, pak to mohli plnit bůhví kde. Schoval jsem si zátku. Vypadá nově a není na ní žádné razítko.“

Měl jsem před sebou v řadce šest zátek, jedna jako druhá. Pokud zámky vyrábějí vlastní víno ve vlastních sklepích, zátka razítkují svým jménem a ročníkem sklizně. Každý, kdo si objedná zámecké víno, očekává, že se mu ukáže zátka. Proto by podvodník těžko nabízel zámecké, bylo by to příliš riskantní, věci znalý zákazník by mohl poznat, že ho šidí.

Ať už viněty pro Silver Moondance vybíral kdokoli, vybral dobře. Jména byla věhlasná, prodejná za dobrou cenu. Za víno samo, pocházející z velkého evropského vinného jezera, zaplatil velkoobchodník asi jednu padesátinu toho, kolik se účtovalo hostům Larryho Trenta.

Zeptal jsem se Henriho Tavela, kdy můžu zavolat.

„Zítra večer touto dobou. Ráno si to všechno zjistím.“

Několikrát jsem poděkoval. Pak jsme zavěsili. Představoval jsem si ho tak, jak jsem ho znal, podsaditého, sedícího u stolu s krajkovým ubrusem, po večeri popíjejícího armaňak, odmítajícího dívat se s ženou na televizi.

Druhý den mne Flora vyzvedla tak, jak jsme se domluvili, a odvezla mne Jackovým přepychovým vozem na závodistiště Martineau Park. Byla nervózní a cestou ustavičně brebentila. Poučovala mne, co je lepší Orkneymu Swayleovi, majiteli, ze kterého měla komplex, neříkat.: Flora nemá zapotřebí mít z někoho komplexy, pomyslel jsem si. Měla v dostihovém světě pevné postavení, vypadala hezky, mateřská paní ve středním věku, dobře oblečená dobrým krejčím, jednoduché, „drahé boty. Sebejistotu musí ale člověk čerpat zevnitř, a Flora neměla; z čeho, byla jak ztuhlý rosol.

„Hlavně se ho neptej, proč se jmenuje Orkney. Rodiče ho na Orknejských ostrovech počali,“ řekla.

Dal jsem se do smíchu.

„Ano, ale jeho to zlobí, přestože se mu jméno samotné líbí, prý zní vznešeně a on po vznešenosti prahne. Takže se prosím tě snaž taky mluvit co možná vznešeně, což se ti někdy daří, když o tom neuvažuješ. Já vím, že se v krámě vysloveně snažíš mluvit spíš lidově, abys lidi neodradil. Však mi rozumíš.“

Pobavila a překvapila mne svým postřehem. Zjistil jsem hned na samém počátku své kariéry jako nosič a tahač beden, děvče pro všechno v cizím krámě, že se k té činnosti můj způsob řeči jaksi nehodí, a zařídil jsem se podle toho. Otevřenější samohlásky, jazyk až za zuby, nemluvit hluboko z hrdla, prostě opačně, než jsem se učil vyslovovat franštinu jako Francouz.

„Pokusím se napodobit Jimmyho,“ sliboval jsem. „Jak mu vůbec je?“

„Zaplať pánbůh, už mnohem líp.“

Potěšilo mě to.

„Orkney se chová, jako by mu Jack patřil.“ Vrátila se k tomu, co ji bezprostředně čekalo. „Zlobí se, když se Jack baví s jinými majiteli.“ Zpomalila, jak jsme dojížděli ke kruhovému objezdu, a povzddechla si. „Někteří majitelé jsou nesmírně žárliví, asi bych to neměla říkat, ale fakt je, že Orkney je dopálený, kdykoli Jackovi běží ještě jiný kůň v dostihu, ve kterém běží Orkneyho.“

Řídila dobře, ale vedlo ji podvědomí. Nemyslela na cestu. Řekla mi, že na dostihy většinou Jacka vozí ona. Rád si cestou čte nebo uvažuje, na zpáteční cestě spává. „Je to jediná příležitost, při které klidně sedí, takže mu to určitě dělá dobře.“

„Kolik je tomu vašemu Orkneymu?“ zeptal jsem se.

„Myslím že k padesáti. Vyrábí nějaké nemožné spodní prádlo, ale nechce říct jaké. Taky nechce, aby se o tom mluvilo. Nejspíš to bude něco sexy, nebo bombardáky.“ Rozesmála se.

„Na to bych se radši neptal. Bombardáky! Copak je naše babičky ještě nosí?“

„Objevují se v menších reklamách v sobotním vydání novin,“ řekla Flora. „Taky tam bývají reklamy na vzpřimování zad a ultrazvuk, i když se vlastně nedozvíš, k čemu je. Vůbec tam bývají zvláštní věci. Nevšiml sis?“

„Ne,“ zavrtěl jsem s úsměvem hlavou.

„Někdy přemýšlím o lidech, co ty divné věci kupují. Lidi vedou podivuhodně rozdílné životy.“

Zadíval jsem se na její vlídný oválný obličej, prošedivělé vlasy a perly v uších. Poprvé jsem si uvědomil, že v tom co říká, je mnohem víc moudrosti než ve zvuku jejích slov.

„Myslím, že jsem ti už řekla, že Orkney má na dostizích lóži, neřekla? Až tam dojedeme, půjdeme tam nahoru za ním. Po dostihu tam strávíme věčnost, on mluví a mluví a mluví. Patrně tam bude mít nějakou ženskou – říkám ti to jen proto, že to nebude jeho žena, a on nemá rád, když se lidi vyptávají. Takže se prosím tě neptej, jestli jsou manželé, ano?“

„Vidím, že je hodně věcí, o kterých nerad mluví,“ poznamenal jsem.

„Ano, můj milý, je s ním dost velká potíž, ale pokud se soustředíš na koně, bude všechno v pořádku, on stejně o ničem jiném neumí mluvit. Bude se o koních bavit celý večer, a to je přesně, na co já nejsem, jak dobře víš.“

„Existují ještě další lejna, do kterých nemám stoupat? Náboženství, politická příslušnost, zdravotní stav?“

„Tony, utahuješ si ze mne.“ Zatočila do vjezdu závodistiště Martineau Park, kde na nás vrátný přátelsky zamával. Znal Floru. „Pamatuj si, že se jeho kůň jmenuje Breezy Palm, je to dvouletý hře-beček, letos běžel devětkrát a dvakrát zvítězil. Jo, jednou se prokopal ze startovacích boxů a málem přizabil startérova

asistenta. O tom se radši taky nezmiňuj.“

Zaparkovala, ale hned nevystoupila. Nasadila si na hlavu slušivý klobouk a upravila si ho před zpětným zrcátkem.

„Ani se tě neptám co tvoje ruka, protože je na první pohled jasné, že bolí.“

To mne netěšilo. „Opravdu?“

„Když s ní pohneš, tak přivíráš oči.“

„Aha.“

„Neměl bys ji mít na pásce?“

„Myslím, že je lepší s ní pohybovat.“

Vlídne oči se na mne zadívaly. „Tony, myslím, že by bylo nejlepší zajít nejdřív ze všeho na první pomoc a poprosit je o takový ten černý závěs, používají ho překážkoví jezdci, když si něco zlomí. Aspoň si nebudeš muset potřásat s lidmi rukou. Všimla jsem si včera, že ses tomu vyhnul, když jsem tě představovala Tině. Taky do tebe lidi nebudou tolik vrážet, když uvidí, že by neměli.“

To mi vzalo dech. Šli jsme na ambulanci. Flora uplatnila svůj šarm a tvrdošíjnost, takže se jí zdařilo vymámit od zdravotníků to, co chtěla. Když jsme vyšli, já s rukou na pásce, připadal jsem si trochu hloupě. Taky jsem byl Floře vděčný.

„Vidíš, takhle je to lepší,“ řekla. „Ted můžeme jít do lóže za Orkneym.“ Suverenita, jakou projevovala na stanici první pomoci, ji v tu chvíli opustila. „Ach je – připadám si hloupá a nešikovná jako školačka.“

„Vypadáš sebejistě, jsi dobře oblečená, sluší ti to. Kam se na tebe kdo hrabe. S ničím si nedělej hlavu.“ Myslel jsem to doopravdy.

Když jsme jeli výtahem do čtvrtého podlaží, měla stejně oči ustarané a dech se jí krátil.

Tribuny závodistiště Martineau Park patří k nejlepším v celé zemi. Závodistiště zbudovali přesně podle projektu od základů, žádné postupné rekonstrukce a přístavby jako jinde. Staré tribuny byly v padesátém roce už na spadnutí. Tehdy se rozhodlo srovnat je se zemí a začít stavět jak na zelené louce. Jedinou chybou snad bylo, že v určitých místech táhlo (na fakultě architektury se nejspíš neučily základy fyziky). Ale hlavně se při stavbě vyvarovali zdánlivě úsporných opatření, která se nevyplácejí. Skoro všude kupříkladu mohl člověk sledovat dostihy pod střechou, bylo kde si sednout a po dostizích bylo kam jít se najíst a napít, bez tlačence. Nad padokem byla zasklená klimatizovaná galerie, a taky padok pro odsedlávání vítěze byl zastřešený jako v Aintree, aby si ti šťastní mohli gratulovat v suchu.

Ke dvěma řadám lóží vysoko nahoře byl přístup ze zasklených chodeb. Když jsme tam vystoupili z výtahu, číšníci tlačily kolem vozíky s jídlem, zatímco v Ascotu se personál potácí po otevřených balkonech s těžkými tácy, a šlehačku z dortů bere vítr. Martineau Park je tak luxusní, jako by ani nebyl britský.

Flora řekla: „Tudy,“ a vedla mne, dál celá ustaraná. Přece není možné, aby ten Orkney Swayle takhle naháněl lidem strach, pomyslel jsem si.

Dveře lóže byly otevřené. Nakoukli jsme s Florou dovnitř. U zdi stál servírovací pult, ale jídlem se neprohýbal. Byly tam tři malé stoly se židlemi a na vyhlídkový balkon vedly skleněné dveře. Vpravo od vchodu byla příprava.

U jednoho stolu seděl osamělý muž, soustředěný na dostihové noviny a knihu formy, pero v ruce, připravený psát si poznámky.

Flora si odkašlala. „Orkney?“ začala váhavě a nejistě vykročila do místnosti. Muž u stolu zvedl zvolna hlavu a zatvářil se tázavě. Když uviděl Floru a nepochybně ji poznal, neměl se k tomu, aby vstal. Nakonec se přece jen zdvihl, ale spíš jako by si teprve uvědomil, co se sluší, nebyla to přirozená, navyklá zdvořilost.

Byl vysoký, světlovlasý, modré oči za brýlemi, neochotný úsměv.

„Tohle je Tony Beach,“ představovala mne Flora.

Orkney si mne mlčky prohlédl od hlavy k patě. Zarazil se u černého závěsu. „Jackův asistent?“ zeptal se.

„Ne, ne, náš přítel.“

„Těší mne, že vás poznávám,“ řekl jsem co nejzdvořileji, podle vzoru Jimmyho. Orkney přikývl a Floře se ulevilo. Pořád ale jako by málem přešlapovala z nohy na nohu.

„Jack si přál, abych vám vyřídila, že má od hlavního stájníka o vašem koni příznivé zprávy,“ odříkávala Flora udatně.

„Mluvil jsem s ním sám,“ řekl Orkney. Po delším váhání se zeptal, jestli se chceme něčeho napít.

Tušil jsem, že se Flora chystá nabídku odmítnout, proto jsem rychle řekl: „Ano, děkujeme.“ Mluvil jsem lenivým, vznešeným hlasem a v duchu jsem si říkal, že sklenička může Floře udělat dobře.

Orkney se váhavě zadíval na pult, kde stála jediná láhev ginu, jediná láhev whisky, různé přísady a několik sklenek. Po jedné sáhl a natáhl se pro Segrant's.

„Gin a tonik, Floro?“

„Ano, děkuji, Orkney.“

Flora u mne gin kupovala pro hosty, pro majitele, ale sama o něj nestála. Dívala se neradostně, jak jí Orkney nalévá tak na dva prsty a přidává tonik.

„Citron? Led?“ zeptal se a aniž čekal na odpověď, citron i led do skleničky přidal. Podal jí pití a zadíval se na mne. „A vy? Dáte si totéž?“

„Prosím skotskou. Jste velmi laskav.“

Byla to běžná standardní Teachet's. Nalil mi na dva prsty, zavřel láhev a sám si dal gin s nepatrným množstvím toniku a dvěma kostkami ledu.

„Na úspěch,“ řekl jsem. „Na – Breezy Palma.“

„Ano,“ přidala se Flora. „Na Breezy Palma.“

Směs chutí mi klouzala po jazyku, každá z nich se ohlásila zvlášť, slad, zrno, dubové dřevo sudů, kde nápoj zraje, chutě tak důvěrně známé, výrazné, navzájem se podporující, charakteristické. Kdybych chutnal Teachet's mezi podobnými whiskami, možná bych právě tuhle whisky nerozeznal, ale jedním jsem si byl jistý, co jsem právě pil, nebyl Rannoch.

„Poranil jste si ruku?“ zeptal se Orkney.

„Já – měl jsem nedorozumění s dveřmi.“

Flora se na mne udiveně podívala, ale ovládla se, podrobnosti nevysvětlila. Orkney mlčky přikývl na znamení, že chápe drobná náhodná rizika běžného života. „Smůla,“ řekl.

Ve dveřích se objevila číšnice s vozíkem na jídlo. Podíval jsem se na Floru a hned mi bylo jasné, že si od pohoštění moc slíbovat nemůžeme. Na vozíku skutečně byly jen tři středně velké talíře, na jednom sendviče z bílého chleba bez kůrky, na druhém sýr a sušenky, na třetím jahodové košíčky, vše zabalené v průhledné fólii. Číšnice se zeptala, jestli tuto skromnou krmi může rozbalit, což Orkney odmítl s tím, že se o to později postará sám. Tak tedy jídlo zůstalo zabalené a pro nás hladové až na další nedostupné.

Flora mi pak vyprávěla: „Za starých dobrých časů si lidi mohli přinést do lóží vlastní jídlo a pití. Ted1 si ale firma dodávající občerstvení vydobyla takové monopolní postavení, že si všichni musejí všechno kupovat od ní, přestože to je často nesmírně předražené, úplně nesmyslné, a Orkneyho to moc dopaluje, proto se snaží kupovat co nejmíň. Není tak lakomý, jak se ti dnes mohl zdát, je v tomhle prostě svůj – Jednou mi řekl, že ta firma účtuje v lóžích barové ceny, ne že bych věděla, co to znamená, ale Orkneyho to očividně hrozně zlobí.“

„Barové ceny? Jsi si tím jistá?“

„Bylo by to opravdu tak zlé?“

„Když si to spočítáš podle cen v barech na závodističích, tak by vydělávali na jedné láhvi whisky sto padesát procent maloobchodní ceny.“

Flora v duchu počítala. „To znamená, že Orkney musí za pití v lóži platit víc než dvakrát tolik, než by ti zaplatil v krámě?“

„Ano, podstatně víc než dvakrát tolik.“

„Zlato, já neměla tušení, že pití v lóžích je tak drahé.“

„Za libru sotva smočíš sklenku.“

„To snad žertuješ.“

„Ne tak docela.“

„V tom případě se nedivím, že Orkneyho zlobí platit takové nesmyslné ceny, když si dřív mohl nosit vlastní pití.“

„Hm.“ Zamyslel jsem se. „Je pravda, že dodavatelská firma má velké náklady – ale stejně, účtovat v lóžích po panácích.“

„Jak po panácích?“

„V láhvi je třicet dva panáků, panák je běžná míra ve všech barech, dostihových i všech ostatních. Dva centilitry. Jeden velký lok nebo dva malé loky.“

Skoro mi nechtěla věřit. „Musím říct, že v barech za pití platím jen výjimečně, platí vždycky Jack.“

Když o tom teď uvažuji, musím uznat, že Orkney Swayle zacházel s lahvemi v lóži vlastně velkoryse, ačkoli to skrýval chladným chováním. V průběhu odpoledne jsem pak zjistil, že se vlastně urážlivě nechová záměrně, že se chová, jak je zvyklý, jak se naučil chovat v ultrakonzervativní rodině. Pravděpodobně si vůbec neuvědomil, jak působí na jiné, a pravděpodobně by žasl, kdyby tušil, jaký z něho má Flora strach.

Napil se ginu a zadíval se na mne.

„Vyznáte se v koních?“ zeptal se.

Chystal jsem se říct, že jen povrchně, ale Flora si zřejmě nepřála, abych se skromně přiznal k neznalosti, naopak chtěla, abych na Orkneyho udělal dojem.

„Samozřejmě že se vyzná. Jeho matka je Pán honu a jeho otec, plukovník, byl nejlepší amatérský jezdec své doby, stejně tak jeho dědeček, taky plukovník, ten málem zvítězil ve Velké národní.“

Orkneymu zajiskřilo v očích a já si s úžasem uvědomil, že se v něm možná přece jen skrývá smysl pro humor.

„Jistě, Floro, to je skvělé doporučení,“ řekl.

„Ano.“ Zmlkla. Nevěděla, jestli si z ní dělá legraci, či ne. Zčervenal jí nos a zrozpáčitěla. Dívala se do skleničky.

Orkney to nevnímá. Řekl: „Breezy Palm je z klisny Breezy City a hřebce Draughty Cityho, nevlastního bratra Goldenburgha, jehož otec zvítězil v Are de Triomphe.“

Odmlčel se, jako by očekával komentář. Řekl jsem tedy poslušně: „Zajímavý původ.“ Tím jsem dostal povinnosti, aniž bych odhalil vlastní neznalost všech koní, o kterých se zmínil.

Moudře přikývl. „Podstatná je samozřejmě americká krev. Draughty City byl z klisny Michigan a hřebce Chicago Lakea, samí skvělí, silní a tvrdí koně. Já samozřejmě Draughty Cityho nikdy neviděl, ale mluvil jsem s lidmi, kteří ho viděli běhat. Není nic lepšího než spojení amerického a britského chovu.“

„Určitě,“ přikývl jsem.

Orkney ještě chvíli přednášel o původu Breezy Palma a já ze sebe vyrážel v pravidelných intervalech souhlasné zvuky. Koutkem oka jsem pozoroval, že se Flora postupně uklidňuje.

Její pracně nasbíraná sebedůvěra se rozplynula v okamžiku, kdy z toalety vstoupila do místnosti dáma, která nebyla Orkneyho manželkou. Ihned bylo jasné, že z oné dámy bude mít Flora ještě větší komplex než z Orkneyho osobně.

Byla o patnáct centimetrů vyšší než Flora, o patnáct centimetrů útlejší a dobře o šest let mladší. Měla krásné velké šedé oči, dlouhou štíhlou –šiji, byla dokonale nalíčená. Oblečená byla téměř stejně jako Flora, jenže měla švih. Elegantní kostým, dobré boty, slušivý klobouk. Elegantní, zralá, zkušená, krásná žena.

Ty dvě těžko mohly soutěžit. Flora ve srovnání s onou dámou vypadala jako tetka, a dobře si toho byla vědoma. Vzal jsem ji kolem ramen a přitiskl k sobě. Chvilí jsem se skoro bál, že se mi rozpláče.

„Floro,“ řekl Orkney, „vy dvě se přece znáte – Isabello, tohle je Flořin průvodce – jak se prosím jmenujete?“

Zopakoval jsem mu své jméno, a on je přeříkal Isabelle. Usmáli jsme se na sebe a Orkney pak pokračoval ve výkladu o amerických předcích.

Nadešel první dostih, druhý, třetí. Pokaždé jsme šli všichni dolů podívat se na koně chodící dokola padoku, a na dostih jsme se vraceli nahoru. Orkney sázel u bookmakerů při kraji dráhy, Isabella měla celé hrsti tiketů od totalizátoru. Flora prohlásila, že se jí nechce sázet, že se raději půjde podívat, je-li Breezy Palm v pořádku.

Šel jsem s ní a vyhledal Jackova stájníka (ne Howarda, ale živého energického člověka s bystrými neklidnými očima). Řekl trochu záhadně, že kůň těžko může být v lepší formě, a že si paní Hawthomová nemusí dělat starosti, všechno prý je v pořádku.

Paní Hawthomová si jeho radu k srdci nevzala a dělala si starosti dál.

„Proč jsi Orkneymu neřekl, co se ti s tou rukou doopravdy stalo?“ zeptala se.

„Nejsem na to hrdý,“ namítl jsem věcně. „Nerad o tom mluvím. Jsem jako Orkney.“

Upovídaná Flora si zhluboka povzdechla. „To nechápu, zlato, přece se nemáš zač stydět.“

Vrátili jsme se do lóže výtahem, a Flora vrhla toužebný pohled na nerozbalené jídlo. Zeptala se, jestli jsem obědval.

„Ne,“ odpověděl jsem, „ty ano?“

„Mělo mě napadnout, že bych se měla najíst, ale nedostala jsem se k tomu.“ Pak mi vyprávěla, proč Orkney nemá rád firmu, která dodává občerstvení.

Orkney žádné jiné hosty nepozval. Počítal s tím, že se s Florou po každém dostihu do lóže vrátíme, ale neřekl nám to. Jako hostitel byl přinejmenším poněkud zvláštní.

Stáli jsme na balkoně a čekali, až se koně startující ve třetím dostihu dostanou na start, když se Flory zeptal, jestli už Jack našel nového nájemce pro jeho klisnu. Když prý s Jackem hovořil telefonicky, zapomněl se na to zeptat.

„Zařídí to, jakmile se vrátí domů,“ ubezpečovala Orkneyho Flora. Mně řekla na vysvětlení: „Orkneymu patří jedna z klisen, co měl pronajatou Larry Trent.“

„Je to dobrá klisna, z Fringe,“ hlásal Orkney vážně. „Je tříletá, statná, bojovná, to má samozřejmě po

matce.“

Zamyslel jsem se. „Určitě jsem ji u Jacka ve stájích viděl.“

Procházel jsem to tam přece tři večery po sobě.

„Opravdu?“ To Orkneyho zajímalo. „Je to hnedka s bílým odznakem, dobré oko.“

„Už si vzpomínám. Má dobrou kostru, dobré nohy. Na levé pleci má jizvy, vypadá to na zranění od ostnatého drátu.“

Orkney se potěšil i rozzlobil zároveň. „Jako dvouletá se jednou , utrhla a jako na potvoru vběhla do jediného kousku ostnatého drátu v celém Berkshiru. Koně nemají rozum.“

„Snadno se poplaší,“ poznamenal jsem.

Od té chvíle se Orkney ke mně choval o něco srdečněji. Flora to velmi dobře postřehla a těšilo ji to.

„Vaše klisna měla u Larryho pěkné výsledky,“ řekl jsem.

„Šlo to. Zvítězila při docela slušném handicapu v Newbury a v Kemptonu. Larry i já jsme na tom vydělali, ale na tučné písmo to nebylo.“

Flora se zatvářila polekaně. „V tom je rozdíl, ano,“ řekl jsem sebejistě a Flora se upokojila. Náhodou se mi vybavilo, co jsem si pamatoval z dětství, že vítězství v důležitých dostizích a vysoké peněžité ceny se v dražebních katalogích tisknou výrazným tučným písmem. Tučné písmo u matky zvyšuje při dražbách cenu hříbat o celé tisíce.

„Necháte ji ještě příští rok v tréninku?“ zeptal jsem se.

„Pokud najdu nájemce.“ Na chvíli se odmlčel. „Dvouletky nechávám raději startovat sám. Letos jsem měl u Jacka čtyři. Pokud za něco stojí, buď je prodám nebo pronajmu, zvlášť když jsou to klisny, mohu se pak ještě vždy rozhodnout, jestli si klisnu nechám na chov, nebo jestli ji prodám. Larry si bral mé klisny často jako tří nebo Čtyřleté. Larry měl dobré oko, chudák.“

„Taky jsem slyšel.“ , „Znal jste ho?“

„Ne,“ potřásl jsem hlavou. „Viděl jsem ho jen jednou, tehdy na té slavnosti – jinak ne.“ Vybavil se mi jasně živý i mrtvý. Člověk, jehož smrt oživila tolik stínů.

„Já na tu slavnost nešel,“ poznamenal Orkney věčně. „Smůla, že na to Larry doplatil životem.“

„Znal jste ho dobře?“ zeptal jsem se.

„Dost dobře. Nebyli jsme důvěrní přátelé, ale měli jsme společné zájmy, koně.“

Orkney dal jasně najevo to, co slovy nevyřkl. Larryho Trenta nepovažoval za sobě rovného.

„Takže jste – v tom jeho podniku jste asi nikdy nebyl, že? Myslím v Silver Moondance?“

Orkneyho kamenná tvář se na zlomek vteřiny pohnula. „Jednou jsem tam za ním byl, u něho v kanceláři, měli jsme jednání. Pak jsem tam zůstal na večeri. Jak řekl Larry, pořádá večere s tancem. Hudba je dost hlasitá.“ Větu nedořekl, kritiku naznačil, ale nevyslovil.

„Jak vám tam chutnalo víno?“ zeptal jsem se.

„Vino?“ podivil se.

„Obchoduji s vínem.“

„Opravdu?“ Zdálo se, že obchodníky s vínem Orkney neztrácuje. „To je zajímavé. No pokud si vzpomínám, bylo víno slušné, zvlášť vezmete-li v úvahu, že šlo o večeri s tancem.“

Skutečně tu celkem slušnou vinnou směskou, kterou jsem našel ve všech lahvích, charakterizoval přesně. Ptát se ho na skotskou nemělo význam, pil gin.

Koně, startující ve třetím dostihu, se objevili na dráze a klusali kolem tribun. Orkney přiložil k očím těžký silný dalekohled a sledoval koně, na kterého vsadil. Byl to statný hnědák, neklidný, tančící, šíjí zpocenou už před dostihem.

„Pere se s jezdcem,“ zlobil se Orkney. „Prohrává dostih už teď.“ Odložil dalekohled a zamračil se.

„Larry Trent občas kupoval koně na dražbách,“ řekl jsem jakoby nic. „Nekupoval je pro vás?“

„Ne, to ne, pro svého bratra.“ Orkney si mne nevšímal, zajímaly ho jiné věci. „Kupoval koně v tréninku.

Tříleté, nebo čtyř až pětileté. Vybázel je do ciziny. Ne, já kupuju rocky a řídím se samozřejmě radami své agentury.“

Flora dychtivě poslouchala. Překvapení vystřídalo pochopení. Ramekinovo zmizení se vysvětlilo velmi jednoduše, nebylo na něm nic tajemného. Flora byla skoro zklamaná.

„No podívejte se na to!“ zlobil se Orkney. „On s ním snad uteče!“

Kůň, na kterého vsadil, zvítězil nad jezdcem a mizel tryskem v dálce. Orkney zdvihl dalekohled a stiskl rty do přísné, rozzlobené linky, jako by nejradši jezdcí zakroutil krkem, kdyby byl na dosah.

„Znáte bratra Larryho Trenta?“ zeptal jsem se.

„Prosím? Ne, nikdy jsem ho neviděl. Larry říkal – no podívejte se na to! Ten blázen zaslouží pokutu! Byl jsem při tom, když Larry na dražbách kupoval docela dobrého koně za padesát tisíc. Ptal jsem se ho

tehdy, když má tolik peněz, proč vůbec koně pronajímá. Řekl, že ty peníze patří jeho bratrovi. Sám prý by na to neměl, ale zato má dobrý odhad, který naopak nemá jeho bratr. Prý je to to jediné, co jeho bratr nemá a neumí. To jediné. Připadalo mi, že na bratra žárlí. Lidé už jsou takoví, však to znáte. No podívejte se na toho člověka! Minul start. No to je pěkné!" Začínal být hodně podrážděný, těžko se ovládal. „Ted se všechno zdrží a my budeme mít co dělat, abychom to stihli na Breezy Palma.“

13

Měl pravdu. Start se zdržel. Kůň, na kterého Orkney vsadil, nevystačil se silami a skončil na konci pole. Skutečně jsme měli co dělat, abychom to stihli na Breezy Palma.

Orkney se zlobil, Orkney byl nepříjemný sobec.

Poslušně jsem Floru doprovodil k sedláni, i když o něco pomalejším tempem, než jakým chvátil Orkney se svojí dámou. („Doufám, že se tě nedotklo, když řekl, že jsi můj průvodce?“ ptala se Flora úzkostlivě.

„To víš že ne, být tvůj průvodce je radost, kdykoli, kdekoli.“

„Jsi moje opora, Tony, zlato.“ Došli jsme k sedlacím boxům v okamžiku, kdy miniaturní sedlo dopadlo na pruh plátna s číslem. Elastické pásy volně vlály.

Breezy Palm, hnědák s bílými odznaky, vypadal jako nedorostlý, hlavně vpředu. Koně stejně jako děti rostou po etapách. U Breezy Palma se zdálo, že přední nohy budou muset v růstu dohonit zadní nohy.

„Má dobrou zád“, poznamenal jsem co nejvznešeněji.

Energický stájník, právě připevňující podbřišní, se na mne s nadějí ohlédl, ale Orkney neměl náladu na lichotky. „Začíná to s ním konečně vypadat slušně,“ řekl nevrle. „Loni v červnu dvakrát zvítězil, ale pak nám připravil několik ošklivých zklamání. Jack za to samozřejmě nemohl.“ Hovořil nicméně káravě,

„chyba jezdce, nešťastně volený dostih, chyba na startu, vždycky něco.“

Stájníka ani Floru nepotěšil a taky nepřekvapil. Orkneyho nepříjemná předstartovní horečka nejspíš patřila k věci.

„To jste nemohli se sedláním začít dřív?“ ptal se Orkney popuzeně. „Přece jste věděli, že se poslední dostih zdržel.“

„Většinou přece chcete být při sedlám.“

„Jistě, ale neškodilo by trochu myslet.“

„Odpusťte, pane.“

„Nemůžete si aspoň pospíšet?“ Orkney byl čím dál víc popuzený, zatímco stájník otíral koni houbou nos a hubu. „Už takhle máme zpoždění.“

„Už to bude, pane.“ Stájník se ohlédl na příkrývku, kterou ještě bylo třeba přehodit přes sedlo, aby se kůň zahřál. Taký ještě zbývalo nalestit olej kopyta – stájník nejlíp upraveného koně dostává cenu, stálo v programu.

Orkney řekl dopáleně: „Nedá se nic dělat, už jsme měli být dávno v padoku.“ Otočil se na patě a vydal se tam. O Isabellu, Floru a mne se nestaral.

Isabella byla klidná, ale Flora se už už chystala za Orkneym vyběhnout. Rychle jsem ji chytil za ruku. Bylo mi jasné, že kdyby za Orkneym utíkala, vážil by si jí o to míň, ne víc.

„Klid, klid, jezdci ještě nevyšli,“ brzdil jsem ji.

„Aha. Tak tedy dobře.“ Zatvářila se rozpačitě a provinile a když jsme pak šli s dlouhonohou Isabellou za Orkneym, cupitala vedle nás drobnými, křečovitými kroky. Nepřišli jsme do padoku o nic později než ostatní skupiny majitelů a trenéra.

Orkney byl ještě stále v mizerné náladě, která se mu nezlepšila, ani když se v padoku objevil perfektně upravený Breezy Palm. Žokej se blížil bez úsměvu, asi z minulosti věděl své. Orkney ho jízlivě požádal, aby s finišem nečekal, až když už se sakra nedá nic zachránit, a ať kouká, aby nezaspal na startu.

Jako pírko lehký žokej ho mlčky vyslechl, nehnul brvou a díval se do země. Asi podobná poučení už vyslechl víckrát. Mne přitom napadlo, jestli bych – být jezdec – do dostihu opravdu vložil vše, pokud bych jel pro takového majitele. Usoudil jsem, že asi ne. Nejistá naděje Breezy Palma se podle mého vytrácela.

Taky mne zajímalo, jaký bude Orkney po porážce, chová-li se tak nemožně, jak se chová, když má naději. Zazvonil zvonec příkazující „Jezdci do sedel“. Žokej Breezy Palma kývl na Orkneyho a odešel. Orkney za ním ještě volal, že pokud by to snad přehnal s bičem, postará se on, Orkney, osobně o to, aby se věci zabývali rozhodčí.

Flora stála těsně vedle mne, skoro se ke mně tiskla. Když se Orkney, ještě než byl jeho jezdec v sedle, sebral a vykročil z padoku, aniž by počkal na Isabellu, řekla Flora roztřeseně: „Jack ho zvládne, já ne. Jack mu taky nedovolí, aby byl hrubý na jezdce. Jeden z jezdců dokonce odmítl jeho koně jezdit, a to už je co říct.“

„Hm. Musíme jít na dostih nahoru?“

„Samozřejmě!“ vyhrkla. „Totiž – chci říct – ty bys nemusel, mohla bych tam jít sama.“

„Nesmysl.“

Ohlédl jsem se po dekorativní Isabelle, ale ta taky zmizela.

„Šli si vsadit,“ řekla Flora s povzdechem. „Říkal Jack, že konkurence je tvrdá. Moc se bojím, že Breezy Palm ne zvítězí.“

Vyjeli jsme výtahem k prázdné lóži. Sendviče a jahodové košíčky byly ještě stále zabalené, zato hladina ginu v láhvi zřetelně klesla. Uvědomil jsem si, že gin u některých lidí způsobuje špatnou náladu.

Šli jsme se s Florou dívat z balkonu, jak jdou koně ke startu. Pak dorazil udýchaný Orkney a prodral se bez omluvy před nás. Vzal dalekohled, aby se podíval, jestli se už jeho jezdec něčím neprovinil. Poté se dostavila rozvázná Isabella s hrstí plnou tiketů. Zadíval jsem se na tabuli totalizátoru, jaký má Breezy Palm kurs. Sedm k jedné. Favorit. Zdaleka nebyl, ale sázelo na něj dost lidí.

Běželo osmnáct koní, někteří z nich už v minulosti zvítězili. Breezy Palm měl dobré vylosování a do startovního boxu šel klidně, nepokusil se napadnout startérova asistenta. Orkney najednou přestal být těkavý a nervózní. Soustředil se. Ve vzdálenosti dvanácti set metrů se otevřely tmavozelené startovní boxy a z nich vyletělo pestrobarevné hejno. Rychlost letu se zvyšovala.

Flora se dívala svým malým dalekohledem, ale třásla se tak, že sotva co viděla. Dostihy na tři čtvrtě míle se obecně sledují obtížně, hlavně hned po startu, kdy pole běží z dálky přímo proti divákům. Trvalo mi hodnou chvíli, než jsem rozeznal Orkneyho barvy, červenou a šedou. Komentátor ze sebe chrлил jména, ale o Breezy Palmovi se nezmínil. Zahlédl jsem ho, když pole bylo tak v půli, ve středu shluku koní, nezůstával pozadu, ani se neprobojovával dopředu. Měl stejnou šanci jako jeho soupeři.

Flora to vzdala a dívala se na poslední furlong bez dalekohledu, ale zato se značnou dávkou úzkosti.

Shluk koní, pohybující se do té chvíle zdánlivě pomalu, náhle jako by letěl, zkreslené odstupy mezi koňmi se najednou prodloužily, až bylo jasné, kdo má šanci a kdo už ji nemá. Mladí koně, hlavy dopředu, vynakládali všechny síly, aby se dostali na špici, štvání po dráze zděděným primitivním pudem, jaký by je poháněl i v divokém stádu na svobodných pláních. To jsou skutečné dostihy, pomyslel jsem si, tahle nezkrotná síla, bez té by dostihy nemohly existovat. Bylo to vzrušující, krásné!

Breezy Palm zdědil pradávňý pud v plné míře. Ať už ho jezdec povzbuzoval či ne, vášnivě se snažil prodrat kupředu, hranaté nohy pod nezralým tělem, krok neuspořádaný. Vůli zvítězit nesporně měl, jen mu ještě chyběla potřebná dovednost.

Otec mi kdysi řekl, že umění dostihového ježdění spočívá v umění vzbudit v koni panické rozčilení, a toho pak dokázat využít. Nepochyboval jsem o tom, že můj otec ovládal oboje. Já, jeho syn, neuměl ani jedno, ani druhé. Škoda.

Přirozený pocit paniky Breezy Palma, usměrňovaný jezdce do té míry, že kůň běžel rovně kupředu, hnál koně nad jeho možnosti. Orkney mlčky, soustředěně přihlížel. Flora zadržovala dech. Isabella za mnou drmolila polohlasem: „Dělej, dělej, srabe.“ Konečně reagovala lidsky. Breezy Palm sledoval tři koně běžící na špici. Posledních sto yardů letěl, jako by mu byl v patách sám bůh Pan.

Koně zmůžou jen tolik, kolik zmůžou. Breezy Palm v ten den nestačil ani na vítěze, ani na koně běžícího na druhé pozici. Kolem cílového sloupku ale proběhl těsně vedle třetího koně, tak těsně, že z lóže se dalo těžko říct, v jakém pořadí vlastně koně doběhli. Z amplionů ohlásili, že si rozhodčí vyžádal cílovou fotografii.

Orkney ještě stále mlčel. Odložil dalekohled a díval se na dráhu, kde se jeho vzrušený hřebeček právě navracel do reality dvacátého století. Pak se Orkney otočil a opět beze slova odešel a nás si nevšímal.

„Pojďme,“ Flora mne zatahala za rukáv. „Musím jít dolů. Jack mi to nakázal – Ach, ach.“

Všichni tři jsme se co nejrychleji přemístili dolů a našli zpoceného, podupávajícího Breezy Palma v prostore vyhrazené k odsedlávání koně, který se umístil jako čtvrtý. Jezdec rozpínal podbřišní a Orkney se mračil.

„Ach, ach,“ povzdechla si znovu Flora, „jezdci většinou vědí nejlíp – třetí už asi nebyl.“

To potvrdila cílová fotografie, jak jsme se brzy dozvěděli z amplionů. Breezy Palm byl čtvrtý. Odstupy – délka, půl délky, krátká hlava.

Stáli jsme s Florou a Isabellou vedle Orkneyho a dívali se na zpoceného, tančícího dvouletého hřebečka, trousili poznámky vyjadřující pochopení i chválu, ale majitele jsme nepotěšili.

„Běžel mimořádně dobře v tak silném poli,“ řekl jsem.

„Špatně zvolený dostih,“ odsekl Orkney. „Nechápu, proč ho Jack přihlašuje do této třídy. Je přece jasné, že na to nemá.“

, Jen tak tak,“ namítla Isabella věcně.

„Má milá, nic o tom nevíš.“

Isabella se klidně usmála. Silná povaha.

Pochopil jsem, že Isabellu Orkney ani v nejmenším nevyváděl z míry. Choval se k ní nerudně, ale ona si toho nevšímalá. Neupadala do rozpaků ani se tím netrápila. V jejich vztahu zřejmě hrálo kdesi hluboko roli to, že jsou stejné úrovně – a oba si to dobře uvědomovali.

Flora statečně prohlásila: „Podle mého kůň běžel skvěle.“ Orkney se na ni útrpně podíval.

„Bojoval do poslední chvíle,“ řekl jsem s obdivem, „jen tak se nevzdává.“

„Byl čtvrtý,“ utrousil Orkney, jako by být čtvrtý byla vada charakteru. Uvažoval jsem o tom, jestli je mu skutečně jedno, jaký dojem svým nevlídným projevem na lidi dělá.

Byl dán pokyn odvést koně a Orkney na nás podrážděně mávl, což jsme pochopili jako pozvání nahoru do lóže. Tam konečně začal rozbalovat unavené sendviče. Moc mu to nešlo, takže nakonec přistrčil talíře Isabelle, aby se o jídlo postarala. Sám všem nalil pití jako předtím a kývl na nás, abychom si sedli ke stolku, pokud chceme. Všichni jsme si sedli. Všichni jsme jedli způsobně a nedali najevo, jak jsme vyhladověli.

Jako podostihové radovánky mohla naše sešlost klidně soutěžit s pohřbem. Jak ale čas míjel, Orkney se přestal škaředit a začal; o dostihu mluvit. Ukázalo se, že vnímal, na co se dívá, i když se z toho nedokázal těšit.

„Ztratil rytmus,“ řekl. „V červnu, při tom vítězství, měl mnohem lepší krok, plynulejší. To je právě ta potíž s dvouletky. Člověk si myslí, že má hvězdu, a kůň pak začne růst nesouměrně.“

„Třeba bude lepší v příští sezóně. Nenecháte si ho? Stojí možná za to,“ poznamenal jsem.

Orkney zavrtěl hlavou. „Posílám ho příští týden na dražby. Chtěl jsem, aby dnes vyhrál, zdvihlo by to cenu. Jack to věděl.“

Ozvěna výčitky byla zcela zřetelná. „Larry Trent by si ho možná pronajal. Zastával stejný názor jako vy, že kůň znovu najde rytmus, když doroste. To já však nehodlám riskovat. Kupuji a prodávám rocky, tak mi to nejlíp vyhovuje. Každou sezónu mi běží noví koně – je to zajímavější.“

„Není nebezpečí, že byste si na ně zvykl,“ řekl jsem věčně.

„Správně,“ přikývl. Jakmile člověk začne být sentimentální, splachuje peníze do kanálu.“

Vzpomínal jsem na otcova přátelství s koňmi, se steepery, jaký k nim měl blízký vztah, kolik let trval, jak dobře otec koně znal, jak poznal jejich rozpoložení, jak je měl rád, zvlášť toho, který ho nakonec zabil. Jistě, splachoval peníze do kanálu, ale získával za ně radost a potěšení, jaké Orkney nikdy nepocítí.

„Ten zatracený žokej ho začal vyjíždět příliš pozdě,“ stěžoval si, ale už beze zloby. „Breezy Palm přidával až do konce, to jste přece viděl. Kdyby ho jezdec začal vyjíždět dřív.“

„To se nikdy neví.“ namítl jsem.

„Přece jsem ho varoval, ať začne včas.“

„Taky jsi ho varoval, že nesmí používat bič,“ ozvala se Isabella. „Nemůžeš mít všechno, Orkney.“

Orkney nicméně chtěl mít všechno. Při jídle, při sendvičích, sýru i moučníku rozebíral dostih po kousíčkách, po každém kroku, povětšinou kriticky. Můj názor, že hřebeček je dobrý bojovník, přijal. Smetl ale Flóřinu obhajobu jezdce. Už mne to přestávalo bavit a zajímalo mě jen, kdy už budeme moci vypadnout.

Ve dveřích se znovu objevila číšnice a ptala se, jestli si ještě něco přejeme. Orkney si řekl o další láhev ginu.

„Ale musí to být Seagrants,“ řekl. Číšnice přikývla a zmizela. Orkney se obrátil ke mně: „Trvám na Seagrants, protože vím, že ho ta firma musí zvlášť objednávat. Kdybych si o Seagrants výslovně neřekl, donesli by mi svou značku. Účtují tu nestydatě. Dělán, co mohu, abych jim zkomplikoval život.“

Flora stejně jako Isabella se tvářily znuděně a rezignovaně. Orkney zabrousil na své oblíbené téma a zůstal u firmy dodavatelů občerstvení dalších deset minut. Když mu přinesli další láhev, nijak ho to nezarazilo. Ke konci si najednou vzpomněl na moje povolání a prohlásil, jako by byl právě učinil objev:

„Občerstvení by měly dodávat místní podniky jako je ten váš, ne ten gigant. Kdyby se našlo dost lidí, kteří by si stěžovali řediteli závodistiště, třeba by se zdařilo zavést starý systém. Co vy na to?“

„Stálo by to za pokus,“ poznamenal jsem nezávazně.

„Víte, co byste měl udělat? Měl byste se sám nabídnout jako možný dodavatel. Alespoň byste tím monopolem otřásl.“

„Budu o tom uvažovat,“ zamručel jsem, i když jsem o tom přemýšlet nehodlal. Orkney mi pak dlouze přednášel o tom, co a jak bych měl pro nájemce lóží v Martineau Parku dělat a co bych měl možná dělat i na jiných závodistištích, kde zatím vládne stejná dodavatelská firma, a jak bych měl vůbec naložit se všemi firmami, které si vynucují monopolní postavení na různých závodistištích.

„Orkney.“ ozvala se Flora nesměle, když se na chvíli odmlčel, „mám dojem, že se na několika závodištích už s tou velefirmou rozloučili a najímají místní podniky – takže možná.“

Podíval se na ni s úžasem. Nedivil se ani tak tomu, co řekla, jako tomu, že to věděla. „Jste si tím jistá, Floro?“

„Ano, jsem.“

„Tak vidíte,“ otočil se ke mně. „Nač ještě čekáte?“

„Copak o to, nápoje bych dodával ochotně, ale jak s jídlem? Jídlo mají dobré, to musíte uznat, to ta firma umí.“

„Jídlo ano, jídlo je slušné,“ přiznal neochotně.

Dojedli jsme do posledního drobečku, ale já bych si to ochotně zopakoval znovu. Orkney se vrátil k hovoru o Breezy Palmovi. O dvě skleničky později už toho měla dost i trpělivá Isabella.

„Jestli chceš jet se mnou domů, Orkney, tak jedeme hned teď,“ řekla. „Možná sis nevšiml, že poslední dostih skončil před deseti minutami.“

„Opravdu?“ Podíval se na hodinky a kupodivu se dal ihned do pohybu. Vstal a posbíral své papíry.

„Dobře. Floro, Jackovi zavolám – a – hm.“ Snažil se vybavit si mé jméno. Všichni jsme vstali. „Jsem rád, že jsem vás poznal – Tony. Kdykoli se tu ukážete s Florou, budete vítáni.“

„Děkuji, Orkney.“

Isabella se naklonila a políbila vzduch tak na dva centimetry od Floriny tváře. Pak se nejistě podívala na mou ruku na pásce, se kterou stejně jako Orkney nemohla potřást. Kývla na mne a rozloučila se jen napůl.

„Já – těšilo mne.“

Zmizeli v chodbě a Flora si zprudka sedla.

„Zaplať pánbůh, že to máme za sebou,“ vydechla, „nebýt tebe, tak jsem to nepřežila. Štěstí, žeš mu byl sympatický.“

„Sympatický?“ zeptal jsem se pochybovačně.

„Jistě zlato, přece tě pozval, abys zase přišel, a to je přímo neslýchané.“

„Jak ho Isabella přiměla, aby šel domů?“ zeptal jsem se.

Flora se poprvé za celý den upřímně usmála. Oči jí jiskřily pobavě-^ ním. „Zlato, ti dva určitě přijeli jejím vozem, a kdyby Orkney nešel, když Isabella řekne, odjela by klidně bez něj. Už to jednou udělala, byla z toho pěkná mela, museli jsme pak s Jackem Orkneyho vézt na vlak. Možná sis všiml, že se Orkney rád napije, no a před několika měsíci ho na zpáteční cestě zastavila policie a dali mu dýchat do balónku. Přišel o řidičský průkaz. O tom taky nerad mluví.“

Po dostizích jsem při odpolední směně v krámě znovu zatelefonoval Henrimu Tavelovi do Bordeaux. Jeho novinky mne ale nijak nepřekvapily.

Mon cher Tony, v St. Estephe není žádný zámek Caillot, v celém kraji Haut Médoc není žádný zámek jménem Caillot, ani v celé oblasti Bordeaux není žádný takový zámek.“

„Napadlo mne to.“

„A pokud jde o négociant Thiery et fils.“ Přímo jako bych viděl, jak mohutně krčí rameny, „– mezi bordeauxskými négociants žádný Thiery není. Jak ovšem dobře víte, jsou i lidé, kteří si říkají négociants a přitom jen papírují, skutečné víno nikdy nevidí. Tak abyste věděl, ani mezi těmi není žádný Thiery.“

„Byl jste neobyčejně pilný a důkladný, Henri.“

„Padělání viněť je vážná věc.“

Hlas mu duněl spravedlivým rozhořčením, i když ho podvod nepřekvapil. Pro Henriho Tavela stejně jako pro všechny majitele vinařských zámků a velkoobchodníky je víno víc než náboženství. Všichni si dobře uvědomují, že produkují nejlepší víno na světě, a drží se proto. pravidel platných už od roku 1855, kdy byla v Médoku stanovena. Od té doby došlo jen k zanedbatelným změnám.

O mizerném ročníku 1816, kdy víno nebylo k pití, hovoří vinařští experti, jako by to bylo včera, jako by to pamatovali. Znají z paměti den počátku vinobraní za posledních dvě stě let (v roce 1795 to bylo 24. září). Vědí, že réva na jejich vinohradech vyrůstá nejméně dva tisíce let.

Jedna každá láhev z pěti set padesáti milionů, které každoročně z oblasti vycestovaly, musela být ověřena a evidována. Každá láhev musela být hodná svého jména a musela tomu jménu činit čest až do konce svého bytí. A u červeného bordeaux takové bytí může být hodně dlouhé – Sám jsem s Henrim Tavelem chutnal devadesát let staré červené, které si dokonale podrželo barvu a na jazyku přímo zpívalo.

Padělat bordeauxskou vinětu a nalepit ji na anonymní směs z velkého evropského vinného jezera, to byl hrdelní zločin, kacírství zasluhující si smrt upálením na hranici. Henri Tavel si velmi přál, aby padě-latelé Caillot pocítili žár plamenů. Slíbil jsem mu jen, že uděláme, co bude v našich silách.

„Je to důležité,“ přesvědčoval mne.

„Já vím, Henri, já vím.“

„Vyřídte srdečné pozdravy paní matce.“

Následující den, ve středu, nastal všední život, pokud lze bolavou proděravělou paží považovat za všední. Měl jsem jít odpoledne na kontrolu do nemocnice. Zatím jsem nosil ruku na pásce, bylo to tak lepší, a měl jsem aspoň viditelný důvod netahat bedny. Jakmile Brian zahlédl pásku, začal se ke mně chovat zvlášť ohleduplně, a kdykoli jsem vzal do ruky třeba jedinou láhev, hned mi ji odebral. Paní Palisseyová zapisovala objednávky, abych se s tím netrápil. K mému pobavení tmne doslova hýčkali.

Odpoledne odjela paní Palisseyová s Brianem na rozvoz zboží brzy, „protože toho bylo hodně. Rozvážky odminule a nové rozvážky včetně sklenic a šampaňského na oslavu plnoletosti, která se měla konat zítra. Staral jsem se o krám, nepřestával se usmívat na zákazníky, a kdykoli byla chvíle času, přemýšlel jsem. Krátce po osmé večer přišel Gerard. Byl bledý a unavený. Zeptal se mne, jestli bych ten zatracený krám nemohl zavřít o něco dřív a nešel se s ním někam najíst. Někam kde je ticho, prý se mnou musí mluvit. Zadíval jsem se na jeho unavenou tvář, na sehnutá záda, jindy tak vzpřímená. Byl jsem o dvacet let mladší než on, neměl jsem za sebou celkovou narkózu, a přestože jsem si hned tak z něčeho nic nedělal, cítil jsem se jak zmlácený a slabý. Jak se teprve musí cítit on. Možná že nám nebylo mizerně jen z těch drobných vstřelů, možná jsme měli kocovinu i po té nedělní katastrofě s dopravním boxem – ocitli jsme se příliš blízko smrti.

„Mohli bychom si koupit něco k jídlu u Sung Lia a mohli bychom si to odnést ke mně domů,“ navrhl jsem nesměle. „Pokud bys chtěl.“

Řekl, že se mu ten nápad líbí. Trval na tom, že jídlo koupí, zatím-; co si dám do pořádku pokladnu a zamknu krám. Jak dlouho prý mi to i bude trvat.

„Asi tak půl hodiny. Dej si zatím víno.“

Odevzdaně si povzdechl, posadil se na židli, kterou jsem mu donesl z kanceláře, pak se podíval na naše dvě pásky a usmál se. „Slušivé,“ řekl.

„To byl Flořin nápad, ne můj.“

„Rozumná paní.“

„Dojdu pro víno.“

V kanceláři jsem vzal dvě skleničky. Do jedné jsem nalil pravé St. Estephe, do druhé víno ze Silver Moondance. Obě jsem donesl na pult.

„Ochutnej oboje a pak mi řekneš, co si myslíš.“

„Co je to?“

„Pak ti to řeknu.“

„Nejsem odborník,“ bránil se. Upil z první skleničky a chvíli víno válel po jazyku. Šklebil se, jako by cucal citron. „Hodně suché.“

„Zkus to druhé.“

Druhé mu zpočátku chutnalo víc, ale po chvíli se na sklenku zamyšleně zadíval a postavil ji opatrně na pult.

„Tak co?“ zeptal jsem se.

Usmál se. „To první víno je náročnější. Druhé je příjemné a velmi lehké. Nejspíš mi řekneš, že to první je mnohem dražší.“

„Výborně. To druhé víno, příjemné a lehké, je ze Silver Moondance. První je to pravé, tak by to druhé podle viněty mělo správně chutnat.“

Zvolna strávil, co vyslechl. „Hodně lidí by dalo přednost tomu pod-vrženému, myslím lidí, kteří to neznají.“

„Ano, je to slušné pití, zcela v pořádku.“

Znovu upil pravého St. Estephe., Jakmile člověk ochutná tohle, přijde mu na chuť.“

„Kdybych měl na skladu některé ze skvělých St. Estephe jako třeba Cos d'Estoumel, Montrose, Calon-Ségur – dal bych ti láhev, ale tahle taky není špatná, má tělo a sílu.“

„Věřím ti na slovo,“ řekl mírně. „Lituju, že toho o víně nevím víc.“

„Stačí, když se mne budeš držet.“

Okusil jsem znovu obě vína sám. Jako bych potkal staré známé. Víno ze Silver Moondance dobře přežilo odzátkování a opětné uzavření, ale když jsem teď láhev otevřel už podruhé, bude se kazit. Máli si víno podržet dokonalost, musí se dotýkat korku. Čím víc vzduchu v láhvi, tím hůř.

Přinesl jsem mu ukázat obě láhve, pravou i podvrženou, a vyprávěl mu, co mi řekl o padělcích Henri Tavel.

Pozorně mne vyslechl, chvíli uvažoval, pak se zeptal: „Proč se ti to podvržené víno zdá významnější než

podvržená whisky? Přijde ti přece významnější, ne?“

„Stejně významné.“

„Proč?“

„Protože.“ začal jsem, ale vtom mne přerušila celá řada zákazníků. Chtěli vědět, co by si měli dát za pití k Sung Liově pečené kachně, co k pekingským krevetám, co k hovězímu s ústřicovou omáčkou. Gerard se zájmem poslouchal a díval se, jak si odnášejí jednu po druhé láhve Bergeraku, Soave a Côtes du Ventoux.

„Neprodáváš jen víno, prodáváš vědomosti,“ řekl.

„Jistě. Taky potěšení a lidský vztah. Prostě to, co se v supermarketu neprodává.“

Do krámu se připotácel velký statný chlap s usazenými, zaraženými očima. Poručil si pivo a já mu ho beze všeho prodal. Nemotorně, za hlasitého řihání zaplatil a zase se odpotácel. Gerard se za ním díval: a mračil se.

„Byl opilý,“ poznamenal.

„Jistě.“

„Tobě to je jedno?“

„Pokud mi nezvrací v krámě, tak je mi to jedno.“

„To je nemorální.“

Mírně jsem se usmál. „Taky prodávám únik.“

„Dočasný únik,“ namítl káravě. Přísný Skot. Dočasný únik je lepší než nic. Dej si aspirin.“

Zakašlal a zasmál se. „Ty jsi asi na aspirinech už od neděle, co?“

„Ano, správně.“ Spolkl jsem další aspirin a zapil ho St. Estephem, což byla svým způsobem svatokrádež. „Jsem velkým přívržencem úniku.“

Úkosem se na mne podíval. Nejdřív jsem nechápal, o co jde, pak: jsem si teprve vzpomněl na svůj bezhlavý vpád do dvora. Trochu pozdě.

„No, když mne okrádali.“

Pobaveně přikývl a trpělivě čekal, až vyřídím další dva zákazníky a pohovořím o tom, jestli se Sauternes hodí k jehněčímu. Nehodí se, kombinace Sauternes a jehněčího chutná hrozně.

„K čemu teda jde Sauternes?“ zeptal se. „Mně Sauternes chutná.“

„Ke sladkému, taky ke curry. K šunce. Taky k roquefortu.“

Rozhlédl se po krámě, jako by to byl cizí svět. „Roquefort se sladkým vínem – to je zvláštní.“

„Na večírcích je to úspěšná kombinace.“

„Existuje něco, k čemu se nedá pít víno?“ zeptal se ještě Gerard.

„Jo podle mého jedině grapefruit.“

Ušklíbl se.

„A tohle říkám já, kdo pije víno i k fazolím – A kdo si prakticky vínem čistí zuby.“

„Ty skutečně víno miluješ, co?“

Přikývl jsem. „Je to náhodný div přírody.“

„Jako?“

„Že plíseň z hroznů mění šťávu na alkohol. Výsledek je skvělý.“

„Probůh.“

„To by nikdo nedokázal vymyslet. Prostě to tak je. Dárek planetě. Elegantní.“

„Přece jsou všechna možná vína.“

„Jistě, protože jsou různé hrozny. Spousta šampaňského se ale kupříkladu vyrábí z modrých hroznů – věci jsou jiné, než jak se jeví, což by tě jako detektiva mělo těšit.“

„Hm,“ utrousil suše. Bloudil očima po lahvích v regálech. „Jako detektiva mne nejvíc těší jasný důkaz – co je důkaz?“

„Smísíme-li tekutinu se střelným prachem a směs zapálíme, hoří-li rovnoměrným modrým plamenem, máme důkaz.“

„Důkaz čeho?“ tvářil se zmateně.

„Že tekutina obsahuje aspoň padesát procent alkoholu. Tak prokazovali alkohol před třemi sty lety, když poprvé uvalili daň na alkoholické nápoje. Stoprocentní průkaz padesáti procent. Teď se procenta určují hydrometry, už ne střelným prachem a plamenem. Troufám si říct, že to je míň riskantní metoda.“

„Střelného prachu jsme si my dva užili až dost,“ řekl a pracně vstal. „Půlhodina uplynula. Jdu koupit jídlo.“

Lia a donesl mi je až do domu.

„Tomuhle říkáš domek?“ podivil se, když se rozhlédl. „Já bych řekl, že to je spíš palác.“

„Byl to domek a vedle byla stodola. Obě budovy byly na spadnutí. Stodola byla větší než domek – odtud ty prostory.“

Přestavbu domu jsme vymýšleli s Emmou a těšili se z toho. Místnosti jsme plánovali tak, aby do nich dobře zapadal náš život. Počítali jsme s dětmi. Velká kuchyně, kde se mohla najíst celá rodina. Obývací pokoj, dětský pokoj, jídelna pro hosty, spousta ložnic a velká tichá hala, ideální na večírky. Přestavbu jsme rozdělili na tři etapy, podle svých finančních možností. Trvalo nám to skoro pět let. Emma trpělivě čekala, až bude dílo hotové. V okamžiku, kdy bylo hnízdo připravené, otěhotněla.

Vešli jsme s Gerardem do domu přes kuchyni, kde jsem ale sám jídal jen zřídka. Jakmile jsme jídlo v miskách ohřáli, odnesli jsme si všechno do obývacího pokoje, postavili misky na servírovací stolky vedle pohodlných křesel a talíře drželi na klíně.

V té útulné, teple vyhlížející místnosti, s knihovnami, měkkým osvětlením, televizí, fotografiemi a koberci, jsem trávil nejvíc času, pokud jsem vůbec byl doma. Tam jsem měl taky při ruce stojan na láhve a skleničky, tam jsem se rozptyloval od domácích prací, jako je zahradičení. Tam jsem taky dočista ztratil chuť do života, ale instinktivně jsem se tam nepřestával vracet.

Gerard po jídle hned vypadal lip. Když spolkl poslední sousto, usadil se pohodlně v křesle a spokojeně vydechl. Jednu ruku dal do závěsu, ve druhé držel skleničku kalifornského vína Napa Cabernet Sauvignon, ročník 1978. Měl jsem to víno rád a dost jsem ho v poslední době prodával.

„Připutovalo z daleka,“ řekl Gerard.

„A dotáhne to daleko,“ poznamenal jsem. „Po celé Kalifornii teď pěstují víno, a nejlepší kalifornské je světové.“

Trochu upil a zavrtěl hlavou. „Chutná mi, ale musím se přiznat, že bych je od něčeho obvyklejšího nerozeznal. Je to hrozné, ale je to tak.“

„To je přesně to, co se hodilo Silver Moondance – zákazníci jako jsi ty.“

Usmál se. „Takových jako já je jistě většina,“

„Na tom nezáleží, podstatné je, že vám všem chutná víno.“

„Chystal ses, že mi řekneš, proč považuješ podvrh vína v Silver Moondance za stejně důležitý jako podvrh whisky.“

Rychle jsem se na něj podíval. Měl najednou tvrdší, věcný hlas, změnil se stejně jako minulou neděli, odhodil společenskou skořápku a stal se vyšetřovatelem. Oči měl soustředěné a napjaté, neusmíval se. Docela jsem uvítal tohle jeho druhé já a věcně se věnoval faktům i dohadům. S úlevou.

Začal jsem: „Když lidé kradou whisky, většinou jdou po skotské v lahvích, v bednách. Ukradené zboží je okamžitě prodejně – a prodávající má většinou předem vyhlédnuté kupce. Je to snadné. Zbude čistý zisk. Pokud ale někdo ukradne celou cisternu tekutiny, čeká ho těžká a nákladná operace plnění do lahví. Cena lahví, cena práce, všechno možné.“

„Ano,“ přikývl.

„Ve všech třech cisternách Kennetha Chartera bylo po šesti tisících galonech přibližně osmapadesátiprocentního alkoholu.“

„Ano.“

„Ve všech třech cisternách byla vyšší koncentrace alkoholu, než má být v maloobchodní prodeji. Kdyby whisky dospěla k cíli, u Ranno-chů by ji museli naředit na prodejní koncentraci, což je asi čtyřicet procent alkoholu.“

Gerard mne vyslechl a přikývl.

„Pak by měli tolik skotské, kolik se vejde do padesáti tisíc běžných lahví.“

Gerard pootevřel ústa překvapením. „O tom se Kenneth Charter nezmínil.“

„Charter whisky převáží, nevyrábí ji ani neplní. Nejspíš si to nikdy nespočítal. Ať tak či tak, když jde o tři cisterny, pak jde o sto padesát tisíc lahví během šesti měsíců, a s tím si nikdo doma na dvorku neporadí.“ Chvilí mlčel, uvažoval. Pak řekl stručně: „Pokračuj.“

„Ve všech třech případech došlo k přečerpání celého obsahu cisterny velmi rychle, protože cisternu vždy našli hned druhý den po loupeži.“

„Ano.“

„Mohlo by teoreticky jít jen o to zničit Kennetha Chartera, v tom případě stačilo whisky vypustit do příkopu, jako tam hodili řidiče. Jinak je logické, že whisky přečerpali z cisterny přímo do nádrže.“

„Ano, jistě.“

„Je proto logické, že cisterny vyprázdnili přímo v plněné lahvi.“

„Do plnírny přece nedojely.“

„Pozor! Nedojele do plnírny firmy Rannoch.“

„To je pravda,“ v očích mu zajiskřilo. „Pokračuj.“

„Třikrát padesát tisíc lahví ale neudrží žádnou plnírnu na půl roku při životě ani náhodou. I v malých zámeckých vinařstvích stačí naplnit stejné množství bez mrknutí za pár týdnů. Takže – co když v přestávkách mezi dodávkami whisky plní víno? To víno, které měli v Silver Moondance, abych byl přesný.“ „Aha!“ v hlase mu zadunělo uspokojení nad tím, že jsme dospěli k jádru věci. „Pokračuj.“

„Takže – když je k dispozici plnárna, snadno se naplní jakýkoli tvar lahví z jediného zdroje – Láhve v Silver Moondance měly tvar odpovídající nálepkám. Láhve na klaret pro klaret, láhve na burgundské pro burgundské a tak dále. Fakt, že v Silver Moondance měli podvrženou skotskou i víno s padělanými nálepkami – abych to zjednodušil, vsadím bednu šampaňského, že whisky i víno plnili ve stejné plnárně.“ Gerard nepřítomně upíjel ze skleničky. „Kde?“ zeptal se stručně. „To je, oč tu běží.“

„Napadá tě něco?“

„Napadlo mě, že by to mohla být jedna z těch plníren, o kterých mluvil Kenneth Charter, jedna z těch, které upadly do nesnází a položily se, když Francouzi začali sami plnit své víno pro export. Chci říct – představ si, že bys byl na pokraji bankrotu a někdo by za tebou přišel s tím, že pro tebe má práci. I kdybys tušil, že to není tak docela na rovině, možná bys tu práci vzal a byl tiše. Nebo řekněme, že se některá ta plnárna skládala a byla na prodej nebo k pronajmutí za málo peněz. Určitě šly lacino. Pokud ten projekt vypadal slibně, na velký zisk a že vydrží na celá léta.“

„Ano, to je dobře možné,“ řekl Gerard. Asi pět vteřin přemýšlel. „Takže až na další hledáme plnírnu lahví. Ale teď to přece jenom na chvíli odložíme.“ Znovu se zamyslel. „U Degleta jsme zvyklí pracovat ve dvojicích, o případech hovoříme, rozebíráme je, zkoušíme své úvahy jeden na druhém. Občas přitom přijdeme na něco zcela nového, co ani jednoho z nás nenapadlo. Jsem na tenhle způsob práce zvyklý – jenže můj obvyklý partner je v Londýně a já jsem upřímně řečeno příliš zmožený na to, abych se tam za ním vypravil – Ty jsi tady, přímo na ráně, a máš hlavu nacpanou odbornými znalostmi – nevadilo by ti, kdybych si své uvažování přezkoušel na tobě? A prosím tě, kdyby tě přitom něco napadlo, klidně mě přeruš a řekni to. V tom je právě půvab takových diskusí. Výměna myšlenek, bystření hlavy. Nevadilo by ti to?“

„Samozřejmě že ne. Ale já.“

„Stačí, když mě budeš poslouchat. A pokud tě něco napadne, ven s tím. To je vše.“

„Dobře.“

„Ale teď – neměl bys trochu brandy?“

Usmál jsem se. „To víš, že měl. Jaké chceš?“

„To je jedno.“

Nalil jsem mu Hine Antique. Vzdychal nad ním spokojeností, jako když si člověk obuje pohodlné bačkory. Nalil jsem si taky. Vycházel jsem z předpokladu, že když lidé připisují brandy léčivé účinky, myslí to vážně. Necítíš se dobře? Dej si brandy. Jsi unavený? Dej si brandy. Máš třesavku a je ti mizerně po duši? Dej si brandy.

„Dobře tedy,“ pohodlně se usadil a držel skleničku ve dlani. „Za prvé: zopakujme si, co až dosud víme: v prvé řadě nesmíme ani na chvíli zapomenout, že naším hlavním cílem je a být musí zachránit podnik Kennetha Chartera, zachránit ho tak, abychom nepřivedli jeho syna za mříže. Za to nás platí.

Spravedlnost a další věci jsou druhotné.“

Usrl brandy.

„Za druhé: syn Kennetha Chartera – jmenuje se taky Kenneth, aby nám to ztížil, takže mu říkejme Kenneth mladší – tak tedy Kenneth mladší umožnil krádež skotské tímy, že vyrazil Zarakovi ze Silver Moondance, kde cisternu hledat.“ Odmlčel se. „Pořád ale mi tu zůstává nevyřešená otázka.“

„Jak Kenneth mladší přišel k Zarakovi?“

„Ano. No nic, přinesl jsem xerokopie notesu Kennetha mladšího.“ Vytáhl z vnitřní kapsy objemnou obálku a položil ji na stůl. „Nechám ti to tady – prohlédni si to, třeba si všimneš něčeho, co mi uniklo.“

Viděl, že se tvářím pochybovačně. „Slib, že to zkusíš,“ řekl skoro přísně. Slíbil jsem že ano.

„Tak tedy dobře. Třetí skutečnost: Zarac předal vzkaz, ale u krádeže cisterny nebyl. Dále: skotskou prodávali v Silver Moondance s padělanými viněťami, a to Zarac jako barman musel vědět. Nabízí se: podvržená skotská byla z dřívější krádeže cisterny. Nějaká poznámka?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Dále se nabízí: Larry Trent věděl, že na whisky a víně šidí zákazníci.“

Čekal, co řeknu. Přikývl jsem. „V tom s tebou souhlasím. Řekl bych, že to je jisté.“

„Za třetí se nabízí: Larry Trent celou loupež cisteren vymyslel.“

Zamračil jsem se.

„Tobě se to nezdá?“

„Nevím, nikdy jsem s ním nemluvil – nemůžu usuzovat z první ruky. Určitě vládl mnohem většími finančními částkami, než kolik mohl vydělat na Silver Moondance. Ovšem on tvrdil, že to jsou peníze jeho bratra.“ Vyprávěl jsem Gerardovi, co jsem vyslechl od Orkneyho Swaylea na závodisti Martineau Park.

„Larry Trent kupoval koně a prodával je do zahraničí. Perfektní způsob jak vyprat špinavé peníze.“

Gerard se napil.

„Ty věříš na toho bratra?“ zeptal se.

„Myslíš asi, jestli to nebyl takový ten případ: Mám jednoho známého a ten má problém, poradte mi?“

Přikývl.

„Taky bych si to skoro myslel nebýt toho, že ten bratr dělá velmi opravdový dojem. Říkal Orkney, že prý Larry ty koně pro bratra kupuje, protože bratr se v nich vůbec nevyzná. Orkney si myslí, že Larry na bratra žárlí. Žárlivost podle mne na bratrský vztah vypadá. Ne-li na bratrský, tak na lidský, žárlivost na skutečného člověka. Třeba na partnera.“

Nastalo krátké ticho. Oba jsme uvažovali o partnerovi, který mohl; i nemusel být Larryho bratr. Byl to Gerard, kdo ho pojmenoval, či lépe řečeno vyslovil jméno, pod kterým jsme ho znali.

„Paul Young.“ Přikývl jsem.

„Dobře. Za čtvrté – můžeme předpokládat, že po Larryho smrti přišel Paul Young do Silver Moondance, aby tam převzal velení, netušil, že tam právě probíhá policejní vyšetřování zásoby pití, netušil, že i jsme mezitím objevili spojitost mezi Charterovými cisternami, a Zarakem.“

„To nejsou jen předpoklady, to jsou fakta. Byl jsem u toho, když tam přijel – neměl tušení, že ho čeká průšvih.“

„Ano. Teď bych se rád zmínil o několika faktech, která taky považuju za jistá. Strávil jsem celý den vyslýcháním lidí ze Silver Moondance, hlavně jsem hovořil s číšnicí a tím usmrkaným zástup-čem, kteří s vámi byli v baru. Oba potvrdili, že je Paul Young hned po vašem odchodu poslal domů. Číšnici řekl, ať čeká, dokud ji nepovolá sám, zástupci dal volno jen pro ten den. Taky jim řekl, že se dohodne s policií, kdy zase otevřou, a že dokud se nevrátí vedoucí z dovolené, povede podnik sám. Pak prý vedení podniku někoho jmenuje na místo chudáka pana Trenta. Všichni zaměstnanci považovali jeho chování i jeho pokyny za normální. Prý si počínal velmi rozumně, zvlášť když člověk uváží, jak byl rozzlobený kvůli tomu pití. Pak poslal domů kuchyňský personál s tím, že jim dá vědět. Číšnice říká, že se Zarak dostavil do práce, když už ona byla na odchodu, a že mu Paul Young řekl, ať jde do kanceláře pana Trenta a počká tam na něj.“

Napjatě jsem poslouchal. „Pamatuje si přesně, co si ti dva řekli?“ zeptal jsem se.

Gerard se pousmál. „Je nacíčená pamatovat si objednávky. Tvrdí, že se určitě znali – Paul Young oslovil Zaraka jménem, aniž ho kdo představil.“

„A jak oslovil Zarak jeho?“

„Číšnice si pamatuje, že Paul Young řekl: Jmenuju se Paul Young, což prý působilo legračně, protože bylo zcela jasné, že se ti dva znají.“

„Hlásil Zarakovi svůj pseudonym.“

„Správně. Číšnice říká, že se Paul Young na Zaraka velice zlobil, pochopitelně, a že jí bylo líto, že Zarakovi zřejmě hodně vynadá, protože Zarak prý se choval k číšnicím slušně a neosahával je, což prý se o jiných říct nedá.“

Ocenil jsem doslovný citát. „Kdo jsou ti jiní?“

„Nejspíš hlavně vedoucí.“

„Larry Trent ne?“

„Ne, ten prý se vždy choval jako džentlmen.“ Na chvíli se odmlčel. „Řekla, že tam přede mnou byl policejní seržant a ptal se na totéž co já. Prý se jí taky ptal na auto Paula Younga.“

To mne pobavilo. „Co ještě říkala?“

„Ze to byl rolls.“

„Vážně?“

„Řekla doslova: černá rolba s takovejma zakouřenejma voknama. Byla si jistá, že to byl vůz Paula Younga, protože stál na parkovišti pro zaměstnance a nikomu z nich nepatřil. Když hodinu předtím přišla do práce, vůz tam ještě nebyl.“

„Ta slečna je dobrý pozorovatel.“

Gerard přikývl. „Když jsem skončil s číšnicí, šel jsem za tím usmrka-ným zástupcem domů a položil mu

stejně otázky. Prý neví, jakým autem Paul Young přijel. Ani nedokázal Paula Younga popsat. K ničemu.“ „Barman zdrhnul.“ Vyprávěl jsem Gerardovi o nepřilíši důsledném pátrání policie. „Podle mého dobře věděl, že prodává podvržené pití, ale nikdy by to nepřiznal, i kdyby ho nakrásně našli.“

„To jistě ne. No a teď přicházíme k předpokladu číslo – kolik to teď máme? Číslo pět. Tak tedy: můžeme vycházet z toho, že Paul Young se Zarakem to odpoledne naplánovali a objednali přemístění veškerého vína a alkoholu, aby to vypadalo jako vloupačka.“

„Kdyby na to byli sami, trvalo by jim to celé hodiny.“

„Taky potřebovali nákladní vůz.“

„To určitě, byly tam celé tucty beden.“

Sklonil hlavu ke straně. „Ovšem měli na to celý den a celou noc.“

„Víme, na co vlastně Zarak umřel?“ zeptal jsem se.

Gerard potřásl hlavou. „Minulý pátek bylo úvodní jednání. Odročili to o týden. Policie drží věci kolem Zaraka pod pokličkou, mám ale kamaráda na patologii, takže se do pátku dozvím všechno, co se dozví policie, jako kdy a tak.“

„On se udusil.“ řekl jsem s odporem.

„Vadí ti to?“

Jako by někoho zazdili zaživa.“

„Ne,“ řekl věcně. „Tohle bylo mnohem rychlejší. Teď šestý předpoklad: Paul Young a Zarak nebyli velcí kamarádi.“

„To se vskutku dá předpokládat.“

„Teorie číslo sedm: Zarak Paula Younga nebezpečně ohrožoval.“

„Takže Paul Young problém vyřešil jednou provždy.“

„Hm.“ Zamyslel se. „Ano, zdá se to možné. Nějaké otázky?“

„Ano – jaktože měl Paul Young po ruce sádrový obvaz, když vyjel s tím, že jen dočasně převezme roli vedoucího?“

„Myslíš, že to je důležitý aspekt?“

„V každém případě nám to o něm cosi napovídá.“

„Taky proč vůbec tu sádru použil? Proč Zaraka jednoduše nepraštil po hlavě?“ zeptal se řečnický. „To se taky ptám.“

„Možná k zastrašení jiných, nebo je opravdu psychopat. Ať tak či onak, hezké to není.“ Usrkl brandy. Tělo zvadlé, mozek čilý. „Náš pan Young je podnikatel středního věku, nosí sluchadlo, jezdí rollsem a z neznámého důvodu s sebou vozí sádrový obvaz. Škoda, že nám s tím nepomůže počítač.“

„Kterýkoli slušný počítač, kdybychom ho tímhle nakrmili, by nám oznámil, že se jedná o otorhinolaryngologa.“

Gerard se polekal. „Přece si nemyslíš – Ne, to je krajně nepravděpodobné.“

„Počítače vyplivnou jen to, co sežvýkají a na co mají spojení.“

„Zatímco do lidského mozku lze nacpat libovolné množství informací a ono se to nespojí nikde.“

Odevzdaně si povzdechl. „Dobře. Tak co nás čeká za práci: zjistit, jestli Larry Trent měl bratra. Dál pátrat po tom, jak přišel Kenneth mladší k Zarakovi. Probrat a roztřídit plnirny lahvi. Mimochodem, od Rannochů nám posílají profily té whisky, která byla v cisternách. Pokud by se ti podařilo vymámit z toho tvého Ridgera vzorek, mohl bych si nechat vypracovat srovnávací studii. Spíš abychom měli důkaz než co jiného.“ Odmlčel se. „Další otázky?“

„No.“

„Jen do toho.“

„Tak tedy Ramekin. To je ten kůň, kterého koupil Larry Trent před rokem v doncasterských dražbách a Flora ho přitom viděla. Pokud Ramekina vyvezli do zahraničí, udělal to někdo konkrétní. Ono zas není tolik Udí, kteří vyvážejí koně. Někdo musí mít Ramekinovu dokumentaci – koně mají cestovní doklady jako lidi, a kromě toho se pro ně vystavuje spousta vývozních dokladů. Pokud objevíme vývozce, dozvíme se, kam koně poslali. Je možné, že Larry vždycky používal služby stejného vývozce a stejné agentury, možná koně posílal na stejné místo – Když si vyšlepeš cestičku, tak po ní chodíš pravidelně. V zahraniční agentuře by mohli vědět – možná – čí peníze za koně zaplatily. Našel by se skutečný vlastník, za kterého Larry Trent jednal.“

Pozorně mne vyslechl. „To je ale hodně vykonstruované.“

„Možná.“

„Podívám se po tom.“

„Chceš, abych se po tom poohlížel taky?“

Zavrtěl hlavou. „O to se postará naše kancelář, pokud se do toho vůbec dáme. Máme tam telefonní seznamy všech oblastí v zemi, a naši lidé jsou na podobná rutinní šetření zvyklí. Počínají si výsostně úředně a formálně a docilují překvapivých výsledků. Nejdřív se dají do těch plnění lahví, které šly do prodeje a pronájmů. Je to pracné, ale nadějně, nadějnější.“

„Asi by bylo příliš snadné.“ začal jsem nesměle.

„Co?“

„Chci říct – mohli byste vzít nejdřív – není co ztratit.“

„Povídej.“

Připadal jsem si trochu trapně. „Začít těmi plněními, kam Kenneth Charter vozil v cisternách červené víno.“

Gerard se na mne chvíli upřeně, bez mžiknutí díval. „Dobře,“ řekl klidně, „můžeme s nimi začít, jak jsi říkal, není co ztratit.“ Zadíval se na hodinky a vypil poslední doušek brandy. „Tina mě nepustí domů.“

„Zastav se, kdykoli budeš chtít.“

Snažil jsem se nedat najevo, jak jsem osamělý, ale Gerard to dobře poznal. Zadíval se na mne a na Emmu, na naši svatební fotografii, ve stříbrném rámu stojící na malém stolku. Vyfotografovali nás, jak se smějeme pod sprchou šampaňského tryskajícího z láhve v rukou našeho svědka. Emmě se ten obrázek líbil, protože byl tak přirozený. „Většina novomanželů vypadá jako voskové figuríny,“ řekla, „na nás je vidět, že jsme živí.“

„Sluší vám to spolu, vypadáte šťastně,“ řekl Gerard suše.

„Ano.“

„Na co zemřela?“ Zeptal se přímo, bez okliky, bez sentimentality. Po krátkém zaváhání jsem mu odpověděl ve stejném duchu, měl jsem to už nacvičené, mluvit neosobně, jako by to všechno potkalo někoho jiného.

„Subarachnoidální krvácení. Prý se tomu říká Berryho aneurizma. Praskla jí céva v mozku.“

„Ale.“ zadíval se na fotografii. „Kolik jí bylo?“

„Dvacet sedm.“

„Tak mladá.“

„Prý se to může stát v každém věku.“

„Je mi to líto.“

„Byla těhotná.“ Sám jsem se divil, že mu to říkám. Obvykle jsem to nevykládal. Obvykle jsem se snažil říkat co nejmíň. Po měsících mlčení jsem najednou s Gerardem dokázal o tom mluvit. Ať jsem chtěl nebo nechtěl, snažil jsem se mluvit věcně. Hlavně se nerozbrečet, jen se probůh nerozbrečet.

„Celá léta mívala bolesti hlavy. Pak ji začalo bolet v zádech. Nic zvláštního. Prostě bolesti od páteře.“

Všichni řekli, že to bude tím těhotenstvím. Pak to vždycky načas přešlo. Hlásilo se to tak na den na dva v týdnu. Jednou v neděli, když už byla v šestém měsíci, se vzbudila s krutou bolestí hlavy. Vzala si aspirin, ale ten jí stejně nepomáhal. Během dopoledne se bolesti stupňovaly, když jsem šel v poledne do krámu, řekla, že si radši půjde lehnout a vyspí se z toho. Když jsem se vrátil domů, plakala – naříkala – bolestí. Snažil jsem se přivolat doktora, trvalo to věčnost – nedělní odpoledne – neděle – pak konečně i přijela sanitka. Ale to už mne Emma prosila – zapřísahala mne, abych ji nějak omráčil – copak jsem mohl? To prostě nešlo. Oba jsme byli vyděšení – víc jak vyděšení – bylo to tak nelítostné – v sanitce to bylo úžasně – tloukla se pěstmi do hlavy – nemohl jsem jí nijak pomoci – nemohl jsem ji ani držet v náručí – svíjela se, křičela, zmítala se bolestí. Ke konci cesty začala ztrácet vědomí. Přál jsem jí to, přestože už jsem se bál – prostě jsem se bál.“

„Můj milý příteli!“

Chvíli jsem mlčel. Myšlenkami jsem byl v minulosti. Pak jsem i polkl a věcně dovyprávěl, jak to tehdy bylo.

„Čtyři dny byla v komatu, koma se postupně prohlubovalo – byl jsem stále u ní, dovolili mi to. Řekli, že miminko zachránit nemohli, bylo příliš nezralé. Prý o měsíc později – řekli, že ta céva musela sáknout už dlouho – právě od toho krvácení do mozku a páteřního kanálu měla ty kruté bolesti hlavy a v zádech – ale prý i kdyby se to rozpoznalo dřív, nedalo by se s tím nic dělat. Jednoho dne by ta výduť stejně praskla – možná bylo dobře, že jsme o tom nevěděli.“

Odmlčel jsem se. Žádné slzy. Jediné, co mne v tu chvíli mohlo zlomit, byl soucit. Gerard mi ho nenabídl.

„Život dovede být nefér,“ řekl věcně.

„Ano.“

Neřekl, že to přebolí, že čas zhojí všechno. Neřekl, že potkám jinou, že se znovu ožením – Vážil jsem si Gerarda čím dál tím víc.

„Děkuju ti, žeš mi to vyprávěl,“ řekl.

„Jindy to nedělám,“ omlouval jsem se.

„Já vím. Flora mi řekla, že se okamžitě uzavřeš, jakmile se tě někdo začne vyptávat.“

„Flora všechno vyslepičí.“

„Povídavost občas mívá i dobré následky.“

„Mlčel jsem. Jakmile jsem to všechno ze sebe dostal, jako by se mi ulevilo. Povídavost občas pomáhá.“

„Občas.“

Dopil brandy a zdvihl se k odchodu. „Kdyby tě ještě něco napadlo, zavolej.“

„O.K.“

Cestou ke dveřím se zastavil u servírovacího stolku, na kterém mezi Emminými mušlemi stály další fotografie. Sbírala mušle.

„To je tvoje matka?“ Sáhl po fotografii dámy na koni, obklopeném loveckými psy. „Vypadá neobyčejně dobře.“

„Ano, to je maminka.“

Zase obrázek odložil. Sáhl po jiném. „Otec?“

„Ano.“

Zadíval se na mužný usměvavý obličej, uniformu plukovníka, dvojitou řadu vyznamenání, na jiskru v očích a pevná, pobavená ústa.

„Jsi po něm,“ poznamenal.

„Jenom na pohled,“ odvrátil jsem se. „Jako kluk jsem ho zbožňoval. Naprosto. Zemřel, když mi bylo jedenáct.“

Postavil obrázek mezi ostatní. „Sourozence nemáš?“

„Ne. Když jsem se narodil, zkazil jsem mamince celou honební sezónu. Řekla, že to jednou stačí.“

Gerard se na mne podíval. „Vadí ti to?“

„Ne, nikdy mi to nevadilo. Nevadilo mi být sám až do té doby, kdy jsem se to odnaučil.“ Pokrčil jsem rameny. „V zásadě mi nevádí být sám. Zase si na to zvyknu.“

Gerard krátce přikývl a vyšel do haly, z haly do kuchyně a z kuchyně ven zadním vchodem. Rukama jsme si nepotřásli, měli jsme je v závěsu.

„Byl to velmi zajímavý a přínosný večer,“ řekl.

„Jsem s tebou rád.“

Zatvářil se překvapeně. „Vážně? Čím to?“

„Nejsi náročný.“

„V čem kupříkladu?“

„Kupříkladu v tom – jak jsi jedl tu činu z talíře na klíně.“ Myslel jsem to jinak, ale jako příklad to stačilo.

Vydal podivný zvuk, dobře pochopil, že jsem neodpověděl přímo, a nesouhlasil se mnou. „Očekávám od tebe víc, než si myslíš. Zbytečně se podceňuješ.“ Ironicky se usmál. „Dobrou noc.“

„Dobrou noc.“

Odjel. Pozamykal jsem dům a šel sklidit talíře od večere. Nastrkal jsem nádobí do myčky. Uvažoval jsem o tom, jak jsem Gerardovi řekl, že mi nevádí být sám. V duchu jsem slyšel smutné výpovědi mnoha svých zákazníků, kteří někoho ztratili. V něčem byly stejné, v něčem, v barvě smutku, se u různých lidí lišily. Všichni říkali, že to trvá dva roky. Po dvou letech zase začne svítit slunce. Po dvou letech zůstává jen vzpomínka, už je to snesitelné. Vyslechl jsem to mnohokrát, aniž bych tušil, že mi tohle moudré poučení bude jednou dobré. Věřil jsem tomu. Před zármutkem neutečeš, ale nepřetrvá na věky.

Skončil jsem s úklidem a šel si lehnout do postele, kde jsme se s Emmou milovali.

Stále jsem tam spával. Zdálo se mi, že je tu Emma někde blízko. Někdy jsem se časně ráno probudil a hledal jsem ji v polospánku, zapomněl jsem – jako bych ještě slyšel její tlumený smích.

V lásce jsme měli štěstí. Oba jsme byli stejně lační a oba jsme se nasýtli současně. Jasně se mi vybavovalo její ploché břicho, pevná řadra, vzpomínal jsem, kolik jsme spolu prožili radosti a naplnění. Bylo dobře si to pamatovat.

Pokoj byl tichý a klidný. Nevznášel se v něm ničí duch. Klid a mír.

Pokud se kolem mne vyskytli duchové, přicházeli ze mne, zevnitř. Emma, můj otec a legendární titán, můj dědeček, tak neuvěřitelně statečný. Žili ve mně, neodsuzovali mne, ale taky mne neutěšili. Snažil jsem se s nimi vyrovnat, protože jsem musel, jinak by mne to zničilo, ale všichni tři vrhali příliš dlouhý stín.

V těhotenství prý možná Emmě stoupl krevní tlak, říkali. To prý bývá. Zvýšený tlak přemohl oslabenou stěnu výdutě cévy, až – praskla.

Říkali, že těhotenství převážilo misky vah jejího života. Oba jsme chtěli mít děti, ale bylo to mé sémě, co ji zabilo.

Druhý den ráno jsem šel do krámu a uvažoval o tom, co bych tak mohl nabídnout seržantu Ridgerovi výměnou za láhev skotské ze Silver Moondance. Problém vyřešil sám seržant. Objevil se přede dveřmi, jako bych ho přivolal.

„Dobré jitro,“ řekl, když jsem ho pustil do dveří. Plášť měl přepásaný, boty naleštěné a vlasy pečlivě učesané. Copak neví, pomyslel jsem si, že soudobý policista v civilu nosí špinavé džíny a vypadá jako nezaměstnaný?

„Dobré jitro,“ pozdravil jsem a zamkl za ním. „Můžu vám něco prodat?“

„Informace.“ Tvářil se vážně jako vždy. Došel doprostřed krámu a rozkročený zůstal stát.

„Tak do toho,“ vybízel jsem ho.

„Nezhoršila se vám ta ruka? Minule jste ji neměl na pásce.“

„Ne, nezhoršila, takhle je to pohodlnější.“

To ho trochu utěšilo, i když neuklidnilo. „Dobře. Tak tedy – tímto vás formálně žádám, abyste nám byl nápomocen ve vyšetřování.“

„Nápomocen? V jakém vyšetřování?“

„Činím tak na základě pokynů vrchního komisaře oddělení kriminálního vyšetřování Wilsona.“

„Nepovídejte!“ To mne zajímalo. „Řekl, že se máte obrátit na mne osobně?“

„Ano, navrhl jmenovitě vás.“ Ridger si odkašlal. „Jde o naše šetření ve věci stížností občanů na zboží dodávané jinými licenčními podniky než Silver Moondance.“

„Seržante – nemohl byste mluvit normálním jazykem?“

Ridger se zatvářil překvapeně. Připadalo mu, že se vyjádřil zcela přesně a srozumitelně, protože tím policejním jazykem myslel. Řekl: „3.ěhem vyšetřování případu Zarac bylo doporučeno, abychom se podívali na určité stížnosti zákazníků naší oblasti na přestupky proti zákonu na ochranu spotřebitele. Včera se konala velká oblastní konference, kde jsem se části jednání účastnil, protože jsem byl první, kdo se objevil na scéně u toho podvodu s pitím v Silver Moondance, a vrchní komisař Wilson mne osobně pověřil, abych vás osobně požádal o podobnou pomoc, jakou jste nám už poskytl. Vycházel z předpokladu, že bychom mohli objevit další podnik, kde prodávají jinou whisky pod falešnými viněty, a pokud by ta whisky byla podobná nebo přímo identická s tou ze Silver Moondance, mohlo by nás to přivést k Zarakovu dodavateli, k jeho vrahovi. Říkal, že to stojí za pokus, protože máme tak málo čeho se ve vyšetřování chytit. Proto jsem tady.“

S úžasem jsem se na něho zadíval. „Znamená to, že spolu budeme chodit po hospodách?“

„Pokud to chcete formulovat takto, pak tedy ano.“

Nádherné, skvělé, pomyslel jsem si. Odtud až po Watford je asi tak »padesát tisíc barů – ty vyhlášené má policie samozřejmě na seznamu.

„Budete mne vozit jako minule?“

„Je to úkol, který mi byl přidělen.“ Tvářil se zcela neutrálně. „Mám tomu rozumět tak, že jste připraven spolupracovat?“

„Ano, máte. Kdy?“

Zadíval se na své komplikované hodinky. „V deset patnáct.“

„Teď, dnes?“

„Samozřejmě. Vráťím se teď na stanici, podám hlášení a pak pro vás přijedu.“

„Dobře. Seržante, až pojedete zpátky, nemohl byste mi přivést tu láhev Bell's ze Silver Moondance?“

Pochybovačně se na mne zadíval.

„Rád bych tu whisky ještě jednou ochutnal,“ vysvětloval jsem. „Od toho dne v Silver Moondance už to je deset dní. Pokud vám jde o to, jestli stejnou whisky prodávají pod stejným názvem i jinde, musím se pořádně naučit, jak chutná, abych ji rozpoznal.“

Uznal, že na tom něco je. „Dobře, zažádám o ni.“

„Hm – řekněte, že na tom trvám, je to podmínka, jinak bych vám nebyl nic platný.“

„Dobře.“ Vytáhl notes, zapsal si to, znovu se podíval na zápěstí a pečlivě do notesu zapsal 9.15 hod.

„Do kolika hospod myslíte, že zajdeme?“ zeptal jsem se.

„Máme dlouhý seznam. Také se jedná o rozlehlou oblast. Vrchní inspektor myslí, že bychom to mohli zvládnout za čtrnáct dní.“

„Čtrnáct dní!“

„Pracovat budeme denně od půl jedenácté do dvou hodin, v licenční době.“

„Znamená to oficiální, placený úvazek?“

„Mívali jsme svého stálého experta, ale ten odešel do důchodu a žije ve Španělsku. Ten dostával plat. Určitě.“

„Jak často – poskytoval porady?“

„To přesně nevím. Viděl jsem ho jen jednou nebo dvakrát. Dokázal věci rozeznat podle chuti, jako vy. Na celním a daňovém úřadě a u kontroly zboží mají měřicí přístroje, ale tam jim jde jen o obsah alkoholu, ne o chuť.“

„Zkontrolovali některé ty podniky z vašeho seznamu?“

Řekl přísně: „Všechny.“ Vzpomněl jsem si, že vlastně říkal, že někdo z těch institucí nejspíš Silver Moondance upozornil na blížící se vyšetřování.

„Bezvýsledně?“

„Nikoho nestíhají.“

Jasně. „Dobře, seržante, vy budete řídit, já pít, ale musím se ve střizlivém stavu vrátit do tří, kdy musím do nemocnice na kontrolu s rukou.“

Spokojeně odešel. Přesně v půl desáté dorazila paní Palisseyová s Brianem. Vysvětlil jsem jí, že na nějaký čas musím vždy přes poledne odejít a že se pokusím na zítřek najít nějakou výpomoc, jestli to dnes zvládne sama.

Zatvářila se dotčeně. „Výpomoc? Nepotřebujeme výpomoc.“

„Přece chodíte na obědy.“

„Vezmu si něco s sebou a najíme se vzadu. Nerada bych, aby tu hospodařil někdo cizí. My to s Brianem zvládneme. Jen si klidně jděte a užijte si to, nevypadáte nejlíp.“

Už už jsem chtěl říct, že si nehodlám policejní práci „užívat“, ale pak jsem si uvědomil, že mne to vlastně asi bavit bude. Ani trochu jsem nezaváhal, když jsem přijímal Ridgerovu nebo Wilsonovu – nabídku. Dělal mi dobře, že mne považují za experta. Politováníhodná samolibost. Tony, podívej se na sebe a styď se. Bud normální.

Asi hodinu jsme všichni tři doplňovali regály v krámě, sepisovali seznamy, brali telefonické objednávky, obsluhovali zákazníky, zametali a utírali prach. Když jsem pak odcházel se seržantem Ridgerem, ještě jsem se ohlédl. Krám vypadal hezky, čistě, pohostinně, paní Palisseyová za pultem se usmívala a Brian pečlivě kladl láhve na regály. Nejsem budovatel velepodniků, pomyslel jsem si, nikdy nebudu mít filiálky. Úplně mi stačí tenhle dobře prosperující krám.

Krám prosperoval proti vší logice. Spousta malých podniků jako byl můj se položila, protože neobstála v boji s velkými mamutími samoobsluhami a obchodními domy. Ceny musely srážet na tak nízkou hladinu, až se samy zničily. Taky jsem v té situaci byl a začal jsem být pasivní, dál jsem ale proti všem radám ceny držel na vyšší, přesto snesitelné úrovni. Přestal jsem být pasivní, zákazníkům přibývalo, místo aby jich ubývalo, neopustili mě, a já začal mít radost ze života, už jsem se v noci nebudil strachem celý zpocený. Ridger přivezl Bell's. Stála pěkně na zadním sedadle, ve stejné krabici, ve které ze Silver Moondance odestovala, ze dvou třetin plná jako předtím.

„Než vyrazíme, odnesu si tu“whisky do krámu a ochutnám ji.“

„Proč tam, proč ne tady?“

„Je tu cítit benzin.“

„Právě jsem tankoval. To vadí?“

„Zápach benzínu přehluší vůni whisky.“

„Ach tak.“ Vystoupil z vozu, vytáhl krabici, pečlivě pozamykal dvířka, přestože auto stálo přímo před krámem, v dohledu. Odnese krabici dovnitř a postavil ji na pult.

Vytáhl jsem jakoby nic ruku ze závěsu, vzal láhev, odnesl si ji do kanceláře a trychtýřem jsem trochu s cinknutím ulil do čisté lahvičky, kterou jsem si předtím připravil. Pak jsem na prst odlil do sklenky. Malá lahvička měla uzávěr na závit. Podařilo se mi ho našroubovat přes vint, jak jsem spěchal, ale stačil jsem ještě lahvičku i trychtýř bezpečně schovat za registraturu. Pak jsem se volným krokem vrátil do krámu, skleničku v jedné ruce, druhou ruku na pásce.

Ridger mi vykročil naproti. „Mám příkaz nepouštět tu láhev z dohledu,“ řekl.

„Odpusťte.“ Ukázal jsem sklenkou na kancelář. „Je tam na psacím stole. Nic se jí neděje.“

Nakoukl dozadu, aby se přesvědčil na vlastní oči. Pak přikývl. „Jak dlouho vám to bude trvat?“ zeptal se.

„Chvilku.“

Tekutina, kterou jsem právě ochutnával, byla určitě Rannoch, opravdový Rannoch. Leda ještě.

„Co je?“ zeptal se Ridger a já si v tu chvíli uvědomil, že se mračím.

„Nic,“ řekl jsem, už v lepší náladě. „Pokud chcete vědět, jestli bych tu whisky zase poznal, tak docela určitě.“

Jste si jistý?“

„Naprosto.“

„Čemu se usmíváte?“

„Seržante,“ postěžoval jsem si. „Tohle má být spolupráce, ne inkvizice. Vemte si tu láhev a jdeme na to.“ Bylo by mne zajímalo, jestli seržant Ridger vůbec dokáže navázat přátelství, jestli mu to jeho podezíravá povaha dovolí. Už jsme spolu byli kolikrát a pořád se ještě ježil jako dikobraz, stejně jako když jsme se setkali poprvé. Nesnažil jsem se ho upokojit, protože to by už samo o sobě vzbudilo jeho podezření. Vyjel od chodníku a prohlásil, že začneme s těmi podniky, které jsou nejbliž. Proti tomu jsem nic neměl. Pak jsem zjistil, že „nejblíž“ znamenalo nejbliž od Silver Moondance. Jeli jsme tím směrem, pak asi půldruhého kilometru před restaurací zabočili z hlavní silnice a zastavili před vesnickou hospodou. V době, kdy zemřela královna Anna, byla už hospoda stará. Tehdy tam ještě přepřahali. Když ve dvacátém století postavili dobrou silnici, hospoda se ocitla skoro jako na samotě. Stará cesta pro kočáry už nikam nevedla, byla slepá jako zbytečný pahýl. S Emmou jsme se tam občas zastavili na skleničku, líbila se nám ta prastará budova s křivými okny a s alžbětinskými cihlami v krbu.

„Sem? To snad ne!“ řekl jsem překvapeně, když jsme zastavili.

„Vy to tu znáte?“

„Ano, ale už rok jsem tu nebyl.“

Ridger se podíval do svých papírů. „Stížnost na ředěnou whisky a gin. Prošetřeno, zjištěno, že stížnost byla neoprávněná. Šetření z 23. srpna a 18. září.“

„Majitel je bývalý hráč kriketu. Štědrý. Rád si povídá. Pohodlný. Potřebovalo by to tu trochu kosmetiky,“ řekl jsem.

„Majitel: Noel George Darnley.“

Otočil jsem se a zadíval se na seznam. „To je někdo jiný.“

„Ano.“ Ridger vystoupil z vozu a pečlivě za námi zamkl. „Dám si rajskou šťávu.“

„Kdo platí?“

Ridger se zatvářil nejistě. „Moc peněz nemám.“

„Žádné pokyny? Žádná záloha?“

Odkášlal si. „Musím to vyúčtovat.“

„Dobře. Budu platit, všude si zapíšeme, kolik jsme utratili, a vy mi to budete parafovat.“

S tím souhlasil. Nevěděl jsem, jestli mi to policie proplatí, ale tušil jsem že pokud ne, tak Kenneth Charter pravděpodobně ano. Pokud mi to neproplatí nikdo, taky to přežiju.

„Co když najdeme tu stejnou whisky?“ zeptal jsem se.

To už byla jeho doména. „Zabavíme láhev, zapečetíme, označíme a pro majitele vystavíme doklad o zabavení.“

„Dobře.“

Vešli jsme do hospody: Ridger se choval asi tak uvolněně jako struny na kytarě.

Jakmile jsme vstoupili, bylo jasné, že na kosmetiku už došlo. Staré vrásky mi ale byly milejší. Jistě, prošlapané indické koberce potřebovaly výměnu, ale ne za oranžové a hnědé pruhy. Masivní neleštěné dubové lavice zmizely a místo nich se objevily nové, potažené koženkou. Na krbu místo starých cínových nádob stály moderní, mosazné, lesklé.

Nový majitel, nové koště, vymetl ale úspěšně bar, ten teď byl mnohem čistší, úpravnější. Sám majitel nebyl kulaťoučký, trochu ušmudlaný a usměvavý, ale hubený, dobře oblečený a nezajímavý. Dřív bývala hospoda plná. Bylo by mne zajímalo, kolik starých hostů tam ještě chodí.

„Prosil bych whisky, Bell's,“ zadíval jsem se na jeho řadu lahví. „Pak bych si dal ještě jednou Bell's, tam z té láhve, a rajskou šťávu prosím.“

Připravil nám, co jsem objednal, aniž řekl slovo. Odnesli jsme si sklenky ke stolku a já se dal do své podivné práce. Okusil jsem první Bell's.

Ridger byl netrpělivý. Po minutě už se ptal: „Tak co? Co je to?“

Potřásl jsem hlavou. „Je to Bell's, jak má být. Není to jako v Silver Moondance.“

Ridger nechal svůj seznam v autě, jinak by si určitě pana hostinského hned odškrtl.

Okusil jsem druhou Bell's. Taky v pořádku.

Podle mého nebyla whisky ředěná ani v jedné z obou lahví, koncentrace se mi zdála normální. Sdělil jsem to Ridgerovi, který mezitím s chutí popíjel svoji rajskou šťávu.

Nechal jsem obě whisky na stolku a šel k baru.

„Vy jste tu nový?“ zeptal jsem se.

„Dá se říct.“ Byl ve střehu, nechoval se přátelsky.

„Jak se shodnete s místními lidmi?“

„Přišel jste mi dělat nepříjemnosti?“

Překvapilo mne, že se vůbec nesnaží skrývat nevraživost. „Ne, vůbec ne. Proč myslíte?“

„Tak pardon. Já jen že jste si objednal dvě whisky z různých lahví a že jste je tak pozorně ochutnával. Někdo tady z okolí mi zavařil u kontroly zboží, že nalévám malou míru a že ředím pití. Taky se některým lidem nelíbí, jak jsem to tady zvelebil. Ale uznejte, když to dojde tak daleko, že se snaží, abych dostal pokutu nebo přišel o licenci – to už je trochu moc.“

„Ano,“ přikývl jsem. „To je zlá vůle.“

Odvrátil se. Nevěděl, na čem se mnou je, a měl pravdu. Došel jsem pro Ridgera, který si otíral červené „fousy“, a společně jsme vyšli. Nedopité whisky jsem nechal stát na stolku. To určitě utvrdilo chudáka hospodského v jeho podezření.

Ridger si hospodu odškrtl a přečetl si kam ted. Byla to veliká, nezajímavá budova postavená v třicátých letech při jednom pivovaru. Nájemce byl úpravný pán, přívrženec čerstvého vzduchu. Dokonce i Ridger ve svém plášti se třásl u oken otevřených dokořán. Zamumlal, že to v baru vypadá nudně. Byli jsme první zákazníci, ale bylo dopoledne a nesvítilo se. Světlo vždycky působí útulněji a pohostinněji.

„Prosili bychom jednu whisky, Belfs, a jednu rajskou šťávu.“ Puritánský nájemce nám donesl pití a přísně oznámil cenu.

„Mohl byste laskavě zavřít okna?“

Podíval se na hodinky, pokrčil rameny a šel. Říjnový chlad zahnal neochotně. Kdybych se takhle mračil v krámě, moc bych toho neprodal, pomyslel jsem si. Každý vlastně přichází pro víc, než co si objednává, a to nehmotné cosi rozhodne, jestli se zákazník vrátí či ne. Whisky v tom chladném podniku byla možná dobrá, ale nikdy bych tam dobrovolně znovu nešel.

„Nuže?“ zeptal se Ridger a parafoval výdaj na našem účetním seznamu.

„Bell's.“

Ridger přikývl a upil tentokrát šťávy jen trochu. „Jdeme?“

„S potěšením.“

Opustili jsme nájemce, když otráveně znovu otvíral okna. Ridger se v autě zadíval do seznamu.

„Teď je na řadě hotel Peverill Arms u silnice z Readingu do Henley. Měli jsme několik stížností na ředěnou whisky bez chuti. Přesetřeno 12. září. V náhodně vybraných vzorcích byla whisky v pořádku.“

Tentokrát nemluvil věcně a suše, spíš skoro vyplašeně.

„Vy to tam znáte?“ zeptal jsem se.

„Už jsem tam byl, kvůli výtržnosti.“ Zmlkl a nastartoval. Viděl jsem na něm, jak je ztuhlý nelibostí. Myslel jsem, že asi jedeme na schůzku s pekelnými jezdci, ale k svému pobavení jsem na místě samém zjistil, že Ridgerův postrach je dáma.

Dáma obrovských proporcí, přes metr osmdesát, s bohatými tvary Venuše z Melu, kolem boků přes sto centimetrů.

„To je paní Alexis,“ zamumlal Ridger. „Třeba si mne nepamatuje.“ Skutečně, když jsme vešli, paní Alexis si nás sotva všimla. Paní Alexis v tu chvíli právě dohlížela na zapalování ohně v krbu. Zatím se dařila výroba hustého čpícího kouře a jen několika plamíneků.

Až na hustý černý mrak vznášející se u stropu působila velká místnost hezky a vesele. Květované povlaky na křeslech, teplé barvy, naleštěné mosazné püllitry, těžko popsatelná atmosféra prosperujícího podniku. Na konci místnosti byl velký, v tu chvíli opuštěný bar. Z krbu čouhaly nohy neúspěšného topiče, k obveselení zaujatých diváků, hostí rozsazených v křeslech.

„Sakra Wilfrede, proč nedođeš pro měch, do prdele,“ pravila paní Alexis jasně a zřetelně. „Vypadáš jako idiot, z krbu ti kouká jen zadek a funíš jako lokomotiva.“

Mohlo jí být přes padesát a chovala se s přirozenou sebejistotou velitelské osobnosti. Docela hezká, dobře oblečená, naprosto bez zábran. Cítil jsem, že se začínám usmívat, zatímco Ridgerovi se stáčely koutky úst dolů.

Chudák Wilfred celý rudý námahou se vynořil z krbu a poslušně odklusal. Paní Alexis s živýma, jiskrnýma očima se obrátila k nám, a co prý si přejeme.

„Pití,“ řekl jsem neurčitě.

„Tak tedy pojdte se mnou.“ Vedla nás k baru. „Letos zatápíme v krbu poprvé, vždycky nám to na začátku zimy takhle kouří.“ Zadívala se vzhůru na oblak dýmu. „Letos je to horší než jindy.“

„Chce to vymést komín,“ poznamenal Ridger.

Paní Alexis se na něj zadívala pohledem ostříže. „Necháváme komín vymést každé jaro. Nejste vy ten policajt, co mě poučoval, že když nalévám fotbalistům po vyhraném zápase, musím počítat s tím, že se

mi budou houpat na lustru a lít mi pivo do klavíru?“

Ridger si odkašlal. Měl jsem co dělat, abych se nedal do smíchu. Ostřížil pohled zacítil na mne.

„Vy jste taky policajt?“ zeptala se přátelsky. „Přišel jste sem fízlovat?“

„Ne,“ věděl jsem, že mi vidí na očích, jak se mi chce smát. „Přišli jsme na skleničku.“

Tohle vysvětlení brala asi tak vážně jako prohlášení nevinnosti zloděje, kterého chytli při činu. Šla nicméně za barpult a čekala.

„Dal bych si whisky, Bell's, a rajskou šťávu prosím.“

Přistrčila sklenku pod Belps a čekala, až nateče celá dávka. „Bude to všechno?“

Řekl jsem, že děkuju ne. Přisunula whisky ke mně a rajskou šťávu k Ridgerovi, vzala si ode mne peníze a vrátila mi drobné. Odešli jsme si sednout do křesel k jednomu ze stolků, kde Ridger opět pečlivě parafoval výdaj na našem vyúčtování.

„Co se stalo s tím fotbalovým mužstvem?“ zeptal jsem se zvědavě.

Tvářil se pohoršeně. „Musela tušit, že budou nepříjemnosti. Jsou to hrubiáni. Vytrhali lustry ze stropů i s omítkou, a ta ženská je s puškou držela v šachu, stáli čelem ke zdi, když jsme sem přišli.“

„S puškou?“ žasl jsem.

„Nebyla nabitá, ale to ti fotbalisté nevěděli a nemohli to riskovat, věděli, jakou má pověst u bažantů.“

„Takže s puškou!“

„Ano, mívá ji za barem. Zakázat jí to nemůžeme, má zbrojní pas/ Pušku prý má na odstrašení lupičů, ale popravdě řečeno si neumím představit žádného místního zločince, který by si na ni troufl.“

„To ona vás přivolala na pomoc proti těm fotbalistům?“

„To víte že ne. Přivolal nás jeden ze zákazníků. Ji vůbec netěšilo, že jsme se tu objevili. Prý se ještě nenarodil mužský, se kterým by si neporadila.“ Ridger tomu zřejmě věřil, aspoň se tak tvářil. „Odmítla je žalovat, i když tu nadělali tolik škod, oni prý jí to ale všechno pokorně zaplatili.“

Kdyby jí měl někdo povědět, že její Bell's je ve skutečnosti Rannoch, musel by to být hodně statečný mužský. Jenže její Bell's skutečně byla Bell's, neposkrvněná.

Když jsem to řekl Ridgerovi, opáčil stručně „škoda“.

Dodal jsem pomalu: „Má nahoře na polici Laphroaig.“

„Vážně?“ Ridgerovi svítila naděje. „Okusíte ji?“

Přikývl jsem a vrátil se k baru. Paní Alexis ale mezitím zase šla ke krbu, kde Wilfred s měchem situaci jen zhoršil.

„Komín musí být ucpaný,“ omlouval se úzkostlivě.

„Jak by moh bejt ucpanej?“ Paní Alexis se na vteřinu zamyslela. „Ledaže by se tam uhnízdili nějaký zatracený ptáci. To se nám stalo před tréma rokama.“

„Radši bychom měli počkat na kominíka,“ navrhl Wilfred.

„Počkat? To teda ne!“ Odešla k baru. „Hned jsem zpátky,“ řekla, když mne tam uviděla. „Ptačí hnízdo, máme v komíně ptačí hnízdo. Už nám to jednou provedli. Já je ale vykourím, ty sraby. Jen ať se těší.“ Nenamáhal jsem se vysvětlovat, že v říjnu bývají ptačí hnízda opuštěná. Jistě to věděla. Uličnický se usmívala a vynořila se zpoza baru s flintou v ruce. Dala do ní patronu. Asi jsem měl stejné pocity jako ostatní hosté v sále, ale ve snu mne nenapadlo jí v něčem bránit.

Ridger otevřel ústa úžasem.

Paní Alexis vrazila pušku do obrovské prostory krbu a bez velkých okolků vystřelila do komína. Ozvala se tlumená rána a pak další, jak paní Alexis po výstřelu vypadla puška z ruky do ohniště. Všichni přítomní se na paní Alexis vytřeštěně dívali. Sáhla po pušce a vrátila se k baru.

„Chcete ještě jednu Bell's?“ zeptala se. Uložila pušku pod pult. „Ještě jednu šťávu?“

„Já.“

Dala se do smíchu. „To je nejjistější způsob jak vymést komín. Vy jste to nevěděl?“

„Ne.“

„Je to stará flinta – hlaveň není rovná, s dobrou puškou bych takhle nezacházela.“ Zadívala se ke krbu.

„No a ten kouř už mizí.“

Měla pravdu. Wilfred už zase klečel a dmýchal měchem, jak vyráběl kouř, ale ten už stoupal do komína. Hosté, včetně Ridgera, se přestali tvářit vytřeštěně a zaklapli otevřená ústa.

„Laphroaig prosím,“ řekl jsem. „A kdybyste mi mohla ukázat vinný lístek.“

„Jak si přejete.“ Natáhla se pro Laphroaig a nalila mi poctivou míru. „Vy a ten policajt – proč tu vlastně jste?“ Pečlivě si mne prohlížela. „Ten chlap by sem nepřišel jen tak na skleničku, ten ne. Nepřišel by na rajskou šťávu, a k tomu takhle brzo.“

Zaplatil jsem za Laphroaig a sáhl po vinném lístku. „Hledáme takovou skotskou, která byla v láhvi od

Bell's v Silver Moondance.“

Oči zpozorněly. „Tady ji nenajdete.“

„Taky si myslím.“

„Přišli jste kvůli těm stížnostem z minulého měsíce?“

„Svým způsobem ano.“

„Ničím jste se mi neprokázali,“ řekla klidně, bez nepřátelství. Měla čisté svědomí.

„Já žádný průkaz nemám, jsem obchodník s vínem.“

„Obchodník?“ Zamyslela se. „Jak se jmenujete?“

Představil jsem se a řekl ji jméno svého krámu.

„Nikdy jsem o vás neslyšela,“ řekla vesele. „Poznal byste tu skotskou, kdybyste ji okusil?“

„Ano, o to právě jde.“

„Pak teda mnoho štěstí.“ Pobaveně se na mne zadívala a pak svůj zářivý pohled zaměřila na dalšího zákazníka. Odnel jsem si skleničku k Ridgerovi s přesvědčením, že Laphroaig bude skutečně pravý Laphroaig.

„Je strašná,“ řekl Ridger, „měl bych ji zatknout.“

„Za co?“

„Za použití střelné zbraně na veřejnosti.“

„Komín těžko považovat za veřejnost.“

„To není k smíchu,“ řekl přísně.

„Kouř už řídne, zapůsobilo to.“

„Myslel bych, že střelby máte víc než dost.“

„To ano.“

Napil jsem se Laphroaigu, těžkého, aromatického, vonícího dubovým dřevem a rašelinou, skutečně nefalšovaného Laphroaigu.

Ridger se smířil se zklamáním. Nelíbila se mu cena. Byl netrpělivý, když jsem si četl dlouhý, rukou psaný vinný lístek. Byly tam všechny značky, o které šlo, a celá řada dalších. Když jsem na to Ridgera upozornil, řekl přísně, že má instrukce jen pokud se týká whisky.

Odnel jsem zamyšleně vinný lístek zpět k baru a požádal paní Alexis o láhev St. Estephe.

Usmála se. „Jak si přejete. Mám vám nalít?“

„Zatím ne.“ Prošel jsem s ní celý vinný lístek a vybral si ještě St. Emilion, Macon, Valpolicella, Volnay a Nuits St. Georges.

Jistě,“ řekla klidně. „Chcete je všechny?“

„Ano prosím.“

Na chvíli zmizela a vrátila se s k košíčkem s příhradkami, do kterých zastrčila láhve. Postupně jsem si je všechny prohlédl. Na vinětech byly správné nápisy, ale ani na jedné nebyl náležitý ročník.

Když jsem na to paní Alexis upozornil, řekla, že ročník 1979 už nemá, všechny láhve prodala. „Vinný lístek průběžně doplňujeme, proto je psaný rukou. Teď právě už chystáme nový. Ty vína, co tu mám teď, jsou lepší. Chcete je, nebo ne?“

„Odpustěte, ale nechci.“

Beze slova položila košík na zem vedle pultu a usmála se.

„Znáte Silver Moondance?“ zeptal jsem se.

„Slyšela jsem o tom podniku, samozřejmě, kdo o něm taky neslyšel. Nikdy jsem tam nebyla. To není podnik pro mě, veze se.“

„Veze?“

„Veze se z kopce dolů. Banka už jim vypovídá hypotéku. Dnes ráno dali výpověď všem zaměstnancům.

Jeden z kuchařů sem dnes telefonoval a ptal se, jestli by tu nebylo místo.“ Mluvila pobaveně, jako kdyby bankrot byl žertovný, ale tvářila se stále trochu pobaveně, už od chvíle, co jsme přišli.

„V Silver Moondance prodávali jeden druh vína pod šesti různými značkami,“ řekl jsem klidně.

Nehnula brvou, ale podívala se na košík u svých nohou.

„Ano tyhle, lépe řečeno tyhle ne.“

„Neurážete mě.“

„Neurážím vás, jen vám říkám fakta.“

Upřeně se na mne dívala. „Hledáte teda skotskou i to víno?“

„Ano.“

„Lituju, ale já vám nepomůžu.“

„Možná že to je dobře.“

„Proč?“

„Protože – není dvakrát bezpečné toho o tom vínu moc vědět. Nápojový číšník ze Silver Moondance nepochybně věděl, co prodává – teď je mrtvý.“

Nehnula brvou. „Nic mi nehrozí,“ řekla, „o tom vás ubezpečuju. Budete si ještě něco přát?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Ne, už půjdeme.“

Zadívala se za mne, na Ridgera. Se stále stejným výrazem ve tváři řekla: „Sežeňte mi mužskýho, co se umí houpat na lustru. Sežeňte mi pořádnýho mužskýho.“ S netajeným pobavením se znovu zadívala na mne. „Život je hrozná nuda.“

Měla bohaté tmavohnědé vlasy doruda, lesknoucí se zdravím a barií vou na vlasy, nehty měla jako drápy. Nenasytná žena, připomínající živočišné druhy, u kterých samička dokáže zchroustat samečka k snídani jako nic.

Wilfred (nebyl náhodou právě na jídelním lístku?) ještě klečel u krbu, když jsme s Ridgerem odcházeli.

Byli jsme už ve dveřích. Vtom se za námi ozvalo žuchnutí směrem od krbu, kam spadl chuchvalec spečených sazí a popela na hořící polena i na Wilfreda. Hosté v křeslech fascinovaně sledovali Wilfreda, jak rozzuřeně vstává.

Vypadal jako zapopelený, neschopný král démonů setřásající ze sebe černou sprchu. Mžikal jako vyplašená sova v temné noci.

Já na toho zasranýho kominíka podám žalobu,“ prohlásila paní Alexis.

16

Ten první den jsme obešli čtyři hospody, a mně už přestávala Bell's chutnat. Ridger si pečlivě odškrtával prověřené podniky a nedával ani v nejmenším najevo zklamání, když se sklenička po skleničce ukázala být nefalšovaná. Chození po hospodách jak se zdálo byl prostě úkol jako každý jiný, a Ridger v něm se stoickým klidem hodlal pokračovat, pokud nedostane jiné instrukce.

Ten se jistě nikdy proti ničemu nebouří, pomyslel jsem si, rozkazy a přijatý řád přijímá bez uvažování. Je přesně na druhém pólu spektra než buřič a bořič pravidel chování a cti, syn Kennetha Chartera. Kdesi mezi těmi dvěma póly jsme se pohybovali my, nespokojenci, kritici, obrozenci, reformátoři, snažící se v našem nedokonalém světě být k něčemu.

Když už jsme končili, zeptal jsem se Ridgera, jestli nějak postoupili v pátrání po dodávce, kterou lupiči přijeli k mému obchodu. Protože mne toho času považoval za spolupracovníka, odpověděl zcela otevřeně.

„Vůbec nijak. Myslím, že ji nikdy neobjevíme.“

„Jakto?“

„Patřila firmě Kvalitní domácí výrobky. Ta nahlásila ztrátu vozu a jeden z našich lidí se tam na to šel v pondělí přeptat. Moc čilí prý tam nejsou. Mají údajně několik dalších vozů. Dodávku teď vedeme na seznamu zcizených vozidel v kategorii Naléhavé, protože zde je to spojení s vraždou Zaraka. Jenže tak ostře sledované vozidlo už pachatelé určitě dávno zavezli někam na skládku a čísla sundali. Ten vůz nenajdeme, leda náhodou.“

„To je radost.“

„Tak už to bývá.“

Zavezl mne nazpět ke krámu a prohlásil, že pro mne přijede zítra ráno s novým seznamem podezřelých podniků.

„Nemohl byste přinést ten seznam celý, místo abyste ho nosil takhle po kouskách?“ zeptal jsem se.

„Na seznamu se ještě pracuje. My jsme zahájili dnes, tady v našem okrsku, ale budeme možná muset čekat, než nám to pošlou z ostatních.“

„Hm. Máte k sobě nějaké křestní jméno, seržante?“

Zatvářil se překvapeně. Jmenuji se John.“

„Nebude vám vadit, až půjdeme zítra po hospodách, když vám tak budu říkat? Dnes jsem vás málem dvakrát před barmanem oslovil seržante.“

Chvilí uvažoval. „Ano, na tom něco je. Chcete, abych vám já říkal Tony?“

„Bylo by to rozumnější.“

„Dobře.“

„Co děláte ve volném čase?“

„Zahradničím. Pěstuji hlavně zeleninu.“

„Jste ženatý?“

„Ano, už čtrnáct let, naše dcery už jsou hotové slečny.“ Hovořil věcně, ale v očích měl něhu. „Slyšel jsem, že vám žena zemřela.“

„Ano.“

„To je mi líto.“

„Děkuju vám, seržante.“

Spokojeně přikývl. Křestní jméno mělo sloužit služebním účelům, byla to přechodná důvěrnost, nenastolující přátelský vztah. Viděl jsem na něm, jak je rád, že mu v soukromí Johna neřekám.

Vysadil mne přede dveřmi a spořádaně odjel. Pečlivě dal směrovku, ukázněný jako vždy. Paní Palisseyová s uspokojením konstatovala, že toho měla hodně, a jestli prý opravdu chci jet do nemocnice sám, protože aby pravdu řekla, táhne ze mne alkohol.

Uvědomil jsem si, že jsem objednal, vypil a zaplatil skoro deset panáků neředěné whisky a že pokud mám pocit, že jsem střízlivý, je to iluze. Jel jsem do nemocnice taxíkem a vysloužil si znechucené očichávání sestřičky (stejně jako minule), která mi z paže stáhla návlek, aby se podívala, jak to pod ním vypadá.

„Když někdo pije, hojí se to pomaleji,“ prohlásila přísně.

„Vážně?“

„Ano.“

Sklonila hlavu k mé a odlepovala náplasti z minulé neděle jednu po druhé. Snažil jsem se dýchat povrchně a odvrátit hlavu na druhou stranu. Moc se mi to nedařilo, soudě podle toho, jak krčila nos.

„Hojí se vám to většinou lip, než zasloužíte. Tři rány jsou zanícené, jedna vypadá tak, že bude zlobit – Bolí vás to?“

„Trochu.“

Přikývla. „To se dalo čekat. Některé z těch ranek jsou skoro tři centimetry hluboké.“ Lepila mi nové náplasti. „Tady nahoru nad biceps vám dám steh, aby to srostlo. A nepijte. Jsou lepší prostředky proti bolesti.“

Ano prosím,“ řekl jsem stručně a pomyslel na pijácký zítřek a na padesát tisíc hospod cestou k Watfordu. Pak jsem z krámu vypravil paní Palisseyovou a Briana s dodávkou a sám jsem vyřizoval písemnosti. Ve chvíli klidu, než začali chodit večerní zákazníci, jsem se konečně dostal ke svému úkolu, ke studiu xerokopí notesu Kennetha mladšího.

Gerardova firma se osvědčila v luštění a ověřování poznámek způsobem, který vzbudil můj respekt.

Předtím jsem měl o výkonnosti firmy jen mlhavou představu, teď mi bylo jasné, že firma Deglet zaměstnává zkušenější odborníky, než jsem tušil.

V tlusté obálce od Gerarda byl průvodní dopis a asi patnáct listů papíru. Uprostřed každého Uštu byla kopie jedné stránky malého notesu a od každého záznamu vedla tenká linka ke komentáři na okraji listu. Průvodní dopis napsal Gerard na stroji.

Tony, všechny dotazy byly vyřizovány telefonicky, nikoliv osobně. Kenneth Charter všechny otázky zodpověděl ochotně, jeho žena, dcera a starší syn také. Museli jsme jim ale otázky dávat opatrně, stejně tak jejich přátelům a zaměstnancům, protože nám Kenneth Charter výslovně zakázal stavět Kennetha mladšího do špatného světla.

Listy jsou očíslované podle pořadí v notesu. Kenneth Charter říká, že první stránky musely být psány v srpnu, protože je tam zmínka o narozeninách paní Charterové, 8. srpna. Lze předpokládat, že poznámky následovaly po sobě chronologicky, ale jistotu nemáme. Jak uvidíš, jiné určující časové údaje v notesu nejsou.

Prosím zapiš si hned, co tě při četbě napadne, žádnou myšlenku neodkládej, mohla by se vytratit.

G.

Nalistoval jsem první stránku notesu a přečetl si první poznámku.

Koupit mámě dárek k narozeninám na příští týden.

Od záznamu vedla tenká linka ke komentáři na okraji: S.srpna.

Rukopis Kennetha mladšího se nakláněl jednou na jednu, jednou na druhou stranu, a to i v jediném slově, byl ale snadno čitelný. Degletův komentátor psal úhledným černým rukopisem, zcela odlišným, ale taky velmi dobře čitelným. Nemohl jsem si stěžovat, nedostal jsem nijak zvlášť technicky obtížný úkol.

Na druhé stránce byl druhý záznam:

Jít za D.N. pro b.h.

V poznámce na okraji stálo: D.N. je David Naylor, jediný blízký přítel Kennetha mladšího. Domníváme se, že písmena b.h. mohou znamenat „bojové hry“, které jsou koníčkem Davida Naylora.

Na první stránce dále stálo:

Dojít do čistírny pro kalhoty.

Říct otci o peníze.

Říct B.T., ať se ztratí.

Tenká čára od posledního záznamu vedla ke komentáři: B.T. je pravděpodobně Betty Townsendová, přítelkyně Kennetha mladšího. Podle paní Charterové je to slušná dívka, ale trochu se vnucuje. Chudák Betty Townsendová.

Obrátil jsem list a na dalším našel seznam telefonních čísel. Pro každé číslo byl na okraji odkaz i s adresou.

Kino Odeon (místní)

Klub Diamond Snooker (místní)

David Naylor (přítel, nezaměstnaný)

Clipjoint (holičství, místní)

Lisa Smithsonová (občasná přítelkyně, nezaměstnaná)

Ronald Haleby (přítel, pracuje v diskotéce jako vrátný)

Na dalších stránkách byly poznámky, které by bez telefonních čísel a vysvětlivek byly zcela nesrozumitelné. Svědčily o bezcílém životě Kennetha mladšího. Kennethovy poznámky byly skoro jako diář, zahrnovaly takové důvěrnosti jako V neděli se vyspat s R.H., vzít s sebou hotovost nebo Zjistit telefon na potrat pro L.S. Většina zápisů však byla všední. Říct mámě o kartáček na zuby, Karty v Diamondu nebo Opravit stereo.

Na další stránce stálo:

Stříhání.

Jet do Halifaxu.

Koupit tank pro b.h.. Volat D.N.

Sehnat klíče od N.C. na duplikáty.

Schůzka s R.H. v Diamondu.

Zaplatit L.S. za potrat.

U Degletů to okomentovali takhle:

1) Holíč udal, že tam Kenneth mladší chodí každých deset dní na stříhání a mytí. Objednává si drahé přípravky a dává velké spropitné.

2) Je krajně nepravděpodobné, že Kenneth mladší jel do města Halifaxu, lze předpokládat, že se poznámka týká stavební společnosti Halifax. Rodiče nevědí, zda má K. u společností účet. Kenneth Charter starší se domnívá, že jediný příjem jeho syna představovala podpora v nezaměstnanosti a to, co mu dával otec. Toto tvrzení neobstojí, protože zmíněné zdroje nemohly pokrýt výdaje za kokain a za interrupci.

3) Tank – nejspíš hračka pro bojové hry

4) Nezjištěno

Chvilí jsem se zamračene díval na písmena N.C., ale nevymyslel jsem nic víc než agentura Deglet. K čemu potřebuje člověk klíče? Od domu, od auta, od kufru, od zásuvky, od stolu, od registratury, od schránky, od sejfů – nekonečné množství možností. N.C. byla patrně osoba. Neznámá osoba.

Na další stránce byl jen jediný záznam, a to ten, kterým všechno začalo.

Telefonní číslo v Readingu a pak poznámka:

Říct Z., že UNP 786 Vjede pro gin k B. v pondělí asi v 10 dop.

Ušklíbl jsem se nad zneklidňující drzostí té zrady. Podíval jsem se na další stránky. Tři se podobaly ostatním, objevilo se tam jen několik nových faktorů.

Jít s D.N. na b.h. se S.N.! Komentář: S.N. je Stewart Naylor, otec Davida Naylor^a Stewart Naylor žije po rozvodu odděleně. David Naylor občas otce navštěvuje. Stewart Naylor je proslavený hráč bojových her, proto asi ten vykřičník.

Na poslední stránce stálo: t

Jít pro australské vízum.

Zeptat se R.H. na dodavatele v „Sydney.

Vyplatit L.S.

Zajít do Halifaxu.

Říct tátovi o peníze.

Dojít k Simpersovi pro klíče a odeslat je.

Konečný komentář od Degletů zněl: Simpers je železářství, kde dělají duplikáty klíčů. Nemají v záznamech žádnou zakázku pro Kennetha mladšího, ani pro jiného člena rodiny. Běžně vyrábějí duplikáty na počkání, pokud k žádaným klíčům mají polotovary, jinak musejí klíče objednávat. V takových případech žádají adresu zákazníka a zálohu. Pokud pro Kennetha mladšího museli klíče objednávat, udal nepravé jméno a adresu.

Poskládal jsem prostudované stránky a zastrčil je do obálky. Nejistě jsem se zadíval na to, co jsem si poznamenal pro Gerarda. Když o půl hodiny později Gerard zatelefonoval, váhavě a omluvně jsem mu své poznámky nabídl.

„Klidně řekni všechno, co tě napadlo. Cokoli. Všechno se může hodit.“

„No – ty klíče.“

„Co s nimi?“

„Já jen – jaké jsou klíče k cisternám?“

Bylo ticho.

„Jsi tam ještě?“

„Ano, jsem.“ Zase bylo chvíli ticho. „Povídej.“

„Prostě – od začátku uvažuji o tom, že ve všech případech ukradli stejnou cisternu. Napadlo mě, že to má nejspíš zcela prosté vysvětlení, jako třeba že to je jediná cisterna, ke které zloději mají klíče. Museli mít klíče, pokud chtěli rychle odemknout dvířka, když si řidič odskočil, aby do kabiny mohli dát plyn. Pak zas museli dvířka zamknout, aby řidič nenašel nic podezřelého, až se vrátí.“

„Hm. Policie si, myslí, že použili paklíče.“

„Správný klíč by byl rychlejší.“

„Souhlasím.“

„Kenneth mladší měl přístup do otcovy pracovny, mohl všude, aspoň do té první loupeže. Mohl by ses zeptat Kennetha staršího, kde uchovává klíče od cisteren.“

„To udělám.“

„Napadlo mě, že si možná Kenneth mladší pořizoval duplikáty k další cisterně. Chci říct, že N.C. může znamenat novou cisternu. Neškodilo by možná vzít klíče od některé cisterny a ukázat je u Simperse, třeba by si tam pamatovali, jestli takové klíče dělali nebo jestli je museli objednávat. Taky by neuškodilo varovat Kennetha staršího, že někdo někde možná má klíčky od další z jeho cisteren – tedy pokud se v tomhle nepletu.“

„Ať tak či tak, varovat ho neuškodí.“

„Obávám se, že to je všechno,“ řekl jsem., „Jinak mne už nic nenapadlo. Jenom.“

„Jenom co?“

„Jen že Kenneth mladší není zas tak zlý. Prodával jak se zdá informace za hotové a peníze ukládal do ultraseriózního stavebního podniku. Možná si rád přičichl k drogám s tím svým vrátným z diska, ale nepropadl jim. Té holce zaplatil interrupci. To zas nejsou velké zločiny.“

„Ne. Je to relativně stabilizovaná osobnost, taky si myslím. Bydlel u rodičů, pamatoval na matčiny narozeniny, imponoval mu otec kamaráda – neměl ale vůbec pocit loajality vůči vlastnímu otcí.“

„Revolta mládí, která zašla příliš daleko.“

„Ano,“ řekl Gerard. „Nespolehlivý zmetek. Na druhé straně díky němu máme práci. Život je plný paradoxů.“

„Chceš slyšet další?“ zeptal jsem se pobaveně. „Ted hledáme tu skotskou na laskavé útraty naší policie.“ Vyprávěl jsem mu, jak jsme s Ridgerem chodili po hospodách. Když jsem líčil paní Alexis, dal se Gerard do smíchu. „Nebylo mi jasné, na čem s ní jsem, protože měla na skladu všechny ty značky červeného. Prý je vyprodala. Tváří se pořád pobaveně a zkušeně, těžko říct co ví a co neví. Možná že za ní ještě zajdu.“

„Zdá se, že to je dračice.“

„Skvělá dračice. Líbí se jí chlapi, kteří se umějí houpat na lustru.“

„Takový ty ale nejsi, kdepak.“

„Ne, proto jsem mimo nebezpečí.“

Znovu se rozesmál. „Jak to máš s rukou? Já jdu na kontrolu zítra.“

„Jde to. Mnoho štěstí!“

Ridger se ráno dostavil přesně načas a vyrazil se mnou do oblasti Henley na Temži, města, které se rok co rok v červenci probouzí k životu, a to drahému životu, když se tam jede veslařská regata. Na konci října, ve studeném dešti, bylo město tiché. Po šedé hladině řeky pluly kachny a lidé na ulicích chodili schoulení pod deštníky. Brali jsme to s Ridgerem od baru k baru a já už skotské přestával počítat.

Veškerá Bell's se zdála být pravá. Ani jeden falešný tón.

Jeden barman nám dal špatně zpátky, hodil drobné na pult a současně tam vylil vodu. Myslel, že drobné shrábneme bez počítání. Ridger prohlásil, že to nestojí za poznámku v záznamu. Vytáhl nicméně policejní odznak a barmana pokáral. Barman se škaredil. Velká událost to nebyla, ale těžko počítat s tím, že člověk narazí na takovou paní Alexis sedmkrát v týdnu.

V některých hospodách byly dva bary, v jedné byly tři. Přítel John trval na tom otestovat všechny láhve

Bell's v dohledu.

Dosyta napitý rajske šťavy mne odvezl v půl třetí ke krámu. Seděl jsem pak v kanceláři, hlavu jsem měl těžkou a skoro jsem litoval, že jsem se do té akce pouštěl. Nedá se nic dělat, musím si opatřit nějaké plivátko, i když plivání varuje barmana a znechutí zákazníky. Být napůl namol už v poledne není žádná legrace.

Paní Palisseyová a Brian odjeli s plným vozem objednávek. Odpoledne se zákazníci trousili po jednom. V přestávkách mezi obsluhováním se mi strašlivě chtělo spát. Když zvonek u dveří zazvonil po páté, šel jsem se zíváním do krámu.

„Takhle se nevíta anděl spásy,“ řekla zákaznice.

Stála tam paní Alexis ve vší své kráse. Sluneční paprsek v deštivém odpoledni. Přestal jsem zívát.

„Chystal jsem se, že k vám co nejdřív zase zajdu,“ řekl jsem s úsměvem.

„Nepovídejte!“ bavila se. „Tak tady teda sídlí náš malý obchodník.“ Rozhlížela se vesele kolem a bylo jí srdečně jedno, že ten „malý“ obchodník je skoro stejně velký jako ona a může se jí dívat z očí do očí v jedné rovině. Jí asi připadali všichni muži malí.

„Šla jsem náhodou kolem,“ řekla.

Přikývl jsem. Je to až k nevíře, od kolika lidí tohle slýchám.

„Sakra ne,“ vyhrkla. „Přišla jsem schválně.“ Odhodlaně zdvihla bradu. „Překvapuje vás to?“

„Ano,“ řekl jsem podle pravdy.

„Líbil jste se mi.“

„To mě taky překvapuje.“

„Vás nic jen tak z míry nepřivede, co?“

Nejspíš jsem ještě přioopilý, pomyslel jsem si. Vypít skoro třetinu láhve skotské nalačno – to je dobré na vředy.

„Jak se má komín?“

Ušklíbla se a vycenila zuby jako šelma.

„Ten podělanej Wilfred mi to ještě neodpustil.“

„A co oheň?“

„Hoří jako Řím.“ Pátravě si mne prohlédla. „Jste tak mladej, že byste mohl být můj syn.“

„Skoro.“

„Chcete se něco dovědět o těch zatracenejch vínech nebo ne?“

„Samozřejmě že chci.“

„Tomu policejnímu seržantovi jsem to vykládat nechtěla, tu radost mu neudělám. Náfuka jeden pitoměj.“ Nezávazně jsem zamručel.

„To víte, že jsem je koupila. Ale sakra rychle jsem je taky vrátila.“

Zhluboka jsem se nadechl a zadržel jsem dech, abych ji nezarazil v rozletu.

„Došla mi Bell's,“ řekla, „tak jsem zavolala hospodskému přes ulici, aby mi nějakou půjčil. My si takhle vypomáháme, když je zapotřebí, na tom není nic zvláštního. Přinesl mi odnaproti celou nenačatou bednu, že prý ji má od dodavatele, co dává slušnou slevu, hlavně na víno, a to já vedu spíš jalc on. Dal mi telefonní číslo a ať prý se ptám po Vernonovi.“

Zadíval jsem se na ni.

„Mělo mně to dojít, co?“ řekla rozveseleně. „Mělo mě napadnout, že bedna nejspíš spadla z nákladáku.“

„Ale na to číslo jste zavolala.“

„Jo, zavolala. Je to dobrý víno, o něco levnější. Tak jsem teda řekla, ať mi od každého pošlou bednu.“

Řekla jsem si, že ho dám na vinnej lístek a že se uvidí, jestli lidem bude chutnat.“

„Chutnalo?“

„Jasně.“ Zářivě se usmála. „Aspoň vidíte, že takový ty znalci znají houby.“

„Co bylo pak?“

„Pak u mě v baru jeden zákazník udělal scénu, že jsme mu dali nesprávnou whisky. Nalejvala jsem mu sama, přímo z flašky Bell's, co jsem měla od kolegy odnaproti. Ochutnala jsem ji, ale já whisky nerada, takže jednu od druhý nerozeznám. Prostě jsem tomu hostovi dala na barák Glenlivet, abych ho uchlácholila, a pak jsem hned zavolala tomu svému sousedovi. Ten ale tvrdil, že to musí být v pořádku, protože přej Vernon dělá pro jednu velkou firmu.“

„Kterou?“

„Sakra jak to mám vědět? Já se neptala. Ale něco vám povím, riskovat jsem nechtěla, co zbylo v ty bedně, všechno jsem vylila do dřezu. Odepsala jsem to, zas je člověk o něco chytřejší. A dobře jsem udělala, protože hned den nato přišla kontrola, přinesli si ty svoje měřicí přístroje. Přej že měli velkou

stížnost od jednoho zákazníka. Ten chlap vypil můj Glenlivet a pak si stejně stěžoval, hajzl jeden.“

„Už se u vás jistě neukázal.“

„Zaškrtila bych ho.“

„Kdyby na to nepřišel, našel by se někdo jiný.“

„Sakra nebudte tak děsně chytřej. No nic, pak jsem řekla jednomu známému, co dělá nákupčího jedny vinařské společnosti, aby ke mně hned přijel a ochutnal ty skvělé vína. Když mi řekl, že ve všech laškách s různěma značkama je stejný červený, zavolala jsem toho prokletýho Vernona, ať si přijede pro to, co z nich zbylo, a ať kouká vrátit prachy za celou dodávku, jinak jeho telefonní číslo naservíruju policajtům.“

„Co bylo dál?“ zeptal jsem se napjatě.

„Přijel si pro to ten samej chlap, co předtím to víno přivez, a vrátil mi prachy v hotovosti. Tvrdil, že je Vernonův kamarád a že přej Vernon doufá, že dodrží slovo a ten telefon poldům nedám. Přej kdyby ne, tak bych litovala.“ Bezstarostně se ušklíbla. „Kdyby si Vernon na mě trouf, sežrala bych ho.“

Dal jsem se do smíchu. „Tím to skončilo?“

„Jo, skončilo. Teda až do té doby, co jste ke mně vy přišel čenichat.“

„Máte ještě to telefonní číslo?“ zeptal jsem se.

Oči jí žlutě zazářily. „Jo, mám. Jakou pro vás má hodnotu? Bednu šampaňskýho? Krug? Pól Roger? Dóm Pérignon?“

Zamyslel jsem se. „Bednu Bell's?“

„Domluveno.“ Bez dalších okolků vytáhla z kabelky kus papíru a podala mi ho.

„Tu bednu si ale budete muset odnést,“ řekl jsem.

Zadívala se na moji ruku na pásce. „Poranil jste se?“

„To je od broků – Být vámi, nikomu bych nevyprávěl, že jste tu za mnou byla. Postřelili mě kvůli tomu vínu. Vernon by nebyl rád, kdyby se dozvěděl, že jste mi dala jeho číslo.“ • Otevřela oči dokořán a pro tu chvíli ji humor přešel.

„Přišla jsem za váma kvůli tomu číšníkovi ze Silver Moondance. Vražda je trochu moc. Vy jste mi ale neřek.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Omlouvám se. Neměl jsem tušení, že bych měl, nevěděl jsem, že se tu ukážete. Ale jsem si jistý, že s vámi bude všechno v pořádku, stačí, když budete zticha. Nakonec, Vernonovo číslo měli i jiní, třeba hned váš soused.“

„Jo.“ Zamyslela se. „Máte pravdu.“ Vrátila se jí dobrá nálada. „Kdykoli byste šel kolem, zastavte se na večeri,“ řekla.

Pak si se mnou šla do skladu vyzvednout odměnu. Bednu nesla pod paží jakoby nic. Vykročila do deště a pod šedým nebem se jí blýskaly oči i zuby.

„To je vynikající,“ řekl Gerard. Slíbil, že firma zjistí to číslo a že mi pak podá zprávu.

„Je to někde u Oxfordu,“ řekl jsem.

„Jo, je to oxfordská předvolba.“

Byl sice nadšený, ale hlas měl unavený. Když jsem se ho zeptal, jak to vypadá s jeho ramenem, jen zabručel. Asi to nebyla žádná velká sláva.

„Já ti zavolám,“ řekl a za půl hodiny se skutečně ozval, ale kvůli Vernonovu telefonnímu číslu to nebylo.

„Myslel jsem, že tě asi bude zajímat – naše kancelář se spojila s dražební společností v Doncasteru. Ramekina někdo koupil za hotové, platil bankovkami. Nemají v záznamech, kdo to byl. Kancelář taky projela transportní firmy, a nemýlil ses, měli Ramekina v evidenci.

Transportovali ho do Kalifornie jedné dobře známé chovatelské agentuře. Příslušný agent je teď právě v Japonsku a kancelář nám odmítá podat informace bez jeho souhlasu. Má se vrátit ve čtvrtek večer. Víme jen, že za Ramekinův transport platil v hotovosti pan A.L.Trent. Prý už v minulosti vyvezl několik koní, posílal je stejné kalifornské agentuře a použil vždy stejnou transportní firmu. Tak to by bylo. Vyprané peníze jsou v Kalifornii, buď v bance, nebo na čtyřech nohách.“

„Vsadím se o milion, že v bance.“

„Taky si myslím. Do pátku se nedá nic dělat.“

„Skoda.“

„Ale přece jen jsme pokročili,“ řekl. „Možná že by tě taky zajímaly klíče od cisteren.“

„Co je s nimi?“

„Mluvil jsem s Kennethem Charterem. Říká, že na klíčích od kabiny a od zapalování není nic zvláštního, ale od výpusť jednotu'vých segmentů cisteren má Charter zvláštní klíče. Je to bezpečnostní opatření. Všechny cisterny jsou rozdělené na devět segmentů, prý aby se v nich mohly vozit současně různé druhy menšího množství tekutin při jedné cestě, když je třeba. No nic, každý segment má svůj vlastní klíč, aby

nemohlo dojít k omylům při přečerpávání, takže i ta cisterna se skotskou má sadu devíti klíčů k vypustím. Když veze neproclené zboží, posílá Charter vždy předem dvě sady klíčů, jednu sadu prodejci, druhou sadu cílovému podniku tak, aby cisterna sama klíče nevezla. Je to bezpečnější.“

„Velmi rozumné,“ přikývl jsem.

„Ano. Tak tedy: Kenneth Charter šel do toho zámečnictví osobně dnes odpoledne. Zjistil, že tam skutečně dvakrát dělali podobnou sadu devíti klíčů a v obou případech museli objednávat polotovary. Mladý člověk, který si klíče objednával, udal v obou případech, že se jmenuje Harrison. Kenneth Charter se samozřejmě vzteká, protože v železářství nemají záznam otisků klíčů, takže Charter nemá tušení, která z jeho cisteren je ohrožená.“

„Nepříjemné.“

„Říká, že mu je jedno, jestli přijde o podnik, nejvíc ho zlobí, kolik si s tím jeho syn dal práce, jak daleko zašel.“

„Víš, jak se Kenneth mladší dostal ke klíčům?“ zeptal jsem se.

„Prý má klíče uložené v kanceláři, ale když se vypusti segmentů čistí párou, jsou klíče v dílně. Charter si myslí, že jeho syn vzal klíče právě z dílny.“

„Mazaný darebák.“

„Ano. Mimochodem, jak Kennethu Charterovi, tak nám u Degletů už došly profily té uloupené skotské, zvláště pro každou várku, protože pokaždé posílají nepatrně rozdílnou směs, z různých palíren. Pro mne to bylo těžko k pochopení. No nic, už to leží u nás v kanceláři, tak teď jenom najít, co hledáme, aby bylo co srovnávat.“

„Hm. Třeba sousedovi paní Alexis ještě nějaká whisky zbyla.“

„To je nápad! Hned se jí zeptej.“

„Skoda že tu svoji vylila do dřezu.“

Skončili jsme hovor a já ihned zavolal paní Alexis. Připadala mi úplně bezstarostná. Řekla, že mi hned zjistí, co chci vědět. Za deset minut zatelefonovala, že soused už prý všechnu tu whisky dávno vyprodal a další už nemá, protože ta dodavatelská firma už zrušila slevu. Řekla, že si myslí, že Vernon přestal dodávat do celé její oblasti, že asi dostal vítr, jak se s ní chytíl. • Ztraceně! Sdělil jsem to Gerardovi.

„Kdykoli tu whisky máme na dosah, najednou se nám ztratí jako fantom,“ řekl unaveně.

„Třeba ji zítra najdu.“

Povzdychl si. „Je to velká kupka sena.“

17

Flora za mnou v sobotu ráno přišla do krámu, sotva jsem otevřel, celá udýchaná. Byla na cestě pro Jacka, aby ho odvezla domů, a přišla mi poděkovat za to, jak jsem jí pomohl s Howardem a Orkneym Swaylem.

„Nemáš zač děkovat, mě to bavilo.“

„Stejně – Tony, zlato, něco pro tebe mám.“ Položila na pult hezky zabalený dárek, a když jsem se chystal protestovat, řekla: „Tony, nehádej se se mnou, je to jen symbolické, je to maličkost, jistě už takový máš.“

Až teď přivezu Jacka domů, budu mít plné ruce práce a už nic nestačím, proto jsem se stavila teď.“

Mateřsky mě pohládila po ruce. Sklonil jsem se a políbil ji na tvář.

„Ty zlobíš! Moc ti děkuju.“

„V pořádku, zlato. Kde máš tu pásku?“

„Zapomněl jsem ji ráno doma.“

„Zbytečně se nedř, slyšíš? Taky potřebujeme doplnit zásobu pití, až na nás budeš mít čas.“ Zalovila v tašce a vytáhla seznam. „Jakmile bude Jack zase doma, začnou chodit majitelé, a jsou mezi nimi takoví, co pijí jako duha. Neměla bych ti to říkat, ale Jack jim to pití přiráží k účtu jako léčivo pro koně. To mu ale přece nemůžeš mít za zlé, ne?“

„Já – ne.“

Položila seznam na pult vedle dárku, řekla, že cestou do nemocnice ještě musí vyřídít tisíc věcí, a lehkým krokem odešla.

Zvědavě jsem dárek rozbalil. Byl sice malý, ale určitě ne levný. Krabička zabalená v lesklém papíru byla od klenotníka v Readingu. Uvnitř, na červeném sametovém polštářku, byl stříbrný zavírací nůž.

Nebyl to nůž, jaký by potěšil skauta, to ne, neměl třináct čepelí a hák na vyndávání kamínků z kopyt, jako měl ten, na který jsem byl tak pyšný jako kluk. Tenhle zavírací nůž byl štíhlý, na jedné straně měl ocelové ostří, na druhé šroubovák. Líbil se mi na pohled i na pohmat. Je pravda, že už jsem zavírací nůž měl, ale byl už starý a tupý. Vytáhl jsem ho z kapsy a strčil si do ní ten nový. Celé dopoledne jsem na Floru s láskou vzpomínal.

Ridger mne taky potěšil. Volal, že spolu několik dní po hospodách chodit nebudeme, protože má jiné povinnosti, že zahájíme až ve středu, prý pro mne přijede v deset patnáct.

Asi jsem ho měl informovat o paní Alexis a tajemném Vernonovi a jeho telefonním čísle, ale neudělal jsem to. Zvláštní, cítil jsem silnější loajalitu vůči Gerardovi než vůči policii. Musel jsem se od něho nakazit, měl jsem dojem, že platící zákazník má přednost před veřejnou spravedlností.

Zeptal jsem se ale Ridgera (napůl žertem), co mám udělat, kdybych na tu ukradenou skotskou narazil za jeho nepřítomnosti. Vzal to vážně a po chvíli přemýšlení řekl, že by v tom případě bylo nejlepší informovat přímo vrchního komisaře Wilsona, protože Ridger spolu s dalšími zdejšími policisty odjíždí na sever, kde je třeba ukrotit nějakou ošklivou demonstraci. Prý je to aspoň změna. Prý ale neví, jak budou v době jeho nepřítomnosti vypsány služby.

„Jak se můžu spojit s vrchním komisařem Wilsonem?“ zeptal jsem se.

Požádal mne, ať chvíli počkám u telefonu. Pak se znovu ozval a dal mi číslo služebny zabývající se Zarakovou vraždou. Tam prý je trvale pohotovost, ve dne v noci.

„Patří skotská ze Silver Moondance mezi priority?“

„Samozřejmě, cokoli podobného.“

„Dobře, seržante. Uvidíme se ve středu.“

Řekl, že doufá že ano.

Celý šťastný, že jsem se osvobodil od pití, jsem radostně prodával spoustu vína spoustě zákazníků. Paní Palisseyová zářila a Brian vynášel nákupy do vozů. Už se zdálo, že se zrodil úplně obyčejný den, pak ale zatelefonovala Tina McGregorová.

„Gerard je v kanceláři a já nejsem ráda, když tam chodí i v sobotu, zvlášť když od minulé soboty není v pořádku. Ale není s ním řeč – No nic. Požádal mě, abych vám vyřídila, že už zjistili to telefonní číslo, které jste mu včera dal, a prý moc nadějně nevypadá. Je to nějaká velká firma, dodává občerstvení na závodíště Martineau Park. Jestli prý byste nebyl tak hodný a nemohl tam zajet zeptat se, jestli u nich ještě pracuje Vernon – jmenuje se tak? Říkal, že kdybyste na toho Vernona narazil přímo, nechává na vaší úvaze, jestli se ho zeptáte, odkud měl tu skotskou a ta vína. Říkám to správně?“

„Naprosto. Jak to má s ramenem?“

„Odmítá o tom mluvit. Nasadili mu antibiotika.“

„Má v tom infekci?“ polekal jsem se.

„Nic mi neřekl. Moc si přeju, aby trochu ubral tempo.“

Nezdála se být ustaraná ani rozzlobená, ale u ní člověk podle hlasu nevěděl.

Chabě jsem řekl: „Je mi to líto.“

„Nemáte zač se omlouvat,“ odpověděla klidně. Pak řekla, že by Gerard byl rád, kdybych mu později zavolal domů a referoval, jak jsem pochodil v Martineau Parku.

Zvláštní, pomyslel jsem si, když jsem pokládal telefon, že jsem strávil na závodíšti Martineau Park v úterý celé odpoledne a neměl jsem nejmenší tušení, že u firmy, na kterou byl Orkney Swayle tak rozzlobený, pracuje nějaký Vernon. Jak říkal Gerard, život je plný paradoxů.

Paní Palisseyová, připravená na moji plánovanou nepřítomnost s Ridgerem, brala můj výlet do Martineau Parku sportovně. „Jedte, pane Beach, samozřejmě, žádný problém.“

Závist a nenávist je možná třídní nemoc, ale paní Palisseyová touhle chorobou určitě netrpěla, byla vysoko nad ní. Paní Palisseyová konala dobré skutky a přitom se do ničeho nepletla, bůh jí žehnej. Slíbil jsem jí, že jí to vynahradím. Řekla: „Jistě, jistě,“ jako by na tom opravdu nezáleželo.

Odjel jsem tedy do Martineau Parku, aniž jsem věděl, jestli tam vůbec někoho najdu, protože nebyl dostihový den, a to se na závodíšti vyskytují jen vedoucí, údržbáři a uklízečky. Prostory dodavatelů občerstvení budou nejspíš zamčené. Pravděpodobně dojedu na místo, otočím se a pojedu domů.

Vrata parkoviště pro členy byla otevřená, ale nikdo je nestřežil. Projel jsem přes liduprázdné travnaté prostranství a postavil rovera na konec nedlouhé řady vozů poblíž vchodu k padoku. Tam byla vrátka taky otevřená a nikdo je nehlídal, zatímco v dostihové dny tam stáli ostrážiti a bdělí funkcionáři a v proudících davech kontrolovali oprávnění ke vstupu.

Bylo zvláštní vidět to místo tak liduprázdné. Když kolem nebyli lidé, zdály se budovy větší. Lidské hemžení jako by budovy zmenšovalo, vyplňovalo prostory mezi nimi, všechno vypadalo přátelštěji a veseleji, když tam byli lidé, a budovy měly taky lidské proporce. Za celou dobu, co jsem na závodíště jezdil, jsem si neuvědomil, jak je všechno obrovité.

Kolem vážnice taky nikde nikdo, ale dveře byly otevřené. Vešel jsem zvědavě dovnitř a nakoukl do nejsvětější svatyně, kam dostihové publikum jinak nesmělo, zvědavě jsem se díval na samotnou váhu i na ploché kousky olova, které se zasunují do plátěných kapsiček pouzdra. Šel jsem se podívat i do šatny, na

prázdné věšáky, prázdné lavice, prázdné držáky na sedla. Všude pusto, ani tuchy po člověčině. Když se dostihový cirkus pohnul o dům dál, zanechal po sobě jen prach.

Gerard by asi považoval moje průzkumy za ztrátu času, ale byla to ojedinělá příležitost, kterou jsem nechtěl promeškat. Nakoukl jsem i do místnosti s nápisem Rozhodčí. Byl tam jen stůl, šest obyčejných židlí a podobně obyčejných obrázků. Žádné památkové předměty, žádné stopy po osvobozujících nebo zničujících jednáních.

Vyšel jsem na čerstvý vzduch a chystal se splnit úkol. Došel jsem ke dveřím s nápisem Tajemník závodistiště. Byly pootevřené. Uvnitř seděl u psacího stolu nějaký muž a psal. Pootevřel jsem dveře. Zdvihl pečlivě učesanou hlavu, povytáhl huňaté obočí a zeptal se civilizovaně: „Co pro vás mohu udělat?“

„Hledám firmu, která dodává občerstvení.“

„Služební vchod?“

„Já – ano.“

„To musíte zezadu obejít tribuny až na konec. Až budete přímo proti totalizátoru, zahnete doprava. Hned vedle tota uvidíte Celebration Bar, ale až k němu nedojdete, dveře, které hledáte, jsou vpravo před barem. Zelené nenápadné dveře. Pokud je ještě neuklidili, jak jsem je požádal, tak jsou před dveřmi bedny s prázdnými lahvemi od piva.“

„Děkuju vám.“

Zdvořile přikývl a věnoval se zase psaní. Došel jsem na konec tribun, našel zelené dveře a před nimi prázdné láhve, přesně jak říkal.

Taky jsem zjistil, že právě probíhá předávání zboží. Před zavřenými dveřmi Celebration Baru stála velká dodávka, zadní dveře otevřené, a dva chlapi v hnědých overalech z ní vykládali gin na vozík s vysoko zdvižnou plošinou.

Samotné zelené dveře byly dokořán, zaklíněné bednou. Od dveří vedla špatně osvětlená chodba, asi metr široká, a ztrácela se v dálavě. Uvědomil jsem si, že nejspíš probíhá celou délkou tribun, páteřní kanál, útroby budovy, zvenčí neviditelné.

Chlapi s ginem prošli kolem tří zavřených zelených dveří označených Sklad A, Sklad B a Sklad C. Dveře od Skladu D byly otevřené a bylo jimi vidět hluboké pekařské plechy.

Pár kroků za posledními dveřmi chlapi s ginem zahrnuli prudce doleva. Šel jsem za nimi a octl se v širší chodbě směřující k větším, těžším dveřím. Ve větší prostře za dveřmi bylo lepší osvětlení a pohybovalo se tam víc lidí. Vešel jsem dovnitř a uvažoval, jestli je Vernon křestní jméno nebo příjmení a jestli je vůbec naděje, že by v sobotu mohl být v práci.

Za dveřmi byl velký sklad, plný bas s pivem, hustě nastavených až do výše hlavy. Byly to stejné basy jako ty přede dveřmi, jenže ve skladu byly láhve plné. Vlevo byla část prostoru oddělená příčkou, nahoře skleněnou, vespod asi na metr dřevěnou. V oddělené části byl psací stůl, registratury, kalendář, písennosti. Vpravo vedly dveře do ještě většího skladu, kde zásoby sahaly až skoro po strop a v mohutných blocích vybíhaly do středu. Uvědomil jsem si, že v listopadu se v Martineau Parku pořádá Podzimní překážkový karneval a že se na to dodavatelé občerstvení náležitě zásobují. Jeden kolega mi řekl, že v březnu, v průběhu Cheltenhamského festivalu, zkonsumovalo dostihové publikum za tři dny šest tisíc lahví šampaňského, devět tisíc lahví vína a čtyři tisíce lahví alkoholu (o pivu nemluvě). V Martineau očividně očekávali dvojnásobnou konzumaci.

Chlapi jeli s ginem do zadního skladu, kde už utěšeně rostla věž z beden. Šel jsem za nimi. Jeden velký mužský se seznamem si zboží odškrtačoval, druhý bedny popisoval tlustým fixem, jakmile je složili. Nikdo si mne nevšímal. Stál jsem tam, jako bych byl neviditelný. Pak mi došlo, že si ti lidé myslí, že patřím k těm druhým. Chlapi s ginem vytáhli zpod beden nakládací vidlici, naložili prázdnou bednu, kterou někde vylovili, a vyjeli ze dveří. Člověk s fixem bedny vyzdvihl na rostoucí hradbu a každou označil. Člověk se seznamem přihlížel a počítal.

Pomyslel jsem si, že bude lepší počkat, až s tím skončí, než je vyruším. Když o tom teď uvažuji, připouštím, že mi to chvilkové zaváhání možná zachránilo život.

V oddělené kanceláři řinčel telefon.

„Jdi to vzít, Mervyne,“ řekl člověk se seznamem, a jeho pochop s fixem ihned šel. Pak se člověk se seznamem zamračil, jako by si právě na něco vzpomněl. Křikl: „Mervyne, já to vezmu sám. Jdi a naskládej to pivo, jak ti ten chlap řek. Dej ho do skladu D a počkej venku, dokud ti neřeknu. Řekni chlapům, ať sem další várku nevozej, dokud nedotelefonuju. Jasný?“ Pak po mně letmo přejel očima. „Vyříd' to s nima.“ Odspěchal ke kanceláři a já se pomalu pohnul za ním. Slyšel jsem, jak se ozval do telefonu. Viděl jsem ho přitom skleněnou stěnou zezadu.

„Ano, to jsem já – ano – povídej.“

Než jsem se stačil rozhodnout, jestli se budu snažit poslouchat, nebo se radši ztratím, ozval se venku z chodby zvučný nový hlas a kroky.

„Vernone? Jsi tam?“

Prošel dveřmi a rovnou zahrnul doleva do kanceláře. Vyděsil jsem se. Nebylo pochyb. Paul Young.

„Vernone!“

„Jo, počkej chvíli.“ Vernon přikryl sluchátko rukou a otočil se k nově příchozímu. Ani jeden, ani druhý se nedívali svým směrem, ale radši jsem ustoupil stranou, aby mě neviděli. ,

Paul Young!

Mozek jako bych měl ochromený a tělo z olova.

Abych se dostal ven, musím projít kolem kanceláře, a Paul Young by mě určitě skleněnou stěnou zahlédl. Tehdy v pondělí si mne v Silver Moondance moc nevšímal, ale od té doby o mně určitě hodně přemýšlel. Zástupce zástupce mu nepochybně řekl, kdo jsem.

To on, Paul Young poslal zloděje ke mně do krámu se seznamem. Musel se dozvědět, jak celá akce dopadla. Ví tedy, že nebyla úspěšná. Věřil jsem, že by mne poznal, kdyby mne zahlédl, a při té představě jsem tuhnul strachy.

Jak Paul Young, tak Vernon se v tu chvíli nepohybovali. Přemohl mne však atavistický pud pronásledované kořisti a rychle jsem v jasně osvětlené hale hledal temnější místo, kde bych se schoval. Kdepak, nikde žádný šikovní výklenek nebo koutek, jen strohé sloupy naskládaných beden s pitím. Někde mezi bednami zbývala úzká škvíra, možná bych se do ní vešel – kdokoli by ale šel kolem, snadno by mne viděl. Ne, musím až na konec místnosti, říkal jsem si a propadal jsem panice. Tam snad nepůjdou. To bych se tam ovšem musel dostat – a každou vteřinu se může stát – Ne, je to tam příliš daleko. Něco jiného – jinam. Rychle! Začal jsem šplhat do výšky.

Lezl jsem na nejvyšší a největší věž z beden. Bylo to šampaňské. Nahoře jsem si lehl na břicho, zády ke zdi. Strop jsem měl jen asi půl metru nad hlavou. Bedny se táhly dál jak od mých nohou, tak od hlavy.

Neviděl jsem nic než bedny. Neviděl jsem na podlahu, neviděl jsem lidi. Srdce mi bušilo a měl jsem sto chutí zavřít oči a dělat mrtvého brouka. Když já neuvidím je, oni mě taky neuvidí.

Do poradenské činnosti určitě nepatří pohybovat se v blízkosti Paula Younga. Náramná legrace.

Kdyby mne našel tady, na tom šampaňském, byl bych zaručeně vyřízený. Jestlipak s sebou v rollsu vždy vozí sádrové obvazy?

Proč jsem se vlastně nedal na útěk? Kdybych utíkal, třeba by mne nechytli. Měl jsem utíkat. To by bylo lepší. Přece jsou kolem lidi – co by se mi mohlo stát. Ted jsem uvízl tady v té výšce a mám větší strach, než jaký jsem kdy v životě zakusil.

Vyšli z kanceláře do hlavního skladu. Stiskl jsem zuby a potil se. Kdyby mne hledali – kdyby o mně věděli – zaručeně by mne našli. „Tohle mi nestačí, chci to vidět,“ ozval se ostrý hlas Paula Younga, tvrdý a rozhodný. Zazněl tak blízko, jako by mluvil se mnou. Snažil jsem se netřást – aby se nerozklepalo víko beden – snažil jsem se nedýchat.

„Přece jsem ti říkal.“ ozval se člověk se seznamem. „Kašlu na to, cos říkal, seš hajzl, Vernone, lžeš jako když tiskne. Už jsem tě dvakrát varoval, nevěřím ti. Podle mého bys měl mít ještě čtyřicet beden skotský, a já na tohle lejtro napsal, kolik bys měl mít od každé značky. A to ti říkám, Vernone, koukej mě přesvědčit, že to opravdu tady máš, jestli tě nachytám, žeš prodal něco na své triko a strčilš prachy do kapsy, jedeš jak dráha.“

Vernon se sveřepě ohradil: „Ta tvoje listina už neplatí, prodal jsem fúru vína v tom baru v Oxfordu.“

„Kolik značek?“ vyštěkl Paul Young.

„Dvě.“

„To teda doufám, běda ti kdyby ne. Ukaž mi faktury.“

Vernon bojovně namítl: „Ty strašně ztěžuješ prodej toho vína, když dovoluješ jen dvě značky do jednoho podniku. Nikdo nikdy nepřišel na to, že to víno je stejné. No řekni, kolik jsi měl stížností? Tvůj brácha prodával všech šest celý roky, a nikdo si nikdy nestěžoval, že ve flašce je něco jiného, než co je na vině.“

Paul Young řekl zachmuřeně: „Někdo si stěžovat musel, co by tam jinak dělal ten čmuchal, ten vinař, co všechno ochutnával a říkal to policajtům. Kdepak, všech šest na jedno místo už nerisknu. Když tu chceš zůstat, Vernone, koukej dělat, co ti nařídím, to si pamatuj. Tak a jdeme zkontrolovat, co tu máš. A běda ti, jestli mě šidíš, Vernone, běda ti.“

„Je to všechno až vzadu,“ řekl Vernon zachmuřeně. Jejich hlasy slábly a vzdalovaly se.

Až vzadu – a já se tam chtěl jít schovat, kdybych to stačil. Dobrý bože.

Dostal jsem strach, jestli mi nejsou vidět nohy. Napadlo mě utéct, ale jakmile bych se hnul, upozornil bych

na sebe. Napadlo mě, že kdyby bylo nejhůř, mohl bych se bránit lahvemi šampaňského. Šampaňské je zvlášť dobrá zbraň, protože když se rozbije, exploduje, a střepy láhve jsou jako nože. Šampaňské je jak granát. Letící střepy jsou vražedné, lidé s nimi nepočítají, jsou zvyklí vidět v televizi, jak herci neohroženě a bez úhony proskakují sklem. Jenže takové televizní sklo je z cukru, aby se kaskadéři zaručeně nezranili – Byly zaznamenány případy dětí, které zabila láhev vody s bublinkami, když spadla na zem – bránil bych se šampaňským, kdybych musel.

Zdržovali se na konci místnosti několik minut, slyšel jsem jejich tlumené hlasy. Když se vrátili, ještě se hádali.

„Měls tu všechnu skotskou ze Silver Moondance,“ řekl Paul Young. „Sám jsem to sem všechno dovezl. Cos s tím udělal?“

Vernon mlčel.

„Nakreslil jsem na každou bednu, co jsme odtamtud vzali, červenej kroužek, když jsme to se Zarakem nakládali. Toho sis asi nevšimnul, co? Já ti nevěřil, Vernone. A že jsem měl nos! Jo, byls mi užitečněj, to nepopírám. Nejseš ale jedinej skladník, co umí trochu čarovat s papírama.~Seš hrabivej, a proto se ti nedá věřit. Je po legraci, Vernone. Celkem ti tu chybí dvacet osm beden, jak jsem si spočítal, a mně se nelíbí, když mě někdo okrádá. Dostávalš svůj podíl. Pěkně na rovinu. Ale to ti zřejmě nestačilo. Takže spolu končíme. Zejtra vezmu dodávku a odvezu, co tu z toho zbylo, a ty koukej tady bejt s klíčkama a postarat se.“

Vernon vybuchl ve vzteku a neuváženě. „Když se na mě vykašleš, budeš litovat!“

Chvilí bylo napjaté ticho. Pak řekl Paul Young mrazivě: „Naposledy mně vyhrožoval Zarac.“

Vernon neodpověděl. Cítil jsem, jak se mi ježí chlupy, krátí dech a jak na mně vyvstává studený pot.

Slyšel jsem příliš mnoho.

Pokud jsem byl předtím v nebezpečí, teď bylo dvojnásobné. Neděsila mne ani tak představa smrti, jako její způsob – hrůzná představa bílého obvazu přiléhajícího na ústa, oči, nos, tvrdnoucího jako kámen, dusícího – Kdyby Paul Young tušil, co jsem vyslechl, čekalo by mě to – Věřil jsem tomu pevně, když jsem tam ležel a potil se strachy. Pořád jsem se snažil, abych se netřásl a nepřenesl chvění na nestabilní věž z beden.

Vernon jistě věděl, co potkalo Zaraka. Neřekl ani slovo, a Paul Young už taky nic nedodal. Slyšel jsem, jak se jeho energické kroky vzdalují ke kanceláři. Pak jsem slyšel kroky Vernonovy, váhavé a nejisté. Pak se Vernon rozzlobeně rozkřikl: „Sakra chlapi, co tu děláte? Přece jsem jasně říkal, abyste další várku nevozili, dokud vám neřeknu.“ Závozníci, s celkem běžnou britskou dělnickou neúctou k rozkazům, klidně jeli s vysokozdvížným vozíkem dál, až projeli kolem Vernona do skladu.

Neviděl jsem je, ale slyšel jsem každé slovo. Jeden řekl dopáleně: „Koukejte, ať je to tak nebo tak, my to v půl jedny balíme, a jestli tyhle bedny do ty doby nevyložíme, tak s nima vodjedem. Nemůžem se tady flákat a čekat, až si vyřídíte svoje soukromý hovory.“

To Vernona vyvedlo z míry. Slyšel jsem, jak volá ven: „Mervyne, Mervyne, pojd sem!“ Mervyn přišel a přinesl špatnou zprávu, špatnou pro mne. Moje nezáviděníhodná situace se rázem ještě zhoršila.

„Hele, věděls, že tu je nákladák od Bakertona?“ zeptal se Mervyn. „Přivezli dalších padesát beden šampaňského, Pól Roger White Foil.“

Já na šampaňském Pól Roger White Foil ležel.

Jestli budou s tím šampaňským manipulovat, zaručeně mne uvidí, to je nevyhnutelné. Ti závozníci těžko přehlédnou člověka ležícího na bednách. Určitě by se o tom aspoň nahlas zmínili – to by udělal každý.

Vernon řekl zmateně: „No když už to přivezli – Jděte to vyložit a spočítat, minule nás ošidili o dvě bedny –

A vy, vy s tím ginem, složte ho vedle, nemám ty bedny ještě odškrtnuté.“

Do těch spěšných pokynů zazněl energický hlas Paula Younga: „Zejtra odpoledne, Vernone, přesně ve dvě.“

Vernonovu odpověď jsem neslyšel, protože to už si závozníci s ginem kousek od mých nohou hlasitě povídali o fotbale. Paula Younga už jsem taky neslyšel. Zato jsem vyslechl všechno o jednom sporném faulu a špatném rozhodčí.

Zůstat na té hoře šampaňského jsem nemohl, to bylo beznadějně, i když mne přemáhalo pokušení zachovat si neviditelnost. Jestli mne objeví vestoje či vleže – jedno jsem si musel vybrat.

Přece když budu mezi lidmi, nemůže se mi toho tolik stát, říkal jsem si. Takže vstát.

Posunul jsem se dozadu a sklouzl na zem, do úzké uličky mezi šampaňským značky Krug a Pól Roger. Třásl jsem se po celém těle. Tak to ne. Vylezl jsem ze šampaňského úkrytu napolo ochrnutý strachem a šel jsem k závozníkům s ginem. Jeden z nich přerušil vyprávění o úmyslném kopnutí do kolena a zeptal se: „Páni, kde jste se tu najednou vzal?“

„Jen si tu něco ověřuju,“ odpověděl jsem neurčitě. „Už jste s tím hotoví?“

„Skoro.“ Šikovně vyložili poslední bedny. „Teď už to je všechno. Podepíšete nám dodák?“

Jeden z nich vylovil z kapsy složený žlutý papír a podal mi ho. „Jo.“ hledal jsem pero. „Dobře.“

Papír jsem rozložil na jedné z beden s ginem, nečitelně jsem se podepsal na příslušné řádce a papír jim podal. „Dobrý, tak my jedem.“

Vozík nechali stát tam, kde byl, uprostřed široké střední uličky. Vydali se ke dveřím. Skoro bez přemýšlení jsem vozík vzal a vyrazil s ním za nimi. Tak se stalo, že jsem se octl tváří v tvář Vernonovi.

Měl zpoceně čelo, vypadal rozháraně, oči měl ustarané, ústa pod mohutným knírem pootevřená. Byl zadýchaný.

Doprovázel vozík s šampaňským. Zamračil se na mne. Pustil jsem vozík, prošel kolem Vernona a kolem šampaňského a byl jsem v chodbě. Paul Young nikde, nikdo mne nepronásledoval, nikdo na mne nekřičel.

Šel jsem za těmi dvěma, kteří přivezli gin, pak za nimi zahrnul z hlavní chodby do kratší, užší, do té vedoucí ven, na vzduch – tam jsem na něho konečně narazil. Paul Young stál venku na denním světle u zelených dveří. Menší, statný, nenápadný a neúprosný.

Ohlédl jsem se zpátky. Vernon se odpojil od šampaňského a blížil se ke mně. Tvářil se nerozhodně, tázavě a skoro podezřavě.

„Vy tam,“ křikl na mne. „Kde jste se tu vzal?“

„Údržba,“ odpověděl jsem stručně. „Jen si to tu kontroluju.“

Vernon se ještě víc zaškaredil. Paul Young dál stál u dveří, díval se na něco, co se dělo venku.

Otočil jsem se a zvolil jedinou možnou cestu: dlouhou chodbu probíhající celými tribunami. Vernon se podíval tam, kam jsem se předtím díval já, a zahlédl Paula Younga. Sevřel rty. Nedopřál jsem mu čas k podezřavým úvahám. Vydal jsem se do dlouhé chodby tak samozřejmě, jako bych tamtudy chodil denně. Když jsem se asi po patnácti krocích ohlédl, Vernon stál tam kde předtím a díval se za mnou. Zamával jsem mu. Paul Young nepřestával blokovat východ. Šel jsem dál a přemáhal touhu dát se do běhu. Jenom neběžet, jen se neotočit, za žádnou cenu. Vernon by okamžitě vyrazil za mnou.

Neotáčej se!

Neutíkej!

Šel jsem rychleji, dál a dál. Netušil jsem, kam jdu.

18

Chodba ústila do kuchyní, do obrovských prostor, ve kterých se všude leskly chromované obludy, obrovské mísicí kotle a dřezy.

Pusto, prázdno, všude čisto, všechno se lesklo, jako krajina ze science fiction, přitom v úterý tam jistě bylo rušno a jistě to tam vonělo jídlem. Svítilo jen několik světel a nikde nebylo ani stopy po nějaké činnosti.

Než jsem zašel do dveří, proti své vůli jsem se přece jen otočil. Vernon šel za mnou. Už byl v půlce cesty.

Znovu jsem na něho zamával a pak jsem ustoupil z dohledu. Doufal jsem, že ho to zamávání uklidní.

Zřejmě neuklidnilo. Slyšel jsem ho z dálky volat: „Vy tam!“ Nevěděl, kdo jsem, ale bál se, že jsem vyslechl to, co jsem vyslechl. Špatné svědomí je zneklidňující. Pokud mu instinkt kázal jít za mnou, kázal mu dobře. Pokud se bál, že bych mu mohl být nebezpečný, nemýlil se.

Zatraceně, pomyslel jsem si. Poradil bych si s ním líp než s Paulem Youngem, ale o moc ne. Třeba by se mi ho povedlo nějak umluvit, jako třeba že jsem elektrikář, ale taky by se mi to nemuselo povést. Bylo lepší zmizet stejně tajemně, jako jsem se objevil.

Pečící trouby byly dostatečně velké na to, abych se v nich schoval, měly ale skleněná dvířka a byly na plyn. Kam tedy?

Najít jinou únikovou cestu – Někudy přece musejí vynášet jídlo, nemůžou s ním jezdit až na druhý konec budovy a pak ven, třeba do deště. Přece musí být přístup k barům a jídelnám. Někde přece dveře ven být musí.

Nakoukl jsem za dva rohy. Objevil jsem další chromované obludy. Dřezy na nádobí velké jako vana. Od podlahy až do stropu stohy táců. Žádné dveře.

Nebylo kam se schovat.

„Jste tam?“ křičel Vernon. „Vy tam! Kde jste?“ Blížil se ke mně. Byl rozhodnější a bojovnější. „Vylezte ven! Ukažte se!“

Zoufale jsem zalezl do nejzazšího kouta, do malé prostory, která na první pohled vypadala jako slepá chodba. Hned jsem odtamtud chtěl zase ven a přitom usilovně vzpomínal, jestli se mi nevybaví nějaké

elektrikářské technické termíny, jako třeba že je přetížená síť nebo že vypadla jedna fáze, vtom ale vidím, že chodba není úplně slepá.

Na jedné straně byly čtyři malé nákladní výtahy, všechny asi metr do šířky, do výšky i délky, vpředu otevřené, konstruované na dopravu jídla z kuchyně do horních podlaží. Ve viktoriánské době se takovým výtahům říkalo „Němý vrchní“. U každého výtahu byla tlačítka do horních pater, 1, 2 a 3.

Vsoukal jsem se do nejbližšího výtahu, stiskl knoflík u trojky (ne záměrně, ale že jsem na trojku třesoucí se rukou narazil nejdřív). Kdyby mne v tu chvíli objevil Vernon, co bych mu tak asi řekl?

Neobjevil se. Slyšel jsem ho za dvěma rohy volat: „Kde jste, ozvěte se!“ Nákladní výtah se plynule, tiše rozjel a vynášel mne do výšky jako sendvič.

Když se výtah zastavil, rychle jsem z něj vypadl. Vidím, že jsem v přípravně občerstvení vysoko nahoře na tribunách. Velkými okny proudilo denní světlo. Při jedné stěně stála těsně vedle sebe řada vozíků na jídlo. Nikde nikdo. Zezdola se taky nic neozývalo – Co když Vernon slyšel, jak hučí výtah, co když už je na cestě nahoru – zná každý koutek závodíště – je tu doma. Jak tak zmateně uvažuju, uvědomil jsem si, že by bylo dobře, kdyby výtah sjel nazpět do kuchyně, než tam Vernon dojde. Třeba ho nenapadne, že jsem ho použil.

Rychle jsem stiskl odesílač a díval se, jak výtah rychle mizí.

Pak jsem rychle vyběhl z přípravní, a být to za jiných okolností, rozesmál bych se. Byl jsem kousek od lóže Orkneyho Swaylea. Tak odsud přivezla číšníce jídlo! Předtím jsem neměl tušení, odkud se vzalo. Utíkal jsem rychle a tiše, strach mi byl pořád v patách. Utíkal jsem kolem osobních výtahů. Výtahem bych se dostal do přízemí, ale výtah by jel pomalu a světelným signálem by všem ohlašoval, že jede. Dole u dveří by na mne mohl Vernon už čekat. Běžel jsem kolem Orkneyho lóže, poznal jsem ji. Tiše jsem se modlil, aby byla otevřená.

Žádná z lóží nebyla zamčená.

Výborně.

Orkney měl asi desátou lóži v řadě, a já k ní zasklenou galerií doběhl olympijským sprintem. Vpadl jsem dovnitř a schoval se do kouta, do kterého z galerie nebylo vidět, za malou přípravnu. Snažil jsem se dýchat povrchně a tiše, ale bušení srdce jsem ovlivnit nedokázal.

Dlouho se nedělo nic.

Nedělo se vůbec nic.

Nikdo nekřičel: „Vy tam!“

Ve dveřích se neobjevil Vernon jako Zorro mstitel.

Nechtělo se mi uvěřit, že by to vzdal. Báł jsem se, že kdybych vykročil na balkon, skočil by po mně.

Někde, za nějakým rohem na mne zaručeně číhá. Jako v dětství jsem se krčil a odkládal chvíli, kdy mne při schovávačce objeví – jenže teď to nebyla hra a hrozící trest byl příliš hrůzný.

Na tohle já nejsem, říkal jsem si nešťastně, je mi nanic. Proč jenom nejsem statečný po tátovi!

Stál jsem zuboženě ve svém koutě a čas neúprosně plynul – už jsem si začínal myslet, že bych mohl vylézt, vtom jsem ho ale spatřil. Byl až dole před tribunami, tam, kde při dostizích stávají bookmakeři.

Zády k dráze se rozhlížel po tribunách, jestli se někde něco nehýbe.

Hledal mne.

Vedle něho stál Paul Young. Taky se díval vzhůru.

Vidím-li já je, můžou oni vidět mne – ale já jsem ve tmě – díval jsem se na ně sklem dveří vedoucích z lóže na schůdky balkonu.

Stál jsem jako zkamenělý, báł jsem se i zamžikat. Povšimli by si pohybu, pokud se nehnu, neuvidí mne v mém koutě.

Proč jen jsem vlezl do takové pasti, tak blízko výtahů? Jet nahoru byla pitomost – věčně se nahoru utíkat nemůže. Vždycky mi připadalo nesmyslné, že ve filmech lidé prchají vzhůru – teď jsem tu pitomost provedl sám. Utíká se dole. Bylo mi to jasné, ale nedokázal jsem se donutit k pohybu, i když jsem věděl, že kdybych běžel, jak nejrychleji dokážu, kdybych trefil dolů, nejspíš by se mi podařilo dostat z budovy, než se ti dva vrátí od dráhy.

Pomalů, opatrně jsem otočil hlavu a zadíval se ke vchodu do pado-ku, u kterého jsem nechal vůz. Byl tam, starý, ošumělý, spolehlivý, připravený vyrazit. Taky jsem viděl vůz, stojící vedle mého. Předtím tam nebyl.

Až mne oči bolely, jak upřeně jsem se na to auto díval. Vznesené tvary, kouřové sklo, sobolí barva.

Černý rolls royce – „černá rolba s takovejma zakouřenejma vokna-ma“ stála na mé únikové cestě.

Rozum mi napovídal, že Paul Young nemůže mít tušení, že vůz, vedle kterého zaparkoval, je můj. Rozum mi taky napovídal, že ani neví, koho honí, že to jsem já, takže možná nehledá tak důsledně. Jenže rozum

na bouřící se útroby nestačí.

Ti dva se přestali rozhlížet a vykročili k tribunám. Už jsem na ně přes okraj balkonu nedohlédl. Kdybych se předtím rozběhl dolů, mohl jsem jim rovnou vletět do náruče – Pokud zůstanu, kde jsem, a oni začnou hledat systematicky, najdou mne. Pořád jsem se ale nehýbal z místa. Nešlo to.

Plnou hodinu jsem nic neviděl, nic neslyšel.

Číhají na mne, říkal jsem si.

Čekají, až se na schodech ozvou moje kroky, až začne hučet výtah, až se někde pomalu pootevřou dveře.

Byl jsem celý ztuhlý napětím, nepomíjelo, přikrmoval jsem ho strachem.

Hra na kočku a myš.

Kdepak, tahle myš z díry hned tak nevyleze.

Orkneyho lóže, kde na nás jahodové košíčky tak dlouho čekaly zabalené a kde se Flora mořila kvůli Jackovi. Servírovací pult byl úplně prázdný. Orkneyho mizerná nálada mi ulpěla ve vzpomínkách kysele jako šťovík. Breezy Palm běžel ve strachu a prohrál. Dobrý bože.

Když už jsem v Orkneyho lóži strávil dvě hodiny, Paul Young odjel se svým rollsem z parkoviště.

Člověk by čekal, že se mi uleví, když už rolls nestojí vedle mého rovera, jenže já se bál, že to Paul Young objede a vrátí se z hlavní silnice k tribunám služebním vjezdem, kterým jezdí vozy se zbožím. Bál jsem se, že na mne někde dole pořád ještě čeká, drápy připravené.

Když jsem se konečně odhodlal pohnout z místa, bylo to proto, že jsem se sám před sebou styděl. Přece se tu takhle nemůžu tetelit věčně.

I když kočka číhá za dveřmi – musím to stejně risknout.

Velmi opatrně jsem vyhlédl – nikde nikdo. Dýchal jsem povrchně a srdce mi bušilo. Pomalu jsem se vyplížil na galerii a zadíval se z okna na betonové prostranství za tribunami, kudy jsem předtím šel hledat zelené dveře.

Na zelené dveře samotné jsem nedohlédl, byly za rohem, neviděl, jsem ze svého místa ani na nákladní vozy – ani na rolls.

Nikdo nebyl v dohledu, nikdo se na galerii nedíval. Já se ale stejně > plazil podél zdi, kolem boxů, neklidně jsem míjel odemčené dveře, připravený okamžitě strnout, někam se schovat, zkamenět.

Absolutní ticho. Došel jsem až tam, kde se galerie rozšířila v halu. Vyhlédl jsem z posledního velkého okna, zadíval se dolů a tam jsem ho uviděl. Vernon právě přicházel.

Nepřestával se rozhlížet, nepřestával se dívat nahoru. Nebyl klidný; byl nesvůj a vytrvalý.

Díval jsem se se zatajeným dechem, jak přichází k budovám. V tu chvíli jsem rychle přeběhl halu, protože on mne vidět nemohl. Na konci haly jsem se vrhl celý roztřesený ke schodům, abych se vydal o poschodí níž. Ze schodů jsem běžel bez sebe strachem, až jsem se dostal na velkou stupňovitou terasu s řadami sklopených sedadel, hledících na prázdnou dráhu. Prošel jsem kolem horní řady, táhnoucí se na obě strany, a zamířil k cílovému sloupku. Nezahlédl jsem nikoho. Na konci řady jsem přelezl zábradlí na podobnou část tribuny, označenou velkou tabulí Pouze pro trenéry a majitele. Nikde žádný trenér ani majitel, ani Vernon, ani Paul Young.

Od trenérů a majitelů vedlo krátké schodiště do nitra tribun. S tlukoucím srdcem jsem se po schodech vydal a snažil se sám sebe přesvědčit, že v čím menší prostoru budu, tím menší nebezpečí, že mne někdo z dálky uvidí.

Schody vedly do baru pro majitele a trenéry. Byla tam bambusová křesla, stolky se skleněnou deskou, na stěnách sportovní výjevy, nikde žádná sklenička nebo láhev. Na konci místnosti byly vyhlídkové stupně a skleněná stěna s vyhlídkou na padok. Venku vlevo od padoku byla vážnice a kancelář tajemníka závodního. Za padokem čekala branka k parkovišti a ke svobodě. Už chybělo málo, věru málo. Dole pod stupni byly dveře ven, před vážnicí. Stačí, budou-li odemčené, a jsem venku.

Šel jsem ke stupňům a myslel jenom na to, jak málo chybí, abych se dostal ven, když vtom zezadu kolem tribun vyšel před skleněnou stěnu Vernon. Byl ode mne sotva dvacet kroků.

Kdyby došel až k oknu a podíval se dovnitř, viděl by mne zcela jasně. Já dokonce rozeznal hnědobílé kostky na jeho límci, vyhrnutém přes bundu na zip. Zdrčeně jsem stál jako sloup a díval se, jak Vernon kráčí ke kanceláři tajemníka závodního, jak tluče na dveře.

Muž, který předtím seděl za psacím stolem, vyšel ven. Viděl jsem, jak se ti dva dívají na tribuny. Člověk z kanceláře ukázal, kam mě poslal za dodavatelskou firmou. Vernon se na něco naléhavě ptal, ale úředník vrtěl hlavou. Po chvíli se vrátil do své kanceláře. Očividně neuspokojený Vernon se rychle vracel, odkud přišel.

Dolní východ z baru pro majitele a trenéry byl na závory zevnitř, jedna byla nahoře, jedna dole.

Roztřesenýma rukama jsem odsunul závory. Teď dveře – klika se lehce pohnula. Dveře se otevřely

dovnitř, ke mně, když jsem za ně vzal. Věděl jsem, že kdyby na mne v tu chvíli skočil Vernon s Paulem Youngem, byl bych určitě začal hystericky ječet.

Nebyli tam. Zavřel jsem za sebou dveře a po nejistých nohách jsem se dal na pochod. Člověk z kanceláře vyšel a oslovil mne: „Poslyšte, víte o tom, že vás hledá vedoucí občerstvení?“

„Ano, vím,“ zaskřehotal jsem. Odkáshal jsem si a zkusil to znovu. „Ano, ted jsem s ním mluvil.“ Ukázal jsem směrem, kam Vernon odešel – Bá! jsem se, že se vrátí.

„Opravdu? Dobře.“ Nechápatě se zamračil, „chtěl vědět, jak se jmenujete. To je zvláštní, že? Řekl jsem mu, že to nevím, a zmínil jsem se, že už to je několik hodin, co jste se po něm ptal. Člověk by myslel, že vaše jméno zná.“

Přikývl jsem. „Je to zvláštní. No, teď už to ví. Představil jsem se mu. Já – Peter Cash, pojišťovna.“

„Ach tak.“

„Je docela pěkně,“ zadíval jsem se na nebe. „Zvlášť po včerejšku.“

„Bylo už zapotřebí, aby zapršelo.“

„Ano, to je pravda. Tak tedy – přeji pěkný den.“ Vlídne na moji zdvořilost přikývl a vrátil se do svého doupěte. Já prošel na roztrásených nohách kolem padoku, pěšinou k otevřené brance, brankou ke svému vozu. Nikdo na mne nekřičel, nikdo se po mně nevrhal a nikdo mě nikam neodvlekl. Nikdo se nikde neukázal. Strefil jsem se klíčkem do zámku dvířek, do zapalování. Pneumatiky byly plné. Motor chytil. Vzal jsem za staříčkou řadicí páku a zařadil rychlost v letité rychlostní skříni. Zacouval jsem a pak vyjel vpřed, přes řídkou travnatou plochu až k otevřené hlavní bráně závodistiště Martineau Park. Jak jsem ujížděl, strašidla, která mi seděla v týle, se vytrácela do stínů na silnici.

Když jsem se vrátil do krámu, bylo jen za pět minut tři čtvrtě na čtyři, ale já měl pocit, jako by uplynula celá věčnost. Zamířil jsem rovnou do umývárny a vyzvracel se do výlevky. Pak jsem proseděl nepříjemné chvíle na záchodě. Kůži jsem měl lepkavou studeným potem a třásl jsem se.

Opláchl jsem si a utřel obličej. Když jsem se konečně vynořil, musel jsem čelit starostlivým dotazům paní Palisseyové. Brian byl vyděšený.

„Něco jsem snědl,“ řekl jsem na vysvětlenou. Sáhl jsem na polici pro minilahvičku brandy a vypil ji.

Paní Palisseyová a Brian měli zatím tolik zákazníků, že nestihli začít připravovat dodávky na rozvážku. Zadíval jsem se na kupu objednávek se seznamy, které paní Palisseyová pečlivě rukou vypsala. Věděl jsem, že nemám sílu zboží podle přání zákazníků naskládat do jednotlivých kartonů.

„Spěchá něco z toho?“ zeptal jsem se zoufale.

„Nelámejte si s tím hlavu,“ utěšovala mne paní Palisseyová. „My se o to s Brianem postaráme, spěchá jen jedna.“

„Já vám to vynahradím.“

„Jistě, já vím, já vím. Opravdu.“

Sel jsem k sobě do kanceláře a zavola! Gerardovi.

Zvedla to Tina. Gerard prý už je na cestě domů z kanceláře, nejspíš je v tu chvíli ve vlaku. Určitě mi zavolá, až se vrátí, jenom jestli by to nepočkalo, až se vysprchuje a nají.

„Radši ne,“ řekl jsem.

„Dobře, já mu to vyřídím. Bude unavený.“ Neprosila o smilování, spíš mne varovala.

„Budu stručný,“ slíbil jsem jí. Řekla že dobře a zavěsila.

Paní Palisseyová s Brianem vyjela v půl páté. Zamkl jsem za nimi a zalezl do ústraní své kanceláře.

Postupně jsem se začal cítit normálně, tedy na těle, duši zaplavil obvyklý nedostatek sebeúcty.

Když se ozval Gerard, měl opravdu hodně unavený hlas.

„Jak jsi dopadl?“ zeptal se s potlačeným zívnutím. „Tina tvrdila, že to nepočká.“

Vyprávěl jsem mu, co všechno jsem vyslechl, co si povídal Vernon s Paulem Youngem, kde jsem v tu chvíli byl, kolik bylo hodin. i Podrobnosti dalšího dění jsem vynechal.

„Paul Young?“ vyhrkl zděšeně.

„Ano.“

„No nazdar! Poslyš, omlouvám se.“

„Prosím tě za co?“

„Neměl jsem tě tam posílat.“

„Nemohl jsi tušit, co bude. Nicméně se obávám, že jsme se odhalení Paula Younga moc nepřiblížili.“

Vernon ho za celou dobu ani jednou neoslovil jménem.“

„My už ovšem víme, že je to bratr Larryho Trenta,“ řekl Gerard. „Ale to nám moc nepomůže. Jeden náš člověk si včera nechal vyhledat křestní list Larryho Trenta. Byl nemanželský. Jeho matka se jmenovala Jane Trentová, otec neznámý.“

„Co teď chceš dělat? Mám zavolat policii?“

„Ne, zatím ne. Já si to promyslím a zavolám ti. Budeš celý večer v obchodě?“

„Do devíti.“

„Dobře.“

V šest jsem zase otevřel krám. Pokoušel jsem se vzbudit v sobě zájem o přání zákazníků, ale nešlo mi to. Připadal jsem si ochablý a nejistý jak po nemoci a lámal jsem si hlavu, jak je možné, že Gerard nervově zvládá celoživotní pronásledování padouchů.

Zatelefonoval až těsně předtím, než jsem zavřel. Mluvil vyčerpaně.

„Poslyš, Tony – nemohli bychom se zítra sejít v devět ráno v Martineau Parku?“

„Já.“ Chabě jsem se začal bránit. „Ale – tak dobře.“ Jet tam znovu nepatřilo k mým prioritám, spíš naopak.

„Výborně,“ řekl Gerard roztržitě. „Dalo mi hodně práce sehnat majitele té firmy z Martineau Parku. Proč jenom všichni lidé na víkend odjíždějí? No nic, zítra se s námi sejde. Oba jsme se shodli na tom, že bude lepší napřed ve skladu zjistit, co se vlastně děje, než s tím půjdeme na policii. Řekl jsem mu, že tě vezmu s sebou, protože se vyznáš ve whisky a ve víně a rozeznáš různé značky po chuti. Uznal, že tě nezbytně potřebujeme. Sám jak říká není odborník.“

Gerard o té výpravě mluvil, jako by o nic nešlo. Zeptal jsem se: „Doufám, že jsi nezapomněl, že tam Paul Young má odpoledne přijít?“

„Nezapomněl, proto tam musíme jet brzo, než všechno odvezou.“

„Chtěl jsem říct – policie by ho mohla zatknout a zjistit, kdo vlastně je.“

„Jakmile budeme mít jistotu, že whisky je v Martineau, přivoláme policii.“ Mluvil trpělivě a rezervovaně. Pomůže policii, teprve až splní svůj úkol.

Po odmlce se zeptal: „Můžu se na tebe spolehnout?“

„Ze jim nic neřeknu?“

„Ano.“

„Neřeknu.“

Zívl. „Tak tedy dobře. Dobrou noc. Setkáme se za dvanáct hodin.“

Když jsem tam dorazil, už s mercedesem čekal u hlavní brány. Jak se zdálo, dorůžova se nevyspal. Na hubených tvářích měl stíny, kruhy pod očima a unavené vrásky. Vypadal o léta starší.

„Nemusíš nic říkat,“ zarazil mne, jak jsem k němu došel. „Je mi mizerně po antibiotikách.“ Když neřídil, nosil ještě ruku v závěsu. Zívl. „Kudy se tam jde?“ ^

Šli jsme stejnou cestou, po které jsem šel včera večer. Všechna vrata byla otevřená a nikdo nás nekontroloval, teprve až před kanceláří tajemníka závodistiště. Vyšel odtamtud stejný muž jako včera, nadzdvihl huňaté obočí a zdvořile se zeptal, co si přejeme. „Jdeme za panem Quigleym – občerstvení.“

„Aha.“

„Jsem Gerard McGregor a toto je Tony Beach.“ Huňaté obočí se zamračilo. „Já se domníval, že se jmenujete Cash,“ obrátil se ke mně. „Peter Cash.“ Zavrtěl jsem hlavou. „Beach.“

Byl z toho zmatený. Pokrčil rameny. „Ach tak. No, vy cestu znáte.“ Usmáli jsme se, přikýkli a vyrazili. „Kdo je Peter Cash?“ zeptal se Gerard.

„Nikdo.“ Vyprávěl jsem mu, jak dlouho po mně Vernon včera pátral. „Nechtěl jsem, aby věděl, koho vlastně honil, že jsem Tony Beach. Tak jsem udal první jméno, které mě napadlo.“

Polekal se. „Chceš říct, že té Vernon honil po celých tribunách?“

„Honil možná není to pravé slovo.“

„Ty jsi ale měl pocit, že tě pronásleduje.“

Došli jsme k zeleným dveřím, tentokrát pevně zamčeným. Gerard se podíval na hodinky, ale v tu chvíli už k nám od totalizátoru dojížděl vůz šéfovských proporcí. Zastavil před Celebration Barem. Vystoupil z něj muž šéfovských proporcí.

Měl černé vlasy, knír a břicho. Na první pohled se zdál být trochu důležitý, se sklonem k podrážděnosti a zálibou v bílých hedvábných šátcích k námořnickému blejzru.

„Miles Quigley,“ představil se stručně. „Gerard McGregor?“

Gerard přikývl.

Já řekl: „Tony Beach.“

„Ano.“ Chladně si nás oba prohlédl. „Tak si tedy probereme, o co jde. Ubezpečuji vás, jak už jsem učinil včera večer, že se určitě mýlíte. Vernon už pro naši rodinu pracuje řadu let.“

Viděl jsem na Gerardovi, jak si říká, že tohle už slyšel od stovky klientů.

„Jaký Vernon?“ zeptal jsem se.

„Prosím? Vernon je příjmení. Všichni mu říkají Vernon.“

Klíčová dírka v zelených dveřích byla malá, kulatá, nic neříkající. Miles Quigley vytáhl patnáct centimetrů dlouhý klíč. Musel jím otáčet silou, a bylo přitom slyšet klapání složitého mechanismu uvnitř zámku.

„Tohle je poprvé, kdy tu vidím zamčené dveře,“ poznamenal jsem.

„Opravdu?“ Miles Quigley se zatvářil. „Během dne, když jsou dostihy, se dveře nechávají odemčené, aby se usnadnila údržba a úklid. Na noc se ale všechno pečlivě zamyká. Jakmile se setmí, nastupuje do služby strážný. Velmi dbáme na bezpečnostní opatření, protože tady máme uskladněno tolik alkoholu.“ Zelené dveře se otvíraly ven jako u mě v krámě. Takové je těžší vyrazit. Miles Quigley je ze široka otevřel a všichni jsme vešli do chodby. Tam Quigley se suverénním výrazem jedním mávnutím ruky přehodil páky od osvětlení. Chodba, kterou jsem od předchozího dne tak důvěrně znal, byla jasně osvětlená, táhla se do dálky, až do vnitřností budovy, do kuchyní.

V krátké širší chodbě vedoucí ke skladu pití otevřel Quigley malou skříňku označenou červeným křížem a v ní otočil dalším klíčem, ne tak dlouhým, ale taky složitým.

„Poplachové zařízení,“ řekl nadřazeně. „Je založené na detekci tepla. Jakmile by někdo vstoupil do skladu, když je alarm zapnutý, začne to zvonit na poplach v místnosti strážných závodistů i na policejní stanici v Oxfordu. Systém pravidelně zkoušíme. Mohu vás ubezpečit, že funguje.“

„Kdo má klíče?“ zeptal se Gerard a Quigley mu odpověděl vše napovídajícím podrážděným pohledem.

„Svěřil bych Vernonovi svůj vlastní život,“ řekl.

To já ne, pomyslel jsem si.

„Klíče máte jenom vy s Vernonem?“ Gerard se nedal odbýt.

„Ano, to souhlasí. Klíče od poplachového zařízení a od skladu máme jen my dva, správa závodistů má klíče od hlavních, zelených dveří.“

Gerard chladně přikývl. Quigley se k nám otočil zády a vytáhl čtvrtý a pátý klíč k těžkým dveřím vlastního skladu. Oběma klíči musel točit střídavě po sobě, dvakrát. Když člověk uváží cenu uskladněného alkoholu, byla všechna ta bezpečnostní opatření na místě. „Je možné získat duplikáty těch klíčů?“ zeptal se Gerard. „Co? Ne. Dodala by je jediná firma, která to tu instalovala, a to jediná na můj příkaz.“

V jasném světle ve skladu vypadal Quigley mladší, než jsem si zpočátku myslel. Nebylo mu přes čtyřicet, spíš jen přes třicet, a choval se, jako by mu bylo přes padesát.

„Říkal jste, že to je rodinná firma?“ zeptal jsem se. „V jádru ano. Můj otec už je v penzi.“

Gerard se na něj skepticky podíval. „Pokud vím, tak je stále předsedou správních rad.“

„Předseda při schůzích, to ano,“ řekl Quigley blahosklonně. „Má rád pocit, že ho ještě někdo potřebuje. Staří lidé už jsou takoví. Všechno ale řídím já osobně, už tři roky. Tohle je velká firma, víte? Nedodáváme jen na jedno závodistě, posíláme občerstvení na všechny možné sportovní podniky, svatby a plesy. Firma pořád ještě roste.“

„Skladujete tu všechno?“ zeptal jsem se. „I ubrusy, příbory, talíře a sklenice a všechno ostatní?“

Potřásl hlavou. „Tady máme jen alkohol, kvůli tomu poplachovému zařízení. Všechno ostatní máme v hlavním, ústředním skladu, necelé dva kilometry odsud. Všechno zařízení, zásoby potravin, kanceláře. Všechno odtamtud podle potřeby nákladními vozy denně rozvážíme. Je to složitá organizace, jak už jsem říkal, jsme velká firma.“ Byl sám se sebou velmi spokojený. „Perfektně jsem tu zdokonalil provoz.“

„Že do soukromých lóží prodáváte alkohol po panácích, to byl váš nápad?“ zeptal jsem se.

„Co prosím?“ Povytláhl obočí. „Ano, samozřejmě. Zachovávám stejný postup jako jiní. Je to mnohem výnosnější. Mám přece zodpovědnost vůči akcionářům. Člověk musí vždycky myslet na akcionáře.“

Zamručel jsem.

Dobře si všiml, že se tvářím kriticky. Řekl ostře: „Nezapomínejte, že naše pití je výhodné i pro nájemce lóží. Když z láhve jen upijí, platí pouze za to, co spotřebovali, zbytek vracejí, netrváme na tom, aby zaplatili celou láhev.“

„To je pravda,“ řekl jsem klidně. Představoval jsem si v duchu střet Quigley-Swayle a bavil se. To by asi tekla krev. „Vaše jahodové košíčky jsou skvělé,“ poznamenal jsem.

Nejistě se na mne podíval. Pak vyprávěl Gerardovi, že veškerá dokumentace týkající se vína, piva a alkoholu prochází malou kanceláří po naší levici. Neveselým hlasem dodal, že vše je plně ve Vernonově kompetenci.

„On provádí výběr a píše objednávky?“ zeptal se Gerard.

„Ano, už celá léta.“

„Platí taky účty?“

„Ne. Na to máme počítačový systém. Zkontrolované faktury se odesílají do centrálních kanceláří kousek odtud a propílejí se přes počítač. Šetří to čas. Zavedl jsem to samozřejmě já.“

Gerard kývl. Samochválu ignoroval.

„Tady vpředu jak vidíte máme pivo,“ pokračoval Quigley ve výkladu. „To je ovšem jen rezerva. Jinak dodavatelé rozvázejí pivo podle mých příkazů přímo na místo v příslušnou dobu.“

Gerard přikývl.

„Venku v chodbě – teď právě jsme to přešli – je jediný osobní výtah, který jezdí až sem dolů – v této části tribun je přízemí nad námi, aspoň z hlediska diváků. Odtud rozvážíme výtahem do barů a do lóží. Do barů na všech podlažích. V dostihové dny je tu hodně pilno.“

Gerard řekl, že tomu věří.

Pak nás Quigley zavedl do hlavního skladu. „Tady jak vidíte máme víno a alkohol.“

Viděli jsme. Quigley šel o několik kroků před námi. Gerard se mne tiše zeptal: „Kde jsi včera byl?“

„Tady jsem ležel – na šampaňském Pól Roger.“

Zvědavě se po mně podíval. „Co je?“

„Co by mělo být?“

„Já jen že se tváříš – nechce se mi to věřit – ale jako by ses styděl.“

Polkl jsem. „Když jsem tu ležel – bylo mi nanic strachy.“

Rozhlédl se po skladu a po možnosti nebo nemožnosti úkrytu. Pak rozvážně prohlásil: „Byl bys idiot, kdyby ses nebál. Jsem si jistý, že kdyby tě tu Paul Young našel, byl by tě zabil. Zabít podruhé prý je snazší, aspoň se to říká. Mít strach, když jde o život, je normální, nemít strach je nenormální. Když člověk zachová rozvahu, třebaže má strach, je statečný.“

Měl vzácný dar chovat se věcně a suše a přitom rozdávat útěchu. Nepoděkoval jsem, ale byl jsem mu z hloubi srdce vděčný.

„Dáme se do toho?“ řekl, když jsme došli Quigleyho. „Tony říká, že podezřelé láhve jsou někde tam na konci místnosti.“

„Ano.“

Všichni tři jsme prošli střední uličkou mezi vysoko nastavenými bednami jako kaňonem, až jsme došli k zadní zdi.

„Kam ted?“ zeptal se Quigley. „Mně se zdá všechno v pořádku, všechno tu vypadá jako jindy.“

„Bell's máte vždycky tady vzadu?“ zeptal jsem se.

Jistě.“

Obrovitost stavebnice z Bell's by zesměšnila i velkoobchod, od kterého jsem objednával. Dokonce i Gerard se tvářil zaraženě při představě, kolik beden a lahví bychom museli pootvírat. Což teprve já při představě, kolik bych toho musel vypít a jak bych se ztráskal.

„Já.“ začal jsem. „Ty bedny jsou označené, viděl jsem člověka, který tady ty bedny s ginem značkoval fixem, když si je odškrtl.“

„Nejspíš Mervyn,“ řekl Quigley.

„Ano, to souhlasí.“

Vrátil jsem se k ginu a prohlédl si Mervynovo dílo. Křížek se dvěma šikmými čarami v kroužku na pravé straně bedny. Potíž byla v tom, že všechny bedny s Bell's v dohledu byly označené stejně. Nikde jsem neviděl nic, co by je rozlišovalo, budeme asi muset rozebrat celou tu mamutí stavbu.

„Vernon je zaručeně rozezná snadno,“ řekl Gerard. „Musí mít jistotu, že ty svoje pozná na první pohled.“

„To je všechno nesmysl,“ ozval se Quigley podrážděně. „Vernon je výborný manažer.“

„O tom nepochybuju,“ zamumlal Gerard.

„Možná kdybychom našli to víno.“ řekl jsem. „Možná by to pak bylo snazší.“

Víno bylo nastavené v menších blocích u protější stěny, beden bylo méně, ale značek víc. Našel jsem St. Estephe a St. Emilion v šesti řadách za solidní stěnou solidního Mouton Cadetu.

Quigley dal souhlas k otevření bedny St. Estephe. Okamžitě jsem poznal známé falšované vinety.

„To je ono,“ řekl jsem. „Ochutnáme, abychom měli jistotu?“

Quigley se mračil. „Určitě se mýlíte. Máme to zboží od velmi seriózní firmy. Vintners Incorporated. Tady máte jejich značku vyraženou na straně.“

„Tony, ochutnej to víno.“

Vytáhl jsem svoji vývrtku, láhev otevřel a šel si do kanceláře vyhledat skleničku. Našel jsem jen umělohmotné kalíšky, ze kterých by Henriho ranila mrtvice. Nicméně i z lehoučkého plastu nebylo o obsahu láhve pochyb.

„To není St. Estephe,“ řekl jsem rozhodně. „Zkusíme St. Emilion?“ Quigley pokrčil rameny. Otevřel jsem bednu a jednu z lahví. Ochutnal jsem.

„Stejné víno. Podíváme se ještě na ty ostatní čtyři značky?“

Byly tam všechny, schované za hradbami poctivých značek. Macon za Maconem a tak dál. Obsah všech

kontrolovaných lahví byl stejný jako v Silver Moondance. Všech šest značek dodala, podle označení beden, firma Vintners Incorporated.

Gerard se zamyšleně zeptal: „Bell's vám taky dodává firma Vintners Incorporated?“

„To je přece velmi známá firma,“ rozhořčoval se Quigley.

Gerard věčně namítl: „Kdokoli si může vyřezat razidlo a narazit nápis Vintners Incorporated na cokoli.“

Quigley pootevřel ústa a zas je zavřel. Vrátili jsme se k Bell's a hned jsme až vzadu u zdi objevili velký kus stavebnice z beden s nápisem Vintners Incorporated.

„To snad není pravda,“ hlesl Quigley. „No co se dá dělat, ochutnejte to.“

Ochutnal jsem. Čekal. Čekal jsem, až chuť dozní. Vnímál jsem jazykem, celými ústy i nosem všechny barvy chuti.

„Nepoznám to,“ zlobil se Quigley. Obrátil se k Gerardovi. „Je to úplně v pořádku, přece jsem vám to říkal.“

„Nestěžoval si nikdo?“ zeptal jsem se.

„To víte že ano, lidé si stěžují u všech firem. Žádná z těch stížností ale nebyla oprávněná.“

Zajímalo mne, jestli Ridger má Martineau Park na svém seznamu. No, dřív jak ve středu se to nedozvím.

„Tohle není BelFs,“ řekl jsem. „Příliš mnoho zrna, skoro žádný slad.“

„Jste si tím úplně jistý?“ zeptal se Gerard.

Přikývl jsem. „Je to přesně to, co jsme hledali.“

„Co tím chcete říct?“ Quigley ani nepočkal na odpověď. „Jak jen se mohl Vernon zachovat tak nečestně!“

Odpověď na jeho otázku se dostavila osobně. Ve dveřích se objevil Vernon ve své kožené bundě, velký, rozezlený a vylekaný.

„Co se tu sakra děje?“ zahromoval a rychle vešel do skladu. „Co si sakra myslíte, že děláte?“

Zarazil se jak zkamenělý, když Gerard udělal krok stranou a Vernon za ním uviděl Quigleyho.

„Já – Milesi – nevěděl jsem –“

V nastalém tichu vycítil hrozbu. Byl ve střehu. Zadíval se na Gerarda a pak jeho pohled padl na mne. To jím otřásl jako úder blesku.

19

„Pojďme si to řádně vyjasnit,“ řekl Gerard věčně, když jsme se všichni usadili v malé kanceláři ve skladu.

„Podle mého probíhal podvod takto...“

Hovořil věčně, nevzrušeně, jako by hodnotil nezajímavé kontrolní účetní řízení. Quigleyho úspěšně uklidnil, Vernona ne.

„Na základě předběžného studia faktur v tuto chvíli dosažitelných usuzuji, že zde věci probíhaly takto.“ obrátil se k Vernonovi. „Měl bych vám vysvětlit, že se zabývám detekcí a řešením obchodních podvodů oficiálně, že to je mé stálé zaměstnání.“

Vernon nespustil z Gerarda malé pronikavé oči a ve rtech pod splhlým knírem mu cukalo. Napůl seděl, napůl stál opřený o psací stůl, na kterém prováděl své úspěšné úřadování. Ruce měl nedbale založené, aby ukázal, že se ho vyřčená obvinění vůbec netýkají. Čelo se mu nicméně potilo. Pomyslel jsem si, že by, mohl být rád, že ho vyslýchá Gerard a ne jeho nebezpečný přítel Paul Young.

„Jeden dodavatel vám navrhl následující postup,“ přednášel Gerard. „Budete objednávat pití výhradně od něho, máte tu přece tuto oblast na starosti, máte tu pravomoc, a on vám za to bude vyplácet slušnou provizi. Peníze bokem. Měl jste za úkol prodat, co vám dodá jako běžné zboží, které má firma běžně na skladě. Dodával vám nicméně láhve obsahující něco jiného, než co stálo na objednávce. Vaše firma platila za Bell's a kvalitní vína, ale dostávala nápoje nižší kvality. Toho jste si byl nepochybně vědom. Zvýšilo to podstatně vaši provizi.“

Quigley stál ve dveřích, houpal se na patách a tvářil se, jako by s tím vším neměl nic společného. Pánem situace byl nesporně Gerard, sedící na jediné židli, která byla k dispozici.

„Váš dodavatel si vybral jméno obecně vážené firmy, se kterou jste do té doby neobchodoval, a posílal vám všechno zboží označené jako Vintners Incorporated. Vy jste dostával od dodavatele na pohled normální faktury s náležitou hlavičkou a vaše pokladna normálně proplácěla šekem. Možná byla na jejich straně nedbalost, že si neověřili, jestli udaná adresa skutečně odpovídá adrese Vintners Incorporated, jak jsem si právě před chvílí za vaší přítomnosti ověřil telefonicky já, ale firma pana Quigleyho nepochybně jedná s tucty dodavatelů a všechny kontrolovat nestačí.“ Odmlčel se a zadíval se na Quigleyho. „Radím všem firmám, aby nepřestávaly kontrolovat. Přece je to tak snadné. Bohužel jakmile je jednou adresa v počítačovém systému vašeho typu, stane se jen výjimečně, že by ji někdo kontroloval. Počítač posílá platby a na nic se neptá. Může se klidně stát, že se proplácet faktury, na které vůbec nebylo dodáno zboží.“ Otočil se znovu k Vernonovi. „Kolikrát k tomu došlo?“

„To je pitomost,“ řekl Vernon.

Quigley už nemluvil nedůvěřivě, nevěřičně, ale zdrceně, zklamaně. „Vernone, Vernone, jak jsi mohl! Po tolika letech u naší rodiny!“ Vernon se na něj pohrdavě zadíval. K Milesovu otci možná loajální byl, ale za syna by neobětoval nic.

„Kdo je ten tvůj dodavatel?“ zeptal se Quigley.

Gerard přivřel oči. Sám by tu otázku nikdy nepoložil tak otevřeně, šel by na to oklikou, diplomaticky.

Vernon řekl: „Nikdo.“

„Dnes odpoledne sem přijede,“ poznamenal jsem.

Vernon se vztekle vzpřímil a rozpřáhl ruce.

„Ty hajzle, ty špicle!“ vyštěkl.

„Vy se ho bojíte,“ řekl jsem. „Nerad byste následoval Zaraku na hřbitov.“

Rozzuřeně se na mne podíval. „Nejseš žádný Peter Cash,“ řekl, „já už vím, kterej ty ses, ten smrad, co se plete do věcí, ten kšeftař s vínem. Beach, zsranej Beach.“

Nikdo to nepopřel. Nikdo se ho taky nezeptal, jak vůbec ví o nějakém kšeftaři s vínem, co se plete do věcí a jmenuje se Beach.

„Kdo je Peter Cash?“ zeptal se Quigley nechápavě.

„Řekl v kanceláři, že se jmenuje Peter Cash,“ vyhrkl vztekle Vernon. „Že je z pojišťovny. Nechtěl, abysme věděli, kdo je.“

„Kdo my?“ zeptal se Gerard.

Vernon rychle sevřel rty pod knírem.

„Odhadl bych, že jste sem dnes přišel tak brzy,“ řekl jsem, „protože jste odtud chtěl odvézt všechny bedny Vintners Incorporated, abyste byl už ve dvě pryč, až přijde ten váš zaměstnavatel.“

Vernon řekl: „Blbost,“ ale neznělo to přesvědčivě. Quigley zdrceně potřásl hlavou.

„Existuje možnost, že pan Quigley na vás nepodá žalobu, Vernone, pokud budete ochoten odpovědět na naše otázky.“

Quigley ztuhl, ale když jsem mu pošeptal do ucha „akcionáři“, přestal se bouřit. Gerard se málem pousmál. Pak se Vernona zeptal: „Kupříkladu jaký byl váš vztah k Zarakovi ze Silver Moondance?“

Ticho. Jemný pot na Vernonově čele se začal slévat do velkých kapek. Vernon si nervózně hřbetem ruky přetřel knír. Bojoval sám se sebou dost dlouho. Pak zvítězily pochyby.

„Jak vám mám věřit? Jak můžu vědět, že nezavoláte policii v okamžiku, kdy vám něco řeknu?“ ptal se Vernon Quigleyho. „Chce to držet hubu, to je nejlepší jistota,“ dodal.

„To je dobrá rada, pokud člověk jedná s policií,“ namítl Gerard. „My ale nejsme policie. Co řeknete, nebudeme protokolovat, nepoužijeme to proti vám. Pan Quigley by vám mohl dát v tomto směru slib, jemu přece věříte.“

Měl jsem dojem, že pan Quigley je na nejlepší cestě dospět od zármutku ze zklamání nad Vernonovou věrolomností k žíznlivé pomstychtivosti, ale přece jen pamatoval na výroční schůzi akcionářů a uvědomil si, že když teď spolkne hořkou pilulku, ušetří mu to později velké zažívací potíže.

„Dobře,“ řekl odměřeně. „Nebudu žalovat.“

„Pod podmínkou, že budete odpovídat podle pravdy, a my se o tom přesvědčíme,“ dodal Gerard.

Vernon mlčel. Gerard se ho věcně znovu zeptal na Zaraku a pak čekal.

„Znal jsem ho,“ neochotně odpověděl Vernon. „Jezdil si sem pro víno, když jim v Silver Moondance došlo.“

„Vino od vašeho dodavatele?“ zeptal se Gerard. „S nálepkami Vintners Incorporated?“

„Samozřejmě.“

„Jakto samozřejmě?“

Vernon váhal. Gerard odpověď znal, jen Vernona zkoušel.

„Larry Trent byl jeho bratr,“ řekl Vernon trhaně.

„Čí bratr? Zarakův?“

„Ne, jasně že ne, bratr – bratr mého dodavatele.“

„Jméno?“

„Paul Young.“ Tentokrát odpověděl bez obtíží, vyklouzlo to z něho hladce. Lhal.

Gerard nenaléhal. Řekl: „Paul Young byl bratr Larryho Trenta, že?“

„Nevlastní bratr.“

„Znal jste Zaraku už předtím, než vás Paul Young zapojil do svého programu?“

„Ano, znal. Chodíval sem pro víno, jak sem občas z restaurací chodívají, a jednou říkal, že ví o prima švindlu bez rizika, na kterým se dá hodně vydělat, a jestli mám zájem, tak mě přibere.“

Gerard se zamyslel. „Odebíral Silver Moondance víno běžně přímo od – hm – Paula Younga?“

Jo.“

„Znal jste Larryho Trenta?“

„Znal.“ Vernon zřejmě o Laným neměl valné mínění. „Nezajímalo ho nic než koně. Brácha se k němu choval zatraceně slušně, nechal ho ať dělá, jako že mu podnik patří, a dával mu na to jeho trénování a hazard prachy po hrstech. Zarac říkal, že se k němu chová až moc slušně.“

Vzpomněl jsem si, jak Orkney Swayle tvrdil, že Larry Trent na bratra žárlil. Na bratra, který k němu byl tak štědrý. Zvláštní svět, plný paradoxů.

„Jaké byly vztahy mezi Laným Trentem a Zarakem?“

„Oba pracovali pro Paula Younga.“ Člověk vycítil, že to jméno zní falešně, ale Gerard zase nenaléhal.

„Na stejné úrovni?“

„Před veřejností ne.“

„Proč zabil Paul Young Zaraka?“

„Nevím,“ řekl Vernon nejistě. „Já to nevím.“ Byl nesvůj.

„Věděl jste ale, že ho zabil?“ zeptal se Gerard. „Proboha.“

„Ano, věděl jste to a můžete nám o tom něco povědět. Tak povídejte.“

Z Vernona to najednou vyhrklo, jako by si nemohl pomoci. „Přej Zarac chtěl, aby mu dal Silver Moondance. Jen tak. Prostě trval na tom, aby podnik byl výhradně jeho. Vydíral.“

Vernon byl potíci se slepenec strachu, pobouření, opatrné i překotné sdílnosti, a v tu chvíli prožíval pocit osvobození, jaké přináší zpověď.

Fascinovaně jsem přihlížel. Gerard se civilizovaně zeptal: „On se před vámi pokud jde o tu vraždu ospravedlnil?“

„No, vysvětlil mi to. Přijel sem s rollsem plným chlastu ze Silver Moondance a pověděl mi, že mu ty bedny pomáhá naložit Zarac. Jel třikrát. Bylo toho moc. Když přijel potřetí, byl divnej. Byl jako vzrušenej, rozčilenej, rozsvícenej. Říkal, že nejspíš uslyším, že Zarac je mrtvěj, a ať držím hubu. Že se Zarac pokoušel držet ho v šachu a on si to nedal líbit – pozděj jsem se dozvěděl, jak ho zabil – chtělo se mi z toho blít, blil jsem. Zarac nebyl špatnej chlap – Bože, do vraždy jsem se nikdy zamíchat nechtěl. Taky jsem se nezamíchal. Prostě to byla finta na snadnej výdělek, tak jsem to bral.“

„Jak dlouho už ta finta jede?“ zeptal se Gerard.

„Asi patnáct měsíců.“

„Celou tu dobu víno i whisky?“

„Ne. Začínali jsme s vínem. Whisky děláme až posledních šest měsíců.“, Jen Bell's?“

„Jo.“

„Kam odtud šla ta nepravá Bell's?“

„Kam?“ Vernonovi chvíli trvalo, než pochopil otázku. „No, prodávali jsme ji tady ve všech barech, občas i v lóžích. Taky jsme ji posílali jinam, kam zrovna Quigley posílal občerstvení, na sportovní podniky, svatby, na plesy, tak vůbec.“

Quigleymu ztuhly rysy. Byl tak otřesený, až to bylo skoro směšné.

„Prostě tam, kde se dalo počítat s tím, že nikdo nepozná rozdíl,“ poznamenal Gerard.

„Nejspíš. Lidi většinou houby poznaj, hlavně když jich je hodně pohromadě. Zarac tvrdil, že kde jsou davy, tam je smrad, a měl pravdu.“

Věděl jsem dobře, že nápojoví Číšníci bývají cynici. Taky mne napadlo, že nebyť Orkneyho zaujetí proti firmě s občerstvením a toho, že zásadně odmítal objednávat, co firma běžně nabízela, mohl jsem falešnou Bell's objevit už v jeho lóži.

„Víte vůbec, jakou konkrétní whisky jste v lahvích Bell's prodával?“ zeptal se Gerard.

Vernon se tvářil, jako by o tom nikdy nebyl uvažoval. „Byla to skotská.“

„Slyšel jste někdy jméno Kenneth Charter?“

„Kdo?“ Vernon se tvářil nechápavě.

„Vraťme se k Paulu Youngovi,“ řekl Gerard bez viditelného zklamání. „Tu loupež v obchodě pana Beache plánoval s vámi?“

Vernon se na mne vztekle podíval. Byl sice kající, ale ne zas tolik. „Ne, se mnou ne. Jen si od nás půjčil dodávku. Dal jsem mu klíče.“

„Cože?“ vyhrkl Quigley. „To byla ta ukradená dodávka?“

Quigley – Kvalitní domácí výrobky. Sálh jsem (trochu pozdě) po ceníku firmy, ležícím na psacím stole před Gerardem, a přečetl si hlavičku: Crisp, Duval a Quigley s.r.o., Kvalitní domácí výrobky. Na dvoře za mým krámem tehdy stál jeden z Quigleyho vozů.

„Měli to auto vrátit,“ hájil se Vernon. „Nepočítali s tím, že se tam tenhle člověk v neděli odpoledne ukáže.“ Nenávistně se na mne zadíval. „Že přej si moh zapamatovat poznávací značku, proto si auto chtěli načas nechat. Měli ho ale vrátit. Řekli, že než se to všechno trochu uklidní, auto někde nechaj stát. Řekli, že mám ohlásit krádež. Jenže já to nestihnul, policajti na to skočili, než bys pověděl švec.“

„Kdo řekli?“ zeptal se Gerard neútočně.

„Ty co dělaj – lidi Paula Younga.“

„Jména?“

„Nevím.“

„Zkuste si vzpomenout.“

„Denny. To je jediný, co vím. Jeden z nich se jmenuje Denny. Řekli mi jen, že si pro to auto přijde Denny. Měli to víno z krámu přivízt sem a já ho měl probrat. Čekal jsem tu do devíti, ale nepřijeli. Pak jsem se dověděl, že se tam objevil tamhle ten.“ Vernon ukázal na mne. „K něčemu tam došlo, co je vyplašilo, proto sem vůbec nedojeli. Pak jsem se taky dověděl, že stejně nakládali nesprávný flašky, takže všechny ty zmatky byly zbytečný, k ničemu.“

„Řekl vám někdo, co je vyplašilo?“ zeptal se Gerard, jako by o nic nešlo.

„Ne, jen že se splášili, protože se stalo něco, s čím nepočítali, co, to mi neřekli.“

Oba s Gerardem jsme mu věřili. Těžko by před námi stál tak klidný a těžko by s takovou jistotou tvrdil, že nic neví, kdyby tušil, že to něco, s čím nepočítali, bylo, že nás postřelili.

„Jak dobře ty dva znáte?“ zeptal se Gerard.

„Moc ne. Denny jezdí s nákladákem, co nám sem to zboží vozí. Ten druhý jezdí jen málo. Ani jeden, ani druhý toho moc nenamluví.“

„Jak často sem se zbožím jezdí?“

„Tak jednou do tejdne. Podle toho.“

„Podle toho, kolik prodáte?“

„Jo.“

„Proč nepoužili při loupeži u pana Beache vlastní nákladní vůz?“

„Je velkej – je na něm nápis Vintners Incorporated – taky je právě teď v servisu nebo co.“

„Dokázal byste popsat Dennyho a jeho společníka?“

Vernon pokrčil rameny. „Kluci.“

Jaké mají vlasy?“

„Nijak zvláštní.“

„Nemají černé kudrnaté afro?“

Vernon se zatvářil udiveně. „Ne, prostě normální vlasy,“ řekl přesvědčivě.

„Odkud jsou? Odkud vozí víno?“

„To já nevím, nikdy jsem se neptal, taky by mi to neřekli. Nejsou moc přátelský. Dělaj pro Paula Younga – víc nevím.“ Jméno Paula Younga už mu šlo lip, zvykal si na ně. „Kdy jste se s Paulem Youngem setkal poprvé?“

„Hned zkraje. Když jsem Zarakovi řek, že bych měl zájem, Zarac na to, že se za mnou staví šéf a vysvětlí mi, co vlastně chce. Přišel. Povídal, že spolu budeme určitě dobře vycházet, a taky že jsme spolu většinou dobře vycházeli.“

Až do chvíle, kdy si Vernon začal vydělávat bokem a svého partnera začal okrádat. K tomu se ale přiznat nehodlal, jak se zdálo.

„Právě jméno Paula Younga?“ zeptal se Gerard.

Proud zpovědi se rázem zarazil.

Vernon odpověděl stísněně: „Jmenuje se Paul Young.“

Gerard potřásl hlavou.

Vernon trval na svém. „Jmenuje se Paul Young.“

„Ne.“

Vernonovi stékal pot z čela po spáncích až na bradu. „Řek mi, že ho policajti viděli v Silver Moondance, když tam přijel po smrti svého bratra a netušil, co se tam právě děje. Pověděl tehdy první jméno, co ho napadlo, protože nechtěl bejt vyšetřovanej kvůli tomu pití. Říkal, že teď po něm určitě jdou kvůli Zarakovi, ale že budou hledat Paula Younga, kterej neexistuje – Řek, že kdyby se mě náhodou někdo ptal – což přej skoro vylučuje, ale kdyby přece – mám trvat na tom, že se jmenuje Paul Young. A to taky jo, trvám na tom, a jeho skutečný jméno nepovím nikomu, zabil by mě – nepřeháním, jsem si tím jistej.

To si radši jdu sednout – nic vám neřeknu.“

Mluvil s hlubokým přesvědčením a se zcela pochopitelným strachem. Stejně mne ale překvapilo, že na

něho Gerard vůbec nenaléhal.

Gerard řekl: „Dobře.“ Na chvíli se odmlčel. „To je všechno.“ Vernon v první chvíli bláhově usoudil, že se tím vysvobodil, že tím pro něj všechno končí.

Quigley ho z toho rychle vyvedl. Ve spravedlivém rozhořčení zaburácel: „Okamžitě mi odevzdej klíče, Vernone.“

Vernon mlčky vytáhl klíče z kapsy a předal mu je.

„Zítra si můžeš začít hledat místo. Já svůj slib dodržím, žalovat tě nebudu. Taky ti ale nenapíšu doporučení. Zklamal jsi mě, Vernone, nerozumím ti. Zůstat tady nemůžeš, tím to končí.“

Vernon vydechl: „Je mi osmačtyřcet.“

„Mohl jste tady mít teplé místo do konce života,“ podotkl Gerard. „sám jste si to zmařil, sám si za to můžete.“

Vernon si v tu chvíli poprvé uvědomil, co ho v budoucnosti čeká. Kolem očí měl náhle ustarané vrásky.

„Máte rodinu?“ zeptal se Gerard.

„Ano,“ hlesl Vernon.

„Být nezaměstnaný je lepší než sedět,“ prohlásil Gerard přísně. Jistě to už řekl mnoha odhaleným podvodníkům. Všichni tři, Quigley, Vernon i já jsme dobře slyšeli, jak tvrdě to řekl. Za každý čin si člověk ručí, nese za něj odpovědnost a musí nést i následky. Jestliže se někomu příliš často odpouští, ničí to duši.

Když Vernon odešel, naložili jsme s Gerardem (se svolením Quigleyho) do mercedesu, který jsme přistavili před zelené dveře, bednu Bell's s nápisem Vintners Incorporated, a po jedné bedně od každé značky vína Vintners Incorporated. Lépe řečeno Gerard a Quigley přihlíželi, zatímco já tahal bedny. Už jsem zase dělal své běžné povolání. Ulehčil jsem si ale práci vysokozdvížným vozíkem, abych tolik netrápil hojící se svaly.

„Co mám dělat s tím, co zbylo?“ zeptal se Quigley bezradně. „A jak si poradím bez Vernona s Podzimním festivalem? Nikdo jiný tady běžné postupy nezná, Vernon tady byl tolik let – všechny postupy vypracoval sám.“

Ani Gerard, ani já jsme mu řešení nenabídli. Quigley zasmušile pozamykal dvojité zámky dveří u svých pokladů, zapnul poplachové zařízení, a všichni tři jsme definitivně vyšli z budovy.

„Co mám dělat?“ zeptal se Quigley, když zamykal zelené dveře. „Chci říct, co mám dělat, pokud jde o tu vraždu?“

Odpověděl mu Gerard. „Vyslechl jste od Vernona verzi, kterou on má od Paula Younga. Je to jen jedna verze toho, co se skutečně stalo. Nelze vůbec mluvit o informacích z první ruky.“

„Znamená to – že nemusím nic?“

„Je to na vás,“ řekl zdvořile Gerard. Moc mu nepomohl. Suverénní Quigley poprvé ve svém životě zapátral ve svých jistotách a našel nejistotu a nerozhodnost.

Gerard dodal: „My s Tonym budeme informovat policii, že se tu dnes počínaje tímto okamžikem Paul Young může objevit. Pak už to bude věc policie.“

„Má přijít až ve dvě,“ opravil ho Quigley. „Hm. Patrně ho napadne, že Vernon udělá přesně to, co udělal, že se pokusí všechno odtud vyklidit a zmizet i se zbožím, než se tu Paul Young ukáže. Podle mého se tu může ukázat každou chvíli.“ Gerardovi to starosti nedělalo, ostatním dvěma ano. Quigley se rozhodl vypadnout co nejrychleji a já jeho pocity sdílel.

„Dovnitř se nedostane,“ řekl Quigley. „Všechny klíče mám teď já. Asi bych vám měl poděkovat, pane McGregore. Celá ta věc se mi vůbec nelíbí. Doufám ale, že po Vernonově odchodu už žádné další potíže mít nebudeme.“

„Také doufám,“ řekl Gerard nezúčastněně. Pak jsme se spolu dívali, jak Quigley odjíždí a jak se mu vrací sebedůvěra, jak vzpřimuje záda. „Třeba bude mít štěstí, třeba ne,“ poznamenal Gerard. „Nechci se tu dočkat Paula Younga,“ řekl jsem. Pousmál se. „Bude to moudřejší. Nastup si ke mně, dojedeme pro tvůj vůz a odněkud zavoláme na policii.“

Vyjeli jsme společně a asi po osmi kilometrech jsme zastavili v jedné malé vesnici u veřejné budky před poštou. Dal jsem Gerardovi nouzové telefonní číslo, které jsem měl od Ridgera.

„Je možné,“ hlásil Gerard policii, „že se člověk vystupující pod jménem Paul Young objeví u zásobovacího vjezdu závodiště Martineau Park. Počínaje tímto okamžikem tam může přijet kdykoli během tohoto dne.“

Pak chvíli poslouchal a dodal: „Ne, žádné jméno, ne. Na shledanou.“

S úsměvem zavěsil. „Povinnost splněna.“

„Do určité míry,“ řekl jsem.

„Všechno je relativní.“ Byl ve výborné náladě, přestože vypadal stále špatně. „My totiž víme, kde je

Charterova skotská.“

„Část té skotské,“ namítl jsem.

„To stačí.“

„Nevíme, kde byla po loupeži, než se octla v lahvích Vintners Incorporated.“

„Jak jsi správně řekl, byla v plníně lahvi.“

Opíral se o vůz, ruku na pásce. Vypadal křehce. Zotavující se anglický džentlmen na neškodné nedělní ranní projížďce. V očích měl tvrdý výraz s nepatrnou jiskrou humoru. Pak jsem na něj tvrdě udeřil: „Ty víš něco, co jsi mi neřekl.“

„Myslíš? A o čem asi?“

„Našel jsi tu plnínku.“

„Jednu plnínku jsem našel, to ano, je aspoň odkud začít. Chtěl jsem se tam jet dnes odpoledne podívat. Jen tak na předběžnou obhlídku.“

„Nikdo tam nebude, je neděle.“

„To je možná výhoda.“

„Snad se tam nechceš – vloupat?“

„To se uvidí. Uvidíme. Mohl by tam být správce, a já docela umím vládní kontrolory, i v neděli.“

Trochu vyděšeně jsem se zeptal: „No – a kde to je?“

„Asi padesát kilometrů od Charterova hlavního stanu, naším směrem.“ Mírně se usmál. „V pátek odpoledne jsme v kanceláři došli k tomu, že tvůj nápad prověřit si ze všeho nejdřív ty plniny, kam Charter víno vozil, byl dobrý, ale nesprávný. Těch plnění je pět, a my si je všechny prověřili. Samé stoprocentně solidní firmy. Jenže dnes v noci – znáš to, jak člověka občas v polospánku něco napadne – uvědomil jsem si, že jedna z těch firem má na Chartera dvě vazby, ne jen jednu, a že ta druhá vazba je možná podstatně důležitější, než jsme mysleli.“

„Povídej.“

„Hm. Nechci předbíhat událostem.“

„Probůh.“

„Tak tedy dobře. Hned na počátku našeho šetření jsme zjistili, že jedna z těch plnění patří člověku jménem Stewart Naylor. Byla na Charterově seznamu hned na prvním místě, první, kterou jsme si prověřili.“

„Stewart Naylor?“ Zamyslel jsem se. „To je ten – ten – nebyla o něm zmínka v notesu Kennetha mladšího? Jo, už vím, je to ten tatínek, co hraje bojové hry – otec Davida Naylora.“

„Patří mezi elitní firmy. Stewart Naylor je majitelem plniny Bernard Naylor Bottling. Továrnu založil jeho dědeček. Velmi vážený podnik. Vzbudil jsem se a jméno Naylor jako by mi blikalo v hlavě. Dnes ráno jsem zavolał Kennetha Chartera a zeptal jsem se na vztah jeho syna k Davidu Naylorovi. Kenneth starší říká, že Stewarta zná už mnoho let. Ne že by byli opravdoví přátelé, ale znají se dobře, protože jsou v obchodních stycích a jejich synové jsou přátelé a rádi spolu tráví čas. Kenneth Charter tvrdí, že David Naylor je jediný pozitivní faktor v zahálčivém životě Kennetha mladšího. Aspoň prý se Kenneth mladší netoulá po ulicích. Bojové hry jsou k ničemu, ale přece jen jsou lepší než čichat čistidla.“

„Cituješ ho doslovně?“ zeptal jsem se pobaveně. „Ano, kamaráde.“

„Myslíš vážně.“

„Kenneth Charter si to nemyslí. Podle něho se chytáme stébla. Věří, že je David Naylor čtyřadvacetikarátový, naprosto ryzí. Nic jiného jsme ale neobjevili, a to jsme prověřovali plniny všude, kde si vzpomeneš, našim lidem už se z toho dělalo nanic. Tři dny intenzivní práce a nic z toho. Řada z těch plnění zkrachovala. Z jedné je knihovna, z další skladiště továrny na obuv.“

„Hm. Je možné, že by měl Stewart Naylor nevlastního bratra?“

„Kdokoli může mít nevlastního, nelegitimního bratra. Stává se to i v nejlepších rodinách.“

„Chci říct.“

„Vím, co chceš říct. Kenneth Charter o žádném nevlastním sourozenci neví.“ Pokrčil rameny. „Naylorův podnik je nejistá naděje. Bud se strefíme do černého, nebo se budeme muset hodně omlouvat. To bych rád zjistil.“

„Ted hned?“

„Určitě ted hned. Pokud by náhodou byl Stewart Naylor totožný s Paulem Youngem, měl by dnes odpoledne být na cestě do Martineau Parku nebo odtamtud, neměl by se potulovat v plníně.“

„Zeptal ses Kennetha Chartera, jak Stewart Naylor vypadá?“

„Ano, prý normálně.“

Všichni vypadají normálně – „Není nedoslýchavý?“ zeptal jsem se. Gerard zamžikal. „Na to jsem

nevzpomněl.“

„Zeptej se na to, zatelefonuj teď hned, než vyjedeme.“

„Kdyby se ukázalo, že nedoslýchavý je, tak nikam nejedeme?“

„Ano. Nejezdil bych tam.“

Gerard zavrtěl hlavou. „O to spíš bych tam měl jet.“

„Je to jako skočit mezi krokodýly.“

„Možná. Možná, snad. Nic není jisté.“ Šel nicméně k telefonu a vytočil číslo bytu Kennetha Chartera.

Nikdo se neozýval. Pak zavolał bezúspěšně i do kanceláře.

„Tak to bychom měli,“ řekl. JÁ jedu.“

„Byl jsi vůbec někdy v plírně?“ zeptal jsem se zoufale. „Chci říct, víš co tam hledat?“

„Ne.“

Upřeně jsem se na něho díval a on se díval na mne. Nakonec jsem řekl: „Strávil jsem rok po různých plírnách v Bordeaux.“

„Opravdu?“

„Ano.“

„Tak mi prozrad', co mám hledat.“

Přemýšlel jsem o čerpadlech a všem možném zařízení. Nakonec jsem se nešťastně zeptal: „Ty mě tam budeš potřebovat, že?“

„Byl bych rád, kdybys jel se mnou, ale nežádám tě o to. Přesahuje to nejspíš meze poradenských služeb.“

„Ty bys přece to víno nepoznal, ani kdybys do něj spadl. Nemám pravdu? Tu skotskou bys taky nepoznal, že?“

„Ani náhodou.“

„Ty jsi ale mizera!“

Usmál se., Já doufal, že se mnou pojedáš, když ti řeknu.“

20

Pověsil jsem na dveře krámu ceduli s nápisem: Zavřeno pro nemoc. Omlouvám se. Otevíráme v pondělí v 9.30.

Jsem blázen, pomyslel jsem si. Úplný blázen.

Když ale nepojedu, pojedě sám.

Tím to končilo. Nemohl jsem dopustit, aby jel sám, když jsem to byl já, kdo měl potřebné vědomosti. Navíc on byl unavený a nebylo mu dobře, zatímco já už byl skoro úplně v pořádku.

Sedl jsem si k psacímu stolu a napsal vzkaz pro seržanta Ridgera. Napsal jsem mu, že mi bylo doporučeno podívat se po té whisky ze Silver Moondance v plírně Bernard Naylor Bottling a že tam jedu s Gerardem McGregorem (napsal jsem jeho adresu). Dal jsem vzkaz do obálky, zalepil ji a místo adresy napsal pokyny pro paní Palisseyovou: Prosím předat na policejní stanici, kdybych se do deseti hodin nepřihlásil. Ať obálku otevřou.

Zastrčil jsem obálku do pokladny tak, aby ji nepřehlédla. Doufal jsem, že si pokyny přečte. Pak jsem se ještě jednou rozhlédl po krámě, zamkl a snažil se nemyslet na to, jestli se do krámu kdy vrátím.

Nebylo mi jasné, jestli Kenneth Charter ví či neví, koho hledáme. Stewart Naylor vypadal příliš věrohodně. Na druhé straně jsem dost věřil Gerardovu nočnímu nápadu, věřil jsem na intuici. V polospánku může člověka napadnout řešení.

Nejspíš se ukáže, že si naše cesta vůbec nezaslouží dramatické vzkazy policii, ani moje velevážné úvahy. Je možné, že dojedeme do té plírně, tam všechno bude v nejlepšího pořádku a poctivosti a my se sebereme a odjedeme spořádaně domů. Další nedělní krvavé horory se konat nebudou.

Gerard na mne čekal na parkovišti, jak jsme měli domluveno. Stavil se mezitím doma, odvezl si tam kořist z Martineau Parku. Do Londýna jsme odjeli jeho mercedesem, ale tentokrát jsem řídil já.

„Představ si, že jsi Stewart Naylor, že jsi strávil celý život vedením rodinného podniku a pak ti najednou vyschl pramen vína, protože Francouzi změnili pravidla hry.“ rozkládal Gerard. „Zavedli nové střelné zbraně místo luků.“

„Co? Ano. Kenneth Charter to popletl, po lucích a šípech přišel nejdřív samostříl – no nic. Ať už šlo o samostřílky nebo pistole, ocitl ses najednou na dně. Kenneth Charter přiznal, že do Naylorovy plírně vozí asi tak pětinu toho, kolik vozil dřív, ale pořád ještě to je dost. Vozil k němu víc než jinam. Proto tvrdí, že na tom je proti ostatním Naylor dobře, nebojuje o život.“

„Aha,“ přikývl jsem.

„Ano. Představ si tedy, že jsi Stewart Naylor a zoufale sháníš něco, co bys mohl plnit do lahví – rajský

protlak, čistič skvrn, cokoli – a zjistíš, že všichni ostatní v tvé branži hledají totéž. Pomalu ale jistě se řítíš ke dnu.“

Na chvíli se odmlčel, když jsem předjížděl nákladní vůz, pak pokračoval: „Vycházeli jsme předtím z předpokladu, že se v takové situaci k majiteli podniku dostavil v pravý okamžik šikovný podvodník a nabídl záchranu výměnou za poctivost, a že náš krachující plnič lahví pokušení podlehl. Co když to bylo jinak? Co když Stewarta Naylora nikdo na scestí nepřivedl, co když si celý ten podvod vymyslel sám?“

„To jest místo aby plnil láhve na zakázku pro jiné, kupoval víno sám, sám ho plnil do lahví s neodpovídajícími vinětami a prodával je za dvacetinásobnou cenu.“ Zamračil jsem se. „Pak ale dojde k odhalení a soudnímu stíhání.“

„Nedojde, když máš nevlastního bratra, který má rád koně. Peníze < si půjčíš v bance, pro bratra zařídíš podnik, Silver Moondance, a dodáváš mu víno do prodeje. Prodáváš se za dobře dvacetinásobek skutečné ceny, a to i když se započítá cena lahví. Peníze začnou proudit – přestaneš mít ztráty – a v tu chvíli tě posedne hrabivost.“

„Hrabivost?“

„Je to posedlost, jako drogová závislost. Rozhodující je první krok. Rozhodnutí. Okusit kokain nebo ne. Půjčit si peníze z klubovní kasy nebo ne. Prodat hospodářské tajemství nebo ne. Vymyslet falešnou vinětu s neexistujícím zámkem a lepit ji na anonymní víno. První krok je největší, druhý už jen poloviční, šestý krok už je zakořeněný zvyk. Stewart Naylor si nejspíš myslel, že když najde další, nová odbytiště, může zisk znásobit, znásobovat.“

„Je to možné,“ řekl jsem.

„Řekněme, že máš pomocníka, který se jmenuje Zarac. Toho šikovně umístíš v Silver Moondance jako vrchního nápojového číšníka. Jedním z jeho úkolů je rozhlížet se po možných odbytištích. Tak jednoho dne zajde k Vernonovi do Martineau Parku. Ohlásí výsledek rozhovoru Stewartu Naylorovi – ten zajde za Vernonem a ejhle, jako mávnutím kouzelné hůlky se celý obchod vínem dá náramně do pohybu, zisky se zdvojnásobí. Peněz přibývá tak rychle, že je problém kam s nimi. Nevadí. Nevlastní bratr Larry je génius, pokud jde o koně. Stačí dát Larrymu nepohodlné peníze, ten je přečaruje do koní, ty pošle do Kalifornie, tam je co možná výhodně prodá a uloží peníze v bance – nejspíš má v úmyslu jednoho krásného dne peníze vybrat a žít ve slunci. Podle mých zkušeností se ta poslední kapitola zřídka naplní. Zločinec podlehne zločinecké činnosti do té míry, že nedokáže přestat. Chytil jsem několik průmyslových špiónů jen proto, že se neovládli, nedokázali přestat slídit s fotoaparáty po podniku.“

„Pobrat peníze a zmizet,“ řekl jsem.

„Jistě. Zřídka k tomu dojde. Pachatel se vrátí pro další a další sousto, a ještě jedno poslední – a už je pozdě.“

„Stewart Naylor se pak věnoval skotské?“

„Ted si představ, že tvůj syn, žijící po rozvodu s tvou ženou, tě přijde navštívit a přivede s sebou kamaráda, Kennetha mladšího. Možná že ho k tobě vodí častěji. Stewart Naylor zná Kennetha Chartera staršího dobře – cisterny Kennetha Chartera vozí víno do Naylorova podniku už mnoho let. Řekněme, že se náš zlotřilý podnikatel podívá na Kennetha mladšího a uvědomí si, že Charterovy cisterny vozí skotskou, gin i víno a že výnos z vína je sice pěkný, ale z kradené whisky by mohl být přímo astronomický.“

«„Přece to ale Kennethovi mladšímu nemohl říct přímo. Nemohl hned chtít, aby mu prodal itineráře otcových cisteren a časový rozpis, Kenneth mladší mohl reagovat pohoršeně, běžet domů a všechno prozradit.“ namítl jsem.

„Jenže náš podnikatel usoudil, že Kenneth mladší je zralý na zradu, nejspíš si stěžoval na život s otcem.“

„Vyslal proto Zaraka, aby se pokusil kluka získat.“ doplnil jsem.

„Možná ho poslal do Diamondu. Nebo do diška? Tak nějak. Zarac asi řekl: Můžeš mít spoustu prachů, kamaráde, stačí, když dodáš klíčky od cisterny a její trasu. Dostaneš ode mne spoustu prachů. Po třech měsících další platba, po dalších třech měsících další. Pak Zarac řekne: Potřebuju klíčky od další cisterny, kamaráde, s tou první už to smrdí.“

„Klidně to tak mohlo proběhnout.“

„Ano.“

„Zarac,“ řekl Gerard zamyšleně, „měl příliš těžkou ruku, pokud šlo o vydírání.“

„Ke své škodě,“ dodal jsem.

Dojeli jsme na konec dálnice a zabočili do úzkých ulic na Ealing.

„Víš, kde ta továrna je, nebo se budeme ptát na cestu policajtů?“

„Máme mapu,“ řekl Gerard suše a vytáhl ji z příhrádky na rukavice. „Jsou na ní ulice. Až dojedeme k té

naší, koukej koukat.“

„Dobře.“

„Projed kolem bez zastavení. Uvidíme co a jak, pak se rozhodneme jak dál.“

„Dobře.“

„Asi po jednom a půl kilometru zahni doleva. Pak už to budeme mít k cíli jen asi osm kilometrů. Dál tě budu navigovat.“

„Dobře.“

Na příští velké křižovatce jsme zahnuli doleva na čtyřproudovou ulici se zeleným pruhem uprostřed. Projížděli jsme ospalým předměstím, kde na nespočetných kamnech prskala roštěná chystaná na nedělní oběd.

„Zítra nám pošlou profil skotské z Martineau Parku,“ řekl Gerard.

„Taky z toho vzorku, který jsem odebral z láhve ze Silver Moondance.“

„Měly by být stejné.“

„Taky že budou.“

„Vsadil bys na to?“

Ušklíbl jsem se. „Ano.“

„Prozrad, čemu se směješ?“

„No, přece víš, že ze Skotska vezla cisterna pokaždé osmapadesá-tiprocentní. V plníně u Rannochů měli whisky zředit vodou na čtyřicet procent.“

Přikývl. „Ano.“

„Máš ponětí, kolik je na to zapotřebí vody?“

„Ovšemže ne. Kolik?“

„Asi dva tisíce sedm set galonů, to je na váhu víc než deset tun.“

„Dobrý bože!“

„Právě. U Rannochů by s vodou zacházeli velmi pečlivě. Xlrčitě by použili pramenitou vodu, i když by ji možná nečerpali přímo ze skotského lochu. Vsadím se s tebou, že whisky ukradená Charterovi je ředěná vodou z vodovodu.“

„To je chyba?“

Dal jsem se do smíchu. „To víš, že je. Z toho by každého skotského odborníka ranila mrtvice. Říká se, že skotská je taková, jaká je, protože se při její výrobě používá přírodní, čistá voda z lochů, měkká a neposkvřená. Když jsem ochutnal tu whisky ze Silver Moondance podruhé, u mne v krámě, zbyla mi po ní pachut' chemikálií. Některá vodovodní voda není špatná, některá je hrozná. Nedá se z ní vařit čaj, chutná odporně. Zeptej se lidí, kteří bydlí tady kolem.“

„Tady?“

„Západní Londýn je tím proslavený. Nechvalně.“

„Nepovídej!“

„To se jasně ukáže na profilu.“

„Voda?“

„Chemikálie. V čisté whisky by žádné být neměly.“

„A to ta voda z vodovodu celý profil neporuší? Chci říct – bude vůbec možné prokázat, že ty dva vzorky jsou identické s whisky odeslanou ze Skotska?“

„Ale ano, nelam si s tím hlavu, vodovodní voda profil whisky neovlivní, jen se tam ukážou další komponenty.“

„Nevadí, že je skotská ředěná?“

„Ne, plynová chromatografie prokazuje přítomnost látek, ne jejich množství.“

Ulevilo se mu. „U příštích světél zahni doprava. Rozlišila by plynová chromatografie různé vzorky vody z vodovodu?“

„Nevím.“

„Neuvěřitelné.“

„Co je neuvěřitelné?“

„Ze taky něco nevíš.“

„Jo – taky nevím nic o čínských dynastiích, ani neumím říct děku-ju nechci v patnácti jazycích, taky netrefím do té plnínky.“

Měl jsem sto chutí otočit to a jet domů. Čím víc jsme se blížili k Naylorovi, tím víc jsem byl nesvůj – vzpomínal jsem na otce, vpravdě statečného, vyrazejšího do bitvy, vnukajícího odvahu svým vojákům – Proč nejsem jako on, proč mám sucho v ústech a krátký dech, tady, v srdci Ealingu.

„První doleva a pak třetí doprava. To už bude ta naše.“

Gerard byl ledově klidný. V hlase ani v tváři neměl sebemenší stopu úzkosti. Snažil jsem se nedržet volantů tak křečovitě, ale moc mi to nešlo. Chtěl jsem se uvolnit, být jako Gerard. Nešlo to.

Všechno marné. Když jsem zahýbal třetí doprava, měl jsem i zuby pevně zaťaté. Jel jsem pomalu.

„Tamhle to je, vidíš?“

Podíval jsem se, kam ukazuje. Dvě vysoké zavřené brány ve vysoké dlouhé cihlové zdi. Na bráně bylo bílým písmem Bernard Naylor Boftling, pod nápisem visely masivní visací zámky velikosti talíře.

My se tam nedostaneme a tím to skončí, pomyslel jsem si. Díky bohu za to.

„Na konci ulice zahni doleva,“ napovídal Gerard. „Tam někde zaparkuj, když to půjde.“

Ono předměstí postavili ještě před vypracováním městského plánu, takže se tam mísily továrny s obytnými domy. Zaparkoval jsem mercedes u chodníku mezi soukromé vozy místních obyvatel. Pak jsme procházeli kolem krajových záclon a keřů v malých zahrádkách před domy, až jsme došli k vysoké zdi. Všichni jistě jedí rostbíf s yorkshir-ským pudinkem a omáčkou – hodina oběda už vypukla a v žaludku jako by mi poletovali motýli, tolik motýlů, že by ozdobili brazilskou džungli.

Kráčeli jsme pomalu, jako bychom šli na procházku. V krátké ulici jsme potkali jen jediného chodce, byl to starší pán, stál a čekal, až si jeho pes vyřídí co je třeba u pouliční lampy.

Došli jsme k bránám. Byly vybledlé, tmavozelené, dva a půl metru vysoké. Gerard se zastavil a obrátil se k jedné bráně čelem. Zaklonil hlavu, jako by si četl nápis na vratech.

„Nahoře na zdi mají zasazené střepy,“ poznamenal jsem. „A nahoře na bráně je ostnatý drát. Neříkej, že dokážeš otevřít ty visací zámky!“

„To taky není třeba,“ řekl klidně. „Nauč se koukat. Je hodně vrat na velké zámky, ve kterých najdeš menší dvířka, kudy se dá projít po jednom. Tady jsou taková dvířka v levé bráně, zdá se, že tam je obyčejný zámek. Pokud se mi nepovede dostat nás oba dovnitř, promarnil jsem nejlepší léta svého života.“

Přestal předstírat, že si čte nápis na vratech, a pokračoval v chůzi. Nenápadně se podíval na dvířka.

„Kouříš?“ zeptal se.

„Ne,“ odpověděl jsem udiveně.

„Zavazuj si tkaničku u boty.“

S pochopením jsem přikývl. „Jasně.“ Poslušně jsem se sklonil a zavazoval si neexistující tkaničku u mokasínů.

„Hračka!“ ozval se nade mnou Gerard.

„Co?“

„Račte vstoupit.“

K svému úžasu vidím, že malá dvířka se už otevřela dokořán. Gerard byl nevídaně rychlý. Zastrčil plastovou kartičku do kapsy a ohlédl se ještě jednou na pána se psem. Pes už zase pána zdržoval. Gerard prošel brankou, jako by tam byl doma, a já ho s bušícím srdcem následoval. Branku za námi zavřel. Zámek zaklapl. Gerard se mírně usmál a já si s úžasem uvědomil, že sice je unavený a není mu dobře, ale že se tiše baví.

„Třeba tam budou lidi,“ namítl jsem.

„Pokud tam budou – byla branka otevřená a my vešli ze zvědavosti.“

Oba jsme si prohlédli velká vrata zevnitř. Visací zámek na zevní straně byl jen pro ozdobu. Zevnitř byly těžké závory a dlouhá traverza napříč vrat, bránící probourání vrat tlakem zvenčí.

„V továrnách mají často takovouhle slabinu,“ podotkl Gerard. „Zvlášť ve starých, postavených ještě v dobách nevinosti.“

Octli jsme se na velkém vybetonovaném dvoře, vpravo se táhla dlouhá cihlová budova s malými zamřížovanými okny ve dvou řadách nad sebou. Na konci dvora proti nám byla moderní přízemní panelová kancelářská budova. Vlevo od nás byla vrátnice, kde ve všední den nepochybně seděl člověk, kontrolující všechna vjíždějící a vyjíždějící vozidla a chodce.

Žádný zámek tam nebyl. Dveře zavřené. Gerard vzal za kliku, ale bylo zamčeno.

Vedle dveří bylo okénko jako u pokladny v biografu. Za tím jistě ve všední den strážný stával. Gerard si okénko prohlížel ze všech stran, ale pak se vrátil ke dveřím.

„Dóžický zámek, smůla,“ řekl, když si prohlédl klíčovou díрку.

„Vadí to?“ zeptal jsem se. „V tom domku stejně nic zvláštního nebude.“

Gerard se na mne útrpně podíval. „Ve starých továrnách jako je tahle mívají klíče pověšené na dřevěné desce ve vrátnici. Vrátný vydává klíče, jak zaměstnanci přicházejí.“

To mne umlčelo. Díval jsem se, jak zasunuje paklíč do klíčové dírky. V ústech jsem měl dočista sucho. Gerard jemně, citlivě zkoušel otáčet paklíčem, pohled upřený do prázdna. Všechno cit soustředěný do

prstů.

Nikde nikdo. Nikdo k nám neběžel, nekřičel na nás, nechtěl od nás nemožné výmluvy. Pak to v zámku dveří najednou hlasitě klaplo a Gerard si s úlevou oddechl a odložil paklíč. Znovu vzal za kliku.

„To už je lepší,“ řekl klidně, když se dveře bez protestu otevřely. „Tak se na to podíváme.“

Vešli jsme do místnosti s prkennou podlahou. Bylo tam dřevěné křeslo, píchačky asi pro sto zaměstnanců, ale v přihrádkách bylo zastrkaných jen asi šest karet. Byl tam hasicí přístroj a zarámovaný text zákona o továrním provozu. Na zdi byla menší plochá skříňka. Gerard nezamčenou skříňku otevřel. Měl pravdu, ve skříňce byly čtyři řady označených háčků a na všech háčcích visely klíče, taky označené visačkami.

„Jsou tu všechny,“ řekl Gerard spokojeně. „A opravdu tu nikdo není, máme celý podnik sami pro sebe.“

Četl si nápisy na visačkách. „Začneme kancelářemi, v těch se vyznám. Potom – co?“

Taky jsem si četl visačky. „Hlavní hala. Lahvárna. Štítkárna, Nádrže. Výdej. Kolik na to máme času?“

„Pokud je Stewart Naylor Paul Young, tak teď dělá, co se chystal dělat, je na cestě do Martineau Parku.

Pokud ho tam policie zdrží, máme na to dvě hodiny.“

„Mně se ti to nějak nezdá.“

„Já vím, to je o jednu o dvakrát, napoprvé to člověku vždycky připadá o strach.“

Zase jsem oněměl. Sundal několik klíčů z háčků a vybídl mne, ať si taky vyberu. Pak jsme oba vyšli a Gerard za námi zavřel. Přišlo mi, že zavírá zbytečně. Vyšli jsme na hlavní dvůr.

Vlevo se objevila další velká cihlová budova. Pokud jsem do té chvíle choval naději, že se prokáže Naylorova nevina a my se spořádaně vrátíme domů, vmžiku bylo po naději. V levém rohu dvora stála středně velká šedá dodávka s hnědými pruhy na bocích, se sundanými poznávacími čísly. Šel jsem se podívat oknem do vozu. Nebylo v něm nic, ani víno, ani černé kudrnaté paruky, ani zbraň. „Pane bože! To je to auto, vid?“

„Bud, anebo stejně vypadá.“

Zhluboka si povzdechl a rozhlédl se po dvoře. „Žádný velký nákladní vůz Vintners Incorporated tu není. Nejspíš je na cestě do Martineau Parku. Vezmeme napřed kanceláře – a – snaž se prosím nezanechávat nikde stopy.“

„Ne,“ vydechl jsem chabě.

Přešli jsme přes dvůr a já měl pocit, že nám boty na betonové ploše příliš hlasitě skřípou. Gerard odemkl hlavní vchod do kancelářské budovy s takovou samozřejmostí, jako by byl sám pan šéf.

Jak jsme si všimli už na píchačkách, ve velikém podniku pracovalo neúměrně málo lidí. V budově bylo šest malých kanceláří, z nichž čtyři byly až na psací stůl a židli dočista prázdné, ve dvou se přece jen nějaké ty písemnosti povalovaly. Pak byly dveře s nápisem Vedoucí provozu. Pod tím bylo drobnějším písmem: Zaklepejte a vstupte.

Díky příslušnému klíči z vrátnice jsme snadno vešli bez klepání. Za vchodem byla příjemná kancelář, na zdech kalendáře, plakáty z francouzských vinařských oblastí a mapy. Jeden psací stůl pro vedoucího, jeden pro sekretářku, na obou stopy každodenní činnosti. Došla pošta v truhlíčku, na jehlici napíchnuté účty, tužky a pera v hrnku, vedle hrnku květináč se sentpaulií.

Zatímco si Gerard soustředěně prohlížel faktury, šel jsem se podívat do vedlejší místnosti. Tam byl přepychový psací stůl potažený kůží, pěkný koberec, mosazný hrnec s velkou zelenou rostlinou, barová skříňka a padesát let staré kresby Bernarda Naylora a jeho továrny. Vchod do luxusní koupelny.

Na vzdáleném konci místnosti byly další dveře. Prošel jsem do sousední místnosti, která měla zřejmě původně sloužit jako konferenční. Světlo z oken ve stropě osvětlovalo veliký stůl uprostřed místnosti, větší než kulečník. Na stole byla vymodelovaná krajina, hory, údolí, rovina, náhorní plošiny, v jednom údolí modrá stužka jako řeka.

Díval jsem se na to dílo s úžasem. Gerard nakoukl do dveří, uviděl stůl a zeptal se: „Co je to?“

„Bojové hry.“

„Vážně?“ přišel blíž. „Opravdu, to je bitevní pole, fakt. Kde jsou ale vojáci?“

Vojáky jsme našli ve skříni u zdi, pečlivě uložené na tácech, byly jich stovky v nejrůznějších uniformách, některé figurky byly ručně pomalované. Byly tam taky miniaturní tanky, děla ze všech možných historických dob, vražedně vyhlížející rakety. Taky jsme tam našli helikoptéry pro transport vojska i dvouplošníky z první světové války. Taky tam byl drobnoučký ostnatý drát, sanitky, různé budovy, některé rozstřílené, některé natřené načerveno, jako že hoří.

„To je neuvěřitelné. Ještě štěstí, že válku nezahájíš vržením kostek. Padne mi šestka a vezmu ti předmostí.“

Zavřeli jsme skříň, naposled jsme se ohlédlí na stůl a já přejele jen tak rukou po umělých horách.

Pohnuly se.

Polekal jsem se a chtěl hory urovnat. Jak jsem jeden kus zdvihl, s úžasem vidím, že je uvnitř dutý a bílý. Překvapeně jsem sáhl po dalším kousku kopců. Totéž.

„Co je?“ zeptal se Gerard.

„Ty hory jsou zevnitř bílé.“

„A co má být?“

„Pojď se podívat, z čeho jsou.“

Zdvihl jsem horu tak, aby do ní viděl zespodu. „Je ze sádry – podívej se tady na ty kraje, je to ze sádrových ob vazů. Podle mého z nich vymodeloval celou krajinu.“

„Opravdu!“

„Takže není žádný otorinolaryngolog. Nadšenec pro bojové hry je to. Používá nenáročný materiál, snadno se modeluje, snadno barví, ztvrdne na kámen.“

Pečlivě jsem hory postavil na místo. „Na tohle všechno muselo těch ob vazů padnout hodně. Nezlob se – ale radši bych odtud vypadl.“

„Ano,“ přikývl Gerard. „Ten den, kdy jel do Silver Moondance, nejspíš koupil novou zásobu, kterou měl náhodou ve voze.“

Kdepak, lidé s sebou sádrové ob vazy jen tak nevozí. Když, tak se zlým, mstivým úmyslem. Paul Young ušel velký kus cesty od osobnosti Stewarta Naylora.

Zavřeli jsme dveře bitevní místnosti, přešli přes koženou pracovnu a vrátili se do obyčejných kanceláří.

„Dělají tu dost ob chodů na to, aby se jen tak tak drželi nad vodou,“ řekl Gerard. „Žádnou levotu nemůžu najít. Dřív jim vozil víno Charter, ale před měsícem jízdy skončily. Jinak nic. Ani kus papíru od Vintners Incorporated, žádný záznam o dodávkách, nic. Tady je to nachystané pro kontrolní orgány. Pečlivě uklizené, až to působí tísní-vě. Všude jen písmo Naylora-Younga. Pojďme se podívat do fabriky.“

Zamkl za námi vchod do kancelářské budovy a čekal, jak rozhodnu dál.

„Zkusme to tamhle,“ ukázal jsem na budovu za dodávkou. „Podíváme se, co tam mají.“

„Dobře.“

V dlouhé zdi budovy bez oken byla dvoje vrata. Zkusil jsem napřed Lahvárnou, pak Nádrže. Vrata se podařilo odemknout klíčem Výdej.

Když jsem vrata otvíral, zavržaly panty a mne zamrazilo. Jak je možné, že se přitom člověk potí a v ústech má sucho? Prošli jsme budovou a zjistili, že to je sklad naplněných lahví připravených k expedici.

Bylo tam spousta volného místa, víc než zboží. Jen tři osamělé bedny označené Domácí bílé a další tři označené Domácí červené. To bylo vše.

„Papíry na tohle zboží jsou v kanceláři,“ poznamenal Gerard. „Restaurace si sem posílá vlastní víno a Naylor ho plní do lahví. Je to zřejmě pravidelná objednávka.“

Vrátili jsme se na dvůr a zamkli za sebou vrata.

„Tamhle je hlavní hala,“ ukázal jsem na protilehlou budovu. „No, pojďme se tam podívat.“

Klíč nám dobře posloužil. Na první pohled bylo zřejmé, že budova je stará, důkladná, zbudovaná za starého pana Naylora pro celé generace. Uvnitř byly stěny kolem dokola obložené do výše ramen bílými kachlíky, jinak je kdysi dávno natřeli na světle žlutou. Kousek od vchodu vedly schody doleva nahoru, kam se Gerard chtěl podívat nejdřív ze všeho. Protože jeho vášní byly listiny, šel do výšek. Šli jsme tedy nahoru. Ukázalo se, že měl pravdu.

Nahoře byly pusté, zaprášené prostory a zamčené dveře. Ty se otevřely jako kouzlem díky klíči s visačkou Štřtkáma.

„Pane bože! Je tohle normální?“

Octli jsme se v místnosti, kde se na podlaze povalovaly spousty balíčků vinět, byly jich tisíce. Možná v tom vládl nějaký řád, ale při zběžném pohledu zmatený.

„To je úplně normální. Nikdo nikdy přesně neví, kolik kterých vinět objednat, a vždycky je lepší mít rezervu. Přebytky vinět se vždycky někde povalují a postupně jich přibývá.“

„Zdá se.“

„Používané viněty budou nejspíš tamhle v těch malých zásuvkách, které vypadají jako trezůrky. Na některých z nich je nalepená viněta. Stejně viněty budou i uvnitř.“

„Potřebujeme St. Estephe a ostatní, taky Bell's.“

„Hm.“

Dali jsme se do práce, ale ke svému zklamání jsme nenašli žádnou falešnou vinětu.

„Musíme něco najít, potřebujeme důkaz.“

Ve štítkárně jsme důkaz nenašli.

Na konci místností byly dveře. Navrhl jsem, že by neškodilo se tam podívat, co kdyby.

„Dobře,“ Gerard pokrčil rameny.

Dveře byly zamčené a klíč od štítkárny k nim nešel. Gerard zjistil, že zámek je dózický. Pak mu trvalo celou věčnost, než se mu podařilo paklíčem odemknout. Konečně se to zdařilo a my vešli.

Uvnitř byl tiskařský stroj, pěkný, naolejovaný, naleštěný, moderní, připravený vytisknout jakékoli množství dokonalých vinět.

Část posledního nákladu byla ještě ve velkých nerozřezaných arších: nekonečné řady vinět Bell's, v perfektních barvách, nerozeznatelné od pravých.

Gerard ani já jsme neřekli ani slovo. Vrhli jsme se ke skříňkám a krabicím rozestavěným kolem stěn a našli jsme je všechny, úhledně vytištěné. St. Estephe, St. Emilion, Valpolicella, Macon, Volnay a Nuits St. Georges.

Zničehonic jsem řekl: „Je to zámek Chenonceaux na Loire, jen tam chybí most.“

„Jsem rád, že víš, o čem mluvíš.“

„Na vinetě St. Estephe, podívej se.“

Vzal si od každé viněty po jedné a pečlivě je zastrčil do náprsní tašky, kterou schoval do vnitřní kapsy.

Pečlivě jsme po sobě uklidili, jen se zamykáním dveří se Gerard k mé úlevě nezdržoval. Sešli jsme dolů do chodby a odtamtud do dveří vlevo. Hodil se k nim klíč s visačkou Nádrže.

Okamžitě jsme ucítili vůni vína. Růžové aroma prosycující vlaze vzduch, jako by člověk vdechoval ovoce. Gerard se zatvářil překvapeně, já měl pocit, jako bych přišel domů.

„Neuměl jsem si to představit,“ řekl.

Z malé haly se vstupovalo vlevo do velké haly, kde byla řada deseti velkých nádrží po obou stranách.

Všechny nádrže natřené tmavo-červeně, asi dva metry vysoké, necelý metr v průměru, byly usazené asi půl metru nad zemí na cihlových pilířích. Všechny nádrže měly vpředu vypouštěcí ventil na ochutnávání, mírku na dávkování a rámeček na kartu s názvem toho, co právě v nádrži je.

„To je obrovské,“ řekl Gerard.

„Z jedné cisterny Kennetha Chartera by se zaplnily čtyři z těch nádrží. Každá má obsah patnáct set galonů. Existují i větší nádrže.“

„Děkuju za přednášku.“

Usmál jsem se. „Podívejme se, co v nich je.“

Přečetli jsme si karty. Na většině stálo Prázdné a ukazatel hladiny byl na nule. Tři nádrže hned vlevo za dveřmi měly karty s označením Keely-domácí víno, 1. září. Na další nádrži stálo Dinzac, soukr. expedice 24. září. Na protější straně bylo na dvou nádržích Linakket, exp. 10. září. Všechny nádrže byly plné jen ze tří čtvrtin.

„Tohle všechno má odpovídající dokumentaci v kanceláři,“ poznamenal Gerard zasmušile.

„Pojďme se podívat na ty prázdné,“ navrhl jsem. „Ukazatele hladiny se snadno odpojí.“

Začal jsem od vzdálenějšího konce haly na základě teorie, že když Paul Young uskladnil svoje zboží v Martineau Parku co možná nejdál od vchodu, zachoval možná stejný postup na svém vlastním hřišti. Taký že ano. Když jsem otočil kohoutkem od ochutnávacího ventilu, už první kapky zavoněly prchavou, ale nezaměnitelnou vůní skotské.

„Bingo!“ řekl jsem. „Najdu někde flašku a odeberu vzorek, jestli chceš.“

„Později. Nejdřív se podívej na ty ostatní.“

„Na všechny?“

„Ano.“

Postupně jsem roztočil malé kohoutky u všech údajně prázdných nádrží. V pěti jsme objevili skotskou, ve třech víno. Nešlo nijak zjistit, kolik je čeho v které nádrži, ale to nám bylo oběma jedno. Víno jsem ochutnal jen z dlaně a připomínalo mi známé St. Estephe. Skotská byla Rannoch, už naředěná vodou z vodovodu. Když jsme si prověřili poslední Prázdnou nádrž (ta opravdu prázdná byla), Gerard se tvářil jako kočka, která sežrala slaninu. Řekl, že už jsme viděli všechno, co bylo třeba, s výjimkou vlastní plnárny, a kde prý bychom ji tak měli hledat?

„Stačí sledovat hadice,“ řekl jsem.

Zadíval se na tři nebo čtyři hadice ležící na zemi, tlusté, lehké, šedé, vroubkované plastové hadice připomínající obrovské červy, silné jako paže, některé zkroucené, jiné narovnané, probíhající středem místnosti mezi nádržemi.

„Tyhle nástavce na koncích hadic zapadají do výpustních ventilů na nádržích. Tamhleto je připojená na jednu z těch údajně prázdných, ve které jsme našli víno, vidíš? Víno se přečerpává ze zásobních nádrží do plnárny – pokud chceme najít plnárnu, stačí sledovat hadice.“

Hadice se vinuly za roh do ještě větší haly, kde byly jen dvě nádrže, obě stříbřitě bílé, vysoké, štíhlejší, po

straně s několika úzkými tenkými trubkami sahajícími do různých výšek.

„Bílé víno?“ zeptal se Gerard žertem.

„Ne tak docela. Jsou to chladicí nádrže.“

„Povídej, k čemu jsou dobré?“

Šel jsem k té nejbližší, ale nebyla zapojená, druhá jak se zdálo taky ne. „V těch se tekutina zbavuje zkalení, drobných částíček tvořících obláčky v bílém víně a v alkoholu. Když se sníží teplota, částičky klesnou ke dnu a čirá tekutina se shora vypouští.“

Hadice vedly kolem chladicích nádrží, do širokých dveří a těmi tam, co Gerard hledal. Směřovaly do rozlehlé, vzdušné a světlé haly, vysoké jak dvě patra. Tam se nápoje plnily do lahví, zátkovaly, štítkovaly a nasazovaly se na ně uzávěry. Tam se taky láhve skládaly do beden.

Na plnění, zátkování, štítkování a uzávěry tam byly čtyři oddělené linky, což představovalo mnohem větší kapacitu, než jaká se mohla uplatnit. Samotné stroje stejně jako nádrže a hadice byly z podstatně pozdější doby než budovy. V plnění se všechno lesklo, bylo tam čisto, pořádek a řád.

„Čekal jsem, že to tu bude samá tma, jako v Dickensovi,“ řekl Gerard. „Co si prohlédneme?“

„Tamhle v těch velkých dřevěných bednách budou nejspíš prázdné láhve,“ řekl jsem. „Mohla by tu ale taky být bedna s plnými, připravenými na štítkování. Na to se podíváme.“

„Nač jsou ta skleněná okénka?“ zeptal se Gerard.

„Plnicí, zátkovací a štítkovací stroje mají ochranný skleněný kryt a nefungují, pokud není zavřený. Jedna linka vypadá jako připravená k provozu. Vidíš tamhle v tom trychtýři ty zátky? A tamhle.“ ukázal jsem nahoru. „Vidíš na tom můstku ty čtyři nádrže? Víno nebo cokoli jiného se hadicemi přečerpává přes haly do těch obrovských zásobních nádrží nahoře na můstku, z těch pak teče samospádem do lahví. Mám dojem, že čerpadla jsou taky tam nahoře. Jestli chceš, zajdu se podívat, jestli v těch plnicích nádržích něco je.“

Gerard přikývl a já se vyšplhal nahoru. Můstek vznášející se nad halou byl skoro čtyři metry široký, po stranách se zábradlím. Na můstku stály čtyři plnicí nádrže vyšší než já, u každé připevněný železný žebřík, aby se po něm mohlo k plnicím ventilům nahoře na nádržích.

Na můstku byla taky čtyři elektrická čerpadla, po jednom u každé nádrže, ale jen jedno čerpadlo mělo připojené hadice, jedna se táhla od čerpadla dolů, druhá nahoru, k plnicímu ventilu. Tady bych mohl najít St. Estephe, pomyslel jsem si, dřepel na bobek a vypustil pár kapek tekutiny z malého výpustního ventilu. Gerard zatím dole rachotil lahvemi, hledal plné. Bedny byly asi metr třicet na metr třicet, metr na výšku, těžké, sbité z prken, vypadaly jako zatlučená vrata. Škvírami mezi prkny bylo vidět, jak se láhve lesknou. V každé bedně jich byly stovky.

Připadal jsem si v tom prostředí do té míry jako doma, že jsem dobrých deset minut dočista zapomněl mít strach. To byla základní chyba. V tu chvíli se přímo pode mnou ozval ostrý, výhružný hlas:

„Co si to sakra dovoluujete? Koukejte couvnout, ruce vzhůru a otočte se!“

21

Mluvil na Gerarda, ne na mne.

Vyšel zpod můstku, mně na dohled, mladý chlap v džínách a prošívané bundě, v ruce pušku s krátkou hlavní. Stál ke mně zády a neviděl mě. Krčil jsem se na můstku jako zkamenělý. Nebyl jsem schopný se pohnout, svaly mi vypověděly poslušnost, celého mne obilil lepkavý chlad strachu a zkroutil mi útroby.

Tenhle na nás střílel, byl jsem si tím náhle jistý.

To bude Denny, určitě. V duchu jsem mu říkal Denny.

Gerard se zvolna otočil a zdvihl jednu ruku. Druhou měl v závěsu. Nahoru na můstek se nepodíval. Kdyby se podíval, asi by mne viděl, i když jsem se krčil mezi dvěma nádržemi za zábradlím. Neřekl jediné slovo, ani v tu chvíli, ani později, které by napovědělo, že jsem blízko.

„Stůj klidně, ani se nehni, nebo budeš na hadry.“

Ozval se jiný hlas. „Kdo je to? Je to Beach?“ To bylo horší. Ten hlas jsem znal až příliš dobře.

Hlas Paula Younga. Stewarta Naylora. „To není Beach,“ řekl.

Vyšel zpod můstku a zastavil se vedle Dennyho.

Viděl jsem na jeho černé vlasy, mohutná ramena, zahlédl odlesk brýlí, sluchadlo za uchem.

„Kdo to tedy je?“

„Ten co byl s ním. Ten starší, s rukou na pásce, to je přece on. Lew říkal, že se snad jmenuje Greg.“

Kdo je Lew? „Proč máš tu pásku?“ zeptal se Stewart Naylor.

Gerard neodpověděl. Po chvilce ticha Naylor řekl: „Říkals, žeš někoho za tím Beachovým krámem postřelil, je to tenhle?“

„Neviděl jsem na něj,“ řekl Denny.

„Nechci, abys střílel tady,“ řekl Naylor ostře. „Nadělá to svinstvo.

Tak koukej dát prst ze spouště. A ty Gregu, vyndej ruku z pásky a chyt’ se pěkně oběma rukama horního prkna tamhle na ty bedně. Uděláš, co řeknu, nebo to znova dostaneš, a je mi fuk, že to nadělá svinstvo.“ Gerard poslechl. Přece musím něco udělat – přemýšlel jsem, nic mne nenapadalo. Nedokázal jsem uvažovat. Zděšeně jsem poslouchal.

Stewart Naylor došel k Gerardovi a prohmatal ho. Hledal zbraň. Gerard se ani nehnul. Naylor sáhl Gerardovi do kapsy a vytáhl jeho náprsní tašku. Pak o několik kroků ustoupil a prohlížel si obsah.

„Gerard McGregor,“ četl. „Kde máš svého kamaráda Beache?“

Gerard pokrčil rameny. „Nevím.“

„Kde se tu sakra vzal?“ vztekal se Denny. „Mně se to nelíbí.“

V tu chvíli Naylor vybuchl obavami i vzteky. „Bude sakra litovat, že sem lez!“

Zděšeně jsem přihlížel. Našel v náprsní tašce viněty z tiskárny. Nevěřicně se na ně díval.

„Byl v tiskárně,“ zuřil. „Ví toho víc, než je mu zdrávo. Zabijeme ho a někde ho pohodíme. Neměl šanci nikomu vyklopit, co našel. To bude dobrý.“ Mluvil sebevědomě.

Gerard se ozval klidným, zdvořilým hlasem. „Samozřejmě že jsem nechal pro policii vzkaz, kam jdu.

Pokud se v pořádku nevrátím, budete tu mít policisty.“

„To se v bijáku vždycky tvrdí,“ řekl Denny. „Nikdy to není pravda.“

Chvíli bylo ticho. Pak Naylor řekl: „Chvíli ho přidrž, Denny, hned se vrátím.“

Prošel pod můstkem a zamířil z plínny ven. Napadlo mě, že bych mohl na Dennyho skočit – nešlo to, byl příliš daleko. Slyšel by mě, otočil se a střelil, než bych stačil přelézt zábradlí a skočit co nejdál. Stejně bych na něho nedoskočil – stačil by docela určitě zabít Gerarda nebo mne, než by se nám podařilo ho přeprat a odzbrojit. Nenapadlo mě nic jiného, co bych mohl udělat. Byl jsem si jistý, že by takový skok vedl k smrti, možná k smrti nás obou. Krčil jsem se strachy z toho, že se bojím – že se nechci pohnout ze zbabělosti, ne z rozumu. Člověk by klidně dokázal zahodit život jen proto, aby dokázal, že je statečný – někomu to možná stojí za to, mně ne.

Stewart Naylor se vrátil s malým balíčkem na zip. Otevřel ho.

Uvnitř byly bílé obvazy.

Dělalo se mi zle.

Měl jsem přece jen skočit. Měl jsem to risknout, dokud to šlo. Proč jsem to neudělal?

Zdravý rozum, city, logika, velké gesto – člověku toho tolik proběhne hlavou – kdo ví, co je namístě a co ne.

Naylor přešel k Gerardovi a neuvěřitelně rychle mu sádrovým obvazem přivázal zápěstí k hornímu prknu bedny. Viděl jsem, jak se Gerard otřásl, jak se snažil od bedny odtáhnout, vyprostit se. Obličej měl kamenný, oči zapadlé.

On se bojí – Ví, co znamená sádra – Je jen člověk, stejně jako já, je vyděšený k smrti.

Nahoru na můstek se nepodíval.

Musím něco udělat. Něco. Něco vymyslet. Nemám zbraň. Nic. Gerard. Sádra.

Co mám já – Mám vědomosti.

Naylor Gerarda tvrdě uhodil pěstí do obličeje. Než Gerard stačil chytit rovnováhu, přivázal mu k bedně i druhou ruku. I když jsem viděl Gerarda jen odzadu, viděl jsem na něm zoufalství.

V duchu jsem se modlil. Ať to nedělají, ne, jen to ne! Naylor začal obvaz ovíjet Gerardovi kolem krku.

Vědomosti.

Obtočil obvaz dvakrát, třikrát. Byl soustředěný na práci. Denny stál ke mně zády, ruku se zbraní svěšenou, a napjatě sledoval Naylora.

Gerard se pokoušel kopat dozadu, ale na Naylorovy nohy nedosáhl. Volal, křičel na Naylora, že to je marné, že lidi skutečně vědí, kam šel, a že za Naylorom přijdou.

Nevěřil mu ani Naylor, ani Denny. Se zaujetím a potěšením začali obalovat živou hlavu sádrou, aby se změnila v kámen.

Neměl jsem jinou zbraň než své vědomosti.

Pohnul jsem se. Svaly jsem měl ztuhlé. Křečovitými pohyby jsem se protáhl kolem nádrže, kde jsem našel St. Estephe, a vylezl po žebříku.

Jen křič, Gerarde, říkal jsem si tiše, dělej rámus, zaplň jim uši, i to sluchadlo. Kopej, zaměstnávej je.

Vzal jsem za kroužek spojující hadici s výpustním ventilem nahoře na nádrži. Obvykle se mi dařilo kroužek uvolnit bez francouzáku, ale zpoceně ruce mi na něm klouzaly. Musím ho otevřít. Je to jediná možnost.

Musím tu hadici odpojit. Potřebuju tu hadici.

Vší silou jsem za kroužek vzal a zabral. Konečně se začal otáčet, až se uvolnil. Vzal jsem konec odpojené hadice a slezl s ním dolů po krátkém žebříčku. Snažil jsem se počínat si tiše, každý sebemenší hluk, který jsem způsobil, mne děsil. Zdola se ale žádný řev neozval.

Už jsem byl u čerpadla. Od čerpadla vedla jedna hadice dolů a mizela v dálce, směrem k velké hale se zásobními nádržemi. Dlouhá hadice plná vína.

Zapnul jsem čerpadlo. V duchu jsem se modlil. Dělo se mi zle.

Čerpadlo tiše naskočilo. Skvěle začalo plnit povinnost. Z hadice, kterou jsem svíral v nikách, začal pod tlakem prýstit rudý proud jako voda z hasičské stříkačky. Zamířil jsem na Naylora a zlil přitom i Dennyho.

Zaklínal jsem hadici chrlící víno mezi příčky zábradlí, sám jsem rychle zábradlí přešel a skočil. Vykonal jsem skok, který se předtím zdál tak nesmyslný, nemožný a sebevražedný. Dopadl jsem na Dennyho oslepeného vínem, vyrval mu z ruky zbraň a praštil ho s ní vší silou po hlavě.

Vylekaný Naylor se mě pokoušel zadržet. Byl jsem ale na něj tak rozběsněný, že na mě nemohl stačit, ani kdyby měl dvojnásob síly. Chytil jsem ho za šaty a přitáhl přímo pod proud vína. Chytil jsem ho za vlasy a stáhl mu hlavu dozadu tak, že mu víno tryskalo přímo do tváře, na brýle, do nosu a otevřených úst. Začal se dusit.

Já ho snad utopím.

To bych možná neměl.

Dovlekl a dostřkal jsem ho k bedně, ke které byl připoutaný Gerard. Přidržel jsem Naylora čelem k bedně a pořádně se o něj opřel.

Opravdu se dusil. Nemohl dýchat.

Praštil jsem ho dlaní mezi lopatky, a z plic mu konečně vyrazil vzduch a vytlačil víno z dýchacích cest.

Začal trhaně, sípavě dýchat, jako by měl černý kašel, víno se v něm pralo se vzduchem.

Upustil předtím stočený sádrový obvaz Gerardovi k nohám.

Zdvihl jsem obvaz, mokrý, růžový, promočený vínem, a odmotal jeho druhý konec Gerardovi z krku.

Naylor neměl nůžky, obvaz vedl Gerardovi od zápěstí k zápěstí. Uzle byly tak utažené, že nepřicházelo v úvahu je rozvazovat.

Něco, co by řezalo.

Starý tupý zavírací nůž. Sálh jsem do kapsy a překvapeně nahmatl nový ostrý nůž, Flořin dárek. Ať žije Flora.

Odfízl jsem obvaz u Gerardova zápěstí, pak jsem přeřízl pouta, kterými byl přivázaný k bedně. Když měl ruce volné, držel se Gerard ještě chvíli kraje bedny. Mezitím jsem stačil přivázat Naylorovi jednu ruku k bedně.

Naylor sebou trhal, jak lapal po dechu, kašlal a zvracel, brýle zkalené vínem. Jako by ani nevnímal, když jsem mu k bedně přivazoval i druhou ruku. Ani se nebránil!

V tu chvíli se Denny na zemi začal probírat. Na okamžik jsem přestal vázat uzly a zadíval se na něho, jak se mu zmatené myšlenky čeří, viděl jsem mu to na očích. Sálh jsem do bedny po jedné lahvi a praštil s ní Dennyho po hlavě.

Láhev se rozbila. Střepe spadly do vytrvale prýstícího vína, vytvářejícího na zemi veliké rudé jezero a řeky. Vůně vína prosytila vzduch.

Tolik vína – U zásobní nádrže je zřejmě výpustní ventil otevřený naplno, takže čerpadlo chrlí hadicí víno plným proudem, mohlo by vyprázdnit celou zásobní nádrž, přes patnáct set galonů, skoro sedm tisíc litrů. Denny ležel tvář ve víně. Odtáhl jsem ho k bedně, otočil na záda, zdvihl mu paže a prosáklým mokrým obvazem jsem mu připoutal obě ruce k jednomu z prken bedny nad jeho hlavou.

Víno mu stříklo do vlasů. Jestli mu taky prýstila krev, jsem nerozpoznal.

Gerard opřený o bednu sledoval moje počínání.

Když jsem dokončil poutání, obvaz ještě zbýval. Obtočil jsem tedy ještě několikrát Naylorovi zápěstí a připoutal ho k bedně v silnější vrstvě. Totéž jsem zopakoval u Dennyho.

Sádra už se vínem rozpouštěla, takže jsem měl ruce celé mazlavé od růžové kaše. Vzal jsem prázdnou láhev, podržel ji pod proudem vína, až se do poloviny zaplnila, a pak jsem vínem pečlivě zalil obvazy na všech poutech, aby byla sádra dobře promočená.

Gerard beze slova přihlížel.

Když jsem skončil, vylezl jsem po schodech a zastavil čerpadlo.

Víno přestalo proudit. Nebylo slyšet nic než Naylorův sípavý dech.

Zadíval jsem se shora dolů: červené jezero, Denny na zádech, ruce nad hlavou připoutané k bedně, Naylor opřený o bednu, zbraň v kaluži vína, rozbítá láhev od klaretu – láhve v bednách.

Snad jediné, čím se dá přeřezat tuhnoucí sádra, jsou střepe.

Slezl jsem dolů, střepy opatrně posbíral, aby se žádné kolem Dennyho nepovalovaly, a ubral jsem nahoře láhve z bedny, aby na ně Naylor nedosáhl. Zbraň jsem nohou odsunul z dosahu. Co ještě?

Nic.

Byl jsem od hlavy až po paty promočený, stejně Naylor a Denny. Sako promočené vínem, kalhoty, košile, ponožky, boty, všechno tma-vočervené, i kůži jsem měl doruda. Jediný Gerard byl skoro suchý.

„Nemohl bys dojít pro auto a dovézt ho k bráně?“ požádal jsem ho. „Pak zase budu řídit, ale domorodci by se mohli divit.“

„Co s těmi dvěma?“ zadíval se na naše zajatce.

„Přivoláme posilu. Já bych odsud rád co nejrychleji vypadl, Denny přece má někde parťáka.“

„Dobře. Jdu pro auto.“ Byl vyčerpaný a stísněný. Nepodíval se mi do očí.

Denny sebou pohnul a zasténal. Naylor sípavě dýchal, bojoval o kyslík. Věděl jsem, že se jejich růžová pouta během chvíle promění v kámen a nic s nimi nepohne, jedině by se musela upilovat.

Odešli jsme a nechali všechny dveře odemčené. Gerard přistavil auto k bráně a já si sedl za volant.

Omlouval jsem se za červené skvrny, které po mně zbudou. Řekl, že to je nepodstatné. Jinak mlčel.

Stejně jako ráno jsme se zastavili u veřejné budky, jenže tentokrát jsem na policii zavolaal já. Řekl jsem, že Tony Beach chce poslat naléhavý vzkaz vrchnímu komisaři kriminálky Wilsonovi.

Ať prý chvíli počkám. Pak se ozval dobře známý zdvořilý hlas: „Pane Beachi, jste to vy?“

„Ano, pane Wilsone.“

„Byl jste to vy, kdo nás nasměroval na Martineau Park?“

„Ne tak docela.“

„Byl to pan McGregor, že?“

„Ano. Jak to víte?“

„Od úředníka na závodisti – slouží tam v sobotu a v neděli, když jsou zamčené brány a někdo je musí otvírat – řekl našim lidem, že se tam nějaký pan Beach včera ptal po firmě s občerstvením a že dnes přišel znovu s panem McGregorem.“

„Co se tam dělo?“

„Paul Young se neukázal,“ řekl s náznakem lítosti i výčitky.

„Neukázal se tam nikdo?“

„Před chvílí přijel s nákladním vozem firmy Vintners Incorporated nějaký Lew Smith. Naši lidé společně s tím úředníkem závodisti ho zadrželi. Lew Smith nedokázal udat důvod své přítomnosti, na druhé straně jsme ale my neměli důvod ho zadržovat, nešlo to pouze na základě anonymního telefonátu. Tak ho naši zase pustili. Mohl byste mi teď celou věc vysvětlit, pane Beachi? Proč jste se domníval, že Paul Young přijede do Martineau Parku?“

„Pane Wilsone, vím, kde je Paul Young teď. Chcete ho?“

„Prosím nechtě žerty stranou.“

Řekl jsem mu přesně, kde má hledat kořist. Dodal jsem: „Nahoře v té budově najdete tiskárnu vinět, jsou tam viněty Bell's a taky všech šest druhů vinět červeného, těch druhů, které se našly v Silver Moondance. V nádržích najdete kradenou whisky – pokud si řeknete u Rannochů o profil, zjistíte, že odpovídá. Ta skotská je kradená z cisteren firmy Charter Carriers – zjistíte, že ten případ už vyšetřuje jiná policejní skupina. V kanceláři Paula Younga najdete taky sádrové obvazy – Paul Young je nevlastní bratr Larryho Trenta a jmenuje se Stewart Naylor.“

„Pane Beachi.“

„Sbohem, pane Wilsone. Raději prosím neztrácejte čas, mohl by tam přijet Lew Smith a osvobodit je. Mimochodem, vzpomínáte si, jak mne a Gerarda McGregora postřelili? Jednoho z těch lupičů najdete u Naylor. Myslím, že se jmenuje Denny. Lew Smith je pravděpodobně ten druhý. To pro zajímavost.“

Položil jsem telefon, přestože se ve sluchátku ještě Wilson ozýval. Vrátil jsem se k Gerardovi, k vozu.

Znovu jsem nastartoval a důstojně vyjel z Ealingu. Projeli jsme předměstskými čtvrtěmi a vrátili se na hlavní silnici. Zamířili jsme k domovu.

Hodnou chvíli jsme vůbec nepromluvíli. Úlevná skvělá nálada z minulé neděle, kdy jsme se cítili ohromně, přestože nás pálily broky v těle, se nedostavila. Ne, tentokrát to bylo mnohem šerednější, černější, hrůzné, temné rudé jak to víno.

Gerard se zavrtěl, povzdychl si a pak konečně promluvil: „Jsem rád, že jsi tam šel se mnou.“

„Hm.“

O pět minut později se ozval znovu: „Měl jsem strach.“

„Já vím, já taky.“

Konečně se na mne ohlédl. Pak se zase vytrvale díval dopředu. „Ta sádra.“ otrásl se. „Křičel jsem – v

životě jsem se nechoval tak zbaběle.“

„Mít strach, když jde o život, je přirozené, nemít strach, není.“

Polkl. „Bál jsem se, že mne z toho nedostaneš.“

„Ze to nepůjde nebo že se nepokusím?“

Zatvářil se udiveně. „Ze to nepůjde, samozřejmě. Přece by byl nesmysl, abys jen tak zahodil život, kdyby to nemělo naději, jen abys udělal gesto.“

„Zemřít při pokusu?“

„Smrt při pokusu mi vždy připadá nesmyslná.“

„Může to být jen smůla.“

„Prosím, uznávám, že smůla hrát roli může.“

Opět dlouhé ticho. Odbočili jsme z hlavní. K mému vozu už nám zbýval jen kousek cesty.

„Zvládneš to domů sám?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě, hravě.“

Nevypadal o nic hůř ani lip než ráno, když jsme vyráželi. Byl bledý, prošedlý, ale nabitý nevyčerpatelným elánem navzdory únavě.

Znali jsme se jen dva týdny, přesněji řečeno patnáct dní, od chvíle, kdy jsme spolu začali budovat tunel pod stanem na Flořině slavnosti. S Gerardem a skrze něho jsem nahlédl do tolika skrytých zrcadel v sobě samém, že jsem pozvolna začínal chápat, co vidím. Byl jsem mu za mnohé vděčný a nevěděl jsem jak mu to říct.

Zastavil jsem s jeho vozem vedle svého. Oba jsme vystoupili. Dívali jsme se jeden na druhého skoro rozpačitě. Po tak dramatických chvílích jsme těžko hledali slova prostého rozloučení.

„Jsem tvým dlužníkem,“ řekl.

Potrásl jsem hlavou. „Naopak, já tvým.“

Mírně se usmál. „Řekněme, že jsme vyrovnáni.“

Nastoupil do svého vínem potřísněného vozu, krátce na mne zamával a odjel.

Díval jsem se za ním, dokud nezmizel z dohledu. Pak jsem v klidu a míru odemkl svůj vůz a odjel spořádaně domů.

Když jsem dojížděl ke svému domku, probleskovaly mezi mraky šikmé sluneční paprsky pozdního říjnového odpoledne.

Vešel jsem do haly a zadíval se do zrcadla. Vlasy jsem měl slepené od vína, ježaté. Po obličeji jsem byl samá skvrna, vyschlé víno bylo hnědavé, ale ve světle zapadajícího slunce jako by žhnulo rudě. Oči mi zářily, světle šedé na rudě zbarveném pozadí.

Usmál jsem se. Zuby se mi zaleskly. Vypadal jsem jak rudý ďábel. Rudý ďábel po návratu z pekla.

Najednou mne posedl neklid a radost.

Procházel jsem sluncem ozářeným domem a volal hlasitě: „Emmo, Emmo, Emmo!“ Můj hlas se odrážel od stěn, duněl.

Nevolal jsem ji, protože mi chyběla, volal jsem – chtěl jsem, aby mne slyšela – chtěl jsem jí říct, že jsem ji tentokrát nezklamal – že jsem dělal čest její památce – čest sobě – že jsem se nezpronevěřil sám sobě ani tomu, jaký bych chtěl být – že si konečně připadám celý, skutečný, vyrovnaný, a že pokud pro ni ještě budu plakat, pak to bude pro to, co všechno promeškala – celý život – nenarozené dítě – že už nebudu plakat za sebe, svoji ztrátu, svoje osamění, svou vinu.

22

Později ke mně pronikaly útržkovité zprávy, jako když moře vyplavuje drobné trosky.

Vrchní komisař Wilson mi přišel říct, že policie musela přepilovat bednu a že vezli Naylora a Dennyho do nemocnice, aby je tam zbavili poněkud nekonvenčních pout. Wilsona to očividně rozveselovalo a naplňovalo uspokojením. Odesl si ode mne láhev vína na večeři.

Seržant Ridger se z utkání s demonstranty vrátil s rozbitým čelem a oznámil mi, že Martineau Park skutečně byl na policejním seznamu barů, na které byly stížnosti. Prý měl v plánu tam se mnou zajet při neblížším dostihovém dni. Naše chození po hospodách by se tedy konečně setkal s úspěchem.

Neprozdíral jsem mu, že úspěch už se dostavil předtím díky paní Alexis.

Paní Alexis mne pozvala na oběd. Pozvání jsem přijal, skvěle jsem se bavil, hodně nasmál a odešel po zpečetění dohody, že pro restauraci paní Alexis budu vybírat a dodávat víno.

Gerard mi pravidelně dodával zprávy, většinou dobré.

Skotská ve velkých nádržích byla podle profilu totožná se skotskou ukradenou z cisteren. Celní a daňový úřad prý vymáhají své od všech zúčastněných. Pojišťovna Kennetha Charterera vychází z toho, že whisky

patřila firmě Rannoch, že by tedy měl platit Rannoch. Rannoch byl přesvědčený, že platit má Naylor. Nejlepší byla ovšem zpráva, že pojišťovna se uvolila Charterovi obnovit pojistku v celém rozsahu. Flotila cisteren nezhyne.

Policie o roli Kennetha mladšího nevěděla nic a nejspíš nikdy nic vědět nebude. Kenneth mladší napsal svému otci z Austrálie o peníze. Kenneth starší synovi peníze poslal se vzkazem, aby se nevracel, dokud nepomine otcovský hněv.

Úkol splněn, hlásil Gerard, firma Deglet posílá Charterovi účet.

V kanceláři firmy Deglet taky převzali zprávu od kalifornského agenta. Koně od Larryho Trenta prodával a příslušné obnosy ukládal podle pokynů na tři bankovní konta na jméno Stewart Naylor.

S panem Naylorsem se setkal jen jednou, když přijel založit konto. Dovezení koně prý byli dobří a dobývali pro své majitele vítězství v dostizích.

Flora mi přišla oznámit, že s Jackem odjíždějí na měsíc na Barbados, aby si užili lenošení a slunce. Jezdíme tam každý rok, ale znáš Jacka, nevydrží chvíli v klidu. Jenže tentokrát ho ta jeho noha přece jen trochu přibrzdí, že? To víš, na Barbados jezdí v létě dobře polovina dostihového světa – vědělš, že se mu říká Newmarketská Riviéra?“ Pak od Flory přišla pohlednice, že prý v jejich hotelu bydlí taky Orkney Swayle s Isabellou, Prý člověk nemůže mít všechno.

Volal Miles Quigley, velmi důležitě, aby mi nabídl místo po Vernonovi. Sliboval mi dvojnásobnou mzdu, postavení vedoucího a křeslo ve správní radě. Zdvouřile jsem odmítl a pomyslel si, že kdyby takové podmínky nabídl Vernonovi, udržel si jeho doživotní loajalitu.

Quigley prohlásil, že dodrží slovo a nebude Vernona žalovat. Vernon prý spolupracuje s policií. Spolupracuje? podivil jsem se. Ano, řekl Quigley, vystoupí jako svědek obžaloby, všechno vyslepičí a získá imunitu. Jestli prý si to s tím místem nerozmyslím?

Kdepak, zůstanu v krámě, to mně bohatě stačí, a taky mi to ve všem nejlíp sedí. Zůstanu s dobromyslnou paní Palisseyovou, a kdo ví, možná jednoho dne naučím Briana, aby se uměl podepsat. Občas si zajdu k Sung Liovi na večeři a hezky se mu ukloním. Budu svým zákazníkům prodávat trochu toho potěšení a vyslechnu je, podle přání.

Život půjde dál, jak šel.

Jednou večer po deváté jsem se vracel z krámu a vidím, že mi lis- tonaš nechal u dveří balíček. Byl od maminky.

Psala zřídka kdy. Psaní v balíčku bylo velmi stručné, jako vždy.

Můj milý, přebírala jsem se ve starých věcech a našla tam nějaké drobnosti po tvém otci. Rozhodni sám, jestli je chceš. Pokud ne, tak je zahod.

Drobnosti byly věru z dávných let. Zlaté vojenské knoflíky do manžet, bronzová přezka k pásku s odznakem otcova pluku. V kůži vázaný notes, samé běžné poznámky, co se den po dni týkalo pluku. Jen náhodou jsem objevil stránku, která se od ostatních lišila.

Fascinovaně jsem se na tu stránku díval. Byla to narychlo napsaná poznámka bez čárek, bez začátku, bez konce, jako výkřik. Byl jsem si jistý, že maminka tu stránku neviděla, jinak by mi notes neposlala. Notes ohrozil legendu.

Najednou mi otec připadal bližší než kdy dřív. Najednou jsem byl skutečně jeho syn. Když byl jen o málo mladší než já, zapsal si:

k bitvě dojde co nevidět moji muži nesmějí poznat že se bojím ale Bože já mám strach proč nemám otcovu odvahu

Odvahu našel v bitvě.